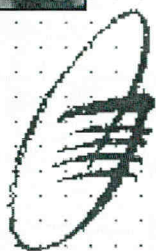
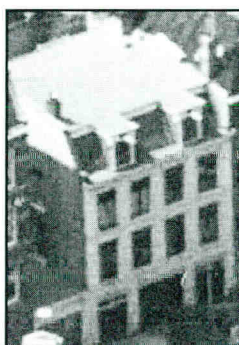

GAUDEAMUS JAARVERSLAG 2004

Gaudeamus
Contemporary
Music
Center

gaudeamus
jaarverslag 2004

INHOUD

INLEIDING	1
BESTUUR	2
ARTISTIEKE ADVIESRAAD	2
PERSONEEL	2
FINANCIËN	3
INTERNATIONALE GAUDEAMUS MUZIEKWEEK.....	4
GAUDEAMUS MUZIEKTHEATER FESTIVAL 2004.....	5
BINNENLAND	6
VAMP	6
KLEINSCHALIGE PODIA	6
OVERLEG VAN SECTORINSTITUTEN	6
COPRODUCTIES	6
ACTIVITEITEN VOOR JONGE COMPOSITEN.....	7
DOELGROEPACTIVITEITEN	7
BUITENLAND	8
EIGEN ACTIVITEITEN	8
HGIS INTENSIVERING	9
COMPOSITENREIZEN	10
MARKTVERKENNERS	11
BIJZONDERE MARKETING	11
PRODUCTIES	12
RADIO-WEKEN	13
NEDERLAND VRIJHAVEN	14
HGIS BEZOEKERSPROGRAMMA	14
DOCUMENTATIECENTRUM	17
PUBLICATIES EN WEBSITE	17
REPETITIE-RUIMTE EN BUS	17
REISSET	17
JAARREKENING	18

PROGRAMMA OVERZICHTEN

INTERNATIONALE GAUDEAMUS MUZIEK WEEK 2004.....	20
GAUDEAMUS MUZIEKTHEATER FESTIVAL 2004	23
NEDERLANDSE MUZIEKDAGEN 2004	24
BINNENLAND, OVERZICHT PER PODIUM.....	25
BUITENLAND, OVERZICHT PER LAND	31
OVERZICHT CONCERTEN BINNEN- EN BUITENLAND.....	38

INLEIDING

Dit jaarverslag over 2004 verschijnt op een moment dat Gaudeamus al weer enkele weken in het nieuwe Muziekgebouw aan 't IJ verblijft. Eind 2004 zag het er echter nog niet bepaald naar uit dat dat tot de mogelijkheden zou behoren. Gaudeamus was enigszins lamgeslagen door het advies van de Raad voor Cultuur en de beschikking van de staatssecretaris voor de Cultuurnota 2005-2008: 10% korting op het huidige subsidie en toekenning voor slechts 1 jaar! De staatssecretaris kondigde aan de ondersteuningsstructuur van het muziekveld te willen herzien en nam daarbij alle instellingen zonder onderscheid in één grote beweging mee.

Dit jaarverslag toont nog maar eens aan hoe bij Gaudeamus de verhouding productie / ondersteuning anders is dan bij andere instellingen, en hoeveel producties in binnen- en buitenland Gaudeamus opzet: festivals als de Muziekweek en het Muziektheaterfestival, producties als "ONE" die herhaaldelijk in het buitenland geprogrammeerd staan, grootschalige presentaties van Nederlandse muziek op festivals in Bath, Oslo, Nizhny Novgorod en het Nederlands Cultureel Seizoen in Hongarije; eigenlijk teveel om op te noemen. Activiteiten die een langere planning nodig hebben en daarom een meerjarige subsidiering rechtvaardigen. Activiteiten die door Gaudeamus geïnitieerd en uitgevoerd worden met een uiterst kleine, flexibele en efficiënte staf. Activiteiten ook die alle uitermate succesvol zijn verlopen en waarvan de continuïteit nu om onduidelijke redenen in gevaar gebracht wordt.

Nu Gaudeamus toch gekozen heeft voor huisvesting in het Muziekgebouw aan 't IJ temidden van zoveel gelijkgestemde instellingen en ensembles, en de eerste grote toestroom naar dit epicentrum van de nieuwe muziek (zoals Het Parool het omschreef) al merkbaar is, is ook het vertrouwen in de toekomst groot. Door de gemakkelijkere samenwerking met andere organisaties kunnen de eigen festivals hier nog beter en voor een groter publiek opgezet worden, en het documentatiecentrum heeft een uitstekende bereikbaarheid en openheid naar het publiek gekregen. Het gebouw en de activiteiten die hier plaats vinden hebben nu al (een maand voor de officiële opening) een enorme nationale en internationale aantrekkingskracht. De verhuizing kan dus niet anders dan een juiste beslissing zijn geweest.

Wij wensen u veel plezier met deze nabeschouwing op een woelig jaar vol prachtige nieuwe muziek activiteiten.

Henk Heuvelmans
Directeur GAUDEAMUS

BESTUUR

Het bestuur van Gaudeamus vergaderde in 2004 drie keer, waarbij veel aandacht werd besteed aan de gevolgen van het advies van de Raad voor Cultuur en de beschikking van de staatssecretaris o.a. voor de verhuizing naar het nieuwe Muziekgebouw aan 't IJ.

Het bestuur bestond in 2004 uit:

Lammert Leertouwer, voorzitter
Quinten Bunschoten, secretaris / penningmeester
Rudolf Wolfensberger
Aad van Nieuwkerk
Roderik de Man

ARTISTIEKE ADVIESRAAD

De Artistieke Adviesraad kwam in 2004 vijf keer bijeen. Er werd vooral gediscussieerd over het muziektheaterfestival dat Gaudeamus in mei 2004 organiseerde, de gevolgen van de beschikking van de staatssecretaris, en over de inhoud van mogelijke Gaudeamus-festivals in 2006 en 2008.

De Artistieke Adviesraad bestond in 2004 uit:

Jannie Pranger
Yannis Kyriakides
Jacqueline Oskamp
Johan Kolsteeg (tot april)
Ad van de Koog (vanaf 7 april)
Luc Houtkamp

PERSONEEL

De volgende personen waren in 2004 in dienst van Gaudeamus:

Henk Heuvelmans, directeur (1 fte)
Joyce Kessels, secretariaat (1fte)
Arthur van der Drift, stafmedewerker (1 fte)
Ikaros van Duppen, productie (0,8 fte)
Ineke Beemsterboer, productie-assistente (0,8 fte)
Marie-Anne Eij, secretariaat (1 fte)
Fons Willemsen, secretariaat (1 fte)
Annemiek van Essen, boekhouding (0,6 fte)
Jurgen van den Hout, documentatie-centrum (0,4 fte)
Gerard Broers, documentatie-centrum (0,6 fte)
Barbara Heuvelmans, documentatie-centrum (0,1 fte)

FINANCIËN

Voor de algemene exploitatie van de stichting, voor de eigen activiteiten als de Muziekweek, voor activiteiten in het buitenland en lidmaatschappen van internationale organisaties, en voor documentatie- en informatie-activiteiten, ontving Gaudeamus subsidie van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

In het kader van de HGIS-Cultuur activiteiten van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, ontving Gaudeamus ten behoeve van de intensivering van de promotie van Nederlandse hedendaagse muziek in het buitenland en om buitenlandse bezoekers uit te nodigen subsidie van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (gezamenlijk beleid met MuziekGroep Nederland); voorts werd subsidie ontvangen ten behoeve van het Nederlands Cultureel Seizoen in Hongarije.

Voor de Internationale Gaudeamus Muziekweek werd subsidie ontvangen van het Amsterdams Fonds voor de Kunst.

Voor activiteiten in Moskou, St.Petersburg en Nizhny Novgorod werd subsidie ontvangen van de Nederlandse Ambassade te Moskou.

Van het Fonds voor Amateurkunst en Podiumkunsten werd subsidie ontvangen voor zgn. gebundelde presentaties in Oslo, Bath en Nizhny Novgorod, voor het Nederlands Cultureel Seizoen in Hongarije, voor verdere activiteiten in het kader van Thinking Forward in Polen en voor het Gaudeamus Muziektheaterfestival.

Van het Fonds voor Podiumprogrammering en Marketing werd subsidie ontvangen voor het Gaudeamus Muziektheaterfestival en ten behoeve van activiteiten van de VAMP.

Diverse fondsen zoals het Prins Bernhard Cultuurfonds, BUMA en VSBfonds droegen bij aan het Gaudeamus Muziektheaterfestival.

INTERNATIONALE GAUDEAMUS MUZIEKWEEK

De Internationale Gaudeamus Muziekweek 2004 vond plaats op diverse locaties in Amsterdam van maandag 6 t/m zondag 12 september.

Gaudeamus Prijs

Voor de compositiewedstrijd werden 439 werken ingezonden door jonge componisten uit 42 landen. De jury bestaande uit Karin Rehnqvist (Zweden), Klas Torstensson (Nederland/Zweden) en Takayuki Rai (Japan) nomineerde 17 composities voor de Gaudeamus Prijs.

Eivind Buene (Noorwegen, 1973) - *Anatomic Notebook* (2001-2003)
Eivind Buene (Noorwegen, 1973) - *Langsam und schmachtend* (2003)
Oscar Carmona (Chili, 1975) - *Cygnus X-1* (2003)
Aaron Cassidy (Verenigde Staten, 1976) - *ten monophonic miniatures for solo pianist* (2002)
Aureliano Cattaneo (Italië, 1974) - *Concertino* (2001)
Richard FitzHugh (Engeland, 1976) - *Mad Wriggle* (2003)
Dai Fujikura (Japan, 1977) - *Reach Out* (2002)
Sampo Haapamäki (Finland, 1979) - *Signature* (2003)
Panayiotis Kokoras (Griekenland, 1974) - *Paranormal / "A holophonic approach" for three amplified snare drums* (2003)
Mauro Lanza (Italië, 1975) - *Predella* (2003)
Anthony Pateras (Australië, 1979) - *Chromatophore [for 8 amplified strings]* (2003)
Anthony Pateras (Australië, 1979) - *Twitch - for amplified quintet*
Adrian Pavlov (Bulgarije, 1979) - *Harmonies* (2002)
Lars Petter Hagen (Noorwegen, 1975) - *Passage - Silence and Light Triptych* (2002)
Evis Sammoutis (Cyprus, 1979) - *Dimorphism - In memoriam Giacinto Scelsi (1905-1988)* (2004)
Henry Vega (Verenigde Staten, 1973) - *Alibi - 1 the white pieces - 2 Donna never cries* (2001)
Olli Virtaperko (Finland, 1973) - *So Much Data...* (2002-2004)

Alle componisten waren bij repetities en uitvoeringen van hun werk aanwezig; tevens namen zij deel aan de dagelijkse discussies onder leiding van de juryleden.

Aan het einde van de Muziekweek kende de jury de Gaudeamus Prijs toe aan Sampo Haapamäki. De Gaudeamus prijs is een geldbedrag van 4450 euro en een opdracht voor een nieuw werk dat in een toekomstige Muziekweek in première zal gaan. Eervolle Vermeldingen gingen naar Adrian Pavlov en Anthony Pateras.

Concerten

Naast de door de jury geselecteerde werken werden veel andere composities geprogrammeerd om een breder overzicht te geven van waar de jonge componistengeneratie zich mee bezig houdt. Zo was er uitgebreid aandacht voor muziek uit Ierland, uitgevoerd door het Crash Ensemble.

Het uit de Gaudeamus Prijs 2003 voortkomende nieuwe werk van Dmitri Kourlianski *Still-life* werd in première gebracht door het Asko Ensemble.

Met het Franse Ensemble Aleph is een driejarige samenwerking gestart in het kader van de door dit ensemble georganiseerde International Forum for Young Composers, waarbij jonge componisten in een zomercursus nieuwe werken instuderen met het ensemble; deze werken worden tijdens de Muziekweek in première gebracht en verder ook uitgevoerd in o.a. Frankrijk, Oostenrijk, Finland. Tegelijk met deze presentatie verscheen een logboek waarin het Forum beschreven wordt en een CD met alle werken.

Met Kraakgeluiden werd een serie nachtconcerten opgezet in de Shaffyzaal van Felix Meritis.

De 'Night of the Unexpected' werd door Roland Spekle geprogrammeerd en trok een buitengewoon groot (en divers) publiek.

Gaudeamus heeft een vaste relatie met de International Young Composers Meeting die jaarlijks aansluitend aan het juryberaad in februari in Apeldoorn plaats vindt. Naast Louis Andriessen en Martijn Padding zijn enkele van de Gaudeamus juryleden leider van de Meeting. Ensemble De Ereprijs presenteerde in de Muziekweek enkele van de resultaten.

Alle concerten waren druk bezocht; reden om uit te zien naar de grotere nieuwe zaal van het Muziekgebouw aan 't IJ. VPRO Radio en de Concertzender namen alle concerten op voor latere uitzending; diverse buitenlandse omroepen maakten van de opnames gebruik voor eigen uitzendingen. Er was ook veel positieve aandacht in de pers.

Workshops

Alle geselecteerde componisten plus speciaal uitgenodigde jonge componisten uit o.a. Slovenië en Slowakije, en andere jonge componisten uit Nederland namen aan de dagelijkse discussies deel die 's ochtends onder leiding van de juryleden gehouden werden. 's Middags vonden de volgende andere workshops plaats: ensemble Insomnio gaf in samenwerking met STEIM een workshop over het schrijven voor ensemble en live-electronics, de Mongoolse componist Gaadan Altankhuyag gaf een lezing over het muziekleven in Mongolië, Mike Schmidt gaf een workshop over nieuwe fluittechnieken.

Voor de programma's van de Muziek Week verwijzen we naar bladzijde 20

GAUDEAMUS MUZIEKTHEATER FESTIVAL 2004

Van 9 t/m 15 mei 2004 organiseerde Gaudeamus het "Gaudeamus Muziektheater Festival 2004" in Amsterdam. Wij kunnen terugzien op een zeer geslaagd festival, dat van publiek en pers ruime aandacht genoot. Met het festival werd een breed zicht geboden op de diversiteit van het hedendaagse kleinschalige muziektheater in Nederland. Daartoe werden opdrachten verstrekt aan Alison Isadora, Arnoud Noordegraaf en Edwin van der Heide; deze werken werden door Gaudeamus zelf geproduceerd, evenals een nieuw werk van Petros Ovsepyan. Verder werden nieuwe werken van Calliope Tsoupaki en Christina Oorebeek (in productie van Korzo en Insomnio) gepresenteerd, en recente werken van Huba de Graaff en Gillius van Bergeijk. Deze werken varieerden inderdaad van klassiek opgezette opera en encenering tot video-opera of zelfs luidspreker-opera. In het symposium dat op de eerste dag van het festival in samenwerking met De Balie werd georganiseerd, werd met hitte gediscussieerd over de toekomst van het muziektheater.

Het beeldmerk van dit festival (twee in elkaar verstrengelde wortels), gebruikt op folder, affiches, programmaboek, advertenties, werd zeer gewaardeerd en was een opvallende verschijning in de stad.

Vrijwel alle voorstellingen hadden een goed bezette tot volle zaalbezetting. De behoefte aan een overzicht als gepresenteerd tijdens het Gaudeamus Muziektheater Festival was blijkbaar zo groot dat ons meerdere malen gevraagd is (ook door de buitenlandse festival-directeuren die we in het kader van het HGIS-Bezoekersprogramma te gast hadden) dit tot een jaarlijks gebeuren te maken. Hoewel zulks financieel en organisatorisch voor Gaudeamus een te grote belasting zou betekenen, wordt toch overwogen om met zekere regelmaat (eens in de 4 jaar?) zo'n festival op te zetten.

Verscheidende van de nieuwe werken die tijdens het festival in première gingen worden in het circuit van de VAMP - Vereniging van Actuele Muziek Podia herhaald in het seizoen 2004/2005 en voor sommige producties is ook in het buitenland belangstelling.

Voor de programma's van het Muziektheater Festival verwijzen we naar bladzijde 23

BINNENLAND

In 2004 werd een groot aantal concerten georganiseerd in samenwerking met Gaudeamus.

VAMP

De Vereniging van Actuele Muziek Podia bestond in 2004 uit de volgende podia: Muziekcentrum 's Hertogenbosch / De Toonzaal, Prime - Groningen, Intro | In Situ - Maastricht, Korzo - Den Haag, Theater Lantaren/Venster - Rotterdam, Axes - Eindhoven, Huis aan de Werf - Utrecht.

FPPM stelde een subsidie ter beschikking ter ondersteuning van het laten rondtrekken van eigen producties van de VAMP-podia; daarmee samenhangend werd in samenwerking met Kunst & Zaken een marketingonderzoek onder de VAMP-leden gedaan, waarbij vooral de publiciteitsmedewerkers van de podia nauw betrokken waren.

De podia ontvangen subsidie van het Ministerie van OCW in het kader van de Cultuurnota en zijn zelf verantwoordelijk voor hun programmering. Gaudeamus faciliteert hen hierbij als ontvanger van het FPPM-subsidie en draagt zorg voor de continuïteit van de samenwerking. Ook zet Gaudeamus zijn internationale netwerk in voor verdere verspreiding van de VAMP-producties. De samenwerking met de VAMP-podia kreeg een bijzondere vorm in het Gaudeamus Muziektheaterfestival dat in mei in Amsterdam georganiseerd werd; hier werden 4 door Gaudeamus zelf geproduceerde muziektheaterwerken geprogrammeerd naast 4 producties van de VAMP-podia.

In 2004 trokken de volgende producties over de podia rond: "Nouvelles Aventures" (een avond met nieuwe muziektheaterwerken van Huba de Graaff en Barbara Okma), "Het monster met de twee ruggen" (een muziektheaterproductie van David Dramm en Hafid Bouazza), "Vita Nova" (een muziektheaterproductie van Calliope Tsoupaki), "The Buffer Zone" (een muziektheaterproductie van Yannis Kyriakides), "Voyager" (een muziektheaterproductie van Arnoud Noordegraaf), "Myrrh&Cynnamon" (een muziek- en dansproductie door Guy & Ronie).

Kleinschalige podia

De kleinschalige podia voor hedendaagse muziek zijn: Provadja - Alkmaar, Stedelijk Museum - Amsterdam, Gigant - Apeldoorn, Werkgroep Bergen Hedendaagse Muziek - Bergen, Lokaal 01 - Breda, Muziekcentrum - Enschede, Galerie Marzee - Nijmegen, Lux - Nijmegen, Paradox - Tilburg, Theater Kikker - Utrecht, Kunsthuis 13 - Velp, Museum Van Bommel Van Dam - Venlo. Voor financiële ondersteuning van hun programmering en marketing maken zij gebruik van de speciale regeling van het FPPM. Gaudeamus was betrokken bij de totstandkoming van deze regeling; daarnaast is Gaudeamus nog actief bij de advisering over programmering aan een aantal van deze podia, waarbij het jaarlijks door Gaudeamus uitgebrachte overzicht van programmavoorstellen een nuttig hulpstuk blijkt te zijn. Aanvullende landelijke publiciteit wordt door Gaudeamus verzorgd met het maandoverzicht en vermelding op de website. Voorts functioneren deze podia zelfstandig.

Overleg van sectorinstellingen

Met de collega-instellingen (De Kamervraag, Nederlandse Jazzdienst, Nationaal Popinstituut, Organisatie Oude Muziek, Dutch Jazz Connection, MuziekGroep Nederland) werd regelmatig en uitgebreid overleg gevoerd; dit overleg functioneert als podium voor expertise-uitwisseling op de vele punten waar de instellingen zich al langer of korter mee bezig houden. In de tweede helft van 2004 werd in dit overleg vooral stilgestaan bij de mogelijkheden en onmogelijkheden van het door de staatssecretaris in haar Cultuurnota beschreven Sectorinstituut voor muziek en de daarbij aansluitende nota's van Bureau Berenschot.

Coproducties

Naast de bovengenoemde concerten was Gaudeamus als coproducent nauw betrokken bij de volgende evenementen:

- Project Nul. Een samenwerkingsproject van Paradiso, Gaudeamus, Vereniging PEM (Producenten Elektronische Muziek). In een serie van 6 avondvullende programma's werd de hedendaagse muziek in zijn volle breedte gepresenteerd, met geluidsexperimenten, elektronische muziek, filmdocumentaires en ensembles als Coolhaven, Désormais en POW3. De avonden werden geprogrammeerd door WORM, de Stichting The Game of Life, Luc Houtkamp, Lucas van der Velden.
- Nederlandse Muziekdagen. Een coproductie met NPS-radio, Muziekcentrum Vredenburg en MuziekGroep Nederland. De Nederlandse Muziekdagen vonden plaats in Utrecht van 10 t/m 12 december. Rode draad door het festival was muziek van jonge tot zeer jonge componisten: het Radio Kamer Orkest presenteerde winnaars van de Henriëtte Bosmans Prijs, het Nederlands Blazers Ensemble gaf een tussenstand van het landelijke compositieproject voor middelbare scholieren, in samenwerking met YO werd het project "Een nieuw Europees volkslied" georganiseerd met presentaties door het Radio Symfonie Orkest. Daarnaast werd o.a. het omvangrijke "Block Beuys Raum 1-7" van Richard Rijnvos uitgevoerd door het Ives Ensemble en werden premières gegeven van werken van Jan van Vlijmen, Michel van der Aa, Guus Janssen, Klas Torstensson, Ron Ford.
- "ONE", een kameropera voor sopraan, video en elektronische geluiden, van Michel van der Aa, geschreven in navolging op het winnen van de Gaudeamus Prijs 1999. Gaudeamus coördineerde deze bijzonder succesvolle productie en verzorgde het tournee in Nederland in 2003 en de aansluitende productie in het buitenland op grote festivals als Ultima, Warsaw Autumn, het Nederlands Cultureel Seizoen in Boedapest (nog t/m 2006 staan uitvoeringen gepland).

Activiteiten voor jonge componisten.

- 10th International Young Composers' Meeting, 22-27 februari in Gigant, Apeldoorn. Onder leiding van Louis Andriessen, Martijn Padding, Richard Ayres en Gerda van Zelm werkten 17 jonge componisten intensief aan nieuwe korte werken voor ensemble De Ereprijs aangevuld met 5 vocalisten. Resultaten van de workshop werden gepresenteerd tijdens de Internationale Gaudeamus Muziekweek op 12 september.
- "Componist 0304". Met het Walter Maas Huis startte Gaudeamus een serie rondetafelgesprekken met jonge componisten om te praten over hun ambities en plannen, hindernissen bij het opbouwen van de beroepspraktijk, gewenste verbeteringen in het onderwijs of bij podia en ensembles, enz. De serie kreeg als titel "Componist 0304" en liep van het najaar 2003 door tot najaar 2004.
- "Modernity and post-modernity in music and visual arts practices of the Middle East and North Africa". Van 6 t/m 11 november werd in samenwerking met Music in ME en de Universiteit van Amsterdam deze eerste conferentie in Amsterdam gehouden. Een groot aantal componisten uit het Midden Oosten namen deel: Azza Madian (Egypte), Alireza Mashayekhi (Iran), Ahmed Essyad (Marokko), Claude Chalhoub (Libanon), Saed Haddad (Jordanië), Beral Madra (Turkije), Heba Farid (Egypte), Rageh Daoud (Egypte), Hiba Alkawas (Libanon). Zij presenteerden hun muziek en muziekachtergrond en discussieerden met componisten en musicologen uit Nederland onder leiding van Rokus de Groot en Neil van der Linden over de muziek van nu en de relatie met het Westen. Een vervolg op deze conferentie zal gegeven worden tijdens de Internationale Gaudeamus Muziekweek 2005.
- "In de buurt: visiting composers series". In samenwerking met de Openbare Bibliotheek Amsterdam werd op initiatief van Nora Crane weer een serie lezingen georganiseerd. Bij vrijwel alle lezingen waren ook live-musici betrokken. In 2004 werden de volgende lezingen gegeven: Peter van Bergen, Alison Isadora, Sinta Wullur en een elektronische speeldag voor kinderen door Kristina Andersen.

Voor de programma's van de Nederlandse Muziekdagen verwijzen we naar bladzijde 24

Voor de programma's van deze concerten verwijzen we naar bladzijde 25

DOELGROEP-ACTIVITEITEN

Het Ministerie stelt extra subsidie ter beschikking ten behoeve van zogenaamde Doelgroepen zoals jongeren; hoewel vrijwel alle activiteiten van Gaudeamus in binnen- en buitenland in dat teken staan vermelden we hier toch nog specifiek enkele activiteiten. Zo konden o.a. workshops voor jonge componisten en musici georganiseerd worden, zoals tijdens de Internationale Gaudeamus Muziekweek, het project Componist-03/04, de International Young Composers Meeting in Apeldoorn en de conferentie met componisten uit het Midden-Oosten.

Tijdens de Muziekweek namen alle geselecteerde componisten plus speciaal uitgenodigde jonge componisten uit o.a. Slovenië en Slowakije, en andere jonge componisten uit (of studierend in) Nederland deel aan de dagelijkse discussies die 's ochtends onder leiding van de juryleden gehouden werden. Daarnaast vonden er diverse andere workshops plaats.

In Apeldoorn werkten onder leiding van Louis Andriessen, Martijn Padding en Richard Ayres 17 jonge componisten aan nieuwe korte werken voor ensemble De Ereprijs aangevuld met 5 vocalisten; ook kregen zij privé-lessen van de leiders en vonden er openbare discussies met alle deelnemers plaats.

Met het Walter Maas Huis organiseerde Gaudeamus een serie rondetafelgesprekken met jonge componisten om te praten over hun ambities en plannen, hindernissen bij het opbouwen van de beroepspraktijk, gewenste verbeteringen in het onderwijs of bij podia en ensembles, enz.

Voorts konden jonge componisten als Marko Ciciliani, Mayke Nas, Philemon Mukarno en Bas Kalle deel nemen aan buitenlandse workshops, cursussen en concerten, en werden jonge musici als Jorge Isaac, Edward Top en Ralph van Raat naar buitenlandse festivals gestuurd.

BUITENLAND

Eigen activiteiten

Gaudeamus krijgt een structureel budget van met Ministerie van OCW enerzijds ten behoeve van activiteiten in het buitenland en anderzijds voor lidmaatschappen van internationale organisaties.

Met dit budget is Gaudeamus in staat een eigen beleid te voeren voor samenwerking en uitwisselingen met buitenlandse organisaties. Dit beleid richt zich vooral op de totstandkoming van een langdurige samenwerking tussen twee landen; plaatsen waar componisten en musici niet alleen concerten kunnen geven maar ook in contact komen met hun collega's en met studenten; plaatsen waar de organisatoren en vooral ook de musici erin geïnteresseerd zijn werken van Nederlandse collega's op het repertoire te nemen. Zo heeft Gaudeamus langlopende uitwisselingen met o.a. Rusland, Polen, Zuid-Afrika, Frankrijk, Noorwegen, Engeland en is voor jonge componisten deelname mogelijk aan een vaste reeks interessante workshops en festivals. Over dit alles is vanzelfsprekend steeds nauw contact met MuziekGroep Nederland.

Gaudeamus is lid van de IMC - International Music Council, de ECPNM - European Conference of Promoters of New Music, de IAMIC - International Association of Music Information Centres. Gaudeamus voert het secretariaat van de Nederlandse Sectie van de ISCM - International Society for Contemporary Music. Henk Heuvelmans is secretary-general van de ECPNM en van de ISCM. Al deze contacten zijn essentieel voor informatie-uitwisseling en het tot stand brengen van uitwisselingen van componisten en musici.

Enkele bijzondere projecten in 2004 waren de grote Nederlandse presentaties tijdens het Ultima festival in Oslo, het International Music Festival in Bath, de Days of Dutch Culture in Nizhny Novgorod, en diverse presentaties in het kader van Thinking Forward in Polen en Hongarije (onder de noemer Nederlands Cultureel Seizoen). De door Gaudeamus geproduceerde kameropera "ONE" van Michel van der Aa werd met veel succes gepresenteerd in Warschau en Oslo.

Hieronder volgt een overzicht van de componisten en musici die in 2004 met steun van Gaudeamus naar het buitenland gingen:

Componisten:

Michel van der Aa	uitvoering ONE in Boedapest, Hongarije
Micehl van der Aa	uitvoeringen ONE in Warschau en Krakau, Polen
Michel van der Aa	uitvoering ONE in Oslo, Noorwegen
Peter Adriaansz	concert door ArrayMusic, Toronto, Canada
Huib Emmer	concert tijdens Turning Sounds in Warschau, Polen
Paul Koek	muziektheaterworkshops in Cairo, Egypte (met Neil v.d.Linden)
Yannis Kyriakides	muziektheaterworkshops in Cairo, Egypte
Daniel Landau	uitvoering Milosh in Bath, Engeland
Daniel Landau	uitvoering Channel Chabab in Szombathely, Hongarije
Theo Loevendie	Festival de la nouvelle musique, Tirana, Albanië
Theo Loevendie	workshops en concerten in Tbilisi, Georgië
Philemon Mukarno	concerten in Lima, Peru
Florian Maier	concert NSO in Boedapest, Hongarije
Carlos Michans	concerten en lezingen in Argentinië
Mayke Nas	concert in Melbourne, Australië
Wil Offermans	compositie-opdracht voor ensemble e-Wave
Bart Spaan	concert in Barcelona, Spanje
René Uijlenhoet	concert en lezing in Miami, USA
Samuel Vriezen	concert en lezing in Miami, USA
Reindert van Woudenberg	uitvoering in Helsinki, Finland

Musici:

Barton Workshop	concert in Miami, USA
Jaap Blonk / Jorrit Dijkstra	concert in Boston, USA
Jaap Blonk ensemble	tournee door Tsjechië
Henri Bok	concert in Miami, USA
Henri Bok	concerten in Groot Brittannië
Duo Palmos	concerten in Washington, Williamsburg, USA
Duo Vertigo	concert en workshop in Gent, België
René Eckhardt	project met jonge Baltische componisten
Electronic Hammer	concerten in Houston, Denton, USA; Mexico City, Mexico; Havana, Cuba
Ensemble '88	concert in Boedapest, Hongarije
Ensemble Osmosis	concerttournee in India
Ensemble Wendingen	zomerproject in Tharax, Frankrijk
Rody van Gemert	concert in Helsinki, Finland

Edwin van der Heide	concerten in Vilnius/Tallinn, Litouwen/Estland
Wiek Hijmans	concert in Wenen, Oostenrijk
Jorge Isaac	concerten in Bristol, Engeland
Tatiana Koleva / Frances-Marie Uitti	concerten en workshops, March Music Days, Rousse, Bulgarije
Arnold Marinissen	concert en workshop in Detmold, Duitsland
Arnold Marinissen	concerten in Wellington, Nelson, Dunedin, Nieuw Zeeland
Ties Mellema	concert en workshop in Caracas, Venezuela
Nora Mulder	concerten met Sotonga Kwartet in Johannesburg, Kaapstad, Zuid-Afrika
Nederlands Saxofoon Kwartet	concerten in Szczecin en Jawor, Polen
Wil Offermans	concerten e-Wave in Lyon, Madrid, Rome
POW Ensemble	concert in Ud Festival, Jeruzalem, Israël
POW Ensemble	concert in Nickelsdorf, Oostenrijk
Gert-Jan Prins	concerttournee USA
Ralph van Raat	Festival de la nouvelle musique, Tirana, Albanië
Ralph van Raat	concert in Barcelona, Spanje
Slagwerkgroep Den Haag	concert in Boekarest, Roemenië
Harry Sparnaay	concert tijdens Musica Viva festival, Lissabon, Portugal
Harry Sparnaay / Duo Levent	concert in Barcelona en Bilbao, Spanje
STEIM	Touch-presentatie in Boedapest, Hongarije
Telesto trio	concert in Festival Forfest, Kromeriz, Tsjechië
Edward Top / Marieken Zandvliet	concerten in Rosario en Buenos Aires, Argentinië
Marcel Worms / Eleonore Pameijer	concerten in Boston, Chicago, USA
Marcel Worms	concerten in Fajr Festival, Teheran, Iran
Marcel Worms / Eleonore Pameijer / Irene Maessen	concerten in Prishtina Festival, Kosovo
Jos Zwaanenburg	concert en workshop in York, Engeland

Muziekinstallaties:

Peter Bosch / Simone Simons	presentatie tijdens Ultima festival, Oslo, Noorwegen
Peter Bosch / Simone Simons	presentatie in Madrid, Spanje
Geert-Jan Hobijn / Staalplaat	presentatie in Ljubljana, Sloveni
Hans van Koolwijk / Hans van Eck	presentatie op Is Arti festival, Kaunas, Litouwen
Hans van Koolwijk / Hans van Eck	presentatie op New Music Festival Bucharest, Roemenië

Voor de programma's verwijzen we naar bladzijde 31

HGIS intensivering

Gaudeamus en MuziekGroep Nederland verwierven in het kader van het door het Ministerie van Buitenlandse Zaken en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen ingestelde HGIS-Cultuurprogramma een gezamenlijk budget voor intensivering van de promotie van moderne Nederlandse muziek in het buitenland voor de jaren 2003 en 2004, en voor het uitnodigen van vertegenwoordigers van buitenlandse orkesten, ensembles, festivals, media e.d. voor kennismakingsbezoeken aan Nederland.

Hiermee werd een groot aantal activiteiten geïnitieerd, gestimuleerd en ondersteund. Soortgelijke activiteiten in het recente verleden hebben daarbij als dynamo voor erna volgende activiteiten gewerkt: ensembles en orkesten als het Esprit Orchestra (Canada) en het Moscow Contemporary Music Ensemble (Rusland) en internationale festivals als het "International Music Festival Bath" (Engeland), "Warsaw Autumn" (Polen) en "Ultima" (Oslo, Noorwegen) hebben inmiddels een bijzonder nauwe band met Nederland gekregen. De doelstelling, het "vergroten van de bewustwording van de kwaliteit van de Nederlandse muziek in het buitenland", is bij deze organisaties meer dan bevredigend bereikt: zonder bijzondere inspanning van Nederlandse kant ontstaan met continuïteit projecten waarbij nieuwe en recente Nederlandse werken gepresenteerd en musici en ensemble uitgenodigd worden.

In dit beleid kunnen 6 nauw met elkaar samenhangende elementen onderscheiden worden:

1. componistenreizen
2. marktverkenner
3. bijzondere marketing
4. producties
5. radioweken
6. Nederland vrijhaven

1. componistenreizen

In 2004 werden 66 reizen gemaakt door 42 componisten naar 25 landen. Het betrof in de meeste gevallen bezoeken aan festivals en concerten waar hun werk uitgevoerd werd. De componisten waren aanwezig bij repetities van hun werk en bij de uitvoering. Tijdens die bezoeken werden vaak ook workshops op conservatoria gegeven en/of lezingen over de hedendaagse muziek in Nederland in het algemeen en hun eigen oeuvre in het bijzonder. Ook werden met de uitnodigende partij (ensembles, orkesten, festivals) gesprekken gevoerd over verdere mogelijkheden voor de toekomst; dit kon gaan over het uitbrengen van CD's, ander bestaand repertoire of zelfs opdrachten voor nieuwe werken.

De componisten functioneren zodoende niet alleen als ambassadeur voor hun eigen werken maar vertegenwoordigen tevens het Nederlandse veld. In een aantal gevallen werd dit effect versterkt door aanwezigheid van een van de marktverkenner (zie hieronder bij punt 2).

De gekozen componisten zijn enerzijds al gevestigd (zoals Louis Andriessen of Theo Loevendie), zijn net internationaal doorgebroken (zoals Michel van der Aa) of staan op het punt van doorbraak (zoals Richard Ayres). Voor die categorie van aanstormend talent is het juist van essentieel belang bij die uitvoeringen zelf aanwezig te zijn en aan zijn internationaal netwerk te bouwen. Bij de categorie van reeds gevestigde componisten worden veel van de kosten gedekt door de uitnodigende partij; vaak volstond het om de reiskosten te dekken.

De meeste bezoeken werden gebracht aan prioriteitslanden zoals de Verenigde Staten, Canada, Duitsland, Rusland, het Verenigd Koninkrijk.

Met TransArtists is regelmatig overleg gevoerd over het aanbod van "artist in residence" programma's. Nederlandse componisten worden geïnformeerd over de diverse mogelijkheden, maar anderzijds zijn Gaudeamus, MuziekGroep Nederland en TransArtists ook zelf actief in contact met programma-aanbieders om te komen tot de beste keuzes.

Hieronder volgt een overzicht van de componisten en de bestemming:

Naam	ensemble/festival	Stuk	bestemming	land
Michel van der Aa	Millenáris Teátrum	<i>Here [enclosed]</i>	Boedapest	Hongarije
Michel van der Aa	Venice Music Biennale 2004	<i>Here [enclosed]</i>	Venetië	Italië
Michel van der Aa	Huddersfield Festival	<i>Here [in Circles]</i>	Huddersfield	UK
Louis Andriessen	Illinois Wesleyan University	<i>o.a. M is for Man...</i>	Bloomington	VS
Louis Andriessen	CHINCH Festival	<i>Hoketus</i>	Belgrado	Joegoslavië
Louis Andriessen	St. Petersburg	<i>o.a. M is for Man...</i>	St. Petersburg	Rusland
Richard Ayres	Jyväskylä Sinfonia	<i>Noncerto nr. 30</i>	Finland	Kuopio en Jyväskylä
Gilius van Bergeijk	CHINCH Festival	lezing	Belgrado	Joegoslavië
Jan Bas Bollen	BBC Symphonie Orchestra e.a.	<i>Fuse</i>	Glasgow	UK
Cornelis de Bondt	Volharding / Icebreaker	<i>Gli Toccha la Mano</i>	Londen + toernee	UK
Marco Ciciliani	Roaring Hoofs	<i>KoerperKlang</i>	Gobi-woestijn	Mongolië
Srdan Dedic	Zagreb Symphony Orchestra	<i>celloconcert</i>	Zagreb	Kroatië
Loek Dikker	Nederlandse Radioweek	<i>Diva Dolorosa</i>	Rome	Italië
Ivo van Emmerik	Face à Face	<i>Zettel</i>	Evian	Zwitserland
Ivo van Emmerik	Transit	<i>Elementary morality</i>	Leuven	België
Cynthia van Eijden	Darmstadt	voorbereiding	Darmstadt	Duitsland
Ron Ford	Ensemble Intercontemporain	<i>Salome Fast</i>	Parijs	Frankrijk
Joep Franssens	Sacharov Festival	<i>o.a. Sanctus</i>	Nizhny Novgorod	Rusland
Ig Henneman	Queen Mab Trio	diverse	toernee	Canada en VS
Alison Isadora	Australasian Comp.Mus.Conf.	lezing	Wellington	Nieuw-Zeeland
Guus Janssen	Juilliard Ensemble	<i>Concerto for cl. + ens.</i>	New York	VS
Willem Jeths	Radioweek	<i>...un vago ricordo</i>	Rome	Italië
Bas Kalle	Studienwoche für neue Musik	diverse	Lüneburg	Duitsland
Bas Kalle	Int.Fest. New Music Lüneburg	diverse	Lüneburg	Duitsland
Hanna Kulenty	Musica Polonica Nova	<i>Pianoconcert nr. 2</i>	Wroclaw	Polen
Hanna Kulenty	Other Minds Festival	<i>Fluitconcert nr. 1</i>	San Francisco	VS
Vanessa Lann	Ultima Festival	<i>Recalling Chimes</i>	Oslo	Noorwegen
Vanessa Lann	Oekraïne	<i>Objects of Ritual</i>	Kiev en toernee	Oekraïne
Theo Loevendie	St. Caucasas	Loevendie div.	Tbilisi	Georgië
Theo Loevendie	Tirana	<i>Strides</i> , lezing	Tirana	Albanië
Roderik de Man	ISCM World Music Days	<i>Sin descanso</i>	Genève	Zwitserland

Roderik de Man	Moscow Contemporary Music	cd-presentatie	Moskou	Rusland
Roderik de Man	Moscow Cont. Music Ensemble	diverse	toernee Siberië	Rusland
Robert Nasveld	Juilliard Ensemble	<i>Muziek voor Miljarden</i>	New York	VS
Toek Numan	Mondriaan Kwartet	<i>Stringtones for String-4</i>	Londen	UK
Martijn Padding	Huddersfield Festival	<i>Mordants</i>	Huddersfield	UK
Paul Panhuyzen	Sound Symposium XII	lezing	St. John's Newfoundland	Canada
Robin de Raaff	Radioweek	Pianoconcert	Rome	Italië
Gijsbrecht Roye	Deutschlandfunk	slagwerkensemble	Keulen	Duitsland
Richard Rijnvos	ISCM World Music Days	<i>Aqua Alta</i>	La Chaude Fonds	Zwitserland
Marijn Simons	Foro Int.de Mús.Nueva M. Enríquez		Mexico City	Mexico
Bart Spaan	Cicle Int.d'Influències Musicals	<i>Laat Décor I, Natavar</i>	Barcelona	Spanje
Boudewijn Tarenskeen	reis Iran, Egypte, Indonesië	diverse	diverse	Iran, Egypte, Indonesië
Kees Tazelaar	Miso Music	<i>Sternflüstern</i>	Lissabon	Portugal
Merlijn Twaalfhoven	ISCM World Music Days	<i>If you reveal your secrets...</i>	Lugano	Zwitserland
René Uijlenhoet	New Music Miami Festival		Miami	VS
Jacob ter Veldhuis	promotiereis New York	Paradiso DVD en ghettablaster stukken	New York	VS
Theo Verbey	Ensemble '88	<i>Perplex</i>	Boedapest	Hongarije
Theo Verbey	Deutsche Oper	<i>Perplex</i>	Berlijn	Duitsland
Martijn Voorvelt	Continuum Ensemble	<i>Petit Air II</i>	Toronto	Canada
Martijn Voorvelt	Dartington Summer School	<i>strijkkwartet 4/4</i>	Dartington	UK
Jan Vriend	Ensemble '88	<i>Pas Crever</i>	Nizhny Novgorod	Rusland
Samuel Vriezen	New Music Miami Festival		Miami	VS
Diderik Wagenaar	Icebreaker	<i>Pantomima</i>	Londen/Manchester	UK
Anne Wellmer	Art institute of Chicago, Wesleyan univ. Connecticut	lezing	Chicago en Middletown	VS

2. Marktverkenners

Stafleden en directies van Gaudeamus en MuziekGroep Nederland werden ingezet om bepaalde projecten ter plekke in het buitenland te begeleiden en daar de contacten te versterken en uit te breiden. Dit lag vaak in het verlengde van activiteiten die in het HGIS-Bezoekersprogramma ontplooid werden. Daarnaast werden ook andere specialisten uit het veld ingezet om nader onderzoek te verrichten naar nieuwe mogelijkheden voor plaatsing van Nederlands repertoire of Nederlandse musici. Zo vonden reizen naar o.a. Italië, Rusland, Japan plaats.

Op het niveau van stafleden wordt de functie van marktverkenner uitgeoefend in daarvoor vrijgemaakte tijd. Marktverkenners zijn een essentiële schakel bij het in stand houden en uitbreiden van het internationale netwerk waarbinnen het Nederlandse veld kan opereren. Zij werken zowel binnen Nederland als in het buitenland in nauwe samenwerking met de directies van Gaudeamus en MuziekGroep Nederland. De stafleden ontwikkelen zo ook een bijzondere expertise die ingezet wordt ten behoeve van het gehele kunstenveld in Nederland.

In veel gevallen werden ter plekke reeds concrete afspraken gemaakt voor toekomstige samenwerkingsprojecten. Soms wordt aan de gesprekken een follow-up gegeven door uitnodigingen binnen het Bezoekersprogramma.

3. Bijzondere marketing

Elk jaar wordt gezocht naar de dan meest relevante oplossingen om knelpunten in de promotie van Nederlands repertoire op te lossen. Dat kan door middel van een bijzondere marketing van een componist, ensemble of stijl, maar ook door middel van activiteiten die voor Nederlandse normen soms eenvoudig ogen (zoals het aanleveren van speciaal gemaakte promotie-foto's van componisten die in bepaalde festivals geprogrammeerd zijn) maar in het buitenland enorm effect kunnen sorteren.

Zo werd in 2004 geïnvesteerd in de Russische vertaling van het boek "Gestolen Tijd" over Louis Andriessen. Er werd een nieuwe oplage geperst van de CD "Mixing it" waarop een radio-programma van de BBC op aansprekende wijze een groot aantal musici introduceert die werkzaam zijn op het grensgebied van geïmproviseerde muziek, elektronische en gecomponeerde muziek; deze CD is een waardevol promotiemiddel naar buitenlandse festivals.

4. Producties

In 2004 kwamen zeer gevarieerde projecten tot stand door steun vanuit het HGIS-budget. Met een aantal ensembles en festivals is inmiddels (vooral door de mogelijkheden die HGIS biedt voor ondersteuning van componisten en producties en voor het contact houden met de *decision makers* binnen het HGIS-bezoekersprogramma) een goede band met het Nederlands muziekleven opgebouwd: met regelmaat programmeert men nu werken van Nederlandse componisten. Soms worden daarbij Nederlandse solisten of dirigenten ingezet, soms betreft het festivals waar plaatselijke musici Nederlands repertoire spelen en ook Nederlandse ensembles hun eigen repertoire meebrengen; in veel gevallen geven de reizende Nederlandse componisten en musici ook lezingen en workshops voor studenten.

Bijzondere projecten waren in 2004:

- Een brede presentatie van werk van Richard Ayres en andere Nederlandse componisten tijdens het Huddersfield International Contemporary Music Festival door het Asko Ensemble en een aantal Britse musici en ensembles.
- Een groots festival geheel gewijd aan Louis Andriessen in het Lincoln Centre in New York, USA, waarin Nederlandse en buitenlandse musici en ensembles zijn werk uitvoerden.
- De brede Nederlandse presentaties in Nizhny Novgorod (Rusland) en Hongarije, die mede financieel gesteund werden door Thinking Forward, het FAPK of HGIS.

Vanuit dit HGIS-budget wordt in alle gevallen alleen additionele steun gegeven ten behoeve van extra publiciteit, zaalhuur, aanvulling honoraria, extra repetitietijd of reiskosten van de Nederlandse solisten e.d. In sommige gevallen is financiële steun niet eens meer nodig. De bijdragen van de buitenlandse organisaties voor eigen honoraria, publiciteit, overhead enz. zijn aanzienlijk en kunnen in de afrekening slechts geschat worden. In vrijwel alle gevallen waren de Nederlandse componisten aanwezig om hun eigen werk mee in te studeren en bij andere activiteiten betrokken te zijn. En in sommige gevallen waren stafmedewerkers of andere marktverkenner van de Nederlandse Ambassades of Consulaten nauw bij de voorbereiding betrokken en bij de projecten aanwezig. Onze contacten met de posten in de verschillende landen spelen sowieso een belangrijke rol in de totstandkoming van de projecten; tijdens hun regelmatige werkbezoeken aan Nederland is Gaudeamus dan ook een vast punt op hun agenda.

Hieronder volgt een overzicht van alle binnen dit budget gesteunde projecten.

land	plaats	festival	betreft	datum	t.b.v.
Hongarije	Boedapest	tournee	Ned.Stud.Orkest	30-jan	Florian Maier
Hongarije	Boedapest	Bud.Spring	Radio Kamer Orkest	30-mrt	Michel v.d.Aa
Hongarije	Boedapest	Spinoza huis	serie	mrt	Geza Frid
USA	New York	Andriessen fest. in Lincoln Centre	Electra, G.Bijma	1-15 mei	L. Andriessen
USA	S.Francisco	Other Minds	lokaal ens. + A.LaBerge	4-6 mrt	Hanna Kulenty
USA	Boston	Zeitgeist	Sound-lee Boston	3-apr	G.Janssen
USA	New York	TV-Guide	Kevin Gallagher	4-mei	J.ter Veldhuis
UK	Huddersfield	Hudd.Int.Cont.M.F.	Asko Ensemble	nov	Richard Ayres
			overige ensembles	nov	Rijnvos ea
Noorwegen	Oslo	Ultima	div.ensembles	Okt	Andriessen ea
Japan	Tokyo	Japan-Ned. Soc.	Tomoko, Honna, ...	17-nov	Rob Zuidam
Vietnam	Hanoi	masterclasses	Tomoko, ned.musici	Aug	Andriessen ea
Polen	Wroclaw	Musica Polonica Nova	Frank Peters	22-feb	Hanna Kulenty
Canada	Toronto	concert	Esprit Orchestra	2-mei	P.J. Wagemans, Tristan Keuris
Argentinië	Rosario	concert	Ensamble Rosario	juli	H. Andriessen, C. Michans
		projecten	T.Top/M.Zandvliet	juli	E. Top, P. Termos
Italië	Rome	Radioweek	Algoritmo	okt	concert
		Radioweek	Xenia Ensemble	okt	concert
		Radioweek	Zephyr kwartet	okt	concert
Rusland	Moskou	Studio New M.M.	2 concerten	dec	Altena, d.Vries
Rusland	Nizhny Novgorod	Ned.Presentatie	Diverse concerten	mei	J.Franssen e.a.
Rusland	Oekraïne tour	Richochet Ensemble	tournee Lviv, Kiev, Rivne, Chernigov	sept/okt	Lann, Loevendie etc
Finland	Helsinki	Gitaarfestival	R.v.Gemert ensemble	20-apr	R.van Woudenberg
France	Tharoux	zomercursus	Wendingen	juli	div.repertoire
Slovenië /Macedonië	Ljubljana, Skopje	tournee	R'dams Kamerorkest	okt	Kleppe/Hamburg

Een deel van het projectenbudget is altijd gereserveerd ten behoeve van steun voor de aanschaf of verhuur van partituren en partijen. Met weinig middelen kan zo een groot aantal uitvoeringen vastgelegd worden

Huur partituren 2004

Plaats	land	orkest/festival	componist
Tokio	Japan	Japan Netherlands Society	Rob Zuidam
Rosario	Argentinië	Ensemble Rosario	diversen
Rosario	Argentinië	Ensemble Rosario	L. Andriessen, M. Flothuis, C. Michans
Vancouver	Canada	Radioweek Vancouver	diversen
diverse	Duitsland	diverse	Hans Kox
Tallinn	Estland	Nyyd Ensemble 2001 2002	Torstensson
Djakarta	Indonesië	Ton de Leeuw-festival	Ton de Leeuw
Florence, Arezzo e.a.	Italië	Het Orkest	Johan Wagenaar
Rome	Italië	Radioweek	Michel van der Aa
Rome	Italië	Radioweek	Robin de Raaff
Rome	Italië	Radioweek	Louis Andriessen
Rome	Italië	Xenia Ensemble	Louis Andriessen
Rome	Italië	Xenia Ensemble	M.vd Aa, T.Keuris, C.Meijering
Kiev	Oekraïne	Ricochet Ensemble	C.Tsoupaki, H.Kulenty, V. Lann
Wroclaw	Polen	Musica Polonica Nova	Hanna Kulenty
Moskou	Rusland	presentatie Apollinisch Uurwerk	Louis Andriessen
Moskou	Rusland	presentatie Apollinisch Uurwerk	Elmer Schönberger
Moskou	Rusland	Studio New Music Moscow	Klaas de Vries
Nizhny Novgorod	Rusland	Ensemble '88	Jan Vriend
Nizhny Novgorod	Rusland	Ensemble '88	Martijn Padding
Nizhny Novgorod	Rusland	Nizhny Novgorod State Academic Philharmonic	Joep Franssens
Nizhny Novgorod	Rusland	Nizhny Novgorod State Academic Philharmonic	Rob Zuidam
St.Petersburg	Rusland	eNsemble	Willem Jeths, Simeon ten Holt
toerneer	Slovenië en Macedonië	Rotterdams Kamerorkest	Jeff Hamburg, Joost Kleppe
New York	USA	The Music of Louis Andriessen	Louis Andriessen
Caracas	Venezuela	Ties Mellema, saxofoon, Caracas Youth Orchestra	Paul Termos
Hanoi	Vietnam	Vietnam National Symphony Orchestra	diversen
Johannesburg	Zuid-Afrika	Buskaid Festival	Hendrik Andriessen

5. Radioweken

De jaarlijkse Nederlandse Radio Muziekweken worden georganiseerd in samenwerking met Radio Nederland Wereldomroep (Radio Netherlands Music) en financieel mede mogelijk gemaakt vanuit HGIS. Gedurende de radioweken worden concerten georganiseerd in samenwerking met lokale orkesten, ensembles en musici en wordt het buitenlandse radiopubliek door middel van een ruim aanbod van zendtijd (waarin naast de genoemde concerten ook cd's, interviews etc. aan de orde komen) op zeer intensieve wijze geïnformeerd over de Nederlandse muziek en de Nederlandse muziekcultuur. Van al deze activiteiten wordt hetzij rechtstreeks hetzij later verslag gedaan door middel van radio-uitzendingen. De radioweken zijn daarmee een uniek concept om wereldwijd Nederlandse muziek bekend te maken en het Nederlandse muziekleven te promoten. In 2004 hebben de volgende radioweken plaats gevonden:

land:	in samenwerking met:
Canada	CBC radio 2.
België	Klara-radio. Gecombineerd met het Festival van Vlaanderen
Slovenië	RTV-radio. In het teken van de toetreding van Slovenië tot de EU
Italië	RAI-radio. Gecombineerd met het Roma Europa Festival

Concerten georganiseerd in het kader van de radioweken 2004 (selectie)

- 2 mei Toronto (Ca), Glenn Gould Studio , Radio Waves. Peter-Jan Wagemans: Eden's gardener, Tristan Keuris: Sinfonia, Esprit Orchestra, Alex Pauk/cond., Tomoko Mukaiyama/piano
- 13 september Brussel (B), Paleis voor Schone Kunsten , Dutch Music Week tijdens het "Klara Festival van Vlaanderen". New Dutch Academy, Simon Murphy/dirigent, werken van Willem de Fesch: Concerto in Es, opus 2/1, Unico Wilhelm van Wassenaer: Concerto armonico nr. 2 in Bes, Christian Ernst Graaf: Sinfonia in D, opus 1/4
- 13 oktober Ljubljana (Slov), tournee door Macedonië en Slovenië door het Rotterdam Chamber Orchestra, Conrad van Alphen/dirigent, solist: Eleonore Pameijer, fluit, werken van Jeff Hamburg: "A Prayer and a dance", Joost Kleppe: "Psyche for flute and chamber orchestra"
- 14 oktober Ljubljana (Slov), Cankarjev Dom , Dutch Music Week in Slovenië. "Henneman, Henneman & de Swaan" - combinatie van muziek, beeldende kunst en video, Ig Henneman Quartet
- 24 oktober Ljubljana (Slov), Filharmonie , Dutch Music Week in Slovenia. Slotconcert. Slovenian Chamber Choir, Hans Leenders/dirigent, werken van Daan Manneke: Psaume 122, Ton de Leeuw: "Prière", "A cette heure du jour", Rudolf Escher: "Le vrai visage de la paix", Alphons Diepenbrock: "Wandrer's Nachtlid", "Daemmerung", Jean Lambrechts: "Impressions Maritimes"
- 21 oktober Rome (I), Parca della Musica, Dutch Radioweek. "Diva dolorosa" - film/theater productie, Loek Dikker, muziek, Peter Delpout, regisseur. Orchestra Giovanile Romana, Presentatie: Nederlands Instituut
- 23 oktober Venetië (I), Teatro Piccolo Arsenale Venice , Venice Music Biennale 2004. Michel van der Aa: Here [enclosed], Asko Ensemble, Henrik Schäfer/dirigent, Barbara Hannigan, sopraan
- 29 oktober Rome (I), Goethe Institut Rom Auditorium, Festival Nuova Consonanza. Ensemble Algoritmo, Marco Angius/dirigent, Michel van der Aa: Attach, Louis Andriessen: Zilver, Robin de Raaff: Piano Concerto, Palumbo en Morciano.

6. Nederland vrijhaven

Dit deel van het budget wordt aangewend om internationale activiteiten in Nederland op te zetten. In 2004 werden deze activiteiten aan bestaande festivals als de Internationale Gaudeamus Muziekweek (september, Amsterdam) en de Nederlandse Muziekdagen (december, Utrecht) gekoppeld, juist omdat dit ook gelegenheden zijn waarbij grotere groepen buitenlandse *decision makers* in het kader van het HGIS-Bezoekersprogramma uitgenodigd werden.

Als speciaal thema van de Internationale Gaudeamus Muziekweek werd in 2004 muziek uit Ierland gekozen: er werden vele componisten uitgenodigd om het festival bij te wonen en aan de concerten en workshops deel te nemen. Het uit Dublin afkomstige Crash Ensemble gaf twee concerten met vooral Ierse muziek; in de naaste toekomst staat een brede Nederlandse presentatie in Ierland gepland in het door dit ensemble georganiseerde najaarsfestival.

HGIS Bezoekers

Gaudeamus ontvangt subsidie voor bezoekers in het HGIS-Bezoekersprogramma voor het gehele muziekveld. Een groot aantal bezoekers wordt door Gaudeamus en MuziekGroep Nederland bemiddeld; veelal worden zij in grotere groepen tegelijk uitgenodigd tijdens bijv. de Internationale Gaudeamus Muziekweek, het Holland Festival en de Nederlandse Muziekdagen. Maar daarnaast worden ook gasten uitgenodigd bij bijzondere uitvoeringen/premières van orkest- of ensemble-werken of opera's. In een aantal gevallen werden gasten in samenwerking met collega-instellingen uitgenodigd, zoals met de Dutch Jazz Connection. Zo is het effect van zulke bezoeken nog hoger. In het oog springende resultaten zijn o.a. de Nederlandse presentaties in Nizhny Novgorod en in Hongarije waarbij oude muziek, jazz, nieuwe muziek en andere podiumkunsten betrokken zijn. De Organisatie Oude Muziek nam een aantal gasten voor haar rekening tijdens het Festival Oude Muziek Utrecht, en het Nationaal Popinstituut nam een aantal gasten voor haar rekening tijdens de festivals Noorderslag en Lowlands. In totaal werden in 2004 dus 83 gasten ontvangen.

Onderstaand volgt een overzicht van de gasten en hun herkomst:

HGIS Bezoekers 2004

Voornaam	Achternaam	Organisatie	land
Gaadan	Altankhuyag	componist	Mongolië
Alexia	Berchtold	ISCM World New Music Days	Zwitserland
Laura	Bianchini	Centro Ricerche Musicali	Italië
Anette	Bieker	6 Tage Oper	Duitsland
Michael	Bogdanov	Componist	Rusland
Andreas	Breitscheid	Forum Neues Musiktheater	Duitsland
Caryn	Brooks	Columbia University	Verenigde Staten
Ludger	Brummer	ZKM Karlsruhe	Duitsland
Veronika	Brvar	Sloveense radio	Slovenië
Allison	Cameron	Arraymusic	Canada
Keith	Carpenter	University of Wisconsin-Parkside	Verenigde Staten
Alvin	Curran	Mills College	Verenigde Staten
Jean-Luc	Darbellay	ISCM	Zwitserland
Paul de	Barros	Columbia University	Verenigde Staten
Mark	Delaere	Transit Festival	België
Anna-Dorota	Wladyczka	ISCM	Polen
Frans	Eckert	ISCM	Oostenrijk
Helmut	Erdmann	EULEC Lüneburg	Duitsland
James	Giroudon	Musiques en Scene	Frankrijk
Lars	Graugaard	ISCM	Denemarken
Anya	Grundmann	Columbia University	Verenigde Staten
Tino	Haenen	Ars Musica	België
Keith	Hamel	University Vancouver	Canada
Sven	Hartberger	Klangforum Wien	Oostenrijk
Tereza	Havelkova	MIC Praag	Tsjechië
André	Hebbelinck	Berliner Festspiele	Duitsland
rs.	Irino	Irino Prize	Japan
Schlomo	Israëli	Israel Broadcasting	Israël
Geir	Johnson	Ultima Festival	Noorwegen
Vachtang	Kakhidze	Filharmonie	Georgië
Yuri	Kasparov	Moscow Contemp.	Rusland
Jan	Kavan	Czech ISCM	Tsjechië
Armin	Köhler	Donaueschinger Musiktage	Duitsland
Paul	Lansky	Princeton University	Verenigde Staten
Elisabeth	von Leliwa	Düsseldorfer Symphoniker / Konzerthaus	Duitsland
Irina	Leskovskaya	vertaler / producent	Rusland
Oksana	Levko	Concertzaal Moskou	Rusland
Marianne	Lyon	CDMC Parijs	Frankrijk
Gianluigi	Mattietti	Diario della settimana / Amadeus	Italië
Ann	McKay	BBC Symphony Orchestra	Verenigd Koninkrijk
Sid	McLauchlan	Deutsche Gramophon	Duitsland
Ivo	Medek	Czech ISCM	Tsjechië
Remigius	Merkelys	GAIDA festival	Litouwen
Thomas	Oesterdiekhoff	MusikFabrik	Duitsland
Masako	Okamura	TV Man Music inc.	Japan
Alex	Pauk	Esprit Orchestra	Canada
Keith	Potter	Journalist	Verenigd Koninkrijk
Ronald	Sandberg	STIM	Zweden
Frank	Schultz	6 Tage Oper	Duitsland
Alessandra	Sciabica	Xenia Ensemble	Italië
David	Subik	Czech ISCM	Tsjechië
Marc	Texier	Royaumont	Frankrijk
Richard	Tsang	ISCM	Hong Kong
Lily	Tung	Columbia University	Verenigde Staten
David	Vayo	Illinois Wesleyan University	Verenigde Staten
Peter	Woolf	Journalist	Engeland
Cristina	Zavalloni	Zangeres	Italië

Bezoekers Dutch Jazz Connection / SWING

Andras Halmos	Trafo	Hongarije
Tadashi Narita	journalist	Japan
Philippe Meziat	Bordeaux Jazz festival	Frankrijk
Denis le Bas	Jazz sous les Pommiers	Frankrijk
Hiroshi Itsuno	55-records	Japan

Bezoekers Organisatie Oude Muziek

Vincent Borel	Opera International, journalist	Frankrijk
Michel Parouty	Les Echos, journalist	Frankrijk
Philippe Ramin	Diapason, journalist	Frankrijk
Philippe Venturini	Le Monde de la Musique, journalist	Frankrijk
Lindsay Kemp	BBC-3 Radio	UK
Robert Aubry Davis	Millennium of Music, radio	USA
Luis Gago	Goldberg Magazine, journalist	Spanje

Bezoekers Nationaal Popinstituut

József Kardos	Sziget Festival / Kultiplx	Hongarije
Márton Náráy	Sziget Festival / Kultiplx	Hongarije
Chris White	CMJ Music Marathon	USA
John Rayvid	CMJ Music Marathon	USA
Inge Colsen	Girlie Action New York	USA
Stuart Worthington	Manchester City Music Network	UK
Donna Busch	Coachella Festival, Los Angeles	USA
Nathalie Ryan-Williams	Coachella Festival, Los Angeles	USA
John Moylett	Fuji Rock	Japan
Kenji Onozawa	Fuji Rock	Japan
Keji Miura	Fuji Rock	Japan
Craig Stewart	South By South West	USA
Jed Mahue	Subpop	USA
Megan Jasper	Subpop	USA

DOCUMENTATIECENTRUM

De medewerkers van het documentatiecentrum hebben het centrum in 2004 geleidelijk voorbereid op de betere huisvesting in het nieuwe Muziekgebouw aan 't IJ. De collectie werd opgeschoond en beter toegankelijk gemaakt, muziektijdschriften werden ingebonden, boeken overzichtelijker geordend, oude opnamen op andere media omgezet, enz. Dat alles met het doel de schat aan informatie in het Muziekgebouw gemakkelijker en publieksvriendelijker toegankelijk te maken.

Gaudeamus is een van de 8 hoofdparters van het omvangrijke project "European Music Navigator" dat met steun van de Europese Commissie onder de vleugels van IAMIC opgezet wordt: een website met een nieuw te ontwikkelen search engine die snel en doeltreffend in de databases van de Muziek Informatie centra en van vele andere internationale muziekorganisaties zal kunnen gaan zoeken. De voorbereidingsfase van het project werd begin 2004 afgerond; de eerste openbare presentatie werd gedaan tijdens de Internationale Gaudeamus Muziekweek in Amsterdam.

PUBLICATIES + WEBSITE

In 2004 werd het informatie-bulletin "Gaudeamus Information" tweemaal uitgebracht. Dit bulletin is internationaal buitengewoon hoog aangeschreven en geliefd bij componisten, musici en organisaties. Hoewel het bulletin ook online via internet te lezen is hebben nog steeds duizenden belangstellenden over de gehele wereld behoefte aan de gedrukte versie.

Tien keer per jaar produceerde Gaudeamus het Maandoverzicht, een overzicht van de eigen concerten en de concerten die op de podia plaats vinden die een relatie hebben met Gaudeamus; tevens worden hierin de vele concerten en workshops door Nederlandse musici en componisten in het buitenland vermeld. Een groot aantal organisaties stuurt steeds hun eigen publiciteitsmateriaal betreffende concertseries of festivals, zodat de lezers maandelijks gebundeld een breed overzicht van hedendaagse muziek activiteiten gepresenteerd krijgen. Dat maakt het Maandoverzicht dan ook zeer geliefd.

Een enkele maal werd de nieuwe Gaudeamus-nieuwsbrief uitgebracht met meer beleidsmatig nieuws over o.a. ontwikkelingen rondom de Cultuurnota, de mogelijke verhuizing naar het Muziekgebouw, en met nieuws over internationale muziekkoepeles.

In januari werd het overzicht geproduceerd van programma-voorstellen van vele Nederlandse ensembles en solisten ten behoeve van het seizoen 2004/2005.

De "Calendar of European New Music Events" van de ECPNM werd geproduceerd en gemaild. Dit boekje geeft gedetailleerd overzicht van de vele festivals en concertseries van de 80 leden van deze vereniging.

In augustus werd het seizoenoverzicht 2004-2005 met activiteiten van Gaudeamus geproduceerd.

Voor veel van de concerten op de kleine podia produceerde Gaudeamus de programma-toelichtingen.

REPETITIE-RUIMTE + BUS

De repetitie-ruimte in het gebouw van Gaudeamus werd door Gaudeamus zelf gebruikt voor eigen presentaties, voor workshops in de Internationale Gaudeamus Muziekweek en workshops met het Yamaha Disklavier van Stichting Conlon. Vele Nederlandse musici en ensembles maakten ook gebruik van de repetitie-ruimte.

Het transportbusje van Gaudeamus werd ingezet voor vervoer van slagwerk, klavecimbels, de reisset, e.d. voor talloze concerten in het land.

REISSET

De reisset met luidsprekers, versterker, mixer, DAT-recorder, CD-speler en microfoons werd door Gaudeamus en door vele musici en componisten gebruikt ter ondersteuning van concerten met elektronische muziek op vele podia in het land.

JAARREKENING 2004

BALANS

	31-12-2004	31-12-2003
ACTIVA		
<u>Vaste Activa :</u>		
Inventaris en Inrichting	43.804	6.288
Andere vaste bedrijfsmiddelen	<u>5.344</u>	<u> </u>
	49.148	6.288
<u>Wlottende Activa:</u>		
Onderhanden activiteiten	6.288	17.002
Debiteuren	7.527	5.288
Overige vorderingen	75.142	63.523
Overlopende activa	39.129	41.548
Subsidieverstrekkers	306.771	163.786
Liquide middelen	<u>244.374</u>	<u>329.642</u>
	<u>679.231</u>	<u>620.789</u>
	<u>728.379</u>	<u>627.077</u>
PASSIVA		
<u>Eigen Vermogen:</u>		
Stichtingskapitaal	7	7
Algemene reserve	128.749	210.526
bestemmings reserve	<u>99.751</u>	<u>136.134</u>
	228.507	346.667
<u>Langlopende Schulden:</u>		
Overlopende passiva	38.133	3.250
<u>Kortlopende Schulden:</u>		
Schulden aan leveranciers	72.317	51.109
Schulden terzake van belastingen en premies sociale verzekeringen	30.790	6.761
Overlopende passiva	356.805	182.849
Overige subsidieverstrekkers	1.000	36.441
Overige Schulden	<u>827</u>	<u> </u>
	<u>461.739</u>	<u>277.160</u>
	<u>728.379</u>	<u>627.077</u>

EXPLOITATIE-REKENING

	2004	2003
BATEN		
<u>Bijdragen:</u>		
Ministerie OCW	764.202	760.785
Ministerie BuZa/Ambassades	45.936	
HGIS - Bezoekers programma	107.800	107.800
HGIS - Intensivering	370.000	230.000
HGIS - Cultureel Seizoen Hongarije	175.800	
Amsterdams Fonds v.d. Kunst	13.818	35.000
Rotterdamse Kunststichting		27.226
FAPK / FPPM	320.500	103.452
Overige bijdragen	<u>133.095</u>	<u>81.590</u>
	1.931.151	1.345.853
<u>Opbrengsten:</u>		
<u>Directe opbrengsten:</u>		
Bijdrage omroepen	9.075	9.075
Inschrijfgelden	9.811	10.095
Diversen	<u>9.228</u>	<u>8.985</u>
	28.114	28.128
<u>Indirecte opbrengsten:</u>		
Huuropbrengsten	5.854	8.965
Verleende diensten	<u>2.481</u>	<u>2.960</u>
	<u>8.335</u>	<u>11.925</u>
	<u>36.449</u>	<u>40.053</u>
Som der Baten:	1.967.600	1.385.906
LASTEN		
<u>Activiteitenlasten:</u>		
Gaudeamus Muziekweek	235.495	207.639
Gaudeamus Vertolkers Concours / Rotterdam Music Biennial	784	83.782
Doelgroepactiviteiten	9.507	68.492
VAMP	49.428	77.197
Kleine podia	11.329	71.416
Projecten / Coproducties	10.621	5.049
Publiciteit	36.636	31.919
Activiteiten Buitenland	589.218	215.628
HGIS - Bezoekersprogramma	72.103	82.403
HGIS - Intensivering	363.712	238.160
Communicatie / Informatie	26.931	86.476
Documentatie	<u>3.010</u>	<u>45.439</u>
	1.555.581	1.213.600
<u>Beheerslasten:</u>		
Personeelskosten	116.576	115.309
Huisvestingskosten	64.997	53.119
Bureaunkosten	<u>31.905</u>	<u>30.602</u>
	<u>213.478</u>	<u>199.030</u>
Som der Lasten:	2.053.819	1.412.630
Rentebaten:	<u>4.442</u>	<u>4.419</u>
Exploitatiesaldo:	<u><u>- 81.777</u></u>	<u><u>- 22.305</u></u>

Internationale Gaudeamus Muziekweek 2004

Maandag 6 september 2004

20.30 uur, Felix Meritis, Concert Zaal

Nieuw Ensemble o.l.v. Otto Tausk, Ensemble Altai KhairKhan (Mongolië), Purevjav Sambuu - Morinkhuur, Vlad Pessin - extended viool, Benny Sluchin - trombone, Wiek Hijmans - staalsnarige akoestische gitaar
 Adrian Pavlov (Bulgarije, 1979) - *Harmonies* (2002, 10') WP JS
 Boris Filanovski (Rusland, 1968) - *Polyphonion* (2001, 17') winnaar Irino Prijs 2003
 Sansargereltekhn Sanjigidorj (Mongolië, 1969) - *Khara-Khorum* (2000, 19')
 Giel Vleggaar (Nederland, 1974) - *Appalachia* (2004, 15') WP
 Aureliano Cattaneo (Italië, 1974) - *Concertino* (2001, 11') JS

23.00 uur Felix Meritis, Shaffy Zaal

Nieuw Trombone Collectief, Het DoelenKwartet
 Yannis Kyriakides - (Cyprus/Nederland, 1969) - *Slow Wave Sleep* (2004, 45') WP winnaar Gaudeamus Prijs 2000

Dinsdag 7 september 2004

12.30 uur, De IJsbreker on tour - De Duif

Axy Ensemble o.l.v. Jos Zwaanenburg
 Martijn Voorvelt (Nederland, 1967) - *War Parts* (2004, 15') WP
 Jasna Velickovic (Servië-Montenegro, 1974) - *Fantasia* (2004, 10')
 Ana Mihajlovic (Koeweit, 1968) - *Imploro Grazia* (2004, 14')
 Stevan Kovacs Tickmayer (Novi Sad, Vojvodina / voormalig Joegoslavië, 1963) - *Revisited Paths (selection)* (2004)

14.30 uur, De IJsbreker

Lezing componeren in Mongolië door Gaadan Altankhuyag
 In samenwerking met Maya-Matthea van Staden geeft Gaadan Altankhuyag een lezing over componeren in Mongolië. Uitvoering door het Nieuw Ensemble van Gaadan Altankhuyag (Mongolië, 1948) - Lied van de zingende Gobi zandduinen (2004)WP

20.30 uur, Paradiso

Asko Ensemble o.l.v. Jussi Jaatinen, Tjeerd Oostendorp - tuba, Robert Rice - Bariton
 Klas Torstensson (Zweden/Nederland, 1951, jurylid) - *Lantern Lectures, Volume III (Brass Link III - Aurora Borealis)* (2001, 17')
 Richard FitzHugh (Verenigd Koninkrijk, 1976) - *Cheesecake and Pornography* (waaronder *Mad Wiggle*) (2004, 13') WP/JS
 Dmitri Kourliandski (Rusland, 1976) - *still life* (2004, 10') WP winnaar Gaudeamus Prijs 2003
 Evrim Demirel (Turkije, 1977) - *Zeybek* (2004, 7')
 Richard Rijnvos (Nederland, 1964) - *mappamondo* (2004, 35')

23.00 uur - Kraakgeluiden - Felix Meritis, Shaffy Zaal

Seamus Cater - laptop en stuff, Justin Bennett - laptop, veldopnames, Natasha Anderson - elektrische blokfluit, Colin McLean - electronica, Katie Duck en Sylvain Meret - dans

Woensdag 8 september 2004

12.30 uur De IJsbreker on tour Felix Meritis, Concert Zaal

Insomnio Ensemble o.l.v. Ulrich Pöhl
 Sergio Luque (Mexico, 1976) - nieuw werk (2004)
 Daniel Hamburger (Nederland, 1980) - *Chazzan* (2004, 10')
 Katarzyna Glowicka (Polen, 1979) - *Re-breaths* (2004, 9')
 Paul Bruinen en Jorrit Tamminga (Nederland, 1973) - *Day 1* (2004, 12')
 Melissa Mazzoli en Juan Sebastian Lach Lau - *Broken* (2004, 13')

14.30 uur, Felix Meritis, Concert Zaal

Workshop door Insomnio en STEIM

20.30 uur, Beurs van Berlage, Amvest Zaal

Nora Mulder - piano, Ensemble voor Nieuwe Muziek van het Conservatorium van Amsterdam o.l.v. Harry Sparnaay, Nederlands Vocaal Laboratorium/Electric Voices o.l.v. Romain Bischoff, Raaf Hekkema - saxofoon
 Eivind Buene (Noorwegen, 1973) - *Anatomic Notebook* (2001-2003, 25') JS
 Oscar Carmona (Chilie, 1975) - *Cygnus X-1* (2003, 8') JS
 Aaron Cassidy (VS, 1976) - *ten monophonic miniatures for solo pianist* (2002-2003, 8') JS
 Palle Dahlstedt (Zweden, 1971) - *Ism* (2004, 8-10') WP winnaar Gaudeamus Prijs 2001
 Gerald Resch (Oostenrijk, 1975) - *Muster* (8')
 Henry Vega (VS, 1973) - *Idoru in metal* (2004, 9')
 Palle Dahlstedt (Zweden, 1971) - *Var fjårilsam* (2000, 8')
 Patrick St. Denis (Canada, 1975) - *La grenouille qui se veut faire aussi grosse que le boeuf* (2004, 3')
 Polina Medyulyanova (Oezbekistan, 1974) - *Rax* (2004, 5') WP eervolle vermelding Muziekweek 2003

23.00 uur - Kraakgeluiden - Felix Meritis, Shaffy Zaal

Tom Parkinson - electronica, Felicity Provan - cornet, Korg Kaos pad, Robin Fox - live electronica, en Erkki Veltheim - altviool

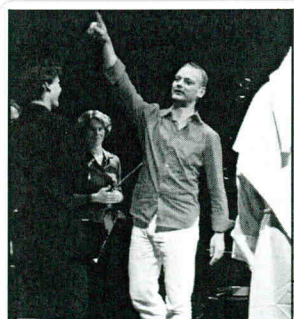
Donderdag 9 september 2004

12.30 uur, De IJsbreker

Crash Ensemble o.l.v. Fergus Sheil
 David Lang (VS, 1957) - *Cheating, Lying, Stealing* (1993 rev. 1995, 10')
 David Fennessy (Ierland, 1976) - *airbrush* (2001, 15')
 Zack Browning (VS, 1953) - *Network Slammer* (1998, 9')
 Peter Adriaansz (VS/Nederland, 1966) - *Triple Concerto* (2003, 18')

14.30 uur, De IJsbreker

Workshop hedendaagse fluittechnieken door Mike Schmid (fluitist in het Ictus Ensemble, België) en de componist Fabio Nieder (docent compositie aan het conservatorium van Amsterdam en Trieste).

Richard Rijnvos

Benny Sluchin

ALKMAARSCHÉ COURANT
 van: 08.09.2004 P.

Muziekweek brengt stilistische kruisbestuiving

■ Muziek: Openingsconcert Gaudeamus Muziekweek door het Nieuw Ensemble o.l.v. Otto Tausk. Bijgewoond: AMSTERDAM, Felix Meritis, 6 september.

Amsterdam is weer een week lang de navel van de muziekwereld. Jonge componisten uit alle windstreken treffen er elkaar tijdens de Gaudeamus Muziekweek. Kakeelverse composities van aanstormend talent klinken er naast werken van al gelauwerde toonkunstenaars. Er is plaats voor improvisatie en experiment. En een driekoppige vakjury selecteerde uit 439 inzendingen uit 42 landen zeventien stukken die meedingen naar de Gaudeamus Prijs.

Een Babylonische spraakverwarring leverde de aanwezigheid van zoveel nationaliteiten tijdens het openingsconcert niet op. Ook in de muziek neemt de mondialisering toe. Diverse stijlen vloeien in elkaar over, verschillende tradities beïnvloeden elkaar.

Neem Adrian Pavlov. Hij komt uit Bulgarije, studeert in Berlijn en noemt zijn 'Harmonies' een hommage aan de Italiaanse componist Luciano Berio. Zijn opvallend helder geïnstrumenteerde inzending voor de Gaudeamus Prijs klinkt noch Oost-Europes noch Duits maar spreekt een universele taal. In de manier waarop oude vormen een nieuwe uitwerking krijgen, had het wel wat gemeen met het tweedelige Concertino van de Italiaan Aureliano Cattaneo. Daarin staat de solotrombone niet als een eenling tegenover het ensemble maar fungeert hij als aanjager in een interactief proces.

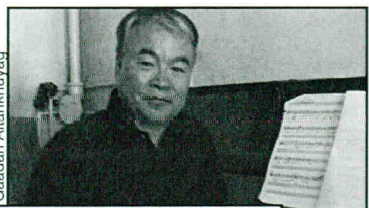
Het verst in zijn stilistische integratie gaat de Mongoolse componist Sansargereltekhn Sanjigidorj. In zijn fascinerende 'Khara-Khorum' vormen de Mongoolse vedel (morinkhuur) en luit (yatga) één geheel met fluit, klarinet, hoorn, strijken en piano. Oosterse timbres krijgen een plaats in een Westers aandoend betoog.

Anderen tradities komen samen in 'Appalachia' van de Nederlandse Giel Vleggaar. Daar mengt de Amerikaanse blugrassmuziek (zelf al een amalgaam van invloeden) met moderne compositietechnieken en bebop tot een energiek, bijvagen explosief stuk.

De Russische componist Boris Filanovski ten slotte onderscheidt zich door zijn zoektocht naar verrassende instrumentcombinaties. In zijn expressivistische 'Polyphonion' introduceert hij de 'extended violin', een viool met een platte kam en een gebogen stok waarop drie snaren tegelijk kunnen worden aangestoken. Maar wat vooral intrigeert is de manier waarop hij de timbres van dat nieuwe instrument en een accordeon laat overvloeien in de omringende strijken en blazers.

Als één ensemble raad weet met 'al die kruisbestuivingen dan is het wel het Nieuw Ensemble, zeer vaakkundig aangestuurd door Otto Tausk.

WINAND VAN DE KAMP

Gaadan Altankhuyag

Ensemble Altai KhairKhan

21.00 uur - Paradiso - Night of the Unexpected

Hal (20.00-21.00)

- Anne Faulborn. *In de hal speelde Anne Faulborn, gehuld in een bijzondere creatie, op een aan het plafond hangend clavecimbel.*

Grote zaal (21.00-24.15)

21.00-21.20 - 'Hoketus' van Louis Andriessen. *Roemrucht ensemble werk met tegen elkaar inspelende groepen met een strakke structuur en een rock-achtig geluid.*

21.20-21.25 - David Toop - *David Toop, schrijver van muziekboeken als Ocean of Sound en Haunted Weather leest een korte tekst voor die reflecteert op nieuwe ontwikkelingen in de muziek.*

21.25-21.30 - Conlon Nancarrow 'Study for Player Piano no. 3^e'. *De excentrieke Amerikaans componist Conlon Nancarrow, ooit om politieke redenen naar Mexico vertrokken, heeft player piano studies gemaakt die geen pianist kan spelen.*

21.30-21.45 - Edwin van der Heide 'Laser / Sound Performance'. *Nieuwe media-kunstenaar Edwin van der Heide presenteert een licht- en geluidperformance met behulp van lasers.*

21.45-21.50 - Conlon Nancarrow 'Study for Player Piano no. 21'. *In samenwerking met het Pianola museum in Amsterdam, uitgevoerd op een echte pianola met als partituur een rol met gaatjes.*

21.50-22.05 - Huba de Graaff/Erik-Ward Geerlings/Bart Visser/Marien Jongewaard. *presenteerden voor the Night of the Unexpected een performance met talloze verrijdbare luidsprekers.*

22.05-22.25 - Thomas Brinkmann 'click'. *Met behulp van krasjes in platen weet Thomas Brinkmann intrigerende ritmisch patronen te creëren van clicks & cuts.*

22.25-22.30 - Conlon Nancarrow 'Study for Player Piano no. 36'.

22.30-22.50 - Orkest de Volharding met Tatiana Koleva en Eboman 'Workers Union' van Louis Andriessen. *Orkest de Volharding voert 'Workers Union' uit met spectaculaire percussie van Tatiana Koleva en videobeelden van niet-westerse TV-zenders gemaakt door Eboman.*

22.50-23.30 - Dat Politics. *Dat Politics is een trio dat epileptische microritmes en kindelijke melodiën uit hun laptops tovert en gelieerd is aan het electro-trash label van Chicks on Speed.*

23.30-00.15 - Thomas Brinkmann. *Thomas Brinkmann sluit The Night of the Unexpected af met een experimentele techno DJ-set.*

Kleine zaal (21.00-24.00)

21.00-21.40 - Erik M. *Met de draaitafel als instrument ontlokt Erik M de klanken van een improviserend ensemble aan zijn platencollectie.*

21.50-22.20 - Keiji Haino. *Mysterieuze Japanse multi-instrumentalist en meester-improvisator*

22.30-23.10 - Cosmos. *De Japanse groep Cosmos, bestaande uit Sachiko M (no imput sampler) en Ami Yoshida (stem) wonnen de Prix Ars Electronica in de categorie Digital Musics.*

23.20-24.00 - David Toop en Keiji Haino.

Vrijdag 10 september 2004

12.30 uur, De IJsbreker

Ensemble Aleph.

Cecilia Arditto (Argentinië, 1966) - *Casi Cerca* (2003, 7') WP

Sébastien Beranger (Frankrijk, 1977) - *Gymel* (2003, 6')

Adina Dumitrescu (Roemenie) - *Colloquial Speech* (2003, 7') WP

Carlo Forlivesi (Italië, 1971) - *Nachtlied - Fragmente* (2003, 5') WP

Dmitri Kourliandski (Rusland, 1976) - *Pas d'action* (2003, 8') WP

Artur Kroschel (Polen, 1973) - *Assieds-toi, Mariette* (2003, 7') WP

Javier Torres Maldonado (Mexico) - *De Igtoto Cantu* (2003, 8') WP

Mayke Nas (Nederland) - *Musique qui sent la table et la pantoufle* WP

Gabriel Pareyon (Mexico, 1974) - *Ro mähki 'nu ro yohnite* (2003, 8')

Valery Voronov (Rusland) - *Epitaph* (2003, 6') WP

Amy Williams (VS) - *Sextet* (2002, 8')

14.30 uur, De IJsbreker

Workshop by the Ensemble Aleph

19.30 uur, Westerkerk

Ere Lievonen - orgel

Olli Virtaperko (Finland, 1973) - *So Much Data...* (2002-2004, 11') JS

Louis Aguirre (Cuba, 1968) - *Oggún* (2004) WP

20.30 uur, Felix Meritis, Concert Zaal

Crash Ensemble, Claire Edwardes, Marcel Andriessen en Fedor Teunisse - slagwerk. Zephyr Kwartet

Panayiotis Kokoras (Griekenland, 1974) - *Paranormal* - "A holophonic approach" (2003, 8') WP JS

Evis Sammoutis (Cyprus, 1979) - *Dimorphism - In memoriam Giacinto Scelsi (1905-1988)* (2004, 10') JS

Philipp Maintz (Duitsland, 1977) - *INNER CIRCLE. musik für streichquartett* (2003-2004, 17') Eervolle vermelding Gaudeamus Prijs 2002

Andrew Hamilton (Ierland, 1977) - *i like things* (2003, 13') WP

Max F. (Noorwegen, 1975) - *Passage - Silence and Light Triptych* (2002, 14') JS

Kevin Volans (Ierland, 1949) - *1000 bars* (2002, 5')

Donnacha Dennehy (Ierland, 1970) - *Streetwalker* (2003, 12')

23.00 uur - Kraakgeluiden - Felix Meritis, Shaffy Zaal

Mary Oliver - viool, altviool, Domenico Sciajino - elektronica, James Wilkinson - trombone, electronica, Robert van Heumen - LiSa, sexy controllers, Rachel de Boer - video en Bettina Neuhaus - dans

DE VOLKSKRANT van: 14.09.2004

Gaudeamus weet hoog niveau te handhaven

Muziek

Internationale Gaudeamus Muziekweek. 8-12 september, optredens van o.a. het Clash Ensemble, het Radio Kamerorkest en het Nederlands Vocaal Laboratorium in Felix Meritis, de Beurs van Berlage en de IJsbreker, Amsterdam.

Volgend jaar zal alles anders zijn en hoeven de bezoekers van de Internationale Gaudeamus Muziekweek niet meer naar adem te snakken in snikhete zaaljes - althans als de politiek meewerkt. Zo luidde de boodschap die directeur Henk Heuvelmans het publiek meegaf bij zijn jaarlijkse slottoespraak. Het is namelijk de vraag of Gaudeamus na de bezuinigingen wel genoeg geld overhoudt om zijn intrek te nemen in het nieuwe Muziekgebouw.

Intussen kan de organisatie terugblikken op een geslaagd festival met veel uitverkochte concerten, waar een veelheid aan eigentijdse muziekstijlen te horen was. Afgezien van het slotconcert, waar het ensemble De Ereprijs een aantal ondermaatse stukken ten gehore bracht, was het niveau van zowel composities als uitvoeringen hoog.

En over de uitslag van het bijbehorende Gaudeamuscomité voor jonge componisten bestond geen controverse. Dat het werk *Signature* van de in 1979 geboren Fin Sampa Haapamäki eruit sprong, was bij de uitvoering door het Radio Kamerorkest van meet af aan duidelijk.

Signature is met zijn enkelvoudige bezetting eerder een ensemble- dan een orkestwerk, maar de energie, de kleurenrijkdom en de complexiteit die Haapamäki met relatief bescheiden middelen bewerkstelligt, liegen er niet om. Met enorme lef verenigt hij uitersten: zo mondt de worsteling van tromslagen en dissonanten tot twee maal toe uit in een ijle, langgerakte violsolo, en schemert er kort voor het slot een zweempje James-Bond-muziek (*Goldfinger*) doorheen.

De uitvoering van Siebens Lang.

sam und schmachtend, door het RKO en dirigent Etienne, waarin de Noor Eivind Buene schurende strijkersklanken verzoemt met flarden uit Wagners *Tristan*, was elektrificerend.

Buene doet het zonder, maar microfoons en elektronische geluiden zijn intussen een alledaags verschijnsel in de hedendaagse muziek. In *Twitich* van de Australiër Anthony Pateras zijn alle musici versterkt en bespeelt een van hen zelfs een laptop. Terecht kreeg Pateras een eervolle vermelding voor zijn haarscherpe montage van geluiden, die eindigde met het aan barrels slaan van een viool, maar het best zonder dat schokkeffect had kunnen stellen.

Theater hoort er ook bij. In *I like things* laat de Ierse componist Andrew Hamilton zangers Natasha Lohan op en neer schuiven met een stoel en van gelukzaligheid tot wanhoop vervallen. Het eveneens Ierse Clash Ensemble leverde een sterke uitvoering van dit werk, waarin een onbenullig liedje op listige wijze wordt gedecohstrueerd. *Passage - Silence and Light Triptych* van Max F. (pseudoniem voor de Noor Lars Petter Hagen), een trage ambientmuziek waarbij de dirigent zich aan het eind omdraait naar het publiek en het stuk besluit met een ietwat warrig, maar goed getimed verhaal over het maken van een verkeerde beweging.

Toch zijn er gelukkig ook nog composities waar de noten de dienst uitmaken, zoals *Harmonies* van de Bulgaar Adrian Pavlov, een stuk vol virtuoze loopjes en zoekende klankvelden.

Met een vlammend optreden liet het Nederlands Vocaal Ensemble dat eigentijdse componisten ook de menselijke stem nog altijd koesteren. Een concert in de Westerkerk, waarbij Eru Lievonen het grote orgel liet daveren en steunen in twee spectaculaire composities van de Fin Olli Virtaperko en de Cubaan Louis Aguirre maakte dit panorama van de hedendaagse muziek compleet.

Frits van der Wa

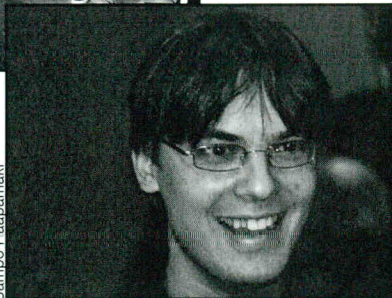

Ensemble Aleph

Twitch Ensemble

Sampo Haapamäki

TROUW van: 13.09.2004

Fin Haapamäki wint met draderig, eruptief stuk

Gaudeamus Muziekweek

Internationale Muziekweek 6-12.9. met o.a. Crash Ensemble, Ensemble Aleph, Radio Kamerorkest oiv Etienne Siebensin o.m. Paradiso, de Ijsbreker, Felix Meritis en Beurs van Berlage.

Er was een tijd dat de Gaudeamus Muziekweek zich nog in verschillende steden afspeelde, zo memoreerde directeur Henk Heuvelmans bij de bekendmaking van de winnaar van de jaarlijkse prijs voor de beste geselecteerde compositie. Het publiek paste in één touringcar en werd van stad naar stad geslept.

Nu vanaf volgend jaar zowel de compositie-wedstrijd als het - vanouds 'Rotterdamse' - vertolkers-concours in Amsterdam plaatsvindt, trekt de organisatie zich terug op haar standplaats. Niet in het gloednieuwe muziekgebouw aan de IJ-oever. Te diep snijden de aangekondigde bezuinigingen in het budget om de meerkosten daarvan te kunnen dragen. Tragisch, omdat juist de publieke toeloop dit jaar overweldigend was en daarmee de hitte in de te krappe zaaltjes bijkans onverdraaglijk.

Op de internationale nieuwe muziekmarkt speelt de Muziekweek nog steeds een toonaangevende rol getuige de honderden inzendingen die elk jaar beoordeeld moeten worden. Dit jaar deden de **WINNERS** Kias Torstenson, Karin Requist en Takayuki Rai dat. Oudgedienden en generatiegenoten, die ook elk met een eigen werk voor de dag traden: het ASKO speelde één van Torstenson's 'Lantern Lectures', gitarist Reinhold Westerheide pre-

senteerde Rais 'Façade', een lyrische compositie voor gitaar en klanksporen en ook **WINNERS** Karin Requist liet met 'Arktis. Arktis!' horen dat ze het metier tot in de puntjes beheerst. In dit werk kon het Radio Kamerorkest zaterdagavond voor het eerst in complete bezetting klinken; zo niet van de muziek, genoot het in ieder geval hoorbaar van de eigen voltalligheid. Eerder die avond waren namelijk alleen secties uit het orkest aan bod gekomen. Zoals vaker in voorgaande jaren, bleek bij deze composities voor 'orkest' ook de uiteindelijke winnaar van de hele competitie te zitten. Niet de wat laffe strijkers-verhaspeling van Wagners 'Tristan' van de Noor Buene of het beduidend pittiger elektronisch versterkte strijkersoet van de Australiër Pateras, maar een compositie voor gemengd ensemble van Sampo Haapamäki speelde zich in de kijker. Terecht kreeg de Fin de prijs voor zijn 'Signature': draderige, eruptieve muziek met een duidelijk gevoel voor richting en een goede intuïtie voor de werking van de klank. Ook de dragers van een eervolle vermelding mogen volgend jaar terugkomen: de Bulgaar Adrian Pavlov vanwege zijn doorwrochte 'Harmonies' voor ensemble en de Australiër Anthony Pateras met het volstrekt tegengestelde 'Twitch': naar de free-jazz lonkende 'noise'-muziek vol improvisatie en onverwachte wendingen. Van mij had ook het kleurige duo voor twee violen van de Cyprioot Sammoutis zo'n vermelding verdiend: intieme nieuwe kamermuziek op z'n best. Bij de composities waren dit jaar geen neo-tonale, geen folkloristische of globalistische tendensen, laat staan dat een geheel nieuw geluid tot de trommelvliczen doordrong. Een kwestie van eenzijdige oriëntatie van de jury of van de huidige generatie twintigers: wie zal het zeggen?

Kees Arntze

Zaterdag 11 september 2004

15.00 uur, De Ijsbreker

Amstel Saxofoonkwartet, Twitch Ensemble, Nederlands Pianisten Kwartet, tape
Anthony Pateras (Australië, 1979) – *Twitch* (2003, 11') JS
Martin Stig Andersen (Denemarken, 1973) – *Sleepdriver* (2003-2004, 8') WP Eervolle vermelding Prix Ton Bruynèl
Dai Fujikura (Japan, 1977) – *Reach Out* (2002, 10') JS
Henry Vega (VS, 1973) – *Alibi - 1 the white pieces - 2 Donna never cries* (2001, 10') JS
Ton Bruynèl (the Netherlands, 1934-1998) – *Rain* (1982, 10')
Presentatie CD-box Ton Bruynèl

20.30 uur, Beurs van Berlage, Yakultzaal

Radio Kamerorkest o.l.v. Etienne Siebens
Eivind Buene (Noorwegen, 1973) – *Langsam und schmachtend* (2003, 12') JS
Michel van der Aa (Nederland, 1970) – *Here [enclosed]* (2003, 17')
Karin Rehnqvist (Zweden, 1957, jury) – *Arktis, Arktis!: Breaking the Ice* (2000, 11')
Sampo Haapamäki (Finland, 1979) – *Signature* (2003, 11') JS
Anthony Pateras (Australië, 1979) – *Chromatophore* (2003, 12') JS

23.00 uur - Kraakgeluiden - Felix Meritis, Shaffy Zaal

Maja Ratkje – stem, electronica, Marko Ciciliani – no input mixer, Gert-Jan Prins – analoge electronica, TV, Will Guthrie – slagwerk, Sachiko M. laptop en HC Gilje – video

Zondag 12 september 2004

15.00 uur, Felix Meritis, Concert Zaal

de ereprijs o.l.v. Wim Boerman, Anna McMichael – viool, Reinhold Westerheide – gitaar
Marko Nikodijevic (Servië, 1980) – *abyss/antifona voor ensemble* (2004, 10') eervolle vermelding Muziekweek 2003

Pete Harden (Verenigd Koninkrijk, 1979) – *The origin of species* (2004, 4')
Anna Meredith (Schotland, 1978) – *Deception* (2004, 3')
Raminta Šerkšnytė (Litouwen, 1975) – *Sense Six* (2004, 5')
Richard Whalley (Verenigd Koninkrijk, 1974) – *When...?* (2004, 4')
Fumiko Miyachi (Japan, 1979) – *Natsakussa* (2004, 3')
Takayuki Rai (Japan, 1954, jurylid) – *Facade* (2003)
Panayiotis Kokoras (Griekenland, 1974) – *Shatter Cone* (2004, 10') eervolle vermelding Muziekweek 2003
Presentatie European Music Navigator

Aankondiging van de winnaar van de Gaudeamus Prijs 2004

JS genomineerd door de jury voor de Gaudeamus Prijs
Wp wereldpremière

Gaudeamus Muziektheater Festival 2004

Amsterdam, 9 t/m 15 mei 2004

Zondag 9 mei De Balie - 11.00 - 17.00 uur

Symposium Muziek en Theater, *kleinschalig muziektheater in Nederland anno 2004*. Voorzitter: Jacqueline Oskamp

Zondag 9 mei De Balie - 20.30 uur

Huba de Graaff - *Lautsprecher Arnold*.

Tekst & regie - Erik-Ward Geerlings. Compositie - Huba de Graaff. Speakerinstallaties - Bart Visser. Spel - Marien Jongewaard. Coproductie Productiehuis Rotterdam Rotterdamse Schouwburg / Nieuw West

Maandag 10 mei Frascati 2 - 20.30 uur

Arnoud Noordegraaf - *Voyager*.

Compositie, beeld en regie - Arnoud Noordegraaf. Mezzo sopraan - Marieke Koster. Editor - Synco Scholvinck. Decor - Hester Jolink. Licht - Luuk Vierhout. Wereldpremiere. Gecomponeerd in opdracht van Gaudeamus Edwin van der Heide - *De Dialoog*.

Compositie, tekst, regie, live electronica - Edwin van der Heide. Spel Hendrik Aerts, Max van den Burg, Claire Fleury, Rosa Reuten. Regieadvies Regna Aurich. Gecomponeerd in opdracht van Gaudeamus. Wereldpremiere Gilius van Bergeijk - *Een Lied van Schijn en Weezen*.

Compositie/klankregie - Gilius van Bergeijk. Actrice - Juul Willerink. Tableau - Catharina Boon

Dinsdag 11 mei Frascati 1 - 20.30 uur

Christina Viola Oorebeek - *The Pitch Shifter*.

Verhaal, Libretto en Muziek - Christina Viola Oorebeek. Sopraan - Jannie Pranger. Mezzo sopraan - Gerrie de Vries. Tenor - Charles Hens. Bariton - Romain Bisschop. Insomnio. Regisseur - Richard Messina. Toneelbeeld - Dré Kampfraath. Videoprojecties en lichtontwerp - Arnim Friess. Toonteknik Klangport Musikproduktion - Jens F. Meier, Matthias Reuland. Techniek - pitch shifter STEIM. Gecomponeerd in opdracht van het Fonds voor de Scheppende Toonkunst en het Amsterdamse Fonds voor de Kunst. Wereldpremiere

Woensdag 12 mei Frascati 2 - 20.30 uur

Petros Ovsepyan - *Opera and Aria*.

Compositie: Petros Ovsepyan. Amstel Saxofoonkwartet (Ties Mellema, Bas Apwoude, Olivier Sliepen, Remco Jak). Regie - Henk Schut. Bewegingscoach - Barbara Suters. Gecomponeerd in opdracht van het Fonds voor de Scheppende Toonkunst. Wereldpremiere

Donderdag 13 mei Frascati 2 - 19.00 uur

Petros Ovsepyan - *Opera and Aria*. Opera voor en door het Amstel Saxofoonkwartet

Donderdag 13 mei Frascati 1 - 20.30 uur

Alison Isadora en Richard Huber - *6 and a half Hours*.

Compositie - Alison Isadora. Tekst en regie - Richard Huber. Actrice - Mirjana Ilic. Counter-tenor - Joe Schlessinger. Trompet - Felicity Provan. Fluit - Anne la Berge. Fagot/sax - JanWillem van der Ham. Contrabas - Pieter Smithuysen. Slagwerk - Marcel Andriessen. Live video/geluid bewerker - Jan-Bas Bollen. Gerauschmacher - Lou Simard. Licht ontwerp - Henk van der Geest. Geluid - Claire Gallagher. Beeld- en kostuumontwerp - Catherine Henegan. Vertaling tekst - Robbert-Jan Henkes en Erik Bindervoet. Gecomponeerd in opdracht van het Fonds voor de Scheppende Toonkunst en Gaudeamus. Wereldpremiere

Vrijdag 14 mei Frascati 1 - 20.30 uur

Alison Isadora en Richard Huber - *6 and a half Hours*.

Zaterdag 15 mei Frascati 2 - 15.00 uur

Arnoud Noordegraaf - *Voyager*.

Edwin van der Heide - *De Dialoog*.

Gilius van Bergeijk - *Een Lied van Schijn en Weezen*.

Zaterdag 15 mei Frascati 1 - 20.30 uur

Calliope Tsoupaki - *Vita Nova*.

Compositie & tekstbewerking - Calliope Tsoupaki. Concept - Calliope Tsoupaki & Ayelet Harpaz. Ontwerp toneelbeeld & regie - Berend Strik. Dramaturgie - Sylvia Stoetzer. Choreografie - Hisako Horikawa. Kostuums - Berend Strik, Asmira Salkanovi & Tanja Panti. Solo-zang - Ayelet Harpaz. Clavecimbel - Beatrice Sterna. Barokviool - Anna McMichael. Viola da gamba - Ricardo Rodriguez Miranda. Tekst - Dante Alighieri. Engelse vertaling - Mark Musa, Oxford World's Classics. Vita Nova is een Korzo muziekproductie

Calliope Tsoupaki

Tomoko Mukaiyama

TROUW van: 07.05.2004

De balans tussen muziek en theater spreekt componisten aan. Daarom een muziektheaterfestival.

door ANTHONY FIUMARA

Wat is muziektheater nou helemaal? De ene maker gaat uit van de tekst, de ander van het gebaar en voor een derde is de muziek toch wel het allerbelangrijkst. Maar hip is het genre in ieder geval onder jonge componisten. Zeker als je kijkt naar het enorme en bontgekleurde aanbod aan Nederlandse kameropera's.

Stichting Gaudeamus organiseert komende week in de Amsterdamse Balie en Frascati een heus Muziektheaterfestival met bijna louter premières, waarin alle soorten en maten aan bod komen: *state of the art* van het genre. En waarin het symposium vooraf duidelijk moet maken wat het speelveld van deze podiumkunst is en waarom die juist nu zo populair is.

Muziekjournalist en programmeur Jacqueline Oskamp bedacht het festival en maakte een interessante keuze uit het overweldigende aanbod. Waarom een speciaal feest voor een genre dat sowieso al goed loopt?

Oskamp: „Muziektheater vindt vaak her en der plaats: op locatie of op ad-hoc podia. Je mist als publiek vaak voorstellingen omdat het genre geen vaste infrastructuur heeft. Daarom is het leuk om geconcentreerd in een week aan het publiek te kunnen laten zien wat er op dit moment gebeurt.”

Oskamp zegt de programmering bewust breed te hebben gehouden. Zo vertegenwoordigt 'Vita Nova', van de van oorsprong Griekse componiste Calliope Tsoupaki, een traditioneler soort muziektheater, met zangers en een vast libretto. „Maar Tsoupaki vermengt haar idioom met Griekse volksmuziek”, aldus Oskamp. „Dat is voor haar een nieuwe stap. Ze noemt het brutaal van zichzelf om de twee muzieksoorten waar ze het meest van houdt bij elkaar te laten komen.”

„Het andere uiterste op die schaal is 'Lautsprecher Arnold' van Huba de Graaff. Dat is een behoorlijk experimenteel werk. Dat stuk (over de Duitse politiekameleon Arnold Bronnen) wordt gespeeld door een acteur, Marien Jongewaard. Zo iemand heeft een fysieke kracht die je in de muziekwereld nooit ziet. Jongewaard heeft luidsprekers om zich heen als tegenspelers. Zo is er een beetje een wiebelige luidspreker die Bertolt Brecht voorstelt, en Goebbels is een stevige pilaar die steeds hoger wordt. In de loop van het stuk zie je steeds meer boxen in slagorde opgesteld staan. Het begint allemaal grappig en wordt steeds grimmiger.”

De Graaff's speaker-personages vormen een extreme toepassing van de nieuwe media, maar ook bij andere kunstenaars valt de toenemende rol van elektronica en videobeelden als gemeen-

schappelijke factor op. „Video, film of elektronica bieden je de mogelijkheid in meerdere lagen te werken en op een andere manier je verhaal te vertellen. Wat Wagner in zijn opera's deed met melodien die hij aan bepaalde personages koppelde, kun je nu veel verder doorvoeren door het bijvoorbeeld gelijktijdig met het beeld te laten plaatsvinden. Je ziet dat veel componisten bezig zijn te onderzoeken hoe het bewustzijn werkt en hoe je op verschillende niveaus tegelijkertijd kan denken.

De mini-kameropera 'Voyager' van Arnoud Noordegraaf vertelt het parallelverhaal van een sateliet en een vrouw die op de terugkeer van haar man wacht. Twee geschiedenissen die uiteindelijk bij elkaar komen. Noordegraaf gebruikt een zangeres, elektronica en video. Hij heeft altijd gebalanceerd tussen te muziek- en theaterwereld. Muziektheater is hem dus op het lijf geschreven.”

Maar niet elke componist gebruikt nieuwe media om zijn theatrale boodschap mee te versterken. Zo is 'Opera and Aria' van Petros Ovsepyan in de ogen van de componist gewoon een concertstuk voor het Amstel Saxofoonkwartet. Ware het niet dat hij in zijn partituur allerlei handelingen liet vastleggen die de musici moeten voltrekken.

Zo moeten de saxofonisten in de loop van twintig minuten langzaam hun arm omhoog brengen, of een toon denken in plaats van hem te spelen. Ze creëren een dramatische spanning in de trage gebaren die ze maken, de noten die ze spelen en zelfs in hun (ook voorgeschreven!) oogopslag. Zie dat maar eens over te brengen.

Al die verschillende invalshoeken maken duidelijk waarom het festival wordt voorafgegaan door een symposium ter afbakening. Voor Oskamp zelf is het genre weliswaar veelzijdig, maar zijn er grenzen: „Als je die ergens moet trekken, dan vind ik dat muziektheater een fysieke uitvoering

moet zijn. Je kunt je voorstellen dat alles op een scherm gebeurt, of op internet. Die vormen zijn er ook, maar ik vind dat het een 'voorstelling' moet blijven. Muziektheater is een rekbaar begrip, een soort elastiek. Daar gaat het op het symposium over: wanneer is het nog een concert waarin nieuwe media worden gebruikt, en wanneer noem je het muziektheater, wanneer wordt het opera. Er wordt vaak gezegd dat opera meer een verhaaltje vertelt. Dat de muziek en de handeling daar vastliggen, terwijl muziektheater vrijer is en een abstractere vorm kan hebben. In muziektheater kun je eigenlijk

Foto NRC Handelsblad, Maurice Roover

NRC HANDELSBLAD van: 06.12.2004

RON FORD OVER *Follow thy Flight*

Door JOCHEM VALKENBURG
AMSTERDAM, 6 DEC. „Ik ben altijd heel nieuwsgierig naar dingen die ik nog niet weet. Ik vind eigenlijk dat de functie van kunst is om iets te verzinnen dat we nog niet hebben, in het groot en in het klein. Dat is het enige wat mij een kick geeft: proberen iets te doen dat ik nog niet eerder gedaan heb. Anders wordt het saai. Daarom sprak het muzikale klimaat van Nederland mij ook aan: er heerst hier een open sfeer, waarin ruimte is voor verschillende en uitzonderlijke dingen.”

Componist Ron Ford is van Amerikaanse oorsprong, maar woont en werkt al ruim twintig jaar in Nederland. Zijn korte compositie *Follow thy Flight* wordt komend weekend tijdens de Nederlandse Muziekdagen in première gebracht door sopraan Barbara Hannigan en percussionist Arnold Marinissen. Ford baseerde zijn compositie op de tekst en het muzikale geraamte van een passage uit Wagners *Siegfried*. De titelheld bezingt hierin de vlucht van de woudvogel die hem naar zijn geliefde Brunnhilde zal leiden.

„Ik ben beslist geen Wagner-kenner, maar ik houd de deur naar hem voorzichtig open. Ik vind dat je als componist geen alleskener moet zijn, bovendien is het leuk om in de tweede helft van je leven nog dingen te hebben die je nog niet kent. Helemaal onbekend was Wagner ook weer niet voor mij. Ik vind opera een problematisch medium, vaak te lang en te duur. Ik heb wel vaker commentaren op opera's gemaakt, bijvoorbeeld *Salomé Fast*, voor het ASKO-ensemble. Onlangs componeerde ik tot mijn eigen verbazing met groot plezier een kinderopera, die hopelijk volgend jaar wordt uitgevoerd.

„Ik ken de musici die *Follow thy Flight* gaan uitvoeren goed. Voor Arnold Marinissen heb ik al vaker stukken geschreven, en voor Barbara Hannigan wilde ik dat graag een keer doen. Elke zanger heeft zijn of haar unieke kwaliteiten. Dat is het fijne van componeren voor zang: elke stem is het lichaam van de zanger, en heeft unieke karakteristieken. De beweeglijkheid, flexibiliteit en subtiliteit van Barbara's stem zijn fenomenaal. Ze doorziet bovendien heel snel waar je als componist mee bezig bent.”

Follow thy Flight is dan ook meer een stuk voor Hannigan en Marinissen dan een stuk voor sopraan en vibrafoon. Ik wilde van hun unieke virtuositeit gebruik maken, maar wel op een ongebruikelijke manier. Het stuk is buitengewoon zacht, het heeft een soort schaduwvirtuositeit. De vibrafoon speelt met zeer lichte stokken, waardoor je eigenlijk slechts een schim van de noten hoort. De muziek is ook heel vluchtig, er zitten bijvoorbeeld veel voorslagen in. Barbara zingt een groot deel van het stuk absoluut pianissimo, dat geeft de virtuositeit iets intiemers.

„Ik zie de Nederlandse Muziekdagen als een momentopname van wat er gaande is in het Nederlandse componeren. Ze zijn niet alomvattend, er gebeurt natuurlijk nog veel meer, maar ik raad mensen heel erg aan om te komen. Het is ontzettend leuk om naar concerten te gaan juist om verrast te worden. Het is natuurlijk heerlijk om iets te horen dat je al kent, maar het is minstens even leuk om naar een concert te gaan waar je helemaal niets van weet, en open te staan voor de ervaring van 'dát heb ik nog nooit gehoord!' Daar gaat moderne muziek eigenlijk over: verrast worden.”

Nederlandse Muziekdagen: 10 t/m 12/12 Vredenburg Utrecht en Radio 4. Concert Hannigan en Marinissen met werken van Ford e.a.: 11/12, 19 uur. Info: www.nederlandsemuziekdagen.nl, www.vredenburg.nl of 030-2314544.

Nederlands Blazers Ensemble

Nederlandse Muziekdagen 2004

Wederom veel nieuwe Nederlandse werken in de Nederlandse Muziek Dagen van 2004. Een nieuwe liederencyclus van Klas Torstensson, een nieuw cello-octet van Van Vlijmen, nieuwe orkestwerken van Guus Janssen en Marijn Simons, nieuwe werken voor zang en percussie van o.a. Ron Ford, en veel meer.

Een belangrijk thema was 'jong', vertegenwoordigd door een mini-symposium over muziekeducatieprojecten, de finale van het jong-NBE-compositieproject, een kinderconcert, de finalisten van de Henriëtte Bosmansprijs en veel muziek van jonge componisten.

Tijdens 'Dag Muziek [n.l.]' op zondag breidde de NMD zich uit over alle Utrechtse muziekpodia. Talloze optredens en workshops waren die dag gratis toegankelijk. De NMD werden afgesloten met de verkiezing van het nieuwe Europese Volkslied.

Muziekcentrum Vredenburg, Utrecht

10 december 2004

12.30 uur - Kleine Zaal: Cello Octet Conjunto Iberico: Van Vlijmen - *Octopus* (wereldpremière), Loevendie - *Two Mediterranean dances*

19.00 uur - Kleine Zaal: Osiris Trio, Charlotte Riedijk (sopraan): Torstensson - *In großer Sehnsucht*

20.15 uur - Grote Zaal: Radio Filharmonisch Orkest, Ed Spanjaard, dirigent Theo Loevendie, saxofoon; Guus Janssen, piano; David Kweksilber, klarinet: Loevendie - *De 5 Driften* voor improvisator en orkest, Janssen - nieuw werk voor piano, klarinet en orkest, Van der Aa - *Second Self* voor orkest en elektronica, De Leeuw - *Résidences*

22.30 uur - Kleine Zaal: Improvisatiesessie David Kweksilber (klarinet), Theo Loevendie (saxofoon), Guus Janssen (piano).

zaterdag 11 december 2004

10.00 uur - Kleine Zaal: Symposium Muziekeducatie. Symposium waarin gediscussieerd wordt over de waarde van met name de verschillende compositieprojecten, die door en met o.a. De Ereprijs, het Nederlands Blazers Ensemble en het Matangi Kwartet ontwikkeld zijn. Met optredens van De Ereprijs en Matangi Kwartet. Het symposium wordt georganiseerd door Gaudeamus. Gespreksleider is Renee Jonker.

14.00 uur - Grote Zaal: Nederlands Blazers Ensemble: Jong NBE finale van de nationale compositiewedstrijd, met de 19 optredens van de regionale finalisten

16.30 uur - Foyer Kleine Zaal: uitslag finale jong-NBE met optreden

19.00 uur - Kleine Zaal: Arnold Marinissen (slagwerk), Barbara Hannigan (sopraan): Van Kooten - *Festival* voor stem (1969), Ford - nieuw werk voor sopraan en slagwerk; première (2004), Louis Andriessen - *Een Lied van de Zee* voor stem (1994), Janssen - *Bocht* voor solo slagwerk (1998), Cage - *Songs Books* versie voor twee stemmen (1970), Baroni - nieuw werk voor zingende zaag en sopraan

20.15 uur - Grote Zaal: Ives Ensemble: Rijnvos - *Block Beuys Raum 1-7*

zondag 12 december 2004

tevens DAGMUZIEK.NL op diverse Utrechtse Podia

11.00 uur - Kleine Zaal: kinderconcert: Doelen Ensemble en Nationaal Kinderkoor. Top - *De drie gouden haren van de duivel* (naar: Grimm), Loevendie - *De Nachtegaal* (naar: Andersen)

12.30 uur - Grote Zaal: Radio Kamer Orkest Peter Eötvös, dirigent. De composities van de drie finalisten van de Henriëtte Bosmansprijs: Edward Top, Jeroen Roffel en Lars Skoglund, Simons - uit: *A Ti Te Toca: Mariachi* en *Salsa*, De Raaff - *Pianoconcert*

15.00 uur - Kleine Zaal: Rosa Ensemble met acht zangers. *La Caravelle de l'amour*: popliedjes in een nieuw jasje, bewerkt door Floris van Bergeijk, Jelte Heringa, Jasper Boeke en Daniel Cross

16.30 uur - Grote Zaal: Radio Symfonie Orkest, Pascal Rophé, dirigent; Gregor Horsch, Ralph Kirschbaum (cello): Keuris - *Dubbelconcert* voor 2 celli, Verlaan - *The quickest girl in the fryingpan*. EU-YO! - project, volksliederen

Binnenland, overzicht per podium

Alkmaar Provadja

- 6-8/2 Festival Nieuwe Snaren: Optredens van o.a. Wiek Hijmans, Maurice Horsthuis met een speciaal samengesteld ensemble 'orkest Jargon' met als spil bassist Brice Soniano, Rudolf Koelman en Raaf Hekkema.
Orkest De Volharding: *De Klare Lijn*
11/3 Amstel Saxofoonkwartet: *Go with the flow*
22/4 *ABRIXAS, passie van een satelliet*. Multimediale kameropera. Titus Muizelaar, regie, Edzard Mik, libretto, Guus Janssen, compositie, Jannie Pranger, performance-zang, Huib Emmer en Edwin van der Heide, performance-elektronica, Ton Venhoeven, videobeeld. In coproductie met Stichting LOOS/studio LOOS.
21/10 *De Bocht* door Ensemble SOIL: Kameropera van componist en librettist Toon Vandevorst, regie, Marijke Schermer.
19/11 Maarten Altena Ensemble: *America Disconnected*
28/11 ASKO-Kamerkoor

Alkmaar Grote St. Laurenskerk (Provadja)

- 6/10 Alkmaarse Componisten Pakken Uit! Op verschillende locaties in de Grote Kerk te Alkmaar, door Laurens de Boer, Pieter Rijnja, Kees van Unen, Jan van Wijk, Herman van Weydom Claterbos en Jan van Zelm.

Almere Corrosia

- 21/1 Anne Faulborn klavecimbel: *Kijkende Oren*.
11/2 Tatiana Koleva (marimba, slagwerk) en Rutger van Otterloo (saxofoon).

Amsterdam De Balie

- 9/5 *Gaudeamus Muziektheater Festival*: Huba de Graaff - *Lautsprecher Arnolt*
9/5 *Gaudeamus Muziektheater Festival*: Symposium Muziek en Theater. Voorzitter: Jacqueline Oskamp

Amsterdam Beurs van Berlage, Amvest Zaal

- 8/9 *Internationale Gaudeamus Muziekweek 2004*: Nora Mulder - piano, Ensemble voor Nieuwe Muziek van het Conservatorium van Amsterdam o.l.v. Harry Sparnaay, Nederlands Vocaal Laboratorium/Electric Voices o.l.v. Romain Bischoff, Raaf Hekkema - saxofoon
11/9 *Internationale Gaudeamus Muziekweek 2004*: Radio Kamerorkest o.l.v. Etienne Siebens

Amsterdam De Duif

- 7/9 *Internationale Gaudeamus Muziekweek 2004*: Axyz Ensemble o.l.v. Jos Zwaenburg

Amsterdam Felix Meritis

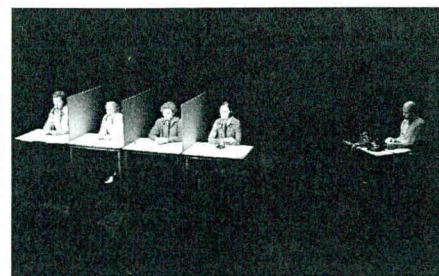
- 6/9 *Internationale Gaudeamus Muziekweek 2004*: Nieuw Ensemble o.l.v. Otto Tausk, Ensemble Altai Khairkhan, Purejav Sambuu - Morinkhuur, Vlad Pessin - extended viool, Benny Sluchin - trombone, Wiek Hijmans - staalsnarige akoestische gitaar
8/9 *Internationale Gaudeamus Muziekweek 2004*: Workshop door Insomnio en STEIM
8/9 *Internationale Gaudeamus Muziekweek 2004*: Insomnio Ensemble o.l.v. Ulrich Pöhl
10/9 *Internationale Gaudeamus Muziekweek 2004*: Crash Ensemble, Claire Edwardes, Marcel Andriessen en Fedor Teunisse - slagwerk, Zephyr Kwartet
12/9 *Internationale Gaudeamus Muziekweek 2004*: de ereprijs o.l.v. Wim Boerman, Anna McMichael - viool, Reinhold Westerheide - gitaar
6/9 *Internationale Gaudeamus Muziekweek 2004*: Nieuw Trombone Collectief, Het Doelenkwartet
7/9 *Internationale Gaudeamus Muziekweek 2004*: Kraakgeluiden - Seamus Cater - laptop en stuff, Justin Bennett - laptop, veldopnames, Natasha Anderson - elektrische blokfluit, Colin McLean - electronica, Katie Duck en Sylvain Meret - dans
8/9 *Internationale Gaudeamus Muziekweek 2004*: Kraakgeluiden - Tom Parkinson - electronica, Felicity Provan - cornet, Korg Kaos pad, Robin Fox - live electronica, en Erkki Veltheim - altviool
10/9 *Internationale Gaudeamus Muziekweek 2004*: Kraakgeluiden. Mary Oliver - viool, altviool, Domenico Sciajino - elektronica, James Wilkinson - trombone, electronica, Robert van Heumen - LiSa, sexy controllers, Rachel de Boer - video en Bettina Neuhaus - dans
11/9 *Internationale Gaudeamus Muziekweek 2004*: Kraakgeluiden. Maja Ratkje - stem, electronica, Marko Cicali - no input mixer, Gert-Jan Prins - analoge electronica, TV, Will Guthrie - slagwerk, Sachiko M. laptop en HC Gilje - video

Amsterdam Frascati

- 10/5 *Gaudeamus Muziektheater Festival*: Arnoud Noordeggraaf - *Voyager*; Edwin van der Heide - *De Dialoog*; Gilius van Bergeijk - *Een Lied van Schijn en Weezen*
11/5 *Gaudeamus Muziektheater Festival*: Christina Viola Oorebeek - *The Pitch Shifter*
12/5 *Gaudeamus Muziektheater Festival*: Petros Ovsepyan - *Opera and Aria*
13/5 *Gaudeamus Muziektheater Festival*: Alison Isadora en Richard Huber - *6 and a half Hours*
13/5 *Gaudeamus Muziektheater Festival*: Petros Ovsepyan - *Opera and Aria*
14/5 *Gaudeamus Muziektheater Festival*: Alison Isadora en Richard Huber - *6 and a half Hours*
15/5 *Gaudeamus Muziektheater Festival*: Calliope Tsoupaki - *Vita Nova*
15/5 *Gaudeamus Muziektheater Festival*: Arnoud Noordeggraaf - *Voyager*; Edwin van der Heide - *De Dialoog*; Gilius van Bergeijk - *Een Lied van Schijn en Weezen*

Amsterdam de IJsbreker

- 9/9 *Internationale Gaudeamus Muziekweek 2004*: Crash Ensemble o.l.v. Fergus Sheil
9/9 *Internationale Gaudeamus Muziekweek 2004*: Workshop door Mike Schmid en de componist Fabio Nieder.
10/9 *Internationale Gaudeamus Muziekweek 2004*: Ensemble Aleph workshop en concert.
11/9 *Internationale Gaudeamus Muziekweek 2004*: Amstel Saxofoonkwartet, Twitch Ensemble, Nederlands Pianisten Kwartet, tape
7/9 *Internationale Gaudeamus Muziekweek 2004*: Lezing componeren in Mongolië door Gaadan Altankhuyag. Uitvoering door het Nieuw Ensemble van Gaadan Altankhuyag - *Lied van de zingende Gobi zandduinen* WP

Edwin van der Heide - *De Dialoog*

ALKMAARSCH E COURANT van: 06.02.2004

Grote namen en illustere musici op Snaren-festival

VAN ONZE MEDEWERKER JOS RUITERS

ALKMAAR - Vioolsnaren, gitaarsnaren, de snaren van de contrabas en de fijnbesnaarde banjo. Stuk voor stuk komen ze aan bod in het Festival Nieuwe Snaren dat vanavond in het Alkmaarse theater Provadja begint en tot en met zondag duurt.

Het festival heeft een aantal grote namen en illustere musici naar Alkmaar gelokt, onder wie voormalig concertmeester van het Koninklijk Concertgebouworkest Rudolf Koelman en componist/gitarist Wiek Hijmans, die succesvol in de voetsporen van zijn componerende vader Bram Hijmans is getreden.

Zoals het een goed aangekleed festival betaamt, bestaat het Festival 'Nieuwe Snaren' uit concerten en workshops. Wiek Hijmans bijt vanavond het spits af met een programma waaruit de veelzijdigheid van deze musicus moet blijken. Want hij bespeelt niet alleen de elektrische gitaar, 'de populairste uitvinding van de twintigste eeuw, na de mobiele telefoon'. Ook verzamelde hij een reeks composities die in zijn ogen de mogelijkheden en het karakter van de elektrische gitaar optimaal weergeven. Met werken van Paul Terros, Maarten Altena en Theo Loevendic maakte hij een programma van puur Hollandse makelij.

Verder brengt Hijmans een aantal eigen stukken, die een verlengstuk vormen van het programma 'Scheurijzer plukhou', waarmee Hijmans eerder succes behaalde tijdens het Holland Festival.

Op zaterdagochtend geeft de gitarist een workshop, die open staat voor bespelers van alle soorten snaarinstrumenten. Vanaf 11.00 uur wordt gewerkt aan het improvisatievermogen, met als uitgangspunt een compositie van Theo Loevendic. De workshop moet tegen een uur of twee 's middags uitmonden in een improvisatie van de deelnemers. Dezelfde avond om 20.30 uur is het podium van Provadja voor de improviserende musici van het ensemble 'Jargon', dat is geforneerd rond componist Maurice Horsthuis en verder bestaat uit een bas, altviool, cello, contrabas, tenorsaxofoon, gitaar, banjo, slagwerk en de nodige elektronica. Uiteenlopende elementen binnen het improviseren moeten in de loop van de uitvoering een logische plek krijgen.

Misschien wel het hoogtepunt van het Festival Nieuwe Snaren wordt het optreden dat violist Rudolf Koelman en saxofonist Raaf Hekkema geven op zondagavond om 20.30 uur. De beruchte 'Caprices' voor soloviool van Niccolò Paganini vormen het uitdagende uitgangspunt voor een muzikaal onderonsje tussen viool en saxofoon, waarbij de virtuoze Koelman - die in Zwitserland een vooraanstaande plek inneemt als internationaal vioolpedagoog - het moet opnemen tegen de moderne trucs van de blazer Hekkema.

Festival 'Nieuwe Snaren': ALKMAAR, Theater Provadja. Een passiepartout voor de drie concerten met workshop kost € 25 (€ 20 voor CP/Pas5). Losse kaarten voor de concerten kosten € 9 (respectievelijk € 7,50). Wie alleen aan de workshop wil deelnemen betaalt € 5, gratis toegang voor toehoorders (vanaf 13.30 uur).

Christina Viola Oorebeek

Ensemble Aleph

- 6-7/2 ties van Moniek Darge uitgevoerd door het unieke robotorkest Ensemble M & M.
De Bocht van Toon Vandevorst: Nieuwe kameropera van componist en librettist Toon Vandevorst. Regie, Marijke Schermer.
- 18/2 Gamelan Ensemble Multifoon: *Folksongs*: Met o.a. zangeressen Sinta Wullur en Kristina Fuchs. Z
 20/2 Kaida Trio: *Day And Night*: Fie Schouten (basklarinet), Karina Erhard (fluit) en Nora Mulder (piano).
 22/2 Het Atlas Consort & Nieuw Ensemble: *De Kleine Bosatlas*: M.m.v. Barbara Hannigan. Het Atlas Consort bestaat uit een mengeling van Westers en niet-Westerse instrumenten, waaronder de panfluit, duduk, koto, kanun, viola da gamba en slagwerk.
- 3/4 Slagwerkgroep Den Haag: Muziek- en filmprogramma met een Aziatisch karakter.
 10/4 Maarten Altena Ensemble: *Chemistry*.
 14/4 Gending: *Terus-Terus* (on the move). Combinaties van de Javaanse gamelan met live-elektronica en tape
 18/4 Orkest De Volharding & Merlijn Twaalfhoven: *Soirées Unextracted*
 28/4 Soil Ensemble: *Double Delight*: Nieuw werk van jonge componisten, gecombineerd met een live tot stand gebracht lichtontwerp van de jonge kunstenaars Peter Max en Henrik Vanketwich.
 7-8/5 *Vita Nova* - Calliope Tsoupaki. Kameropera voor zangeres Ayelet Harpaz en barokensemble
 28/5 *Channel Shabab*: Daniel Landau & Orkest de Shabab
 4/6 Merlijn Twaalfhoven & De Volharding: *Soirées Unextracted*
 1/10 Pianoduo Post & Mulder: *Het monster met de twee ruggen*: Kameropera van David Dramm op een libretto van Hafid Bouazza. Regie, Gijs de Lange / Bianca van Dillen, toneelbeeld, Lynne Leegte: sopranen Ingrid Kappelle en Marijke van Stralen en het Pianoduo Post & Mulder
 14/10 Cubaanse hedendaagse muziek, uitgevoerd door Nederlandse of in Nederland woonachtige buitenlandse musici: fluit: Ned Mc Gowan; klarinet: David Kweksilber; viool: Bas Weigers; cello: Winnyfred Beldman; piano: Gustavo Corrales; slagwerk: Tatiana Koleva & Fedor Teunisse. Het concert vond plaats in het kader van het Q-ba Festival.
 23/10 Henneman, Henneman & De Swaan: Muziek en beeld in concert door het Henneman Strijkkwartet en harpiste Godelieve Schrama.
 1/11 *Myrrh & Cinnamon*: Dansproductie van Club Guy & Roni
 17/11 Maarten Altena Ensemble: *America Disconnected*
 18/11 *The Buffer Zone* van Yannis Kyriakides
 2/12 *Vita Nova* - Calliope Tsoupaki. Kameropera voor zangeres Ayelet Harpaz en barokensemble
 17/12 Electra: *Codename NY*: Werk van de componist Louis Andriessen centraal.
 19/12 Zephyr Kwarte: *Vampyr!*, het Zephyr Kwartet werd aangevuld met Wiek Hijmans op de elektrische gitaar

Eindhoven Van Abbe Museum

- 21/11 *Voyager* van Arnoud Noordegraaf. Muziektheater m.m.v. mezzosopraan Marieke Koster

Eindhoven Philips Lichttoren (Axes)

- 7/10 Popular Electronics: Ter gelegenheid van de uitgave van cd-box *Popular Electronics - Early Dutch Electronic Music from Philips Laboratories 1959-1963* met muziek van Dick Raaijmakers, diens alter ego Kid Baltan, Henk Badings en Tom Dissevelt, kwam samensteller Kees Tazelaar de box presenteren op hét Eindhovense landmark, de Philips Lichttoren. De Brusselse laptopper Eavesdropper (Yves de Mey) maakte een *live-score* bij Eindhovens beeldmateriaal

Eindhoven Plaza Futura (Axes)

- 16/11 *The Buffer Zone* van Yannis Kyriakides. Concept, compositie en elektronica: Yannis Kyriakides; regie, choreografie: Andre Gingras; video: HC Gilje; stem: Tido Visser; piano: Marc Reichow; cello: Nikos Velliotis; techniek: Marko Ciciliani; productie: Huis a/d Werf / Arianne van der Veen, Mattijn Boerkamp.

Eindhoven Verigo, TUE (Axes)

- 24/10 Quatuor Danel: Het Belgische Quatuor Danel (Danel Strijkkwartet) stelde een programma samen met voornamelijk Vlaamse nieuwe muziek. Dit concert vond plaats in het kader van het Tromp-festival.

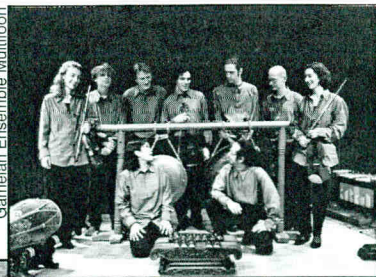
Eindhoven De Witte Dame (Axes)

- 11/1 Barbara Hannigan (sopraan) en Marco Blaauw (trompet)
 12/2 Guesthouse Axes: Componist/geluidstechnicus Bas Kalle stelde een programma samen dat een breed licht werpt op de jongste ontwikkelingen vanuit het Koninklijk Conservatorium in Den Haag
 29/2 Alicia Terzian & Grupo Encuentros: *Borges e la Musica di Buenos Aires*. Ensemble bestaande uit Claudio Epector (piano), Sergio Polizzi (viool), Carlos Nozzi (cello), Fabio Mazzitelli (fluit), Eduardo Ildoype (klarinet), Marta Blanco (mezzosopraan) en Alicia Terzian (dirigent). De teksten van Borges werden vertolkt door acteur Willem Schouten.
 7/3 Barton Workshop en Koor Nieuwe Muziek: *Christian Wolff - 70th Birthday*.
 18/3 Slagwerkgroep Den Haag: *Parlando*
 9/5 Ensemble Leo Verheyen: Onder zijn leiding voerden studenten van het Brabants Conservatorium laat twintigste-eeuwse muziek in uiteenlopende bezettingen uit
 20/5 Off-distrionics: Psi en Van Wissem: Verschillende elektro-akoestische acts; uit Brooklyn, New York, het trio Psi: Jaime Fenelly (elektronica), Chris Forsyth (gitaar) en Fritz Welsch (slagwerk). Jozef van Wissem, luit
 3/10 Trio Lignum. Csaba Klenyán (klarinet), Lajos Rozmán (klarinet) en György Lakatos (fagot). Dit concert vond plaats in het kader van het landelijke festival 'Hongarije aan Zee'.
 7/11 Zes Continenten Project: Marcel Worms & Eleanor Pameijer. Eleonore Pameijer en Marcel Worms presenteerden de derde ronde van het Zes Continenten Project
 12/12 MusikFabrik o.l.v. Peter Rundel speelt Tobias PM Schneid

Enschede Muziekcentrum

- 17/1 De Volharding & Icebreaker: *Big Noise*.
 25/2 Asko Ensemble o.l.v. Hendrik Jan Lindhout & Dance Works Rotterdam: *CEL*.
 25/3 Corrie van Binsbergen & Toon Tellegen. M.m.v. Tellegen, Angelo Verploegen (trompet), Rutger van Otterloo (saxen), Jan Willem van der Ham (fagot & altsax), Alan Purves (percussie), Hein Offermans (contrabas), Albert van Veenendaal (piano) en Van Binsbergen op gitaar.
 5/11 Schönberg Ensemble O.l.v. Reinbert de Leeuw & Nederlands Kamerkoor: *Jetzt immer Schnee*

Gamelan Ensemble Multifoon

Sinta Wullur

LEEUWARDER CRANT van: 05.11.2004

Muziek uit het laboratorium van Philips

Dat Philips meer maakt dan alleen gloeilampen weet iedereen. Dat dit Eindhovense concern ooit een belangrijke rol speelde in de ontwikkeling van de elektronische muziek is minder bekend. De pasverschenen cd-box 'Popular Electronics', met werk van Dick Raaijmakers, Henk Badings en Tom Dissevelt, werpt nieuw licht op die episode.

Elektronische muziek is tegenwoordig hetzelfde als volksmuziek vroeger. Iedereen met een computer, een geluidskaart en wat van internet geplukte programma's kan er binnen de kortste keren mee aan de slag. Een halve eeuw geleden liet de stand van de technologie zolets nog niet toe. Elektronische muziek was een zaak die zich afspeelde op hoog academisch niveau. Je steh je voor dat de pioniers als wetenschappers niet wette jassen aan in hun laboratorium aan allerlei knoppen stonden te raaen.

Op die witte jassen na klopt dat beeld heel aardig. Philips runde al sinds 1914 het Natuurkundig Laboratorium, kortwel Natlab. Daar werd druk onderzoek verricht op elektro-akoestisch terrein, want daar zag het concern natuurlijk een fikse markt. Denk aan radio, luidsprekers en dergelijke. Vanaf 1926 werkte daar Ir. Roelof Vermeulen, eerst een luidsprekers, later aan allerlei fenomenen. Hij ontwierp zelfs al een systeem voor multikanaalsvergeve, een voorloper van de huidige surroundsystemen.

Gefascineerd door het pionierswerk van elektronische componisten als Pierre Schaeffer ging Vermeulen jonge Nederlandse componisten stimuleren om in soortgelijke richtingen aan de slag te gaan. Maar wel met een zeker commercieel oogmerk, want Vermeulen was zich drumtels goed bewust van het feit dat hij voor een multinationaal werkte, die in die tijd bijvoorbeeld ook muziekinstrumenten als het Philicordia-orgel maakte.

In 1958 was Philips nauw betrokken bij het fameuze 'Poème électronique', een soort installatie waarbij componist Edgar Varèse, die wereldberoemde architect Le Corbusier en de jonge lantnis Xenakis, later bekend als componist maar toen nog actief als architect, samenwerkten. Aan het uiteindelijke resultaat, te zien en voersers met de Wie- relifontstelling te Brussel van dat jaar, kwamen 425 luidsprekers te pas, alsmede allerlei filmprojectoren, neot- en andere lichtbronnen.

In vergelijking daarmee is het werk van Dick Raaijmakers, Henk Badings en Tom Dissevelt eerder toegepast van aard, en in ieder geval een stuk handzamer. Badings componeerde vooral muziek voor film en ballet. Dick Raaijmakers maakte, op verzoek, een paar nummers voor een single, 'Song of the second moon', waarvoor hij het pseudoniem Kid Baltan (Natlab omgedraaid) aannam, zou in 1957 zelfs 's werelds eerste poging tot commerciële elektronische muziek zijn. Het is dan ook een vrolijk en lekker plat wijste met een pakkende baslijn, waar een hedendaags dansproducer eigenlijk eens een vette beat onder zou moeten zetten. Om onduidelijke redenen kwam het plaatje nooit officieel uit en diende het slechts als relatiegeschenk.

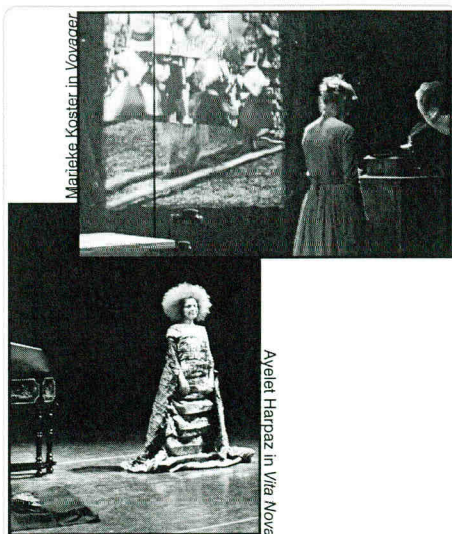
Tom Dissevelt, bassist en arrangeur van The Skymasters en zwager van jazzzangeres Rita Reys, werd ook al snel gegrepen door deze wonderlijke nieuwe klankwerelden. Met 'Fantasy in orbit' maakte hij in 1963 een conceptalbum, gebaseerd op de ervaringen van een astronaut die terugkeert naar de aarde. Al kan je hier ook een vries voorbeeld van marketing in zien, want oorspronkelijk hente het gebed 'Checkpoints', zonder verband met zo'n sciencelctontheema.

Het is een van de betere werken van deze box: relatief toegankelijk, ondanks de twaalftoonstechnieken die Dissevelt hier en der toe past, vol aanstekelijke melodielijnen en prikkelende klankkleuren. Vele latere beoefenaars van 'ambiant' en andere synthesizermuziek zouden jaloers moeten zijn op Dissevelts verbeeldingskracht.

Maar ook de muziek van Badings en Raaijmakers heeft volop verrassingen te bieden. Natuurlijk hoor je de beperkingen van de primitieve apparatuur van toen, so de muziek is ook niet altijd even toegankelijk, maar bij enig doorzetten is het allemaal zeer beluisterbaar. Tenslotte hoor je hier de klanken van wat tegenwoordig gemeengoed is, nu de praklijken van de elektronische muziek alom zijn doorgesoren.

Zoals alle uitgaven van het Basta-label is ook deze zeer prachtig verzorgd: schitterend vormgegeven door Piet Schreuders en voorzien van informatie in niet minder dan zeven boekjes. Een monument voor een bijna vergeten periode van pionierswerk.

JACOB HAAGSMA
 DICK RAAIJMAKERS, HENK BADINGS, TOM DISSEVELT: Popular Electronics, early Dutch electronic music from Philips research laboratories. Basta.

Marijke Koester in Voyager

Ayelet Harpaz in Vita Nova

Brabantse Dagblad 20-8-04

Verscheidenheid troef bij programmering Toonzaal

Het blijft een podium voor kleinschalige muziek, ook al is de naam veranderd van Muziekcentrum 's Hertogenbosch in Toonzaal. Het Bossche podium breidt de activiteiten echter uit met onder meer muziektheaterprojecten, kindertoelichtconcerten, Club Tjazz en akoestische popmuziek. En dat is nog niet alles.

Deelname Muziek
door Rinus van der Heijden

De Toonzaal aan de Prins Bernhardstraat gaat er een eigen ensemble op nahouden. Dat wordt het hard aan de weg timmerende Matangi Kwartet, dat de komende jaren de Toonzaal als thuisbasis krijgt. Het ensemble voor nieuwe muziek. Insonnio. Krijgt er eveneens onderdak.

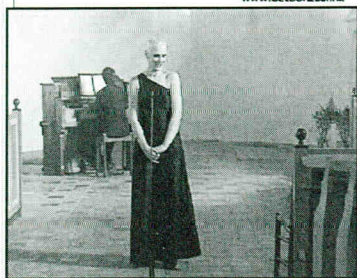
De naam Toonzaal is niet toevallig gekozen. Het podium wil niet alleen een werkplaats zijn voor componisten, musici en ensembles, maar tegelijk een ontmoetingsplaats voor muziek liefhebbers. Het programma voor het seizoen 2004-2005 is volledig op dit alles ingesteld. Ensembles, een van de verworvenheden van de Nederlandse muziekcultuur, krijgen een centrale plaats. Zo is er een serie, waarin Insonnio, Rosa Ensemble, Contraband, Ives Ensemble, First Move Ensemble en De Volharding zijn ondergebracht. Ook is er een serie Strijkkwartetten. Hier treden op Matangi Kwartet, Amsterdam String Quartet, Parkany Kwartet en Grigo Kwartet. In de serie Duo's gaan twee musici telkens duels aan met hun instrumenten. Hier treden onder andere aan Greetje Bijma (zang) en Klaas Hoek (harmonium en orgel), Claire Edwards (slagwerk) en Niels Meliefste (slagwerk) en Philip Catherine (gitaar) en Bert van den Brink (piano).

Historische instrumenten
De Van Swieten Society staat driemaal op het programma. Het speelt op historische instrumenten werken van bekende en onbekende componisten. Hetzelfde geldt voor het Quink Vocaal Ensemble. Eveneens in drie concerten laat het a capelagelageschap muziek horen van de Renaissance tot nu.

Opvallend in de programmering zijn de festivals. Eind dit jaar is het eerste: Finlandia, gevolgd door Monk Mania, Messiaen Festival en Tongen Festival. De Toonzaal is ook geassocieerd met het Festival Cement, November Music, Traces of Rhythm, Jazz in Duketown en Earrational. In het nieuwe element Akoestische Popmuziek zijn tenorsaxofonist Mete Erker met een Joni Mitchell-project opgenomen en voorts concerten van The Gift en Nachbraker. De Lunchconcerten betekenen een muzikaal begin van de week. Telkens op maandag zijn er vanaf 13 september negen van die optredens. In de serie niet-westerse muziek zijn tot nu toe uitgenodigd het Japanse duo Akikazu Nakamura en Kokoo en het Baqsy & Zhyrau Ensemble uit Karakalpakstan. Enigszins aansluitend bij deze muziekcategorie is de serie 'Op 't Zuiden' met muziek uit landen rond de Middellandse Zee. Eén concert is al bekend: dat van Une Anche Passe.

Als service aan nieuwsgierige mensen zijn er vier luistercursussen: wereldmuziek, oude muziek, klassieke muziek en twintigste eeuws. Club Tjazz opereert op vrijdagavonden. Tot nu toe zijn Prof. Dr. Dr., Groove Troopers, Music for Speakers en Rondom Rhythm geprogrammeerd. Dinie en Hildegard zijn twee 'buurvrouwen', die op zondagochtenden kinderen en hun ouders, mét ontbijt muzikaal vermaken.

Dichtspijkere
Guy van Hulst, directeur en programmeur van de Toonzaal, heeft ervoor gewaakt het gehele jaar nu al dicht te spijkere met concerten. Hij wil actueel kunnen blijven en op het laatste moment nog evenementen kunnen toevoegen. Want verrassingen horen te evengoed tot het pakket van de Toonzaal, info en reserveringen: 073-6122123 of www.detonzaal.nl.

Greetje Bijma & Klaas Hoek

Groningen div. locaties (Prime)

20-24/10 Arvo Pärt festival & Æstonishing Music. Georganiseerd door Stichting Prime en het Noord Nederlands Orkest (NNO). Een vijfdaags luisteravontuur in Groningen rond muziek uit Estland.

Groningen Grand Theatre

- 16/1 Combustion Band, gedirigeerd door Rutger van Leyden: *Interconnector*
- 27/1 Nouvelles Aventures: Composities van: Huba de Graaf, Barbara Okma, uitgevoerd door Cappella Amsterdam o.l.v. Daniel Reuss en het Electra Ensemble.
- 25/2 Het Atlas Consort & Nieuw Ensemble: *De Kleine Bosallas*
- 30/3 *ABRIXAS*, passie van een satelliet. Multimediale kameropera.
- 3/4 VAMP-productie: *Het Monster met de Twee Ruggen*. Kameropera van David Dramm op een libretto van Hafid Bouazza. Regie, Gijs de Lange / Bianca van Dillen
- 11/5 *Vita Nova* - Calliope Tsoupaki. Kameropera voor zangeres Ayelet Harpaz en barokensemble
- 8/12 Asko Ensemble o.l.v. Oliver Knussen: *Dialogo*. Prom concert

Groningen Lutherse Kerk (Prime)

6/11 Schönberg Ensemble & Nederlands Kamerkoor: *Jetzt immer Schnee*

Haarlem Toneelschuur

20/11 *Voyager* van Arnoud Noordegraaf: Een tekst, beeld en muziek, met mezzosopraan Marijke Koester

's Hertogenbosch Muziekcentrum / de Toonzaal

- 4/1 Slagwerkgroep Amsterdam: *Close Encounters*.
- 11/1 Luciano Berio programma, door Neue Vokal Solisten Stuttgart, Brabants Saxofoonkwartet & Passim Klarinetkwartet
- 2/2 Luistercursus 20^e eeuw I
- 9/2 Luistercursus 20^e eeuw II
- 16/2 Luistercursus 20^e eeuw III
- 8/3 Luistercursus 20^e eeuw V
- 14/3 Corrie van Binsbergen & Toon Tellegen
- 25-28/3 Earational 2004: Earational, een festival voor elektronische muziek
- 25/3 Studenten Koninklijk Conservatorium, presentatieconcert met een Italiaans tintje.
- 8/4 Marc van Vughts *Big Bizar Habit*.
- 18/4 Brabantse componistenavond
- 23/4 Harmonia Ensemble meets Zappa
- 2/5 Nenad Markovic, trompet. Winnar van het Tromp Muziek Concours in Eindhoven.
- 6/5 *The Pitch Shifter* - Multimedia science fiction-opera van Christina Viola Oorebeek, regie Richard Messina.
- 9/5 Isabel Etnauer: *The Joy of Toy*. Speelgoedpiano.
- 13/5 Sonologie, Koninklijk Conservatorium: Presentatie van studenten van het Haagse Koninklijk Conservatorium.
- 4/10 Slagwerk Ensemble Fontys Conservatorium, o.l.v. Arnold Marinissen, nieuwe composities van studenten van Willem Jeths
- 8/10 Club Tjazz met Prof. Dr. Dr.
- 12/11 Club Tjazz met Groove Troopers.
- 14/11 Travelling Light piano trio; Niko Langenhuysen: piano, Jozef Dumoulin: piano, Albert van Veenendaal: piano, het project *Contexxt*
- 25/11 Blast Kwartet: De muziek is te typeren als 'kamermuziek in een rockinstrumentatie'.
- 10/12 Club Tjazz met Music for Speakers.
- 21/12 Greetje Bijma en Klaas Hoek. *Dialogo* tussen zangeres Greetje Bijma en Klaas Hoek (harmonium en orgel).

Leeuwarden Theater Romein

- 9/1 Slagwerkgroep Amsterdam: *Close Encounters*.
- 5/3 Axyz Ensemble: 14-Mans ensemble voor hedendaagse muziek met niet-westerse invloeden
- 26/10 WATT? *The Longest Mauvais Quart d'Heure*. Ibadet Ramadani (zang, elektronica), Jorge Isaac (blokfluiten, elektronica), Charly Zastrau (keyboard, elektronica), Jos Zwaanenburg (fluiten, elektronica).
- 30/10 Cluster Voices. Dit kleine gespecialiseerde koor brengt meer dan een gewone avond eigentijdse vocale muziek.
- 2/12 Axyz Ensemble: *Whatever happened to the heroes?*

Maastricht Conservatorium (Intro)

- 15/2 Nederlands Studenten Kamerkoor, dirigent Maria van Nieukerken: *Tegenstemmen*
- 20/3 Blaauw Ensemble: Marco Blaauw, trompetten; Tara Bouman, (bas)klarinet; Helen Bledsoe, fluit; Gijsbrecht Roey, bas-citer.

Maastricht Lutherse Kerk Hondstraat (Intro)

31/3 Duo Levent, Harry Sparnaay (basklarinet) en Silvia Castillo (orgel)

Maastricht St. Janskerk (Intro)

- 16/4 VAMP-productie: *Het Monster met de Twee Ruggen*. Kameropera van David Dramm op een libretto van Hafid Bouazza. Regie, Gijs de Lange / Bianca van Dillen
- 29/5 *Vita Nova* - Calliope Tsoupaki. Kameropera, voor zangeres Ayelet Harpaz en barokensemble.

Maastricht Theater a/h Vrijthof (Intro)

- 14/1 Marko Kassl (accordeon) & Tobias Bredohl (piano)
- 28/1 Julia Dinerstein, (alt)viool & Anastasia Safonova, piano
- 11/2 Duo Marinissen & Oostendorp: Tjeerd Oostendorp, tuba & Arnold Marinissen, slagwerk.
- 10/3 HenS: Heleen Hulst & Susanne van Els, viool
- 7/11 Ensemble '88: *Vertalingen | Translations*.
- 14/11 ± 4 Festival voor Nieuwe Muziek: Slagwerkgroep Amsterdam, Henneman Strijkkwartet en het Nieuw Trombone Collectief speelden afzonderlijk en in verschillende bezettingen een gevarieerd programma.
- 30/11 Trio McMichael: Anna McMichael - viool, David Kweksilber - klarinet en Jean-Marc Reichow - piano
- 14/12 Muziek van Berio en Verbugt - Gerard Bouwhuis, piano, Johan Faber, slagwerk en Ernest Rombout, hobo.

Nijmegen Galerie Marzee

- 25/1 Reinier van Houdt, piano
 22/2 Duo Heleen Hulst (viool) & Gerard Bouwhuis (piano)
 28/3 Ralph van Raat: *Sonatas and Interludes*
 2/5 Osiris Trio: Ellen Corver (piano), Peter Brunt (viool) en Larissa Groeneveld (cello)
 24/10 Duo Koleva (slagwerk) / Van Otterloo (saxofoon)
 28/11 Marieke Schneemann, fluit en Ralph van Raat, piano

Nijmegen Lux

- 11/12 de ereprijs met *Voci*. Een programma rond de stemmen van Maja Solveig Kjelstrup Ratkje (Noorwegen) en Jaap Blonk (Nederland)

Rotterdam Lantaren/Venster

- 7/1 Slagwerkgroep Amsterdam: *Close Encounters*
 4/2 Ives Ensemble met *In Extremo*, een dubbelportret van componisten. Peter Adriaansz en Salvatore Sciarrino
 18/2 Double Action: basklarinettist Harry Sparnaay en klavecijniste Annelie de Man
 25/2 *GodsEigenTweeling*: nieuwe, Nederlandstalige kerkopera, Van Stichting Bij Gebrek en het Knuistingh Neven Ensemble. Muziek: pianiste en componiste Rita Knuistingh Neven, tekst: dichter en journalist Peter Swanborn. M.m.v. De countertenoren Meindert Velthuis en Frank Irving.
 3/3 Corrie van Binsbergen & Toon Tellegen, m.m.v. Angelo Verploegen (trompet), Rutger van Otterloo (saxen), Jan Willem van der Ham (fagot & altsax), Alan Purves (percussie), Hein Offermans (contrabas), Albert van Veenendaal (piano) en Van Binsbergen op gitaar.
 16/3 Orkest De Volharding: *De Klare Lijn*
 24/3 Nieuw Ensemble o.l.v. Ed Spanjaard
 2/4 Schönberg Kwartet: Amerikaans programma
 7/4 Coolhaven & Rorschach baritonsax-ensemble. Coolhaven: Peter Fengler, Hajo Doorn en Lukas Simonis. Het Rorschach ensemble, drie baritonsaxofonisten (Henk van Schaik, Hans Pattist en Miriam Siebenstädt) en de vocaliste Anne Wellmer
 13-14/4 Presentatie nieuw werk, van studenten van het Rotterdams Conservatorium
 21/4 Slagwerkgroep Den Haag
 27/4 Maarten Altena Ensemble: de *Varèse Connection*
 8/5 Doelen Ensemble: In het jaar 2004 vierde het Doelen Ensemble zijn 10-jarig bestaan
 12/5 Trio Transport: Anne La Berge, fluiten, elektronica; Anna McMichael, viool; Johan Faber: slagwerk
 19/5 *The Pitch Shifter*: Multimedia science fiction-opera, van Christina Viola Oorebeek
 25/5 Afstudeerconcert Rotterdams Conservatorium: Dimitris Andrikopoulos en Sergio Luque
 2-5/6 *Pendant la Nuit*: Muziektheatervoorstelling, geïnspireerd op *Strijkkwartet nr. 2 (Intieme Brieven, 1928)* van Leoš Janáček. M.m.v. Eric de Vroedt (libretto, regie), Mark Alban Lotz (compositie, fluiten), Dick van Toorn en Annelies Herfst (spel), Mark van Roon (piano), Eric Surmenian (bas), Ignas te Wiel (slagwerk) en Mees de Boer (decor).
 29/10 Cluster Voices.
 6/11 Rotterdams School 2004. *Domestica Rotterdam*, een ensemble van 15 gerenommeerde musici bestaande uit leden van het Rotterdams Philharmonisch Orkest o.l.v. dirigent en artistiek leider Wim Steinmann
 10-12/11 *Myrrh & Cinnamon*. Een nieuwe dansproductie van Club Guy & Roni.
 16/11 WATT? *The Longest Mauvais Quart d'Heure* door het Ensemble WATT? (Jorge Isaac, blokfluit/elektronica, Nicki Marinic, toetsen/elektronica, Ibadet Ramadani, stem/elektronica, Jos Zwaanenburg, fluit/elektronica)
 23/11 *The Buffer Zone* van Yannis Kyriakides
 1/12 Maarten Altena Ensemble: *America Disconnected*
 4/12 *Vita Nova* - Calliope Tsoupaki, Kameropera voor zangeres Ayelet Harpaz en barokensemble
 7/12 René Eckhardt, piano.
 11/12 Asko Ensemble o.l.v. Oliver Knussen: *Dialogo*
 15/12 Rotterdams School, deel 4: *Loud music, silent film*
 22/12 Ensemble De Watertoren, Muziekgezelschap De Watertoren: Martijn Krijnen (slagwerk) & Laurens de Boer (piano) m.m.v. Claudia de Clercq (sopraan).

Rotterdam Paradijkerk (Lantaren/Venster)

- 15/10 Rotterdams Tegentonen. Pianist Frederic Rzewski en het Chicago Underground Trio

Tilburg Paradox (Risk)

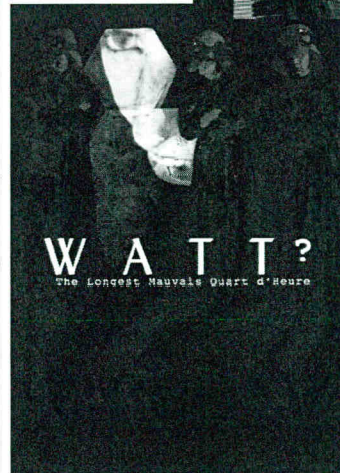
- 18/2 Ab Baars Trio. Ab Baars: tenorsax, klarinet, Wilbert de Joode: contrabas, Martin van Duynhoven: drums, Joost Buis: trombone.
 24/3 Turntable jazz en Marco Blaauw, trompet. Twee DJ/scratchers (DJ Biotic en DJ Smooth Cee) en twee blazers (Jacco Reynhoudt, saxofoon en Marco Blaauw, trompet)
 31/3 *Blast extended*: Blast werd dit maal aangevuld met stem en trombone.
 21/4 Sand & Kreepa. Twee groepen met als centrale figuur de Engelse trombonist Hilary Jeffery, Sand en Kreepa (blokfluit, trombone en live elektronica).
 19/5 Frank Gratkowski Quartet: Frank Gratkowski (D) as, cl, bcl, cbcl, fl, comp, Wolter Wierbos (NL) trombone, Dieter Manderscheid (D) bass, Gerry Hemingway (USA) drums.
 26/5 Trio Transport. Anne La Berge, fluiten, elektronica; Anna McMichael, viool; Johan Faber: slagwerk
 3/10 Daan Vandewalle (piano): *Inner Cities* van Alvin Curran
 13/10 Chicago Underground Trio. Kornettist Rob Mazurek, drummer Chad Taylor en bassist/laptopper Noel Kupersmith
 17/11 The Necks (Australië). Slagwerker Tony Buck, contrabas, Lloyd Swanton en pianist Chris Abrahams
 24/11 Elliott Sharp & Bobby Previte Duo. Elliott Sharp componist, klarinet en gitaar, Bobby Previte, drums.
 8/12 Jacques Palinckx, gitaar en elektronica en Wiek Hijmans, elektrische gitaar

Tilburg De Pont

- 12/12 *Voyager en Pong* van Arnoud Noordegraaf. Mezzosopraan Marieke Koster en klavecijniste Annelie de Man

Heleen Hulst & Gerard Bouwhuis

NRC HANDELSBLAD van: 10.05.2004

Het Doelen Ensemble: macho en Rotterdams

Concert: DoelenEnsemble.
 Gehoord 8/5 Rotterdam.

Door ERNST VERMEULEN

„Kijkend naar twee wereldoorlogen, de mondiale vervuiling, de naoorlogse patat-met-porno cultuur, tot in conservatoria onderwezen commerciële ongein voor dummijs, zeg ik: de echte kunst heeft gelijk. Het DoelenEnsemble heeft gelijk.“ Aldus een strijdvaardige Peter-Jan Wagemans in het programmaboek van het Doelen Ensemble onder het motto 'Tien jaar nieuwe muziek in kleur, tien jaar kleur in nieuwe muziek'.

In De Doelen en in Theater Lantaren/Venster bruisde het afgelopen weekende van de activiteiten rondom het jubilerend ensemble: een kinderconcert onder de titel Koning-Keizer-Digitaal, het Doelen Kwartet met werk van Alban Berg en oprichter Wagemans en een gezamenlijk slooptreden van het Doelen Ensemble met Calfax Rietkwintet en Slagwerkgroep Den Haag met grotendeels Amerikaanse muziek.

Het meest typerend voor de inzet van het Doelen Ensemble voor het werk van jongeren bood de zaterdagavond, gewijd aan componerende twintigers en dertigers, omringd door 'routiniers' als Klaas de Vries, Rob Zuidam en René Uijlenhoet, componisten die ruimschoots hun sporen hebben verdiend en weten wat ze willen en dat ook als dertigers al deden.

Een algemeen kenmerk van de jongeren is een zekere macho-cul-

tuur in een overdaad niet alle van slagwerk maar ook van ander instrumenten die als slagwerk werden ingezet. Morton Feldman aarzeld adagium 'Men behoort steeds een weg open te laten, en beetje open ten minste' was nu aan hen besteed. Men ging er fr en vrolijk op z'n Rotterdams teged aan, de mouwen opgestroopt. F so van Wijk noemde een wat rof melig stuk niet voor niets *Strijd* en Joey Roukens in een viool-piano duet behandelt de piano als een slaginstrument met de viool er w verloren piepend tegen aan.

Ook Lars Skoglund, in een con positie voor basklarinet en cd, ev luert de klarinet door middel v een ter zake slaptongue-techni tot slaginstrument. En nog h meest gedreven is Iyona (Jona voor basklarinet, cello, harp, sla werk en celesta van Philemō Mukarno. Maar dat is dan wel h werk van een componist die we wat hij wil. Hij is sterk in de o bouw, op een beklemden Xen kis-achtige wijze, bezwerend rit eel. Aanvankelijk klinken er duo eerst voor de in elkaar verstreng de basklarinet en cello en daart maakt Mukarno van harp-celes een wonderlijk gamelanachtig i strument. Vervolgens ontstaat e discours voor het gehele ensamb het laatste blok is voor de ho wringende basklarinet en cell opgezweept door de buisklokke uitmondend in de steel drums.

Dit is muziek die een concentra tie vergt en uithoudingsverm gen, als de spanning wegzakt Mukarno min of meer verloren.

Frank Gratkowski

Eboman

Osiris Trio

AMERSFOORTSE COURANT VAN: 07.10.2004

Muziekprogrammering gedusterd in Kikker Luisteren! als in Bordewijks Bint

Peter Bruyna

W e hadden het idee dat de muziekprogrammering van Theater Kikker wat verloren over de maand verspreid was. Hier en daar een gaaije tussen reeksen theatervoorzellingen. Daar wilden we meer duidelijkheid in brengen. Zo mocht programmeur Kees Polling het besluit om de concerten in Theater Kikker vanaf dit seizoen te 'clusteren' binnen één weekend per maand. 'Luisteren in Kikker' gaat deze telkens terugkerende muziek-driedaagse heten, die dit weekend in eerste aflevering krijgt met ondernemer Gary Lucas, het Rosa Ensemble, Watt en het Axyz Ensemble. En het vooral ook even op het bijna gebiedende uitroep tekenje in de naamgeving van de nieuwe programmering. Alsof Bordewijks Bint de muziek aanbeveelt.

Ja, het is natuurlijk in heel veel theaters gebruikelijk dat concerten tussen theatervoorzellingen door worden geprogrammeerd, geeft Polling direct toe. Van Carré tot Agnietenhof en van De Flint tot Huis ad Werf doet men niet anders. "Maar wij zien dit gewoon als een service aan de muziek liefhebbers. Duidelijkheid scheppen. Alle concerten bij elkaar."

Overigens is het zeker niet zo dat de maandelijkse 'Luisteren in Kikker' programma's een soort festivals worden. "Nou ja, twee keer per jaar willen we proberen het weekend één thema mee te geven. Zo staat er voor april 2005 een Morton Feldman vierdaagse gepland. Maar dat is géén regel. We richten ons ook niet op één type luisteraar voor het hele 'Luisteren in Kikker'-weekend. En er komt ook geen paspartout - we hebben trouwens al de Kikker Pas die heel veel waardering heeft. Nieuw binnen de muziekprogrammering zijn de gratis toegankelijke huncconcerten op vrijdag die ook binnen de 'Luisteren in Kikker'-programmering vallen. Een samenwerking met de muziekafdeling van de HRLI - legt Polling uit. "Gevoelensmuzikanten spelen een programma dat, waar mogelijk, ook is aangepast aan het thema van het weekend."

De Proeflokaal-avonden blijven buiten de clusterprogrammering, evenals festivals als Rumor en Impakt. Ook krijgt 'Luisteren in Kikker' geen vast weekend in de maand. "Het zou mooi zijn als dat kon, maar het blijkt in de praktijk niet haalbaar," aldus Polling. "Kikker is bij zoveel Utrechtse festivals betrokken dat we gewoon geen vast weekend kunnen claimen." Hoewel niet zo nadrukkelijk gepland, heeft de eerste 'Luisteren in Kikker' deze week toch een beschiedene thema meegekregen: Captain Beefheart. Op donderdagavond speelt matruwvoos en de Captains laatste gitarist en muzikale vertrouweling Gary Lucas samen met de Nederlandse haitokkelaar Jozef van Wissem. Vrijdagavond staat 'Selling Hoovers in Mojave' maar leest trouwens op het programma. Het is de all-time recente mogelijkheid om deze goed ontvangen, op het werk van Beefheart gebaseerde voorstelling van het Rosa Ensemble met acteur/vocalist Hans Dagelet te ondergaan.

Op zaterdag speelt het in confrontaties tussen westerse en niet-westerse muziekstijlen gespecialiseerde Axyz Ensemble werken van drie jonge componisten uit voormalig Jorgelavie: Sveran Kovacs Tickmayer, Ana Mihajlovic en Janna Velickovic. 'Luisteren in Kikker' wordt donderdagavond geopend door 'The Longest Mauvais Quart d'Heure' met het ensemble Watt rond fluitist Jos Zwaanenburg. "Dat is de voorstelling waar ik zelf het meest naar uitkijk dit weekend," zegt programmeur Kees Polling. "Dat wordt echt audiovisueel spektakel; soms heel abstract en soms heel 'poppy'. De fluit is niet mijn favoriete instrument, maar wat Zwaanenburg er allemaal mee doet, ook in combinatie met elektronica, is echt heel erg interessant. Daarbij komt dat dit een wereldpremière is. De groep gaat er daarna meteen mee op tournee door Duitsland. Ik verwacht echt heel veel landelijke belangstelling."

'Luisteren in Kikker', de 7 okt Watt met 'The Longest Mauvais Quart d'Heure', Aanzing 20 uur, de 7 okt Gary Lucas & Jozef van Wissem, 22 uur, er 8 okt Espadre Saxofon Quartet, Grote Luchtheater 12 uur, er 8 okt Rosa Ensemble met 'Selling Hoovers in Mojave', Aanzing 20:30 uur en 22:30 uur, de 9 okt Axyz Ensemble met 'Whatever happened to the Heroes?'

Selling Hoovers in Mojave is de voorstelling van het Rosa Ensemble met acteur/vocalist Hans Dagelet, gebaseerd op het werk van Captain Beefheart en voor de allertijd terug te zien bij Kikker.

Utrecht Huis a/d Werf

- 26-27/3 Solex / Maarten Altena Ensemble
- 8/10 Eboman: *Interface Band*
- 12/12 Workshop Eboman

Utrecht Muziekcentrum Vredenburg

- 10/12 *Nederlandse Muziekdagen 2004*: Cello Octet Conjunto Iberico: Osiris Trio, Radio Filharmonisch Orkest, Ed Spanjaard, dirigent Theo Loevendie, saxofoon; Guus Janssen, piano; David Kweksilber, klarinet. Improvisatiesessie David Kweksilber (klarinet), Theo Loevendie (saxofoon), Guus Janssen (piano).
- 11/12 *Nederlandse Muziekdagen 2004*: Symposium Muziekeducatie. Symposium over met name de verschillende compositieprojecten, die door en met o.a. De Ereprijs, het Nederlands Blazers Ensemble en het Matangi Kwartet ontwikkeld zijn. Optredens van De Ereprijs en Matangi Kwartet. Gespreksleider, Renee Jonker. Nederlands Blazers Ensemble: Jong NBE finale van de nationale compositiewedstrijd, met de 19 optredens van de regionale finalisten. Arnold Marinissen (slagwerk), Barbara Hannigan (sopraan), Ives Ensemble
- 12/12 *DAGMUZIEK.NL* kinderconcert: Doelen Ensemble en Nationaal Kinderkoor, Radio Kamer Orkest Peter Eöt-vös, dirigent. De composities van de drie finalisten van de Henriëtte Bosmansprijs, Rosa Ensemble met acht zangers, Radio Symfonie Orkest, Pascal Rophé, dirigent; Gregor Horsch, Ralph Kirschbaum (cello)

Utrecht Theater Kikker

- 14/1 Combustion Band, gedirigeerd door Rutger van Leyden: *Interconnector*
- 20/1 Krachtstroom: Greg Malcolm en The Remote Viewers
- 10/2 Ives Ensemble met *In Extremo*, een dubbelportret van componisten Peter Adriaansz en Salvatore Sciarrino
- 13/2 Orkest De Volharding: *De Klare Lijn*
- 17/2 Proeflokaal #26. Met KWIVR Koperkwintet van Anneke Wensink, Timucin Sahin op gitaar en supercollider en studenten van de studie Music & Technology
- 13/3 Slagwerkgroep Den Haag: *Parlando*
- 16/3 Proeflokaal #27. Elektronica, experiment en multidisciplinaire uitstapjes.
- 26/3 Preslmayr & Ipsphording en Wouter Snoei; *Veto*. Karin Preslmayr Viola da gamba, oska Ipsphording, klavecimbel
- 1/4 Zes Continenten Project: Marcel Worms & Eleanore Pameijer. Eleonore Pameijer en Marcel Worms presenteerden de tweede ronde van hun 6 Continenten Project
- 27/4 Proeflokaal # 28. Proeflokaal is het podium voor audiovisuele verrassingen
- 1/5 Maarten Altena Ensemble: *Varèse Connection*
- 8/5 Donsky: Daniel Cross & Harry de Wit, Ensemble zonder vaste bezetting naast Daniel Cross en Harry de Wit, Jeroen Kimman, Floris van Bergeijk en Tomas Postema.
- 11/5 Proeflokaal # 29. In samenwerking met Rumor.
- 13/5 *The Pitch Shifter*: Multimedia science fiction-opera, voor 15 musici en 4 zangers, voor live elektronica en video, van Christina Viola Oorebeek, en een apparaat, ontwikkeld door (mede)producent STEIM
- 20-24/5 Yannis Kyriakides' *Buffer Zone*
- 11-12/6 *Mensa Secunda*: Initiatiefnemer van *Mensa Secunda* is blokfluitist en elektronicaspecialist Jorge Isaac. Een interdisciplinair spektakel dat muziek, dans, theater en video integreert.
- 7/10 WATT? *The Longest Mauvais Quart d'Heure*. Ibadet Ramadani (zang, elektronica), Jorge Isaac (blokfluiten, elektronica), Charly Zastrau (keyboard, elektronica), Jos Zwaanenburg (fluiten, elektronica).
- 8/10 Rosa Ensemble: ode aan Beefheart
- 9/10 Axyz Ensemble: *Whatever happened to the heroes?* Jos Zwaanenburg (dirigent), Susanna Borsch (blokfluit), Ned McGowan (dwarsfluit), Fie Schouten (klarinet en basklarinet), Ainhoa Miranda (klarinet en basklarinet), Gijs Levelt (trompet), Thirza van Driel (viool), Manuel Visser (altviool), Karin Preslmayr (viola da gamba), Anne Magda de Geus (cello), Stefan Pliquet (bas), Ere Lievonen (piano), José Garcia Rodriguez (slagwerk), Kristina Fuchs (zang).
- 16/10 Rumor 36. The Electronic Hammer, Electric Barbarian (in Theater Kikker) en het Chicago Underground Trio (in het SJU Jazzpodium).
- 26/10 Proeflokaal #30: elektronica, experiment en multidisciplinaire uitstapjes.
- 16/11 Proeflokaal #31: elektronica, experiment en multidisciplinaire uitstapjes.
- 18/11 Gamelanensemble Gending o.l.v. Jurrien Slijter: *Terus-terus*
- 19/11 Ivo Janssen: *Down with minimalism?*
- 20/11 Pianomathon: benefit voor een concertvleugel. Polo de Haas, Gerard Bouwhuis, Monique Copper, John Snijders, componist/improvisator Guus Janssen, het Pianoduo Post en Mulder, Marius van Paassen en Laurens de Boer en operamaker Anthony Heidweiller praatte de middag en avond aan elkaar
- 9/12 Rosa Ensemble: *Rosa Sub Rosa*
- 10/12 Dubbelconcert: Henneman, Henneman en De Swaan & Duo Heleen Hulst - Gerard Bouwhuis, piano

Velp Kunsthuis 13

- 21/3 de ereprijs met Harry Sparnaay, in het kader van de Big Bangconcerten
- 10/10 Duo Zewald/Kooi. Céleste Zewald (klarinet) begeleid door Jaap Kooi.
- 5/12 de ereprijs met Voci. Een programma rond de stemmen van Maja Solveig Kjelstrup Ratkje (Noorwegen) en Jaap Blonk (Nederland)

Venlo Museum Van Bommel Van Dam

- 25/1 Matangi Strijkkwartet: Violisten Maria-Paula Majoer en Daniel Torrico Menacho, altviolist Karsten Kleijer en cellist Nander Cirkel
- 8/2 Double Action: basklarinetlist Harry Sparnaay en klavecijniste Annelie de Man
- 28/3 Matty Niël Consort. Manon Meijs (viool), Roger Niesse (klarinet), Gemma Serpenti (cello) en Peter Soeters (piano)
- 18/4 Slagwerkgroep Den Haag: *Verretalen*
- 24/10 Wouter Snoei: solo live-electronics
- 28/11 Abbie de Quant (fluit) en Lavinia Meijer (harp): *Liederen zonder woorden, het lied als inspiratiebro*

Axyz Ensemble

Buitenland, overzicht per land

Albanië

20-23/5 Tirana

Theo Loevendie trad op als jurylid bij het 'Concours National Çesk Zadeja'. Daarnaast gaf hij een masterclass voor studenten compositie. International Festival de la Musique Nouvelle'. Pianist Ralph van Raat speelde Nederlandse en Albanese muziek

21-23/5 Tirana

Argentinië

3-10/7 Rosario

Dutch Music Week: Carlos Micháns, Edward Top en Mariken Zandvliet gaven een concerten o.a. met Ensemble Rosario, workshops en woonden een conferentie bij

Australië

13/2 Melbourne

World Wide Warehouse. Componiste Mayke Nas verbleef enkele maanden in Australië en gaf een concert de titel "Incomprehensible, unethical, comical, dancable, terrible, sexual, beautiful, visceral, unimaginable..." m.m.v. pianist Michael Kieren-Harvey, met werken van Mayke Nas, Kate Neal, David Young en Thierry de Mey.

België

12/10 Gent

Logos Foundation. Concert door slagwerkduo Vertigo.

Bulgarije

17-31/3 Rousse

Festival 'March Music Days', Tatiana Koleva en Frances-Marie Uitti gaven een concert in het kader van het multimedia-project 'Sound Ways 2004'. Daarnaast verzorgden zij een aantal masterclasses.

Canada

2/5 Toronto

Glenn Gould Studio, Canadian Broadcasting Centre. CBC Radio/Radio Netherlands 'Dutch Music Week'. Concert door het Esprit Orchestra). Gastsolist: Tomoko Mukaiyama (piano).

25-27/6 Vancouver

The Western Front en Performance Works: Henneman Strijkkwartet, vijf concerten in samenwerking met Canadese musici

28/6 Victoria

JazzFest International, Alex Goolden Performance Hall. Henneman Strijkkwartet

29/6 Calgary

Kinowelt Hall: Henneman Strijkkwartet

30/6 Toronto

Goethe Institute. Henneman Strijkkwartet

1/7 Montréal

Casa del Popolo. Ig Henneman (altviool) samen met het Canadees-Nederlandse Queen Mab Trio

14/10 Toronto

Glenn Gould Studio. 'Schiphof 2': concert met werken van Nederlandse componisten, o.a. Peter Adriaansz, uitgevoerd door het Array Music Ensemble.

Costa Rica

17/4 San José

Teatro Eugene O'Neill en Faculteit Muziek van de Universiteit van San José. Concert, workshops en lezingen van Het Nederlands Pianokwartet en Carlos Micháns.

Cuba

16/3 Havana

Elektronische muziekfestival 'Primavera en La Habana', National Museum of Fine Arts. The Electronic Hammer (Nederlands slagwerk en elektronica ensemble)

Duitsland

12/3 Keulen

Forum neuer Musik van de Deutschlandfunk. Slagwerkgroep Den Haag o.l.v. Jonathan Stockhammer met een werk (zonder titel) van Gijsbrecht Royé. Tijdens de 'Studienwoche Neue Musik' werd tapmuziek van Bas Kalle ten gehore worden gebracht, onder andere *Stochos A* en *Drieluik*.

16-24/5 Lüneburg

Internationales Festival Neue Musik Lüneburg Glockenhaus. Ensemble WATT? (Jorge Isaac, blokfluit/elektronica, Nicki Marinic, toetsen/elektronica, Ibadet Ramadani, stem/elektronica, Jos Zwaanenburg, fluit/elektronica) met *The Longest Mauvais Quart d'Heure*

11/10 Lüneburg

Internationales Festival Neue Musik Lüneburg. Masterclass door Jorge Isaac. Tevens verzorgde Bas Kalle (elektronica) een concert en een seminar Donaueschinger Musiktage, Donauhalle A: Michel van der Aa - *Second Self* voor orkest en soundtrack (wereldpremière, opdracht Donaueschinger Musiktage en Fonds voor de Scheppende Toonkunst) uitgevoerd door het SWR Sinfonieorchester Baden-Baden und Freiburg o.l.v. Roland Kluttig.

Egypte

22/3-2/4 Caïro

Neil van der Linden, Yannis Kyriakides en Paul Koek maakten een studiereis, waar in samenwerking met Egyptische componisten/musici workshops plaatsvonden in het Nederlands-Vlaams Cultuur Instituut. Daarnaast gaf Marcel Worms een concert waarvoor Egyptische componisten stukken hebben geschreven.

1/6-30/8 Egypte, Iran, Indonesië

Teheran, Qom, Caïro: Boudewijn Tarensken maakte een studiereis door Egypte (Caïro), Iran (Teheran, Qom) en Indonesië (Jakarta).

El Salvador

15/4 San Salvador

Concert van Het Nederlands Pianokwartet en Carlos Micháns

16/4 Santa Ana

Concert van Het Nederlands Pianokwartet en Carlos Micháns

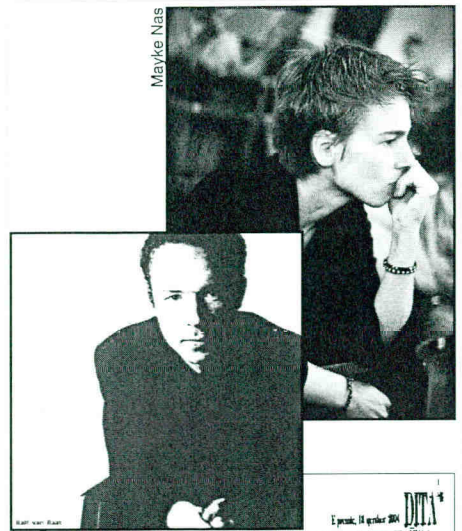
Finland

15-4 Helsinki

Gitaarfestival Helsinki. concert door gitaarduo Marko Kampman en Jim Nilsson.

18-20/4 Helsinki

Gitaarfestival Helsinki: concert door Rody van Gemert, twee Finse musici en 3 dansers.

RECITALI Pianisti holandez, Ralf van Raat, besico shqipëtarë gjatë Festivalit "Ditët e Muzikës së Re"

Një fenomen i pianos në Tiranë

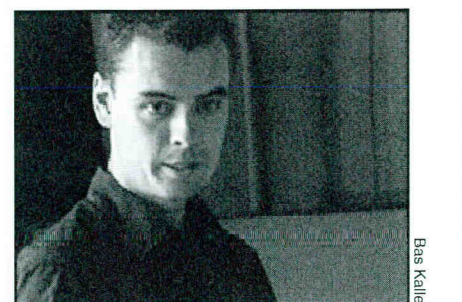
"Për publikun shqiptar ishte nder e kënaqësi e madhe, që mundi të dëgjojë një koncert të këtij niveli artistik"

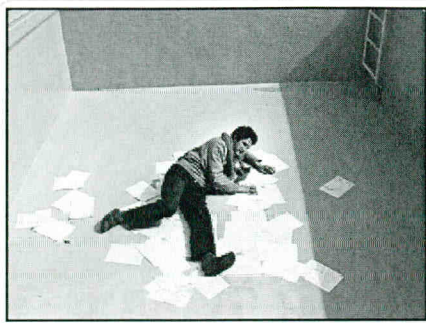
Nga Elvis PEÇI *

TIRANË-Recitali pianistik i Ralf van Raat, me vepra nga kompozitorë bashkëkohorë e befasoi publikun e gjendur në sallën e Teatrit të Operas dhe Baletit në Tiranë. Cilësia e lartë e interpretimit të tij, të krijonte përshtypjen sikur zgjeronte tepër harkun kobor mes krijimit të veprës dhe interpretimit të saj në publik, madje, dukej sikur ato vepra ishin ekzekutuar me mijëra herë nga mijëra pianistë, derisa ishte arritur në këtë mënyrë tepër të filtruar interpretimi prej tij. Loevendie, Schat, Janssen, Andriessen, van Rosendaal, Franssens, Peçi, Spaan, Beijlon e shumë të tjerë, ishin kompozitorët, që ai kishte zgjedhur për këtë performancë. Me të njëjtin vrytyt artistik, ai interpretoi të gjitha veprat si ato të kompozitorëve holandezë, po ashtu edhe Cartesius Cantus nr 1 dhe 3 të Peçit. Për gjithkënd që nuk ka mundur të dëgjojë recitalin e fenomenit holandez, mund të themi se Ralf van Raat, është fitues i mjaft konkurseve ndërkombëtare si: Donemus-Prize, konkursi "Princess Christina", çmim të parë në konkursin "Gaudefamus" dhe i "Arts Award 2003". Po prej këtij viti, ai është

"Steinëay Artist". Ralf organizon koncerte recitiale në Evropë, Lindje të Mesme, Azi dhe Shtetet e Bashkuara të Amerikës. Ai luan si solist me "London Sinfonieta", "Nieu Ensemble", "Frankfurt Symphonic Orchestra", etj., ndërsa ka regjistruar edhe një sërë CD për shumë shoqëri muzikore. I konsideruari si fenomen i pianistikës bashkëkohore, bashkëpunon me kompozitorë të shumtë, të cilët mjaft vepra ia kanë dedikuar atij. Për publikun shqiptar ishte një nder e kënaqësi e madhe që mundi të dëgjojë një koncert të këtij niveli, që ishte pjesë e Festivalit "Ditët e Muzikës së Re". Mbetet për t'u falënderuar Ambasada Holandeze në Tiranë, që mundësoi ardhjen e Ralf van Raat në kryeqytetin shqiptar, performancën e tij, por edhe master-class-in, që zhvilloi në mjediset e Akademisë së Arteve të Bukura (AAB) me studentë e pedagogë të këtij institucioni. Ai shpaloi me anë të interpretimit të tij, vlerat e muzikës së sotme holandeze. Aktivitetet e këtij lloji mund të jenë një shembull perfekt për instrumentistët shqiptarë, të cilët gjithnjë e më tepër po perceptojnë nivele të larta të ekzekutimit evropian, që shpresojmë të ushqejnë tek ne vrytyt artistik më të lartë, në mënyrë që të afrohem i më tepër me vlerat evropiane të interpretimit.

* Pianist në

Wil Offermans

Classical Programme
SATURDAY 22 MAY - SUNDAY 6 JUNE
 2008 brings new developments:
 • The Assembly Rooms will be the classical programme's focal point and, in our quest for the best possible concert experience in a city with many exquisite spaces but no concert hall, we are introducing seated seating in the Ballroom.
 • We have shaped the programme into four strands covering International Series, featuring great artists from around the world; Galleo's concerts at 11am; Being Bach, featuring concertos; More in Two Concerts; Chamber, the next evening; Community, Lancelotti, Mello and Peter Park.
 • Opera returns to the Festival. Although the Londoni *Mozart's The Marriage of Figaro*, Britten's *A Midsummer Night's Dream*, Bath Festival has created a consortium of UK festivals to co-produce opera and music theatre. In partnership with Boston and Norwich Festivals, our debut project is the first UK production of the only opera by *Josef Haydn, Maria di Baren* - an extraordinary work, being, tempo and classical music with dance.
 • **Gabriel Faure** is this year's featured composer. Eight artists presented champions who live his

Focus on The Netherlands
 This year we celebrate the studies of Netherlands music today - its pioneering work in early music, its proud living tradition of classical music, and the contemporary, jazz and creative ferment of contemporary classical, music theatre, jazz, music of immigrant cultures, and the alternative scene.
 Our Close of International Artists in Residence this year are the **Netherlands Wind Ensemble**, who achieve that intangible mix of spontaneity and finesse, polished playing.
 Every other strand of the Festival (concerts and 11 o'clock) features music with the **Osiris Piano Trio**, early music with the UK director of **Combattimento Consort Amsterdam**, jazz with the **Amsterdam String Trio** and **Ernst Reijseger's System B**, and then there's **Daniel Landau's Horn of Miffid** at the meeting point of world music, music theatre, and contemporary music.
 This focus adds up to a unique opportunity to experience the range of Dutch musical life: eight concerts, open rehearsals, after a hour of pre-concert talks and discussions.

Bath Festival

Combattimento Consort Amsterdam

Assembly Rooms, Bath

YOU know when a Dutch group is performing it is going to be a stylish event, probably brilliantly played too. This was certainly the case with this group which presented JS Bach's rarely heard Musical Offering.

The work is like a giant crossword puzzle in which the composer makes an extraordinarily intense exploration of canonic procedures - all based on a theme devised by Frederick the Great.

The group, beautifully and interestingly dressed, presented the work with insight and humour, even performing some of it even during the interval. Here was an extraordinary piece made accessible by this wonderful group. As the player introducing each piece said after one particularly complicated English translation: "Don't worry if you can't follow that - it is still music in the end." And what music it was.

Christopher Hansford

Jorge Isaac

Frankrijk

- 18/3 Bourg-en-Bresse
- 16/3 Lyon
- 20/3 Lyon
- 25-27/11 Parijs

Concert door het internationale door Wil Offermans opgerichte fluitensemble "e-wave"
 "Musiques en Scène". Concert door het internationale door Wil Offermans opgerichte fluitensemble "e-wave"; nieuwe werken (premieres) voor fluitensemble en elektronica
 Concert door het internationale door Wil Offermans opgerichte fluitensemble "e-wave"
 Théâtre Dunois: In het kader van het 3e Internationale Forum voor Jonge Componisten voerde het Ensemble Aleph o.l.v. Nelly Le Grévellec onder meer *Musique qui sent la table et la pantoufle* van Mayke Nas uit.

Georgië

- 14-21/4 Tbilisi

Georgian State Conservatory. Masterclasses van Theo Loevendie

Groot-Brittannië

- 6/2 Londen
- 9/2 Bath
- 10/2 Manchester
- 11/2 Manchester
- 12/2 Isle of Skye
- 16/2 Derby
- 17/2 Londen
- 25/2 Bristol
- 8-12/3 York
- 23/5 Bath
- 25/5 Bath
- 26/5 Bath
- 27/5 Bath
- 30/5 Bath
- 4/6 Bath
- 4/6 Bath
- 18-19/6 Bristol
- 20/10 Scarborough
- 24/11 Huddersfield
- 25/11 Huddersfield
- 26/11 Huddersfield
- 27/11 Huddersfield
- 28/11 Huddersfield
- 2/12 Glasgow
- 4/12 Glasgow
- 6/12 Glasgow

Royal Academy London Masterclass en recital. Basklarinettist Henri Bok maakt een tour van concerten en workshops in Engeland:
 Bath University masterclass en recital, door Basklarinettist Henri Bok
 Royal Northern College of Music, masterclass voor dubbelrietblazers; workshop voor componisten, door Basklarinettist Henri Bok
 Royal Northern College of Music. Basklarinettist Henri Bok gaf een concert met Sarah Watts, basklarinet
 Basklarinettist Henri Bok gaf een concert met Sarah Watts, basklarinet
 Basklarinettist Henri Bok gaf een workshop en concert met Sarah Watts
 Trinity College, masterclass en concert van Henri Bok
 Tobacco Factory. *Mensa Secunda*, een nieuwe muziek / dans / video / elektronica-productie van componist Roderik de Man, uitgevoerd door Jorge Isaac (blokfluiten), Benjamin Petitjean (dans), Isabel Ariel (dans) Nicolas Delamotte Legrand (dans), Miguel Silva (regie)
 University of York. Jos Zwaanenburg gaf een workshop voor componisten.
 Daarnaast soleerde hij bij het ensemble Black Hair (o.l.v. Roger Marsh) tijdens het York Late Night Festival in NCEM Concert Hall.
 Bath International Music Festival, Assembly Rooms. Uitvoering van het Combattimento Consort Amsterdam o.l.v. Jan Willem de Vriend.
 Bath International Music Festival, Assembly Rooms. Uitvoering van het Nederlands Blazers Ensemble o.l.v. Bart Schneeman.
 Bath International Music Festival, Assembly Rooms. Concert door het Nederlands Blazers Ensemble
 Bath International Music Festival, Assembly Rooms. Concert door het Nederlands Blazers Ensemble. Gastsolist is Iva Bittova (zang, viool)
 Bath International Music Festival, Pavilion. Concert door het ensemble Système D, bestaande uit Ernst Reijseger (cello), Mola Sylla (zang, mbira, fluit) en Serigne Gueye (djembe en perc.). Guildhall. Jazzconcert door het Amsterdam String Trio, bestaande uit Ernst Reijseger (cello), Maurice Horsthuis (altviool) en Ernst Glerum (contrabas).
 Bath International Music Festival, Assembly Rooms. Concert door het Osiris Piano Trio, bestaande uit Ellen Corver (piano), Peter Brunt (viool) en Larissa Groeneveld (cello)
 Bath International Music Festival, Guildhall. Opvoering van *The Worlds of Miffid II - Welcome to Grid City* van Daniel Landau, multimediavoorstelling voor ensemble, video en elektronica. Uitvoerenden Shai Shahar (acteur, zanger), Isak Goldschneider (klarinet), Sasha Agranov (cello), Merima Kljucic (accordeon), Koen Nutters (contrabas) en Morten Olsen (slagwerk). Het programma bestond o.a. uit lezingen en de film *Mis for Man, Music, Mozart* van Peter Greenaway met muziek van Louis Andriessen.
 Tobacco Factory. 'Mensa Secunda', muziek/dans/video/electronica-productie van componist Roderik de Man, uitgevoerd door Jorge Isaac (blokfluiten), Benjamin Petitjean (dans), Isabel Ariel (dans), Nicolas Delamotte Legrand (dans), Miguel Silva (regie).
The Longest Mauvais Quart d'Heure door het Ensemble WATT? (Jorge Isaac, blokfluit/electronica, Nicki Marinic, toetsen/electronica, Ibadet Ramadani, stem/electronica, Jos Zwaanenburg, fluit/electronica)
 Engels-Nederlands festival waarbij de muziek van Richard Ayres centraal stond. Uitvoering van Richard Ayres - *No. 19* door de Britse groep Plus Minus.
 Engels-Nederlands festival. Concert door het Ives Ensemble
 Engels-Nederlands festival. Concert door de Musikfabrik (D); werken van jonge componisten uit Groot-Brittannië, Duitsland en Nederland, solotrompettist: Marco Blaauw. Concert door Noszferatu (UK). Werken van Britse en Nederlandse componisten
 Engels-Nederlands festival. Concert door het Asko Ensemble o.l.v. Roland Kluttig, Barbara Hannigan (sopraan), Robert Rice (stem), Tjeerd Oostendorp (tuba), met Nederlandse werken.
 Engels-Nederlands festival. Slotconcert door het Asko Ensemble en het EXAUDI Vocal Ensemble o.l.v. Roland Kluttig, Wim Timmermans (hoorn), Jan Hage (orgel)
 University of Glasgow: het Ensemble Klang
 Cottiers Theatre: Ensemble Klang bracht tijdens het Ken Festival een nieuw werk van John de Simone in première.
 Mono: Ensemble Klang met werken van Nederlandse componisten

Hongarije

30/1 Boedapest

Het Nederlands Studenten Orkest, o.l.v. Hans Leenders, met *Plutonic*, een nieuw werk van Florian Maier

5-9/2 Boedapest

Festival "Making New Waves". Dit jaar was er een grote presentatie van STEIM met o.a. de *STEIM Touch Exhibition* voor kinderen, 2 workshops over interactieve elektronische muziek en een concert door Michel Waisvisz.

30/3 Boedapest

Budapest Spring Festival, Millenaris Teátrum. Het Radio Kamerorkest speelde o.l.v. Peter Eötvös werken van de meester zelf (*Replica*, *Triangel* en *Snatches of a conversation*) en een wereldpremière van Michel van der Aa (*Here*), gecomponeerd ter gelegenheid van de zestigste verjaardag van Peter Eötvös.

17-19/9 Boedapest

Nederlands Cultureel Weekend in Millenaris: een Nederlands cultureel programma in het kader van het Nederlands Cultureel Seizoen. Daarin waren alle podiumkunstdisciplines vertegenwoordigd. Enkele onderdelen: - Dance Night, popprogramma met de multimedia artiest Eboman en diverse DJ's., Ronald Snijders Band, Aurelia Saxofoon Kwartet, Conny Janssen Dans, Jeugd-theatergroep Ish en De Reizende Klankspeeltuin bestaand uit verschillende klankinstallaties waarop kinderen interactief geluiden kunnen produceren.

18/10 Boedapest

Budapest Autumn Festival, Petöfi Literair Museum: Gaudeamus activiteiten in het kader van Thinking Forward; het programma 'Translations' van Ensemble '88 o.l.v. René Gulikers

21/10 Boedapest,

Budapest Autumn Festival, Uránia Cinema: 'Ligeti and composers from the Netherlands'; uitgevoerd door het UMZE Ensemble o.l.v. Reinbert de Leeuw. Solisten: Marie Luise Neunecker (hoorn), Barbara Hannigan (sopraan).

13/7 Szombathely

Bartók Festival: *Channel Shabab* van Daniel Landau, voorstelling waarin radio en muziektheater elkaar ontmoeten, uitgevoerd door het Orkest de Shabab (Isak Goldschneider, Sasha Agranov, Merima Kljuc, Gabi Barbalau en Giori Politi). Gaudeamus activiteiten in het kader van Thinking Forward; de opera *ONE* van Michel van der Aa. Zangsoliste is sopraan Barbara Hannigan,

India

1-23/2 Bangalore, New Delhi,

Mumbai en Hyderabad. Het ensemble Osmosis (Oene van Geel - viool, Mark Haanstra - basgitaar, Guillaume Orti - saxofoon, Jozef Dumoulin - piano, Afra Mussawisade - percussie, B.C. Manjunath - Indian percussion) maakte een tournee met seminars en concerten.

Iran

8-10/2 Teheran, Kish Island

Internationale "Fajr festival". Pianist Marcel Worms en musicoloog Neil van der Linden waren te gast bij het festival. Marcel Worms gaf concerten.

Israël

10-15/11 Jeruzalem

Concert met nieuwe muziek voor Ud en elektronica door het POW Ensemble en Luc Houtkamp.

Italië

20/5 Rome

CRM. Concert door het internationale door Wil Offermans opgerichte fluitensemble "e-wave"

10/6 Rome

Goethe Institut: uitvoering van het door Wil Offermans in opdracht van Gaudeamus geschreven werk voor het fluitensemble eWave, getiteld *On the move* Festival di Musica Contemporanea. In het kader van de Dutch Radio Week speelde het Xenia Ensemble werken van Louis Andriessen, Michel van der Aa en Tristan Keuris (Aula Magna dell'Università di Acqui Terme).

8/10 Acqui Terme

Dutch Radio Week (Parca della Musica), *Diva Dolorosa* van Loek Dikker/Peter Delpout, film/theaterproductie ter gelegenheid van het honderdjarige bestaan van Nederlands Instituut te Rome, uitgevoerd door het Giovanile Romana orkest. Dutch Radio Week, Quirinale, concert New Dutch Academy o.l.v. Simon Murphy. Festival Controindicazioni: Concerten van het Sound Lee! Quartet met muziek van Lee Konitz (Guus Janssen, piano - Jorrit Dijkstra, altsax - Raoul van der Weide, bas - Wim Janssen, drums).

23/10 Venetië

Biennale Venice (Teatro Piccolo Arsenale), *Here [in circles]* van Michel van der Aa uitgevoerd door het Asko Ensemble o.l.v. Henrik Schäfer. Solist: Barbara Hannigan (sopraan)

23/10 Matera

Festival Gezziamoci: Concerten van het Sound Lee! Quartet met muziek van Lee Konitz (Guus Janssen, piano - Jorrit Dijkstra, altsax - Raoul van der Weide, bas - Wim Janssen, drums).

24/10 Turijn

Festival Nuovi Spazi Musicali, uitvoering van o.a. *Oog* van Michel van der Aa door het Xenia Ensemble.

28/10 Rome

Festival Nuovi Spazi Musicali, concert Zephyr Kwartet met werken van Jeths, Van Eijden, Piacentini, Dall'Ongaro en Kúrtag.

29/10 Rome

Festival Nuove Consonanza, Auditorium Goethe Institut, werken van Robin de Raaff, Louis Andriessen en Michel van der Aa uitgevoerd door het Ensemble Algoritmo o.l.v. Marco Angius. Solist: Ralph van Raat (piano).

31/10 Turijn

Galleria d'Arte Moderna, Zephyr Kwartet met werken van Jeths, Van Eijden, Piacentini, Dall'Ongaro en Kúrtag op het programma.

30/10 Genua

Biblioteca Berio, Zephyr Kwartet met werken van Jeths, Van Eijden, Piacentini, Dall'Ongaro en Kúrtag op het programma.

Japan

17/11 Tokyo

Japan-Netherlands Society 50th Anniversary Concert, Oji Hall. Een ensemble van het Koninklijk Concertgebouworkest, Tomoko Mukaiyama (piano), Nobuko Imai (viool), dirigent: Tetsuji Honna. Nieuw werk van Rob Zuidam. Verder op het programma: Louis Andriessen - *Memory of Roses* (voor piano) en kamer-muziek van Debussy, Brahms, Takemitsu.

Daniel Landau

All that jazz: Osmosis permeates into B'lore ears

By Goutam Das
Bangalore Feb 22

The gradual passing of a fluid from one side to the other and through a membrane could be a biological process that it also has a lot to do with music. Between Osmosis a

those who heard them at the Royal Orchard on Friday know it best. Organised by Ravi Shankar, the Bangalore Society for Improvised Music (BSIM) has invited the finest, Venkath Murthi and star maestro Parthi Ravi Shankar and in the 1980s that a monumental

harmonic and metrical frame. Various styles of Carnatic and Hindustani music are the address. The result is an extraordinary fusion, which is experimental, provocative and challenging at the same time.

Those who heard them at the Royal Orchard on Friday know it best. Organised by Ravi Shankar, the Bangalore Society for Improvised Music (BSIM) has invited the finest, Venkath Murthi and star maestro Parthi Ravi Shankar and in the 1980s that a monumental

harmonic and metrical frame. Various styles of Carnatic and Hindustani music are the address. The result is an extraordinary fusion, which is experimental, provocative and challenging at the same time.

Those who heard them at the Royal Orchard on Friday know it best. Organised by Ravi Shankar, the Bangalore Society for Improvised Music (BSIM) has invited the finest, Venkath Murthi and star maestro Parthi Ravi Shankar and in the 1980s that a monumental

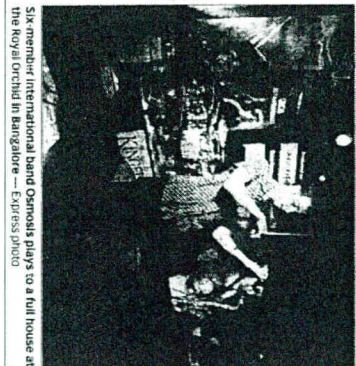
harmonic and metrical frame. Various styles of Carnatic and Hindustani music are the address. The result is an extraordinary fusion, which is experimental, provocative and challenging at the same time.

Those who heard them at the Royal Orchard on Friday know it best. Organised by Ravi Shankar, the Bangalore Society for Improvised Music (BSIM) has invited the finest, Venkath Murthi and star maestro Parthi Ravi Shankar and in the 1980s that a monumental

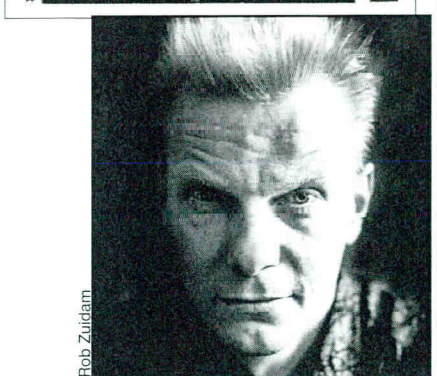
harmonic and metrical frame. Various styles of Carnatic and Hindustani music are the address. The result is an extraordinary fusion, which is experimental, provocative and challenging at the same time.

Those who heard them at the Royal Orchard on Friday know it best. Organised by Ravi Shankar, the Bangalore Society for Improvised Music (BSIM) has invited the finest, Venkath Murthi and star maestro Parthi Ravi Shankar and in the 1980s that a monumental

Their music is a cross-fertilisation product of African rhythmic practices applied to European harmonic and metrical frameworks

Six member international band Osmosis plays to a full house at the Royal Orchard in Bangalore — Express photo

Rob Zuidam

Eleonore Pameijer en Marcel Worms

LØRDAG 9. OKTOBER 2004 **Aftenposten**

Komponist uten grenser

Ultimas festivalkomponist Louis Andriessen (55) liker jazz, improvisasjon, svart popmusikk og Britney Spears, og med sin manglende genrerespekt har han vært et forbilde for en ny generasjon komponister.

ØYVIND HOLEN
ROLF ØHMAN (foto)

Hovednavn. Louis Andriessen er representert på ni Ultima-arrangementer, men får ikke i norske platebutikker. Hollenderen er en komponistenes komponist, og med sin opprørstrang på 60- og 70-tallet ble han nærmest prototypen på dagens yngre komponister. De som kan sitte bøyde over notepapiret en kveld, spille funk på klubb dagen etter og avslutte uken med å improvisere frem eksperimentell elektronika.

Blanke ark Andriessen sørger ikke over det smale platemarkedet, for fremføringsene er klart det viktigste.

– Jeg er glad for at musikken min er tilgjengelig på plate, men konsertene er mer interessante – fordi du aldri vet hva som kan skje eller gå galt. Platene er mer en ettertanke, jeg er mest opptatt av de blanke arkene jeg skal fylle med ny musikk.

Andriessens verk er inspirert av amerikansk minimalisme, jazz, funk og pop, og han er også preget av sin interesse for improvisasjon og elektronikk. Han samarbeider med kunstnere fra andre områder, både musikere og folk som teaterregissøren Robert Wilson og filmskaperne Hal Hartley og Peter Greenaway. Sistnevnte har han skrevet en opera med.

– Jeg vet at dette fører til at flere får høre musikken min, men det er ikke derfor jeg samarbeider. Jeg liker å jobbe med Greenaway fordi jeg beundrer filmene hans.

Storband For nybegynnere anbefaler Andriessen kveldens konsert med Orkest de Volharding.

Louis Andriessen

- Komponist, født i Nederland 6. juni 1939. Sønn av komponisten Hendrik Andriessen.
- Inspirert av Stravinsky, Bach, amerikansk minimalisme, jazz, improvisasjon og pop.
- Har i 40 år vært en viktig motkulturell kraft i Nederland, og regnes i dag som en av Europas ledende komponister.
- Har blant annet samarbeidet med teaterregissøren Robert Wilson og filmskaperne Peter Greenaway og Hal Hartley.

Preger Ultima. Louis Andriessen er årets festivalkomponist på Ultima, og han er også motivasjonsfaktoren for årets festivalmotto: «The Power of Expression – Ytringens kraft».

«storbandet» han dannet på 70-tallet med jazz-, funk- og klassiskmusikere. I dag jobber de med multimedia og DJ-er. – Musikken min høres ikke ut som modernistisk tolvtonemusikk, og jeg ligger langt unna det folk flest assosierer med moderne musikk.

Andriessen gjorde alt han ikke skulle gjøre i sitt opprør mot etablissementet på 60- og 70-tallet, og vi må selvfølgelig

høre hva han synes om dagens popmusikk.

– Den afroamerikanske popmusikken har alltid interessert meg mest. Jeg likte aldri The Beatles, men elsket Motown – fordi musikken lå nærmere funk, jazz, gospel og blues.

– Hva liker du i dag?

– Jeg har ikke så mange å igjen å leve, og bruker mest tid på å skrive musikk. Men jeg liker spesielt låten «Tonic».

– Du mener «Toxic» av Britney Spears?

– Ja, den liker jeg veldig godt. Trolig fordi den ligger så nær lydbildet i svart popmusikk.

– Musikken er skrevet av tre svensker.

– Virkelig? Det er flott! Det tar ikke lang tid før det som er avantgarde i pop er dagligdags. Slik har det alltid vært.

oyvind.holen@aftenposten.no

Vanessa Lann

Joegoslavië

16-29/9 Belgrado

Korea

19-20/3 Tongyeong

Kosovo

15/5 Prishtina

Litouwen

16-23/4 Vilnius

13-14/11 Kaunas

Mexico

27-28/3 Mexico City

Mongolië

14-20/6 Ulaan Bator

Noorwegen

6/10 Oslo

7/10 Oslo

7/10 Oslo

9/10 Oslo

10/10 Oslo

10/10 Oslo

12/10 Oslo

13/10 Oslo

16/10 Oslo

17/10 Oslo

Oekraïne

22/9 Lviv

23/9 Drogobych

24/9 Rivne

9/10 Chernigov

30/9 Kiev

Uitvoering van werken van Louis Andriessen en Gilius van Bergeijk door het ensemble CHINCH BUG en Nada Kolundzija (piano). Daarnaast gaven beide componisten lezingen en workshops

Tongyeong International Music Festival. Concert door Schönberg Ensemble

International Contemporary Music Festival. Concert door het Trio de Amsterdam (Irene Maessen, sopraan, Eleonore Pameijer, fluit en Marcel Worms, piano).

Riga en Tallinn: Tournee van Edwin van der Heide door de Baltische Staten hij gaf concerten en lezingen. Op het programma o.a. - #11 (Marey <-> Moiré), - LSP#5 (Laser / Sound Performance #5), - Inner space's voices en impulse #10. Festival Is Art, Kaunas Philharmony. Concert met klankinstallaties van Hans van Koolwijk en Hans van Eck

Chapel auditorium Centro Cultural Helénico, The Electronic Hammer (een slagwerk en elektronica ensemble uit Nederland)

Festival "Roaring Hoofs". Ensemble Intégrales met een werk van Marko Ciciliani. Marko Ciciliani maakte voor de ConcertZender een radio-uitzending over dit festival, waarbij opnamen van de verschillende Westerse en Oosterse muziekstijlen die in het festival aan bod komen, werden gepresenteerd.

Ultima Festival (Oslo National College of the Arts). Nederlandse presentatie. Openingsconcert: ONE, kameropera voor sopraan, video en soundtrack van Michel van der Aa. Solist: Barbara Hannigan (sopraan).

Ultima Festival (Stenersenmuseet). Presentatie van de klankinstallatie *Último Esfuerzo Rural* van Peter Bosch en Simone Simons.

Masterclass/lezing door Louis Andriessen, 'Dans for kamera' - twee Andriessen-films: *Rosa - The Death of a Composer* en *The Road*.

Ultima Festival, Konserthus. Louis Andriessen - *De Stijl* en *Hadewijck*, Ole-Henrik Moe - *Ormuzd drøm*: Koreografisk dikt uitgevoerd door het Oslo Sinfoniëta en het Forsvarets Stabsmusikkorps o.l.v. Kasper de Roo, m.m.v. Det Norske Solistkor. Solisten: sopraan n.n.b. en Beppie Blankert (stem)

Ultima Festival, Parktheatret. 'Portret van Louis Andriessen': *M is for Man, Music, Mozart, Passeggiata in tram in America e Ritorno, Y Después, On Jimmy Yancey en Workers Union* uitgevoerd door Orkest de Volharding. Solisten: Monica Germino (viool), Christina Zavalloni (sopraan) en Tatiana Koleva (slagwerk).

Ultima Festival, Konserthus. Ragnhild Berstad - *Anstråk*, Rebecca Saunders - *Into the Blue*, Theo Loevendie - *6 Turkish Folkpoems*, Henrik Hellstenius - *Nieuw werk* en Salvatore Sciarrino - *Lo spazio inverso* uitgevoerd door de Oslofilharmoniens kammersolister o.l.v. Cathrine Winnes. Solist: Isa Katarina Gericke (sopraan)

Ultima Festival, Universitets Aula. Sam Hayden - *Nieuw werk* en Louis Andriessen - *La Passione* uitgevoerd door het Oslo Sinfoniëta o.l.v. Christiaan Eggen. Solisten: Monica Germino (viool) en Christina Zavalloni (sopraan).

Ultima Festival, Parktheatret. Louis Andriessen - *Woodpecker*, Martijn Padding - *Couple*, Donnacha Dennehy - *Paddy*, Jacob Ter Veldhuis - *Nieuw werk*, Yannis Kyriakides - *Nieuw werk*, Sinta Wullur - *Nieuw werk* en Tsenko Minkin - *Concert Piece*. Solisten: Tatiana Koleva (slagwerk)

Ultima Festival (NMH). Louis Andriessen - *Facing Death* en werken van Karl Aage Rasmussen, Ole Henrik Moe en Ragnhild Berstad uitgevoerd door het Arditti Quartet.

Ultima Festival (NMH). Louis Andriessen - *De Tijd*, Ignas Krunglevicius - *The Grid*, Yves Klein - *Symphonie Monotone* en Pelle Gudmundsen-Holmgreen - *Re-repriser* uitgevoerd door het Musikhøgskolens Samtidsensemble.

Ultima Festival (Oslo Konerthus). Tristan Keuris - *Sonata*, Louis Andriessen - *Image de Moreau*, Vanessa Lann - *Recalling Chimes*, Huba de Graaff - *De Biggenweg* en Simeon Ten Holt - *Soloduiveldans II* uitgevoerd door Ultima Ung 1 en Ellen Ugelvik (piano), Heloisa Amaral (piano) en Unn Fahlstrøm (video).

Festival Contrasts, Ricochet Ensemble en Vanessa Lann (componist). Op het programma werken van Nederlandse en Oekraïense componisten. Vanessa Lann verzorgde tevens masterclasses

Ricochet Ensemble en Vanessa Lann (componist). Speelden werken van Nederlandse en Oekraïense componisten. Vanessa Lann verzorgde tevens masterclasses

Ricochet Ensemble en Vanessa Lann (componist). Op het programma werken van Nederlandse en Oekraïense componisten. Vanessa Lann verzorgde tevens masterclasses

Ricochet Ensemble en Vanessa Lann (componist). Op het programma werken van Nederlandse en Oekraïense componisten. Vanessa Lann verzorgde tevens masterclasses

Kiev Music Fest, Ricochet Ensemble en Vanessa Lann (componist). Met werken van Nederlandse en Oekraïense componisten. Vanessa Lann verzorgde tevens masterclasses

Oostenrijk

4/12 Nickelsdorf

Jazz-Galerie: Concert door het POW3 Ensemble, een improvisatie-ensemble voor elektronische muziek o.l.v. Luc Houtkamp.

21/2 Essl

Hedendaagse Kunst Museum Sammlung Essl. Wiek Hijmans (elektrische gitaar) gaf een concert.

Peru

21-22/10 Lima

National Conservatory of Lima. Concerten door het Belgische Thelema Trio onder meer muziek van Philemon Mukarno

28/10 Lima

International Festival of Contemporary Music. Concerten door het Belgische Thelema Trio. Op het programma onder meer muziek van Philemon Mukarno

2/11 Lima

Uitvoering van werk van Philemon Mukarno door het Thelema Trio. Philemon Mukarno gaf tevens een workshop.

24/10 Trujillo

Teatro Municipal. Concerten door het Belgische Thelema Trio. Op het programma onder meer muziek van Philemon Mukarno

Polen

22/2 Wrocław

Festival Musica Polonica Nova. Pianist Frank Peters was solist bij de uitvoering van Hanna Kulenty's nieuwe *Third Piano Concerto* voor piano en orkest.

17-18/4 Jawor, Szczecin

Chamber Ensembles Competition en het Saxophone Festival II. Concerten door het Nederlands Saxofoonkwartet.

13/5 Warschau

Cinema Hall: Turning Sounds II, DJs and Composers Meeting' Lezingen, workshops en concerten. Huib Emmer gaf een lezing over compositietechnieken in de hedendaagse muziek en in de alternatieve elektronische muziek.

15/5 Warschau

Jazzgot: Turning Sounds II, DJs and Composers Meeting' een ontmoetingsplek voor kunstenaars uit de hedendaagse muziek: uitvoering door Huib Emmer van zijn eigen werk *Umformer* voor live elektronica.

24/9 Warschau

Warsaw Autumn' festival: opvoering van *One* van Michel van der Aa.

27/9 Krakau

Audio Art Festival: opvoering van *One* van Michel van der Aa

Portugal

6-12/9 Lissabon

Musica Viva Festival: Harry Sparnaay o.a. werk van Ton Bruynel en tapemuziek van Jan Boerman, René Uylenhoet, Kees Tazelaar en Kristoffer Zegers

Roemenië

24/5 Boekarest

International New Music Week Festival'. Optredens van Hans van Koolwijk en Hans van Eck samen met lokale musici, met muziekinstallaties en een workshop. Hans van Koolwijk bouwde een nieuw orgelachtig instrument, dat bediend wordt door middel van een complex elektronisch systeem. Samen met de 'Bambuso Sonoro' was dit nieuwe instrument op het festival te horen en werd bespeeld door Hans van Koolwijk en Hans van Eck, begeleid door Sorin Romanescu (gitaar), Irinel Anghel (exotische instrumenten, slagwerk, accordeon) en Andrei Kivu (cello, slagwerk).

2-3/10 Boekarest

Dutch Days in Bucharest, Atheneum Hall. Slagwerkgroep Den Haag gaf een tweetal concerten.

Rusland

29/5-1/6 Nizhny Novgorod

Days of Dutch Culture 2004. In samenwerking met het Sacharov Festival, Joep Franssens en Jan Vriend waren in Nizhny Novgorod aanwezig en gaven een aantal masterclasses. Het festival bevatte meer concerten (jazz, oude- en klassieke muziek), workshops, lezingen, een optreden van Introdans, de presentatie van de Russische vertaling van *Het Apollinisch Uurwerk* van schrijver, componist en musicoloog Elmer Schönberger, en een Nederlandse filmweek.

30/5 Nizhny Novgorod

Days of Dutch Culture 2004. Kremlin Philharmonic Orchestra o.l.v. René Gulikers en violiste Carla Leurs soliste in het *Violconcert* van Tsjajkovski. Verder *Sanctus* van Joep Franssens en *Trans Figuration* van Robert Zuidam.

31/5 Nizhny Novgorod

Days of Dutch Culture 2004: pianist Ralph van Raat met een programma met werken van o.a. Joep Franssens, Jan Vriend, Louis Andriessen, Jan Rokus van Roosendaal en Peter Schat. Aansluitend een optreden van Ensemble '88 o.l.v. René Gulikers met werken van Willem Dragstra, Jan Vriend en Martijn Padding. Gnessins Academie. Concert van Ensemble '88 o.l.v. René Gulikers met werken van Willem Dragstra, Jan Vriend en Martijn Padding

1/6 Moskou

Filharmonie, tournee Moscow Contemporary Music Ensemble o.l.v. Yuri Kasparov (artistiek leider) en Roderik de Man (componist) door Siberië en Oeral. Roderik de Man verzorgde tijdens de tournee masterclasses.

10/12 Novosibirsk

Filharmonie, tournee Moscow Contemporary Music Ensemble o.l.v. Yuri Kasparov (artistiek leider) en Roderik de Man (componist) door Siberië en Oeral. Roderik de Man verzorgde tijdens de tournee masterclasses.

11/12 Tomsk

Moesorgsky Conservatorium: tournee Moscow Contemporary Music Ensemble o.l.v. Yuri Kasparov (artistiek leider) en Roderik de Man (componist) door Siberië en Oeral. Roderik de Man verzorgde tijdens de tournee masterclasses.

14/12 Cheljabinsk

Universiteit: tournee Moscow Contemporary Music Ensemble o.l.v. Yuri Kasparov (artistiek leider) en Roderik de Man (componist) door Siberië en Oeral. Roderik de Man verzorgde tijdens de tournee masterclasses.

15/12 Magnitogorsk

Conservatorium: tournee Moscow Contemporary Music Ensemble o.l.v. Yuri Kasparov (artistiek leider) en Roderik de Man (componist) door Siberië en Oeral. Roderik de Man verzorgde tijdens de tournee masterclasses.

23/12 Moskou

Rachmaninov Zaal: Nieuwe werken van Klaas de Vries en Maarten Altena geschreven voor en uitgevoerd door Studio New Music m.m.v. Gerrie de Vries (sopraan) en Noa Frenkel (alt).

Luc Houtkamp

Philemon Mukarno

ACKNOWLEDGEMENTS

THE ORGANIZATION COMITEE
OF THE INTERNATIONAL SAXOPHONE FESTIVAL II
SZCZECIN 2004

CORDIALLY THANKS TO

GAUDEAMUS FUNDATION
AMSTERDAM

We kindly thank you for the support which allow to organize the recital of the Netherlands Saxophone Quartet at The International Saxophone Festival II in Szczecin.

Polish audience may to hear very interesting music. In the program of the Quartet we can listen to exciting pieces of Dutch composers: Peter Jan Wagemans, Wim Petersma, Tristan Keuris and Klaus de Vries.

We hope, it is very good beginning of the beautiful and useful cooperation which can help to acquaint Dutch and Polish saxophone music in our nations.

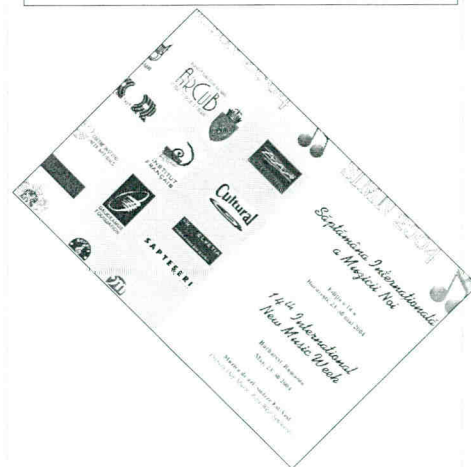
With best regards

Stanisław Szadowski

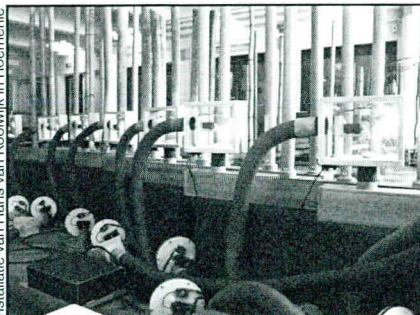
Dariusz Samul

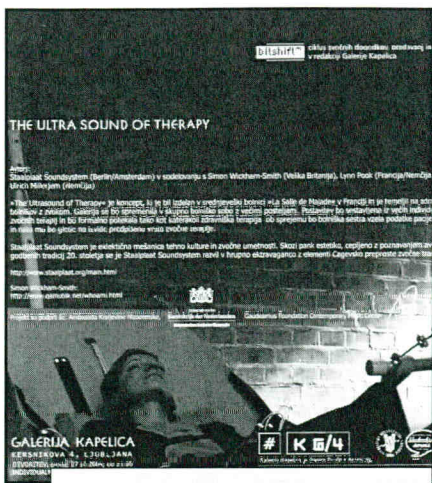
Artistic Director
The International Saxophone Festival II
in Szczecin
Music Academy in Pieniny - Jilka Szadowska

Director
The National School of Music
in Szczecin

Installatie van Hans van Koolwijk in Roemenië

SCENA

Bolnišnica

Kapelica tokrat malo drugače... Že na vratih te sprejme bolniška sestra, ki pobere tvoje poslatka in te napoti naravnost na bolniško posteljo. Po pregledu se začne zdravljenje z individualno zvočno terapijo, kdo bi si mislil, da zvok zdravi?

Janez C. Henemana je zdravljenje pomirilo in mu dalo moč. Fotografije: B. J.

Staaipiaat Soundsystem, Simon Wicham, Lynn Pook in Ulrich Müller - avtorji zvočnega koncepta, izdelanega v srednjeveški bolnici La Salle de Malade.

Ciclo Música

Nuevos secretos de ese cajón llamado piano!

Concierto
Tuba mironi spargeni sinis. Tuba vevum corpiq. Compañía, Tubaq. Alentido, qñ Ruffi, Uññ.

Ve piano y cantará.
Tuba mironi spargeni sinis. Tuba vevum corpiq. Compañía, Tubaq. Alentido, qñ Ruffi, Uññ.

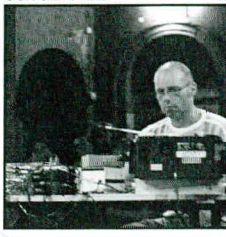
Del piano a la piana
Tuba mironi spargeni sinis. Tuba vevum corpiq. Compañía, Tubaq. Alentido, qñ Ruffi, Uññ.

Concierto
Tuba mironi spargeni sinis. Tuba vevum corpiq. Compañía, Tubaq. Alentido, qñ Ruffi, Uññ.

Concierto
Tuba mironi spargeni sinis. Tuba vevum corpiq. Compañía, Tubaq. Alentido, qñ Ruffi, Uññ.

Samuel Vriezen

Gert-Jan Prins

Slovenië
26-30/10 Ljubljana

Slowakije
5/12 Bratislava

Spanje
2-7/2 Madrid

22-24/3 Barcelona

10/5 Barcelona

15&21/5 Múrcia

24/5 Madrid

26/5 La Pedrera

7/6 Madrid

Tsjechië
19-24/5 Pardubice, Opava

21/6 Kromeriz

22-23/11 Brno

Verenigde Staten
18/2 Boston

20/2 Brunswick, Maine

22/2 Chicago

23/2 Chicago

24/2-1/3 Williamsburg, Arkadelphia, Washington: Duo Palmos, Stefanie Liedtke (fagot) en Lorenda Ramou (piano), traden op in de Verenigde Staten. Zij speelden een programma waarop een aantal speciaal voor Duo Palmos geschreven werken

26/2 Chicago University of Chicago, Department of Music: Eleonore Pameijer - fluit en Marta Ptaszynska - slagwerk.

4/3 San Francisco Yerba Buena Center for the Arts. Other Minds Festival: Anne La Berge trad op als soliste in Hanna Kulenty's *Concerto for flute and chamber orchestra*. University of Arizona gaf Anne La Berge masterclass.

8-10/3 Tuscon Anne La Berge met haar eigen werk *Drive* en *We are all Sibyls* van Pamela Madsen.

13/3 Fullerton, Californië, Anne La Berge leidde een masterclass voor fluitisten

14/3 Fullerton, Californië, Festival 'No Fun Fest 2004'. Gert-Jan Prins maakte een tournee door de Verenigde Staten tot. Op het programma onder meer zijn solostuk *Risk*.

20/3 Brooklyn Tonic. Gert-Jan Prins samen met Lee Ranaldo (gitarist/zanger van 'Sonic Youth') Gert-Jan Prins, Pita (Peter Rehberg), Marcus Schmickler en Thomas Lehn

23/3 New York City Gert-Jan Prins maakte een tournee door de Verenigde Staten. Op het programma onder meer zijn solostuk *Risk*

24/3 Annandale-on-Hudsin Hampshire College. Gert-Jan Prins maakte een tournee door de Verenigde Staten. Op het programma onder meer zijn solostuk *Risk*

26/3 Boston The Art Institute of Chicago, lezing van Gert-Jan Prins Texas A&M University. Concerten van The Electronic Hammer.

1/4 Chicago Allice Tully Hall, tournee van Guus Janssen (componist en pianist). Wereldpremière van zijn *Concerto for clarinet and chamber orchestra*, door het New Juilliard Ensemble

1/4 Houston, Texas Zeitgeist Gallery. Guus Janssen samen met het Callithumpian Ensemble (saxofoonkwartet) en Jorrit Dijkstra (altsaxofoon) speelden zijn compositie *Karton*

1/4 New York Northwestern University, radioproject van Gert-Jan Prins Zeitgeist Gallery. Concert van Guus Janssen en Jorrit Dijkstra

3/4 Chicago 60DUM, Gert-Jan Prins maakte een tournee door de Verenigde Staten. Op het programma onder meer zijn solostuk *Risk*

3/4 Denton, Texas University of North Texas. Concert van The Electronic Hammer

8-10/4 Miami New Music Miami Festival, Wolfsonian - FIU, Concerten door The Barton Workshop en Henri Bok (basklarinet). Wereldpremië van Samuel Vriezen en René Uijlenhoet en werken van Henri Bok, James Fulkerson, Jos Zwaanenburg, Jos Kunst en Joep Straesser. Componisten Samuel Vriezen en René Uijlenhoet gaven lezingen over hun werk.

Kapelica Gallery. Presentatie van de nieuwe klankinstallatie van Geert-Jan Hobijn en Staaipiaat Soundsystem: *The Ultrasound of Therapy*, een installatie bestaande uit diverse 'klanktherapieën'

NEXT 2004 festival: Concert door het POW3 Ensemble, een improvisatie-ensemble voor elektronische muziek o.l.v. Luc Houtkamp.

Ciclo Música, Circulo de Bellas Artes. Installatie 'Cantan un Huevo' van Bosch en Simons

VII Ciclo Internacional d'Influències Musicals, Capella de la Esperança. Concerten van het Duo Levent samen met Christiaan de Jong.

VII Ciclo Internacional d'Influències Musicals, Centre de Cultura Contemporània. Solo concert door pianist Ralph van Raat.

Molina de Segur, CCCB. concerten door het Ensemble Barcelona Nova Música; Christiaan de Jong (kwarttoofluit), Luis I. Gascón (saxofoons), Sandrine Robillard (cello), Sadahiro Otani (gitaar) en Àngel Pereira (percussion).

Concert door het internationale door Wil Offermans opgerichte fluitensemble "e-wave"

Sala Gaudi, concert door 'Moving Sounds' (Markus Stockhausen, trompet en Tara Bouwman, klarinet) en Christiaan de Jong (electrische gitaar en kwarttoofluit).

Centro Reine Sofia: uitvoering van het door Wil Offermans in opdracht van Gaudeamus geschreven werk voor het fluitensemble eWave, getiteld *On the move*

Ostrava, Praag en Brno, Festival Exposition of New Music. Tournee van Jaap Blonk's 'BRAAXTAAL' met klankperformances

Festival Forfest, Assembly Hall: Concert door het Telesto Trio Amsterdam. Programma: Sofia Goebaidolina - *De subtiële klankwereld* en een werk van Caroline Ansink.

Electronic Invasion II. Minifestival met Nederlandse en Tsjechische musici en componisten uit de elektronische en elektro-akoestische muziekwereld, o.a. H. Buhrs, E. Reijseger, W. de Jooode. Concerten, masterclasses en workshops

Cambridge. Fluitiste Eleonore Pameijer en pianist Marcel Worms waren op tournee door de Verenigde Staten met concerten, lezingen en masterclasses:

Bowdoin College: Werken van Alon Nechustan, Jeff Hamburg, Leo Smit, Rosy Wertheim, Marius Flothuis, Erwin Schulhoff, Dick Kattenburg

Nederlands Consulaat, concert van fluitiste Eleonore Pameijer en pianist Marcel Worms

University of Chicago Department of Music: Marcel Worms speelde een selectie uit zijn *Blues* programma, en Eleonore Pameijer speelde een selectie uit voor haar geschreven Nederlandse solowerken

Washington: Duo Palmos, Stefanie Liedtke (fagot) en Lorenda Ramou (piano), traden op in de Verenigde Staten. Zij speelden een programma waarop een aantal speciaal voor Duo Palmos geschreven werken

University of Chicago, Department of Music: Eleonore Pameijer - fluit en Marta Ptaszynska - slagwerk.

Yerba Buena Center for the Arts. Other Minds Festival: Anne La Berge trad op als soliste in Hanna Kulenty's *Concerto for flute and chamber orchestra*.

University of Arizona gaf Anne La Berge masterclass.

Anne La Berge met haar eigen werk *Drive* en *We are all Sibyls* van Pamela Madsen.

Anne La Berge leidde een masterclass voor fluitisten

Festival 'No Fun Fest 2004'. Gert-Jan Prins maakte een tournee door de Verenigde Staten tot. Op het programma onder meer zijn solostuk *Risk*.

Tonic. Gert-Jan Prins samen met Lee Ranaldo (gitarist/zanger van 'Sonic Youth') Gert-Jan Prins, Pita (Peter Rehberg), Marcus Schmickler en Thomas Lehn

Gert-Jan Prins maakte een tournee door de Verenigde Staten. Op het programma onder meer zijn solostuk *Risk*

Hampshire College. Gert-Jan Prins maakte een tournee door de Verenigde Staten. Op het programma onder meer zijn solostuk *Risk*

The Art Institute of Chicago, lezing van Gert-Jan Prins Texas A&M University. Concerten van The Electronic Hammer.

Allice Tully Hall, tournee van Guus Janssen (componist en pianist). Wereldpremière van zijn *Concerto for clarinet and chamber orchestra*, door het New Juilliard Ensemble

Zeitgeist Gallery. Guus Janssen samen met het Callithumpian Ensemble (saxofoonkwartet) en Jorrit Dijkstra (altsaxofoon) speelden zijn compositie *Karton*

Northwestern University, radioproject van Gert-Jan Prins Zeitgeist Gallery. Concert van Guus Janssen en Jorrit Dijkstra

60DUM, Gert-Jan Prins maakte een tournee door de Verenigde Staten. Op het programma onder meer zijn solostuk *Risk*

11-12/4 New York & Gainesville 13th Florida Electronic Music Festival. The Barton Workshop gaf concerten
Componisten Samuel Vriezen en René Uijlenhoet waren ook aanwezig.

3/5 New York Walter Reade Theater. Andriessen Festival. documentaire *A Temporary Arrangement with the Sea*, geschreven en geregisseerd door Andriessen's leerling Steve Martland. Plus een uitvoering van *Rosa. A Horse Drama*, een samenwerkingsproject van Peter Greenaway en Louis Andriessen

4/5 New York Cutting Room Festival. Composer Jacob ter Veldhuis gaf een presentatierecital.

1-5/5 New York Alice Tully Hall. Andriessen Festival. het Asko/Schönberg Ensemble o.l.v. Reinbert de Leeuw bracht *De Materie* (Amerikaanse première) van Louis Andriessen ten gehore.

5/5 New York Clark Studio Theater. Andriessen Festival. uitvoering door het Electra Ensemble van nieuw multimediawerk, waaronder *The New Math(s)*, een film van Hal Hartley met muziek van Andriessen, en de werken: Belinda Reynolds - *Between You and Me...*, Chiel Meijering - *Milk en Luiman*, Louis Andriessen - *Shopping List of a Poisoner for four voices and nail on sandpaper* en *Workers Union* voor slagwerksolo, installatie en 'sound track', Donnacha Dennehy - *The Weathering*.

8/5 New York Alice Tully Hall. Andriessen Festival, uitvoering van *Dubbelspoor* ("*Double Track*") en *Hout* ("*Wood*") van Louis Andriessen en *In C* van Terry Riley door het ensemble 'Bang on a Can All-Stars'.

12/5 New York John Jay College Theater. Andriessen Festival, Orkest de Volharding samen met solisten Monica Germino (viool) en Cristina Zavalloni (zang) speelden oorspronkelijke werken van Andriessen live tijdens de 'screening' van films en video's. O.a. *M is for Man, Music, Mozart* (video), *Passaggiata in tram in America e ritorno* (video), *Workers Union*, *Y despues* (film) en *On Jimmy Yancy*.

14/5 New York Stanley H. Kaplan Penthouse. Andriessen Festival, cabaretavond met vocale improvisaties door Greetje Bijma en pianobegeleiding door Louis Andriessen.

15/5 New York Alice Tully Hall, Andriessen Festival, concert door London Sinfonietta o.l.v. David Robertson en met solisten Monica Germino (viool) en Cristina Zavalli (zang). Programma: Louis Andriessen - *La Passione*, voor solostem, soloviool en ensemble en Casella/Andriessen - *Pupazzetti*.

23/6 Brooklyn, New York Tournee Henneman Strijkkwartet try-out: Programma: geheel Nederlands repertoire

15/11 Boston Zeitgeist Gallery. Concert door Jorrit Dijkstra en Jaap Blonk.

Vietnam

26/8 Hanoi Concerten en masterclasses in samenwerking met en georganiseerd door het VNSO (Hanoi Symphony Orchestra) met steun van Gaudeamus en Muziek-Groep Nederland. Aan het slot van de week werd een presentatieconcert gegeven door Nederlandse musici met muziek van Nederlandse componisten. Programma: Theo Loevendie - *Dance for violin and bells*, Joanne Metcalf - *Deux pieces*, Jan-Bas Pollen - *Etude 2*, Vanessa Lann - *Key to Fourteenth Vision*; blazers met Escher - *Sonata*, Pijper - *Sonata*; piano met Simeon ten Holt - *Duiveldans IV*, Misha Mengelberg - *Left right*.

27/8 Hanoi Masterclasses en lunchconcert door Monica Germino (vl) en Tomoko Mukaiyama (pf). Programma Louis Andriessen - *Tuin van Eros* en *Le Voile du Bonheur*, Hendrik Andriessen - *Fiat Domine*, John Cage - *Six Dances*.

30/8 Hanoi Masterclasses en demonstratieconcert elektrische viool door Monica Germino: illustratie van diverse effecten met gebruik van Line 6 Delay Modeler, Line 6 Distortion Modeler, diverse pedalen, octaveringsmiddelen etc. Programma: o.a. deel van een nieuw werk van Jacob ter Veldhuis voor solo elektrische viool en soundtrack en andere nieuwe werken.

31/8 Hanoi Masterclasses en uitvoering van Rudolf Escher's *Sonate voor fluit en piano* door Rien de Reede (fl) en Tomoko Mukaiyama (pf)

1/9 Hanoi Masterclasses door Rien de Reede en Tomoko Mukaiyama.

2/9 Hanoi Hanoi Opera House Presentatieconcert van de masterclasses in samenwerking met en georganiseerd door het VNSO

Zuid-Afrika

24/4 Cape Town Baxter Concert Hall. Masterclas en concerten van Nora Mulder (piano) met Sontonga Quartet: Alfred Schnittke - *Piano Quintet*

29/4 Cape Town Baxter Concert Hall. Concerten van Nora Mulder (piano) met Sontonga Quartet: Matthijs van Dijk - *Piano Quintet*, nieuw werk van Zuid-Afrikaanse componisten

20-22/4 Johannesburg Johannesburg Music Institute: Concerten van Nora Mulder (piano) en het Sontonga Quartet, Met het JMI Orchestra en met studenten

22/4 Johannesburg Wits University, masterclass van Nora Mulder (piano): Op het programma Zuid-Afrikaanse werken (o.a. Du Toit, Miller, Volans), Europese/Amerikaanse componisten (o.a. Schönberg, Cage, Boulez), Nederlandse werken (o.a. Andriessen, Termos, De Clercq).

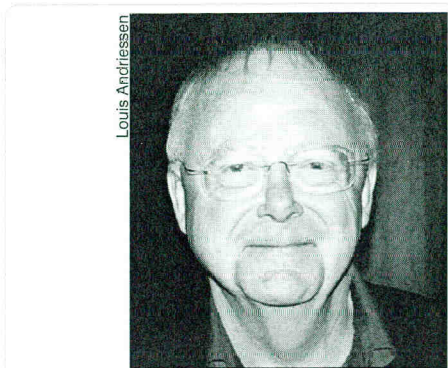
30/4 Stellenbosch University of Stellenbosch. Solo-concert en masterclass van Nora Mulder (piano), werken van o.a. Xenakis, Cage, Van der Aa

Zwitserland

5/11 ISCM World New Music Days, *Trans-it: If you reveal your secrets to the wind* van Merlijn Twaalfhoven, uitgevoerd door het Orchestra della Svizzera Italiana

8/11 ISCM World New Music Days, *Trans-it*. Nouvel Ensemble Contemporain speelde *Acqua Alta* van Richard Rijnvos

3-12/11 ISCM World New Music Days, *Trans-it*. Het internationale festival van de International Society for Contemporary Music vond dit jaar plaats in 11 verschillende steden in Zwitserland.

Louis Andriessen

DATEBOOK
Melange of new music

Other Minds festival a glorious, meandering trip to new horizons

By Robert Koehn
Chicago, March 2006

It's hard to say if the "Other Minds" festival at the Yerkes Theater in Chicago is a new kind of thing, but it's certainly not a new kind of festival. It's a festival that's been around for a long time, but it's always been different. It's a festival that's always been about the music, and it's always been about the people who make the music.

Other Minds is a festival of new music, and it's always been about the music, and it's always been about the people who make the music. It's a festival that's always been about the music, and it's always been about the people who make the music.

Other Minds is a festival of new music, and it's always been about the music, and it's always been about the people who make the music. It's a festival that's always been about the music, and it's always been about the people who make the music.

Other Minds is a festival of new music, and it's always been about the music, and it's always been about the people who make the music. It's a festival that's always been about the music, and it's always been about the people who make the music.

Other Minds

Tiphan Rousselle Folk music

Hanna Koenig Folk music

Jon Rabin Folk music

Emad Jabbar Folk music

Other Minds is a festival of new music, and it's always been about the music, and it's always been about the people who make the music. It's a festival that's always been about the music, and it's always been about the people who make the music.

Merlijn Twaalfhoven

Monica Germino

Merlijn Twaalfhoven is a composer and performer. Monica Germino is a violinist and composer. They are both part of the new music scene in Chicago.

Slagwerkgroep Amsterdam

Josep Vicent

BRABANTS DOELBILDT VAN: 08.01.2004

Onwerkelijke stemcapriolen

Vocale kamermuziek op eenzame hoogte. De Neue Vocalsolisten Stuttgart blijven de grenzen van de menselijke stem verleggen. Componisten en muzikliefhebbers kunnen hun oren niet geloven. Deze grootmeesters van de stemband zijn een week lang 'ensemble-in-residence' tijdens het festival 'Traces of Voices'.

Neue Vocalsolisten Stuttgart

'Traces of Voices' concerten, masterclasses en workshops

14 januari Tilburg en Den Bosch

Ongheoorde klanken, onwerkelijke zang en buitenaardse stemcapriolen. Tot hoe ver kun je die stembandjes eigenlijk uitrekken en pijnigen? Die vraag komt meteen bij je op als je het Duitse ensemble Neue Vocalsolisten Stuttgart in actie ziet en hoort. De moderne componist kent geen genade en eist soms het uiterste van de uitvoerders. Neue Vocalsolisten maakt er echter al jaren een sport van om het onmogelijke mogelijk te maken. Componisten ruiken die uitsonderlijke kwaliteiten onmiddellijk en jaarlijks stromen de opdrachten binnen. Neue Vocalsolisten staan daarmee op eenzame hoogte.

Sinds 2000 telt Neue Vocalsolisten acht hoogst individuele zangers en zangeressen die zich geheel wijden aan de inimitieiten en extremiteiten van de vocale a capella kamermuziek. Maar deze groep vocale krachtpatsters komt niet uit het niets vallen. De Neue Vocalsolisten ontstonden al in 1984 naar lichtend voorbeeld van roemruchte voorgangers als de Schola Cantorum Stuttgart en Groupe Vocale de France, vertelt directeur van het ensemble, Christiane Fischer. "Maar toen werkte het twaalftoppige ensemble nog met de vaste dirigent Manfred Schreier. We richtten ons ook op het repertoire van de Schola en de Groupe Vocale, zeg maar de avant-garde van Iannis Xenakis en Karlheinz Stockhausen. Later schreven we zelf opdrachten uit, ontwikkelden we ons eigen repertoire en ontstond er langzamerhand een kerngezelschap van zes tot acht professionele zangers. We zijn nu volledig onafhankelijk en spelen meestentijds zonder dirigent."

Eigenzinnig

Kortom, een groep eigenzinnige vocalisten die een enorme ervaring op het gebied van vocale kamermuziek heeft opgebouwd. Fischer: "We brengen zo'n twintig wereldpremières in het jaar. We zijn bedreven in zestig verschillende componistentalen. Componisten eisen veel van ons, maar onze zangers houden steeds in het achterhoofd 'hoe ga ik met mijn stem om'. Hoeveel kan de zanger geven, en wat behoort tot de mogelijkheden zodat zijn of haar stem er niet aan gaat? Want een stem is een unicum. We bewandelen steeds die grens, wat wil de componist en wat gaat stemtechnisch wel en wat niet." Een nauwe samenwerking met de componist is dus essentieel.

Zo vertolken de Vocalsolisten in mei een hoofdrol in de nieuwe opera van de Engelsman Brian Ferneyhough, *Shadowtime*. Een componist die erom bekend staat het uiterste te vergen van zijn uitvoerders. "Inderdaad een zeer complexe partituur, maar Brian laat ons wel zingen. Het wordt vooral een intellectuele uitdaging voor ons", weet Fischer nu al. *Traces* heeft het ensemble zo ver gekregen om tijdens masterclasses en workshops in Tilburg nader in te gaan op de ongewone, specialistische uitvoeringspraktijk.

Een sterke band hebben de Neue Vocalsolisten ook met de vorig jaar overleden componist Luciano Berio. Tijdens *Traces of Voices* wijdt het ensemble een heel programma aan Berio. "Muziek met een grote theatrale kwaliteit, helemaal op het lijf geschreven van onze zangers", weet Fischer.

Italiaanse ziel

"Berio legt heel zijn Italiaanse ziel in z'n werken. Zijn muziek is meer dan alleen zuiver abstracte muziek. Ironie, bevreemding en melancholie, je hoort het allemaal terug in vocale meesterwerken als *A-Ronne* en *Canticum Novissimi Testamenti*." Rechtijs daartegenover staat de verstilde muziek van landgenoot Salvatore Sciarrino. "Deze Italiaan schrijft muziek die heel dicht tegen de ziel van de zanger aankruipt. Sciarrino ziet de mens achter de vocalist", verheldert Fischer.

Op één van zijn opmerkelijke cd's combineert het ensemble de composities van Sciarrino met oude muziek van Gesualdo. Een schitterend gelegenheidshuwelijk. "De combinatie van oude en nieuwe muziek stelt iedereen voor verrassingen", verzekert Fischer. Muziek van Josquin Desprez, Guillaume Dufay en Perotinus staat regelmatig op het programma. "Voor ons ensemble is het een reis terug naar de wortels van de vocale kamermuziek. De polyfone zangkunst hield met de komst van de basso continuo en de barok helemaal op. Pas de laatste dertig jaar is de vocale kamermuziek weer helemaal aan een opmars bezig."

Neue Vocalsolisten heeft zich inmiddels een voorhoede positie verworven in deze Renaissance van de vocale kamermuziek. Een buitenkans dus om dit gezelschap de komende week van nabij mee te maken.

door Mark van de Voort

Neue Vocalsolisten
vocale krachtpatsters

Overzicht concerten binnen-en buitenland

Hierna volgt een overzicht van de programma's van de concerten op podia in binnen- en buitenland, georganiseerd door of in samenwerking met Gaudeamus. Het geeft niet alleen een beeld van de betrokkenheid van Gaudeamus bij deze keur aan nieuwe muziek activiteiten, maar vooral ook een beeld van de breedte van de nieuwe muziek zelf en de ruime verspreiding.

4/1 's Hertogenbosch Muziekcentrum

Slagwerkgroep Amsterdam: *Close Encounters*. Bestaande uit drie delen: *Encounters*, *Confrontation* en *Synergy*. Twee zelfstandige ensembles, een trombone-ensemble en een slagwerkgroep ontmoeten elkaar in *Encounters*. Na de laatste maat van het trombone-ensemble breekt het "slagwerkgeweld" los met het stuk *Release* van Josep Vicent. Na de ontmoeting volgt een confrontatie (*Confrontation*). Aan het eind van de avond versmelten de ensembles in *Synergy* volledig tot een nieuw ensemble Verder muziek van Cage, Obrecht, Vicent, Smetanin (première), de Vries (revisie 2003), Hasebos, Asselbergs (première).

7/1 Rotterdam Lantaren/Venster

Slagwerkgroep Amsterdam: *Close Encounters*. Bestaande uit drie delen: *Encounters*, *Confrontation* en *Synergy*. Twee zelfstandige ensembles, een trombone-ensemble en een slagwerkgroep ontmoeten elkaar in *Encounters*. Na de laatste maat van het trombone-ensemble breekt het "slagwerkgeweld" los met het stuk *Release* van Josep Vicent. Na de ontmoeting volgt een confrontatie (*Confrontation*), de groepen staan tegenover elkaar en spelen deel I van de nieuwe (voor dit project geschreven) compositie van de Australische componist Michael Smetanin. Aan het eind van de avond versmelten de ensembles in *Synergy* volledig tot een nieuw ensemble in deel II van het nieuwe werk van Michael Smetanin. Verder muziek van Cage, Obrecht, Vicent, Smetanin (première), de Vries (revisie 2003), Hasebos, Asselbergs (première).

9/1 Leeuwarden Theater Romein

Slagwerkgroep Amsterdam: *Close Encounters*. Bestaande uit drie delen: *Encounters*, *Confrontation* en *Synergy*. Twee zelfstandige ensembles, een trombone-ensemble en een slagwerkgroep ontmoeten elkaar in *Encounters*. Na de laatste maat van het trombone-ensemble breekt het "slagwerkgeweld" los met het stuk *Release* van Josep Vicent. Na de ontmoeting volgt een confrontatie (*Confrontation*), de groepen staan tegenover elkaar en spelen deel I van de nieuwe (voor dit project geschreven) compositie van de Australische componist Michael Smetanin. Aan het eind van de avond versmelten de ensembles in *Synergy* volledig tot een nieuw ensemble in deel II van het nieuwe werk van Michael Smetanin. Verder muziek van Cage, Obrecht, Vicent, Smetanin (première), de Vries (revisie 2003), Hasebos, Asselbergs (première).

11/1 Eindhoven Witte Dame (Axes)

Barbara Hannigan (sopraan) en Marco Blaauw (trompet). Composities, van onder andere Kurtág en Stockhausen tegenover werken van Hildegard von Bingen en oude liederen uit de volksmuziek.

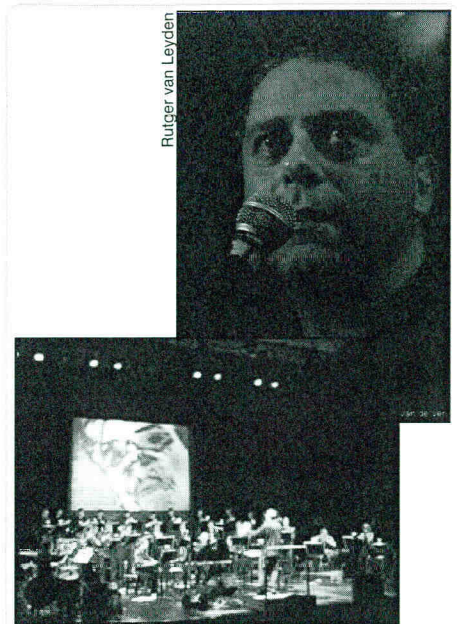
11/1 's Hertogenbosch Muziekcentrum

Luciano Berio programma, door Neue Vokal Solisten Stuttgart, Brabants Saxofoonkwartet & Passim Klarinetkwartet. *Sequenza III* solo voor vrouwenstem, *Folksongs*, *Recital 1*, *Coro* en *Sinfonia*, *Ofanim* voor sopraan, koor en orkest, *Canticum novissimi testamenti II* voor vier klarinetten, sopraansaxofoonkwartet en acht stemmen Slagwerkgroep Amsterdam: *Close Encounters*. Bestaande uit drie delen: *Encounters*, *Confrontation* en *Synergy*. Twee zelfstandige ensembles, een trombone-ensemble en een slagwerkgroep ontmoeten elkaar in *Encounters*. Na de laatste maat van het trombone-ensemble breekt het "slagwerkgeweld" los met het stuk *Release* van Josep Vicent. Na de ontmoeting volgt een confrontatie (*Confrontation*). Aan het eind van de avond versmelten de ensembles in *Synergy* volledig tot een nieuw ensemble in deel II van het nieuwe werk van Michael Smetanin. Verder muziek van Cage, Obrecht, Vicent, Smetanin (première), de Vries (revisie 2003), Hasebos, Asselbergs (première).

14/1 Maastricht Theater a/h Vrijthof (Intro)

Marko Kassi (accordeon) & Tobias Bredohl (piano). Marko Kassi (Oostenrijk) speelt met zijn vaste begeleider Tobias Bredohl (piano), klassieke werken worden geplaatst tegenover hedendaags repertoire. Er klinkt modern werk van Nikolaus A. Huber, Toshio Hosokawa, Petri Makkonen, Uros Rojko, Toshi Ichyanagi en Bernhard Molique.

14/1	Utrecht	Theater Kikker	Combustion Band, gedirigeerd door Rutger van Leyden: <i>Interconnector</i> . Combustion Band, een groep met een niet alledaagse bezetting van alt-, tenor-, en baritonsaxofoon, trompet, trombone, hoorn, piano, marimba, drums, elektrische viool, elektrische gitaar en basgitaar. Het orkest poogt daarmee een genre te ontwikkelen dat aansluiting vindt bij de popmuziek. In het programma <i>Interconnector</i> werden 6 stukken uitgevoerd, 4 nieuwe composities, geschreven door: Toek Numan - <i>Dreams of the Caterpillar</i> , Renske Vrolijk - <i>gROND</i> , John de Simone - <i>Hero Fantasy</i> , Frank Crijns - <i>Prospulsion</i> , Aangevuld door John Korsrud - <i>Cruel Yet Fair</i> (bew.), Steve Martland - <i>Horses of Instruction</i>
15/1	Apeldoorn	Gigant	I Compagni: <i>Fellini</i> . Een muzikale ode aan cineast Federico Fellini. Foto's, tekeningen, interviews en filmfragmenten werden door Veejay Martijn Grootendorst bewerkt tot een fascinerend beeldspel, dat werd aangevuld met teksten. Bo van de Graaf schreef nieuwe arrangementen van de muziek van Nino Rota en voegde er enkele eigen composities aan toe. Filmcriticus Peter van Bueren dook in het oeuvre van Fellini en selecteerde 37 opvallende uitspraken over film, religie, voetbal, vrouwen en eten. Schrijfster Rosita Steenbeek, vertelde op locatie in Rome verhalen over deze inspirerende persoonlijkheid.
16/1	Groningen	Grand Theatre	Combustion Band, gedirigeerd door Rutger van Leyden: <i>Interconnector</i> . Combustion Band, een groep met een niet alledaagse bezetting van alt-, tenor-, en baritonsaxofoon, trompet, trombone, hoorn, piano, marimba, drums, elektrische viool, elektrische gitaar en basgitaar. Het orkest poogt daarmee een genre te ontwikkelen dat aansluiting vindt bij de popmuziek. In het programma <i>Interconnector</i> werden 6 stukken uitgevoerd, 4 nieuwe composities, geschreven door: Toek Numan - <i>Dreams of the Caterpillar</i> , Renske Vrolijk - <i>gROND</i> , John de Simone - <i>Hero Fantasy</i> , Frank Crijns - <i>Prospulsion</i> , Aangevuld door John Korsrud - <i>Cruel Yet Fair</i> (bew.), Steve Martland - <i>Horses of Instruction</i>
17/1	Enschede	Muziekcentrum	De Volharding & Icebreaker: <i>Big Noise</i> . Vier componisten zijn aangezocht om nieuwe stukken te schrijven voor dit project. Jaap Drupsteen zorgde samen met Hexstatic voor het beeldmateriaal. Yannis Kyriades - nieuw werk, Joe Cutler - <i>Without Fear or Vertigo</i> , Cornelis de Bondt - nieuw werk, Diderik Wagenaar - nieuw werk
15-18/1	Den Haag	Korzo	5 ^e editie Festival Adventures (incl. Nouvelles Aventures): avontuurlijk spel tussen beeld en geluid. In 2004 stond Festival Adventures in het teken van <i>performance art</i> en installatiekunst. Bovendien toonde het de verwantschap tussen drie vooruitstrevende vrouwelijke componisten die op bijzondere wijze gebruik maken van deze kunstvormen: Barbara Okma, Huba de Graaff en Moniek Darge, uitgevoerd door o.a. het unieke robotorkest Ensemble M & M.
20/1	Utrecht	Theater Kikker	Krachtstroom: Greg Malcolm en The Remote Viewers. Deze editie van Krachtstroom was gecentreerd rond industriële (improvisatie)muziek. Gitarist/componist Greg Malcolm speelde onder andere eigenzinnige versies van het door Ornette Coleman geschreven <i>Lonely Woman</i> , stukken van Charlie Haden, Steve Lacy, Lennon/McCartney (<i>Strawberry Fields</i>), Konrad Bauer en volksliedjes uit het Midden-Oosten, Japan en de Balkan. Het uit Londen afkomstige The Remote Viewers bracht industriële (improvisatie)muziek. Anne Faulborn klavecimbel: <i>Kijkende Oren</i> . De klavecijniste gebruikt o.a. live elektronica en video en stimuleert componisten voor deze combinatie te schrijven. Het programma <i>Kijkende Oren</i> bestaat uit een combinatie van videowerken en speciaal voor dit programma gecomponeerde muziek voor klavecimbel door Barbara Okma, Yannis Kyriakides, Felipe Waller, Martijn Padding en Florian Maier.
21/1	Almere	Corrosia	Reinier van Houdt, piano. Kaikhosru Shapurji Sorabji - uit: het tweede deel van <i>Symphony Nr.4</i> - Preludio Corale: Liturgicamente, - Interludio: Perpetuum Mobile, - Ostinato: Moderatissimo Quasi Lento, - Vivace: Scorrevole, Fuggitivo - Tema con Variazioni 1-8, 10-16, 34-35, Fuga 2 & 3, Stretto
25/1	Nijmegen	Galerie Marzee	Matangi Strijkkwartet: Violisten Maria-Paula Majoor en Daniël Torrico Menacho, altviolist Karsten Kleijer en cellist Nander Cirkel. <i>Bats from Hell</i> - Chiel Meijering
25/1	Venlo	Museum V. Bommel V. Dam	In de Buurt: <i>Geluidenkabinet van het CEM</i> . Het Geluidenkabinet van het Centrum voor Elektronische Muziek (CEM) is een installatie die bestaat uit een heel arsenaal aan geluidvoortbrengers zoals toeters, fietsbellen, klompen en slagwerkinstrumentjes. Er werd een workshop georganiseerd
25/1	Amsterdam	Openbare Bibliotheek	

Rutger van Leyden

Volharding & Icebreaker

Stuwende bassen en verzengende akkoorden

DE VOLKSKRANT
van: 15.01.2004

Muziek

Big Noise: werk van Cutler, Kyriakides, Wagenaar en de Bondt. Door Orkest De Volharding en Icebreaker Ensemble o.l.v. Ernst van Iel. 13 januari, Paradiso, Amsterdam. Herhaling: Rotterdam (15), Enschede (17) en Utrecht (18/1).

Het is alweer bijna twintig jaar geleden dat twee door componis Louis Andriessen opgerichte ensembles, Orkest De Volharding en Hoketus, zich verenigden in de Kaalslag-project. Dit 'verschrikkelijk symfonieorkest', zoals Andriessen het graag benoemde bleef zonder vervolg, onder andere omdat Hoketus zich enkele jaren later ophief. Maar met het verbond tussen De Volharding en de Engelse ensemble Icebreaker in Kaalslag nu als het ware gereïncarneerd: een vijftiental music tellend ensemble, waarin het geluid van een potige blazersgroep en geëlektrificeerde instrumenten naadloos op elkaar aansluiten.

Onder de adequate titel *Big Noise* brengt het gezelschap vier nieuwe composities. De signatuur van de stukken is onmiskenbaar die van de 'Haagse school', en het zegt veel over de invloed van deze stroming dat de twee jongste componisten van het programma, Jo Cutler en Yannis Kyriakides, van buitenlandse origine zijn.

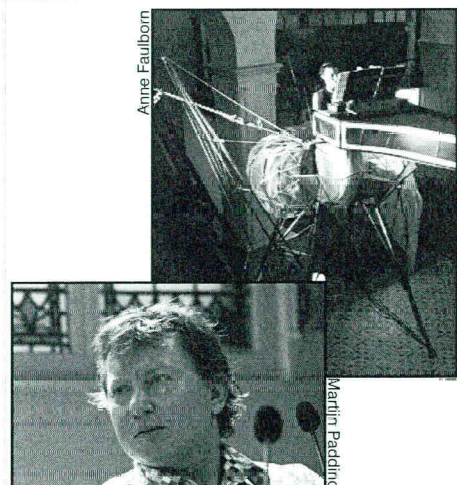
Cutlers *Jack the Diamond's Jamming Station* is een collageachtig werk waarin jachtige grotestadsmuziek, een misvormde

walsje, een koraal en big band swing elkaar opvolgen. Het gaat een beetje van de hak op de tak, maar blijft spannend en fungeert in elk geval als een prima uitstapkast voor wat deze superband allemaal in huis heeft: stuwende bassen, verzengende akkoorden en een genadeloze precisie. *Lab Fly Dreams* van Kyriakides is rechtlijniger, maar niet minder heftisch: een aaneenschakeling van voortdurend verkleurende, pulserende akkoordvelden, in toenemende mate doorspekt met heftig elektronisch gekraak.

Sterker nog zijn de stukken van twee authentiek Haagse 'oude meesters', die intussen beiden de vijftig gepasseerd zijn. Pantomima van Diderik Wagenaar, is naar verhouding het rustigste onderdeel van het programma, en valt op door de afgewogen instrumentatie, waarin de verschillende secties de samenklank aan elkaar doorgeven.

Met *Gli Toccha la Mano* levert Cornelis de Bondt het omvangrijkste stuk van de avond, en andermaal het bewijs dat hij bij uitstek een groot muzikaal dramaturg is. De eerste uitroering ging weliswaar gebukt onder een falende geluidstechniek, waardoor de klank menigmaal dichtliep, maar de indrukwekkende gelaagdheid van het stuk bleef overeind. Door een hermetisch netwerk van lange lijnen, akkoorden die inslaan als brisantbommen en voortdurend oplopende loopjes schemert bij wijlen een zoete harmonie, en het tweevoudige aandeel van sopraan Cristina Zavalloni (*live* en gesampled) is zonder meer overweldigend - wellicht een voorproefje van de opera waar De Bondt het al jaren over heeft. *Big Noise* verdient zeker een vervolg, en het is te hopen dat we daar niet weer twintig jaar op moeten wachten.

Frits van der Waa

Anne Faulborn

Martijn Padding

Florian Maier

TSOUW van: 03.02.2004

Een noot kan liegen, vindt componist Peter Adriaansz. Over een zoektocht naar 'muzikale waarheid'.

door ANTHONY FIUMARA

In Extremo heet de nieuwe concertserie van het Ives Ensemble die morgen in Rotterdam van start gaat. Die titel verwijst naar de uitroepen die de twee geprogrammeerde componisten Salvatore Sciarrino en Peter Adriaansz innemen op het muzikale spectrum.

Onderzoekt de Italiaan Sciarrino hoofdzakelijk klankkleuren, de Nederlander Adriaansz zoekt naar muzikale waarheid, waarbij hij hermetische getalsystemen tot klinken brengt. Dat blijkt al uit de titels - '6 Parts for 7 (or more) Players' en '9 through 99' - van de twee nieuwe werken die hij voor deze gelegenheid schreef. Adriaansz' extratisch bekende orkestwerk 'Comfort' zorgde in 2001 nog voor een rel in het Amsterdamse Concertgebouw. Dat gebeurt wat hem betreft niet weer. Hij voelt zich evenwichtiger geworden: '„Comfort” was het laatste werk dat zo baldadig was. Al mijn werken daarna zijn evenwichtiger.’’

In het programma schrijf je te willen voorkomen dat 'de kunst van het componeren zijn lelijke kop opsteekt'. Wat bedoel je daar mee?

„Er zijn in het componeren veel bijzaken waardoor je kunt worden afgeleid. Je kunt een succesvol stuk maken alleen op basis van instrumentatie of dramatiek, of vanuit een streven naar perfectie. De verleiding om knap te organiseren en rangschikken, kan vaak afleiden van de essentie. In de werken voor het Ives Ensemble ben ik teruggegaan naar de wortels van het ensemble. De spelers zijn ongedirigeerd en kunnen dus simultaan onafhankelijke dingen spelen. Een ander kenmerk is dat dit ensemble geen 'systeemvrees' heeft. Ik werk met systemen, omdat ik als componist moet geloven wat ik doe. En dat de luisteraar geloofd dat het materiaal eigenlijk alleen maar op die ene manier kan worden gepresenteerd. Dat is zoeken naar muzikale waarheid.’’

Wat is dat, 'muzikale waarheid'; kan een noot liegen?

„Ja, de manier waarop je een noot presenteert kan een leugen zijn. Een systeem kan daarentegen heel moeilijk liegen. Je kunt als componist wetmatigheden maken waar geen speld tussen te krijgen is. Dat is voor mij een vorm van muzikale waarheid. Mijn werk begint vaak wel intuïtief. Ik heb een totaal vertrouwen in wat er dan gebeurt en ik accepteer alles wat zich op dat moment aandient: of het nou het geluid van een stukje hout is of een toonladder. Maar daarna is het het moeilijkst om uit te zoeken wat de structurele essentie is.’’

'Waarheid' heeft dus te maken met essentie van de noten?

„Met de essentie van wat je te vertellen hebt: structuur, vorm. Alles waar ik mee bezig ben ge-

weest gaat over structuur en vorm. Ik hoor collega's weleens zeggen: 'Ik maak eerst een plan, maar als het plan niet doet wat ik wil, dan grijp ik in'. Mijn houding is dan dat je niet genoeg vertrouwen hebt in je plan. Bijst op het moment dat de componist gaat ingrijpen, zakt zo'n stuk voor mij door de grond. Het mooiste is als je een plan zichzelf kunt laten zijn. In het onthullen van zulke wetmatigheden vind ik een vorm van persoonlijke waarheid. Ik geloof wat dat betreft niet zo in vrijheid.’’

Bereik je dan niet een soort vrijheid in je componeren?

„Uiteindelijk wel. Naarmate je duidelijker weet wat je wilt, krijg je een grotere vrijheid. Ik probeer alles van mijn materiaal af te schaven wat kan afleiden van de essentie. Ik hoop dat het publiek kan genieten van de vorm of de structuur, want persoonlijk kan mij dat erg opwinden. Lichtheid is overigens ook een onderwerp in mijn composities. Op een Amerikaans experimentele manier: je neemt een zwaar onderwerp maar je behandelt het op een lichte manier. De Duitse manier, een zwaar onderwerp zwaar benaderen, spreekt me niet aan. Een Wagner-opera vind ik vreselijk puur narcisme. Ik denk dan aan een mooie uitspraak van John Cage: 'I don't mind being pushed, but I hate being pushed.’’

Toch voelen de orkestmusici die 'Comfort' speelden zich destijds waarschijnlijk niet zo 'pushed'.

„Met zo'n titel is dat niet eens

zo'n onlogische gedachte. Aan 'Comfort' lag een bijbelcitaat ten grondslag: 'Thy rod and thy staff shall comfort me'. Het gaat over de herder die troost brengt, maar ik heb het opgevat als 'geseling brengt troost'. Wat dat betreft was het een onverantwoordelijk stuk, een welvaartsstuk. Pas toen er tijdens de repetities werd geprotesteerd, begreep ik dat het weleens als een provocatie zou kunnen worden opgevat. Mijn hersens werken blijkbaar een beetje anders. Het is echter een misvatting om me een provocateur te noemen, want provoceren vind ik niet zo interessant.’’

Wat vind je ervan dat je met Sciarrino in één programma zit?

„Ik ben niet zo'n fan van zijn muziek. Die vind ik een beetje dweeppzuchtig, maar ik herken wel een vergelijkbare zoektocht naar de essentie. Het is allemaal wel heel fijn gedaan, en daar moet ik mijn pet voor afnemen. Het Ives Ensemble had wat dat betreft een ergere tegenpool kunnen vinden.’’

27/1	Groningen	Grand Theatre (Prime)
28/1	Maastricht	Theater a/h Vrijthof (Intro)
30-1	Hongarije	Boedapest
2/2	's Hertogenbosch	Muziekcentrum
4/2	Rotterdam	Lantaren/Venster
6/2	Groot Brittanië	Londen
6-7/2	Den Haag	Korzo
6-8/2	Alkmaar	Provadja
8/2	Apeldoorn	Cultureel Centrum Gigant
8/2	Venlo	Museum V. Bommel V. Dam
5/9-2	Hongarije	Boedapest
9/2	Groot Brittanië	Bath
9/2	's Hertogenbosch	Muziekcentrum
8-10/2	Iran	Teheran, Kish Island
10/2	Groot Brittanië	Manchester
10/2	Utrecht	Theater Kikker
11/2	Groot Brittanië	Manchester
11/2	Almere	Corrosia

waarin kinderen met de installatie leerden omgaan, zelf een compositie bedachten en deze uitvoerden. Aan het eind van de workshop vond een presentatieconcert plaats.

Nouvelles Aventures: Composities van : Huba de Graaf, Barbara Okma, uitgevoerd door Cappella Amsterdam o.l.v. Daniel Reuss en het Electra Ensemble.

Julia Dinerstein, (alt)viool & Anastasia Safonova, piano. Speelden werken van o.a. Dmitri Sjostakovitsj, Paul Hindemith en Rebecca Clarke.

Het Nederlands Studenten Orkest, o.l.v. Hans Leenders *Plutonic*, een nieuw werk van Florian Maier

Luistercursus 20^e eeuw I. Met Kim Bowman

Ives Ensemble met *In Extremo*, een dubbelportret. Peter Adriaansz - *9 through 99*, Peter Adriaansz - *7 Parts*, Peter Adriaansz - *Triple Concerto*, Salvatore Sciarrino - *Aspern-Suite* Royal Academy London Masterclass en recital door Basklarinetist Henri Bok

De Bocht van Toon Vandevorst. een kameropera van componist en librettist Toon Vandevorst en gebaseerd op het gelijknamige toneelstuk *Die Kurve* van Tancred Dorst. De kameropera voor drie zangers en een ensemble van strijkers, hoorn, trompet, piano en slagwerk, is een coproductie van Korzo Muziekproducties en het jonge SOIL-ensemble. Regie, Marijke Schermer.

Festival Nieuwe Snaren: Een Provadja Festival mét een workshop. Wiek Hijmans nodigde belangstellende gitaristen en ook andere snaarbespelers uit om te luisteren naar, en te werken met ideeën aan de hand van Theo Loevendie's compositie *Scan*. Het openingsconcert van het festival was geheel in handen van Wiek Hijmans, met werken van Paul Termos, Thelonious Monk, Maarten Altena, Tristan Murail, Theo Loevendie, Arthur Kampela, Steve Reich en hemzelf. Voor de tweede dag stelde Maurice Horsthuis een ensemble samen, het speciaal geformeerde orkest Jargon. In de strijkers heeft hij een improviserend kwintet geïntegreerd met als spil bassist Brice Soniano. De derde festivaldag stond een optreden gepland van Rudolf Koelman en Raaf Hekkema met de hells moeilijke *Caprices* van Paganini.

Ayelet Harpaz, stem: Guiraut de Bornelh - *Reis Glorios*, Sidney Boquiren - *Stabat Mater*, Yannis Kyriakides - *teTIX* Calliope Tsoupanaki - *Magapas?*, Netochka Nezhvanova - *Haiku for Ayelet*, David Dramm - *Month of Ghosts*

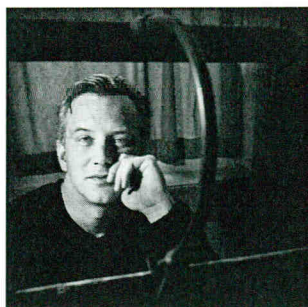
Double Action: basklarinetist Harry Sparnaay en klavecijniste Annelie de Man. Speelden composities in combinatie met live elektronica of tape, door veelal jonge componisten speciaal in opdracht van het duo gecomponeerd. Deze keer o.a. premiërs van David Vayo, Danny de Graan, Giel Vleggaar, Vanessa Lann, en ouder werk van Hope Lee, Alexandra Gardner, Allan Segall, Joe Cutler en Roderik de Man.

Festival "Making New Waves". Dit jaar was er een grote presentatie van STEIM met o.a. de *STEIM Touch Exhibition* voor kinderen, 2 workshops over interactieve elektronische muziek en een concert door Michel Waisvisz.

Bath University masterclass en recital, door Basklarinetist Henri Bok

Luistercursus 20^e eeuw II. Met Kim Bowman Internationale "Fajr festival". Pianist Marcel Worms en musicoloog Neil van der Linden waren te gast bij het internationale. Er zijn vele contacten gelegd met componisten, musici en organisatoren. Marcel Worms gaf concerten. Royal Northern College of Music, Manchester, masterclass voor dubbelrietblazers; workshop voor componisten, door Basklarinetist Henri Bok

Ives Ensemble met *In Extremo*, een dubbelportret. Peter Adriaansz - *9 through 99*, Peter Adriaansz - *7 Parts*, Peter Adriaansz - *Triple Concerto*, Salvatore Sciarrino - *Aspern-Suite* Royal Northern College of Music, Manchester. Concert van basklarinetist Henri Bok en Sarah Watts, basklarinet Tatiana Koleva (marimba, slagwerk en Rutger van Otterloo (saxofoon). Werken die representatief zijn voor de ontwikkeling van percussie instrumenten en de samenwerking tussen musici en componisten. Frans Vermeerssen - nieuw werk, Rutger van Otterloo - improvisatie, Louis Andriessen - *Woodpecker*, Gerard Brophy - *We bOp*, Donnacha Dennehy - *Paddy*, Dobri Paliev - *Variations on Bulgarian folk song*, Ned McGowan - *Urban Turban*, Bill Evans - *Peace Piece* Jacob ter Veldhuis - *Grab it!*

Peter Adriaansz

11/2	Maastricht	Theater a/h Vrijthof (Intro)	Duo Marinissen & Oostendorp: Tjeerd Oostendorp, tuba & Arnold Marinissen, slagwerk. In dit programma spelen versterking, elektronica of geluidsband een belangrijke rol Javier Alvarez - <i>Temazcal</i> , Ignacio Baca-Lobla - <i>Classical Style</i> , John Cage - <i>Sculptures Musicales</i> , Iannis Xenakis - <i>Rebonds</i>
12/2	Groot Britannië	Isle of Skye	Isle of Skye. Recital van basklarinettisten Henri Bok en Sarah Watts
12/2	Eindhoven	De Witte Dame (Axes)	Guesthouse Axes: Op verzoek van de Stichting Axes te Eindhoven heeft componist/geluidstechnicus Bas Kalle een programma samengesteld dat een breed licht werpt op de jongste ontwikkelingen vanuit het Koninklijk Conservatorium in Den Haag, met werken van Jorrit Tamminga, Juan Parra Cancino en Olivier Hijmans.
13/2	Australië	Melbourne	World Wide Warehouse. Componiste Mayke Nas verbleef enkele maanden in Australië. Zij had daar o.a. een concert georganiseerd met de titel "Incomprehensible, unethical, comical, dancable, terrible, sexual, beautiful, visceral, unimaginable..." m.m.v. pianist Michael Kieren-Harvey. Op het programma stonden werken van Mayke Nas, Kate Neal, David Young en Thierry de Mey.
13/2	Utrecht	Theater Kikker	Orkest De Volharding: <i>De Klare Lijn</i> : Orkest de Volharding presenteerde een aantal werken die passen in de traditie van De Klare Lijn en vroeg daarnaast een aantal Nederlandse componisten werken speciaal voor dit programma te schrijven. Paul Termos - <i>Linea Recta</i> , Guus Janssen - <i>Woeha</i> , Giel Vleggaar - <i>Brave Cactus Hits the Road</i> , Joey Roukens - <i>Shifting Lines</i> , <i>Shifting Colors</i> , Caroline Berkenbosch - <i>M35</i> , Jan Bus - <i>En Plein Air</i> Nederlands Studenten Kamerkoor, dirigent Maria van Nieukerken: <i>Tegenstemmen</i> . Behalve opdrachtcomposities, geschreven door D. Verlaan en G.A. Trujillo, presenteerde het koor de werken: <i>Friede auf Erde</i> - Schönberg, <i>Situaties</i> - Wim de Ruiter, <i>Six Épigrammes</i> - Carlos Michans, <i>Three Great Men</i> - David Little, <i>Villarose Saliadi</i> - Th. Jennefelt. In de buurt: <i>Peter van Bergen</i> , Deze maand presenteerde saxofonist en componist Peter van Bergen <i>Dutch Transformations and American Jazz Virtuality</i> .
15/2	Maastricht	Conservatorium (Intro)	Nederlands Studenten Kamerkoor, dirigent Maria van Nieukerken: <i>Tegenstemmen</i> . Behalve opdrachtcomposities, geschreven door D. Verlaan en G.A. Trujillo, presenteerde het koor de werken: <i>Friede auf Erde</i> - Schönberg, <i>Situaties</i> - Wim de Ruiter, <i>Six Épigrammes</i> - Carlos Michans, <i>Three Great Men</i> - David Little, <i>Villarose Saliadi</i> - Th. Jennefelt. In de buurt: <i>Peter van Bergen</i> , Deze maand presenteerde saxofonist en componist Peter van Bergen <i>Dutch Transformations and American Jazz Virtuality</i> .
15/2	Amsterdam	Openbare Bibliotheek	Nederlands Studenten Kamerkoor, dirigent Maria van Nieukerken: <i>Tegenstemmen</i> . Behalve opdrachtcomposities, geschreven door D. Verlaan en G.A. Trujillo, presenteerde het koor de werken: <i>Friede auf Erde</i> - Schönberg, <i>Situaties</i> - Wim de Ruiter, <i>Six Épigrammes</i> - Carlos Michans, <i>Three Great Men</i> - David Little, <i>Villarose Saliadi</i> - Th. Jennefelt. In de buurt: <i>Peter van Bergen</i> , Deze maand presenteerde saxofonist en componist Peter van Bergen <i>Dutch Transformations and American Jazz Virtuality</i> .
16/2	Groot Britannië	Derby	Basklarinettist Henri Bok gaf een workshop en concert met Sarah Watts
16/2	's Hertogenbosch	Muziekcentrum	Luistercursus 20 ^e eeuw III. Met specialist Kim Bowman
17/2	Groot Britannië	Londen	Trinity College, London, masterclass en concert van Henri Bok; premières van Burkhardt Söll, Marc Yeats, Ulrich Schultheiss en Henri Bok, en werken van Paul Termos en Ab Schaap.
17/2	Utrecht	Theater Kikker	Proeflokaal #26. Onder meer met KWIVR Koperkwintet van Anneke Wensink, Timucin Sahin op gitaar en supercollider en studenten van de studie Music & Technology met sounddesign bij TV en enkele hoorspelen.
18/2	Verenigde Staten	Boston	Cambridge. Fluitiste Eleonore Pameijer en pianist Marcel Worms waren op tournee door de Verenigde Staten met concerten, lezingen en masterclasses:
18/2	Den Haag	Korzo	Ensemble Multifoon: <i>Folksongs</i> . De zangeressen Sinta Wullur en Kristina Fuchs brengen nieuwe wereldse composities op traditionele wijze ten gehore. De meeste stukken zijn exclusief voor dit programma geschreven daarnaast werd ook de reeds bestaande compositie <i>6 Maleise Pantoens</i> van Sinta Wullur met door Hella Haasse vertaalde teksten uitgevoerd.
18/2	Rotterdam	Lantaren/Venster	Double Action: basklarinettist Harry Sparnaay en klavecbiniste Annelie de Man. Speelden composities in combinatie met live elektronica of tape, door veelal jonge componisten speciaal in opdracht van het duo gecomponeerd. Deze keer o.a. premières van David Vayo, Danny de Graan, Giel Vleggaar, Vanessa Lann, en ouder werk van Hope Lee, Alexandra Gardner, Allan Segall, Joe Cutler en Roderik de Man.
18/2	Tilburg	Paradox (Risk)	Ab Baars Trio: Speelde eigen bewerkingen van stukken van componist, pianist en bandleider Duke Ellington. Voor dit project is het Ab Baars Trio uitgebreid met trombonist en Ellington-specialist Joost Buis. Ab Baars: tenorsax, klarinet, Wilbert de Joode: contrabas, Martin van Duynhoven: drums, Joost Buis: trombone.
20/2	Verenigde Staten	Brunswick, Maine	Bowdoin College: Werken van Alon Nechustan, Jeff Hamburg, Leo Smit, Rosy Wertheim, Marius Flothuis, Erwin Schulhoff, Dick Kattenburg
20/2	Den Haag	Korzo	Kaida Trio: <i>Day And Night</i> . Fie Schouten (basklarinet), Karina Erhard (fluit) en Nora Mulder (piano). Drie Nederlandse - en twee wereldpremières op het programma van componisten als Vanessa Lann, Hanna Kulenty, Fillopo Perocco, Ned McGowan Urban Turban, Seung-Ah Oh en Jorrit Dijkstra.

KWIVR Koperkwintet

Timucin Sahin

Real Time Magazine - National New music, new champion

Jonathan Marshall

Kate Neal's production house for new music, *Dead Horse*, premiered with a recent counter-posing neo-Dadaist/Fluxus event-style work with Neal's own textural, jazz-influenced compositions. Action-based works were performed by Dutch musician Mayke Nas, while David Young screened graphic notation in a digital projection positioned between audience and performer.

The easy, visible logic and sense of fun in Nas' performances made them crowd pleasers. First was an amusing study adapted from the writings of Peter Handke. The performers wrote on 4 chalkboards hanging in a row, each word making up an ironic phrase of a misdeed or failure ("I found complexity in artists / I found banality in artists / etc."). Substitutions transformed sentences until each performer was left alone, searching their own list. An equally engaging seesawing between comic game-play and po-faced seriousness saw Nas and William Fokitt at a piano, swinging from side to side, playing heavy, open-handed strikes, interposing knee-slaps and handclaps, finally crossing each other's arms to slap the other's upright palms as in a schoolyard round, producing a tightly scored version of child's play. The best work in this tradition though was composer Thierry de Mey's *Table Music*, in which Nas and 2 others sat at tables sharply isolated from the gloom by crisp squares of overhead light. They executed double-handed finger rubs across the surface of a smoothly planed wooden resonating box, as well as bony finger flexes, stabs of the fingers which kept the hands and arms elevated, flat hand slaps across the undressed top and horizontal flutters of the palms. These pieces from Nas and de Mey focused on rhythm and were not especially musically complex, but *Table Music* was so tightly choreographed, executed and framed that it resembled dance. The performance was also lent a palpable sensuality by the aural materiality of the amplified sound of flesh and bone on softwood.

Young's *Vai Camomila* series used materials derived from transcriptions of prehistoric rock art in Italy's Camomila Valley. Though exhibiting a spiky, aggressive timbre typical of Young's work, the latest composition had a seductiveness which was hard to resist, but was nevertheless firmly embedded within its open gaps, extended one note gestures (signified in the projected score by a lengthy downward arc) and juxtapositions of small masses of noisy atonality. Young's graphic notation directed jagged, highly textural playing, which included using crushed, dried leaves as percussion instruments. Nevertheless, only parts of the more aggressive interpretation offered by pianist Michael Kieren-Harvey touched upon the ambience of atonalist fury or absolute sensation. Moreover, the invitation for the audience to join in the game of stading the quite precise, released

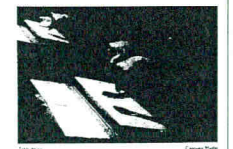
photographs and lines from the score rendered Rocca an accessible yet satisfyingly abstract contemporary composition.

If Nas and de Mey provided the performative highlight of the evening, Neal's were the most musically satisfying works. Two related suites concluded the recital, separated by a pleasant if somewhat unnecessary prologue of a night time drive through Canberra. *Little Fury* consistently rested on the edges of things, falling into small motifs and resemblances which only lasted for short periods. It opened with thick, sustained notes and chords across the whole ensemble, which were then passed around without leading to a distinct lead instrument or ensemble section. Materials ebbed, flowed and peaked with fragility, without actually decaying in depth or evolving into a strong focus on any single instrument or rhythmic line. From within the crackling mass emerged lazy accents, moments of Steve Reich-like dumb and almost Banshee or Nyanja-esque accents and descents over the staves. The overall effect was one of dense shimmering, of internal transfers within a thick musical system.

With *Rabbit Bay*, however, the jazz-like intonations of the preceding work emerged as the dominant theme. In an ensemble re-arranged to feature brass instruments supporting Fokitt on piano, Neal's music took on a propulsive urban modernity recalling the marriage in US cinema of post-1960s jazz and atonal music, as in Bernard Herrmann's scores. This gave *Rabbit Bay* a satisfying sense of musical aggression and drama.

Such a varied program could never satisfy on all levels, and some of the simple or naive video fared poorly in comparison with the accompanying music. However, the program established *Dead Horse* as an exciting venue not only for Neal, but a wide range of new music.

New Music Works From Australia, Belgian and Dutch Composers, *Dead Horse Productions*, World Wide Warehouse, Feb 13

Henri Bok

Henri Bok

DE TELEGRAAF van: 24.02.2004

Fascinerende ontmoetingen tussen Oost en West

Ruim een jaar geleden realiseerde Joël Bons, artistiek leider van het Nieuw Ensemble, zijn droom: een orkest van westerse en niet-westerse musici die samenspelen op instrumenten uit hun eigen cultuur. De viool zij aan zij met zijn Chinese broertje de erhu, de concertharp met de Turkse kanun. De ongehoorde klanken van het dertig koppen tellende Atlas Ensemble vielen in de smaak bij de Berliner Festspiele en de ZaterdagMatinee. Dit weekeinde kreeg het project een vervolg op kleine schaal in het Haagse theater Korzo.

'De kleine Bosatlas' heette het programma waarin leden van het Nieuw Ensemble en gastmusici uit Syrië, China, Mexico, Oezbekistan, Japan en Turkije nieuwe ervaringswerelden aantoonden. Niet alleen de geografische grenzen vielen weg, ook de doorgaans strikte scheiding tussen de verschillende muzikale genres loste op in een wederzijdse behoefte aan communicatie. Theo Loevendies jazzsuite Ziggurat en composities van Artjom Kim, Daniel Bjarnason en Fabio Nieder stonden gebroederlijk naast elkaar op het programma.

Loevendies heeft de uitheemse instrumenten gebruikt als uitbreiding van zijn klankmogelijkheden. Zijn muzikale taal zelf wordt er niet wezenlijk door veranderd, ook niet tijdens het traditioneel rabische lied door de Syrische kanunspeler en zanger Bassem Alkhouri of de simultane lijnen van de viola da gamba en de erhu. De musici die hij voor de gelegenheid had bijeengebracht, voelen zich thuis in diverse stijlen. Zo heeft de van oorsprong Zwitserse zangeres Kristina Fuchs haar sporen verdiend in het jazzcircuit en de nieuwe muziek en is de erhu-spelster Fang Weiling actief op het gebied van pop en jazz.

Fabio Nieder (1957), de Italiaanse componist die eerder een stuk schreef voor het Atlas Ensemble, bleef eveneens bij zijn eigen, zeer oorspronkelijke idioom. De Stem heet het nieuwe cryptisch theatrale werk dat hij in opdracht van het Nieuw Ensemble heeft geschreven. Twee zangers (Barbara Hannigan en Nicholas Isherwood), blootvoets, vrouw en man, sopraan en bas, de een in wit pak, de ander in het zwart, twee kanten van hetzelfde, houden zich schuil onder een wit laken. Op het podium verschijnt een man in rokostuum met een wandelstok. Moet hij, 'Caesar Sophianos', de verwording verbeelden van de maagdelijke mens onder het laken?

Muzikaal wordt de boel bijeengehouden door een slagwerker die hardop zijn voetstappen telt, een honend lachsalvo en het toonloze zuchten van een accordeon. De elementen van de compositie stapelen zich op en komen samen in een schreeuw van de pianist die uitmondt in een fragment voor sopraan en bas. De achterliggende gedachte blijft een raadsel, ook na het lezen van de uitgebreide toelichting, maar juist dat facet, gecombineerd met Fabio Nieder's onmiskenbare meesterschap, maakt de compositie intrigerend.

De Oezbeekse componist Artjom Kim (1976) heeft zich in zijn *Rag Music* laten leiden door de veelkleurigheid van de instrumenten. Hetzelfde motief van de kanun, de klassieke Arabische citer, wordt steeds opnieuw omspeeld door groepen instrumenten die aan elkaar verwant zijn. De dichtheid van de klanken neemt toe en aan het slot van de compositie weer af. Door de eenvoud van deze vorm kan alle aandacht gaan naar de rijkdom van de instrumentencombinaties.

De IJslander Daniel Bjarnason (1979) heeft voor zijn *Five Chinese Poems* de fluit, hobo en sheng, het Chinese mondorgel, samengevoegd tot één schitterend homogeen instrument waarin de verschillende kleuren hun eigen karakter kunnen behouden, maar waarvan de gezamenlijke klank een fascinerende nieuwe wereld ontsluit.

Dit programma wordt vanavond herhaald in Paradiso, Amsterdam en morgenavond in het Grand Theatre, Groningen. Inlichtingen: 020-6202331.

Béla Luttmer

21/2	Oostenrijk		Hedendaagse Kunst Museum Sammlung Essl. Wiek Hijmans (elektrische gitaar) gaf een concert. Paul Termos - <i>E Dominio</i> , Tristan Murail - <i>Vampyr!</i> , Pelle Gudmundsen-Holmgreen - <i>solo for El-Guitar</i> , Theo Loevendie - <i>Scan</i> , Arthur Kampela - <i>Quimbanda</i> , Wiek Hijmans - <i>From here to there and no return</i> , Michel van der Aa - <i>Auburn</i>
22/2	Polen	Wroclaw	festival Musica Polonica Nova. Pianist Frank Peters was solist bij de uitvoering van Hanna Kulenty's nieuwe <i>Third Piano Concerto</i> voor piano en orkest.
22/2	Verenigde Staten	Chicago	Nederlands Consulaat, concert van fluitiste Eleonore Pameijer en pianist Marcel Worms
22/2	Nijmegen	Galerie Marzee	Duo Heleen Hulst (viool) & Gerard Bouwhuis (piano). Paul Termos - <i>Kwarts</i> , Anton Webern - <i>Vier Stücke</i> , Martijn Padding - <i>Mordants</i> , Stefan Wolpe - <i>Sonate</i>
22/2	Den Haag	Korzo	Het Atlas Consort & Nieuw Ensemble: <i>De Kleine Bosatlas</i> Het Atlas Consort bracht samen met het Nieuw Ensemble nieuwe werken van de jonge Oezbeekse componist Artjom Kim, de IJslander Daniel Bjarnason en de Italiaan Fabio Nieder en van Theo Loevendie. M.m.v. Barbara Hannigan. Het Atlas Consort bestaat uit een mengeling van Westers en niet-Westerse instrumenten, waaronder de panfluit, duduk, koto, kanun, viola da gamba en slagwerk.
1-23/2	India	Bangalore, New Delhi	Mumbai en Hyderabad. Het ensemble Osmosis (Oene van Geel - viool, Mark Haanstra - basgitaar, Guillaume Orti - saxofoon, Jozef Dumoulin - piano, Afra Mussawisade - percussion, B.C. Manjunath - Indian percussion) maakte een tournee met seminars en concerten. Osmosis combineert westerse en niet-westerse muziek en technieken in gecomponeerde en geïmproviseerde werken.
23/2	Verenigde Staten	Chicago	University of Chicago Department of Music: Marcel Worms speelde een selectie uit zijn <i>Blues</i> programma, en Eleonore Pameijer speelde een selectie uit voor haar geschreven Nederlandse solowerken
25/2	Groot Brittanië	Bristol	Tobacco Factory. <i>Mensa Secunda</i> , een nieuwe muziek / dans / video / elektronica-productie van componist Roderik de Man, werd uitgevoerd door Jorge Isaac (blokfluiten), Benjamin Petitjean (dans), Isabel Ariel (dans) Nicolas Delamotte Legrand (dans), Miguel Silva (regie)
25/2	Enschede	Muziekcentrum	Asko Ensemble o.l.v. Hendrik Jan Lindhout & Dance Works Rotterdam: <i>CEL</i> . Avondvullende productie waarin het werk van topkunstenaars uit verschillende disciplines samenkomt: computergestuurde projecties van Peter Struycken, een avondvullende choreografie van Ton Simons, live begeleid door het Asko Ensemble. De dertien musici van het Asko Ensemble speelden negen werken van de architect-componist Iannis Xenakis.
25/2	Apeldoorn	Cultureel Centrum Gigant	Aurelia Saxofoon Kwartet: Johan van der Linden (sopraan-saxofoon), Niels Bijl (altsaxofoon), Arno Bornkamp (tenor-saxofoon) en Willem van Merwijk (baritonsaxofoon). Werken van o.a. Louis Andriessen en Martijn Padding.
25/2	Groningen	Grand Theatre (Prime)	Het Atlas Consort & Nieuw Ensemble: <i>De Kleine Bosatlas</i> Het Atlas Consort samen met het Nieuw Ensemble bracht nieuwe werken van de jonge Oezbeekse componist Artjom Kim, de IJslander Daniel Bjarnason en de Italiaan Fabio Nieder en van Theo Loevendie. M.m.v. Barbara Hannigan. Het Atlas Consort bestaat uit een mengeling van Westers en niet-Westerse instrumenten, waaronder de panfluit, duduk, koto, kanun, viola da gamba en slagwerk.
25/2	Rotterdam	Paradijkerk (LV productie)	<i>GodsEigenTweeling</i> : nieuwe, Nederlandstalige kerkopera Van Stichting Bij Gebrek en het Knuistingh Neven Ensemble. Pianiste en componiste Rita Knuistingh Neven schreef de muziek, dichter en journalist Peter Swanborn de tekst. M.m.v. De countertenoren Meindert Velthuis en Frank Irving. Zij werden begeleid door het Knuistingh Neven Ensemble. <i>GodsEigenTweeling</i> werd geschreven op verzoek van theater Lantaren/Venster te Rotterdam.
26/2	Verenigde Staten	Chicago	University of Chicago, Department of Music: Eleonore Pameijer - fluit en Marta Ptaszynska - slagwerk. Op het programma stonden werken van Joost Kleppe, Sinta Wullur, Calliope Tsoupaki, Marta Ptaszynska en Henry Brant.
26/2	Alkmaar	Provadja	Orkest De Volharding: <i>De Klare Lijn</i> : Orkest de Volharding presenteerde een aantal werken die passen in de traditie van De Klare Lijn en vroeg daarnaast een aantal Nederlandse componisten werken speciaal voor dit programma te schrijven. Paul Termos - <i>Linea Recta</i> , Guus Janssen - <i>Woeha</i> , Giel Vleggaar - <i>Brave Cactus Hits the Road</i> , Joey Roukens - <i>Shifting Lines, Shifting Colors</i> , Caroline Berkenbosch - <i>M35</i> , Jan Bus - <i>En Plein Air</i>

22-28/2	Apeldoorn	Cultureel Centrum Gigant	10 th International Young Composers Meeting. Een samenwerkingsproject met de Internationale Gaudeamus Muziekweek. Zestien jonge componisten uit de hele wereld sturen elk een compositie van drie minuten in, die op de feestelijke slotavond wordt uitgevoerd door het orkest 'de ereprijs'. De beste componist krijgt de opdracht een nieuw werk te schrijven voor 'de ereprijs'. Vorig jaar was dat de Servische componist Marko Nikodijevic. Zijn nieuwe werk werd ook uitgevoerd op het slotconcert.
29/2	Eindhoven	De Witte Dame (Axes)	Alicia Terzian & Grupo Encuentros: <i>Borges e la Musica di Buenos Aires</i> . Opgebouwd rond teksten van de befaamde Argentijnse schrijver/dichter Jorge Luis Borges en een muzikaal-theatrale impressie geeft van het enorme, multiculturele Buenos Aires. Naast muziek van Piazzolla en ensemble-leidster Terzian zelf werden er composities uitgevoerd van Guillermo Graetzer, Juan José Castro, Irma Urteaga, Jukka Tiensuu, Alberto Ginastera en Daniel Binelli. Het ensemble bestaat uit Claudio Espector (piano), Sergio Polizzi (viool), Carlos Nozzi (cello), Fabio Mazzitelli (fluit), Eduardo Ildoye (klarinet), Marta Blanco (mezzosopraan) en Alicia Terzian (dirigent). De teksten van Borges werden vertolkt door acteur Willem Schouten.
24/2-1/3	Verenigde Staten	Williamsburg, Arkadelphia	Washington. Duo Palmos, bestaande uit Stefanie Liedtke (fagot) en Lorenda Ramou (piano), traden op in de Verenigde Staten. Zij speelden een programma waarop een aantal speciaal voor Duo Palmos geschreven werken staat. Sophia Serghi - <i>L'amour dans la vie est rouge</i> , Daniel P. Dickinson - <i>Spider Rodeo</i> , Dimitris Andrikopoulos - <i>Praxis III</i> , Jacob ter Veldhuis - <i>Diverso il Tempo 2, op. 51</i> , Manolis Manousakis - <i>Middle East of Eden</i> , Yannis Kyriakides - <i>Pne Corrie van Binsbergen</i> & Toon Tellegen. Tijdens dit concert werden Tellegens verhalen verteld en gespeeld, met Tellegen zelf in de rol van verteller. Composities werden uitgevoerd door een klassiek strijktrio en improvisatie muzikanten, met onder meer Angelo Verploegen (trompet), Rutger van Otterloo (saxen), Jan Willem van der Ham (fagot & altsax), Alan Purves (percussie), Hein Offermans (contrabas), Albert van Veenendaal (piano) en natuurlijk Van Binsbergen zelf op gitaar.
3/3	Rotterdam	Lantaren / Venster	Yerba Buena Center for the Arts. Other Minds Festival: Anne La Berge trad op als soliste in Hanna Kulenty's <i>Concerto for flute and chamber orchestra</i> .
4/3	Verenigde Staten	San Francisco	Axyz Ensemble: 14-Mans ensemble voor hedendaagse muziek met niet-westerse invloeden. Axyz is een internationale groep van jonge musici, opgericht vanuit het Amsterdamse Karnatic Lab. Maarten van Norden - <i>Sruti and the Beast</i> , Giel Vlegaar - <i>Bred in Captivity</i> , Ned McGowan - <i>Tools</i> , Theo Loevendie - <i>Back Bay bicinium</i> , Jos Zwaanenburg - <i>African Elegy</i>
5/3	Leeuwarden	Theater Romein	Barton Workshop en Koor Nieuwe Muziek: <i>Christian Wolff - 70th Birthday</i> . Met het Koor Nieuwe Muziek speelde de Barton Workshop een speciaal Wolff programma., Christian Wolff - <i>Wobbly Music</i> , Christian Wolff - <i>String Trio</i> Christian Wolff - <i>For Six or Seven Players [Music for Merce Cunningham]</i> , Christian Wolff - <i>Violist and Percussionist</i> Christian Wolff - <i>Changing the System</i>
7/3	Eindhoven	De Witte Dame (Axes)	<i>De Bocht</i> van Toon Vandevorst. een kameropera van componist en librettist Toon Vandevorst en gebaseerd op het gelijknamige toneelstuk <i>Die Kurve</i> van Tancred Dorst. De kameropera voor drie zangers en een ensemble van strijkers, hoorn, trompet, piano en slagwerk, is een coproductie van Korzo Muziekproducties en het jonge SOIL-ensemble. Regie, Marijke Schermer.
7/3	Apeldoorn	Cultureel Centrum Gigant	Luistercursus 20e eeuw V. Met specialist Kim Bowman University of Arizona gaf Anne La Berge masterclass. HenS: Heleen Hulst & Susanne van Els. Een overwegend Hongaars programma, met als hoekstenen twee grote solo-sonates. De sonate van Bartok voor viool solo, een werk in vier delen (<i>Chaconne, Fuga, Melodia en Presto-Finale</i>). De altvioolsonate van György Ligeti, een werk in zes delen (<i>Hora Lunga, Loop, Facsar, Presto con sordino, Lamento en Chaconne chromatique</i>). De sonates werden in dit programma gelardeerd met korte duo's: Luciano Berio's stukjes voor twee violen en van Bruno Maderna een duo voor viool en altviool, <i>Ständchen für Tini</i> .
8/3	's Hertogenbosch	Muziekcentrum	Amstel Saxofoonkwartet: <i>Go with the flow</i> . Op het programma <i>Go with the flow</i> staan werken van Glass, Riley, Ter Veldhuis en Franssens.
8-10/3	Verenigde Staten	Tuscon	
10/3	Maastricht	Theater a/h Vrijthof (Intro)	
11/3	Alkmaar	Provadja	

Duo Palmos

Muzikale voorhoede 'Crazy people' ontmoeten elkaar in Apeldoorn

APELDOORSE COURANT
van: 24.02.2004

Young Composers Meeting is hard werken en vooral gezelligheid

door Maarten Meestram
APELDOORN - 'Crazy people' noemt Louis Andriessen ze. Jonge componisten die 'nu eens niet als doel hebben om snel rijk te worden', maar hun talent gebruiken om 'nieuwe gebieden in de muziek' te onderzoeken. Ook avant-gardisme is een eerbiedwaardige traditie in de Westerse muziek. Andriessen: 'Luister maar naar Beethoven. Nu een lifestyle componist: ooit een revolutionair op het scherpst van de snede.'

Voor de tiende keer zijn deze week in Apeldoorns Huis voor Schoone Kunsten de 'verre nazaten' van Beethoven en (vele) andere muzikale enfas terribles verzameld. Compositiestudenten uit alle windstreken die, onder leiding van Louis Andriessen en onder anderen Martijn Padding en Alison Isadora, met het orkest de Ereprijs de drieminuten-composities instuderen die vrijdagavond tijdens het slotconcert uitgevoerd worden. De origineelste componist krijgt een compositieopdracht. Het is een bont internationaal gezelschap dat dezer dagen het Huis voor Schoone Kunsten bevolkt. Jay Batzner (29) bijvoorbeeld komt uit de Verenigde Staten. Hij studeerde muziektheorie en compositie en verdeelt zijn tijd thuis nu tussen lesgeven, componeren en koken. Jay loopt op wolken. Zijn compositie 'Disappearing into...' werd door de Ereprijs doorgevoerd en het resultaat is boven verwachting 'great'.

ROUTINIER

De Russische Maria Bulgakova is inmiddels routinier. Ze nam vijf jaar geleden voor de eerste maal deel aan de Young Composers Meeting. De week opende deuren in het leven van de Moskouse compositie die mede door de Composers Meeting een internationaal netwerk opbouwde en een stipendium kreeg om in Duitsland zang en compositie te studeren. Werk van haar werd inmiddels uitgevoerd door verschillende Duitse ensembles. Vrijdag zingt ze - als enige - zelf solo in haar compositie Freude. Veel van de orenschijnlijk ontogankelijke stukken die deze

week door orkest de Ereprijs worden ingestudeerd hebben een grote emotionele betekenis voor de componisten. Dat geldt in de zeker voor Bulgakova's Freude. Het stuk is - in tegenstelling tot wat de titel doet vermoeden - een in Memoriam is voor haar jong overleden broer.

De 29-jarige Raminta Sekinyté - afkomstig uit Vilnius in Litouwen en daar al redelijk 'arrivé' als componist - gebruikte voor haar compositie een gedicht dat een vriend voor haar schreef met als titel Sense Six, intuïtie. In haar werk, en in veel andere composities, worden de teksten gesproken, gezongen en wellicht geschreeuwd door de vijf talentvolle zangers die met zangdocent Gerda van Zelm deze week zijn meegekomen van het Haagse conservatorium. Sommige deelnemers hebben het nog druk de eerste dagen. Zij moeten hun composities - met de hand geschreven of met behulp van computerprogramma's als Finale en Sibelius - afmaken of aanpassen. Anderen storten zich vol overgave in het sociale gebeuren. Zo worden op woensdagochtend de Fin Tomi Räisänen en zijn kompanen pas door het hotelpersoneel naar bed gestuurd worden als tegen het ochtendkrieken de tafel in de lobby gedekt moet gaan worden voor het ontbijt. Minder interessant voor de deelnemende componisten (door de taalbarrière) maar musicologisch belangwekkend was de dinsdagavond toen componist Louis Andriessen uitgebreid wordt geïnterviewd door zijn neef, de televisiejournalist Paul Witteman.

VARIATIE

Vaak is de aanwezigheid van Louis Andriessen, die in de internationale avant-garde opvallend veel bekendheid geniet, een belangrijke reden om naar Apeldoorn te komen, zoals voor de 23-jarige Olga Bochikhina die in Moskou veel van en over de Hollandse Haagse School hoorde. Maar er is daarnaast ook veel waardering voor de 'relaxte sfeer' in het Huis voor Schoone Kunsten en voor de enorme inzet van de musici van De Ereprijs. Een aantal Young Composers vindt Holland ronduit beattif en dat is ook wel eens leuk om te horen. Voor de Litouwse Raminta en de Russische Olga is het bezoek aan Kröller-Müller museum met de verzameling Van Gogh schilderijen een artistieke mijlpaal.

Slotvraag: moderne muziek is vaak abstract en ontoegankelijk. Toch naar het concert gaan? Jay Batzner formuleert het bondig: 'Omdat er zo'n enorme variatie aan muzikale ideeën is. Yes, you will hate some of this. Maar even zeker zullen er ook klanken zijn die je mooi vindt. En hoe zul je daar ooit achter als je je er niet voor opent?'

de ereprijs

Anne LaBerge

LE PROGRES – 22 mars 2004

L'Ecole de flûtes en lever de rideau d'eWave

LES ÉLÈVES de l'Ecole de musique ont le temps d'un soir fait communion avec l'ensemble contemporain européen de flûtes « eWave » et son instigateur, Wil Offermans. Organisée mardi dernier à l'occasion de la Biennale Musiques en Scène en collaboration avec le GRAME de Lyon et le Théâtre de Villefranche, cette soirée proposait un programme riche avec pour fil directeur la musique improvisée.

Après plusieurs répétitions en commun, les élèves de l'école de flûtes de l'agglomération, dirigés par Wil Offermans, ont présenté trois aspects de ce travail au public du théâtre : les enfants ont d'abord interprété les mouvements de leur chef d'orchestre avant ceux de leurs petits camarades. Puis ils se sont exprimés le long d'un parcours semé de notes, avant de conclure par un serpent in où les jeunes musiciens s'expriment au « Thumpy », petite flûte jouée avec le pouce : « Cela fut très positif pour les tout-petits, un peu moins pour les plus grands, notait Gaëlle Macé, professeur de flûte à l'école de musique. Disons que cela manquait peut-être de profondeur ». En compagnie de ses collègues

de l'Ecole de musique, Blagdin Busseuil, Cendrine Thérêt et Laurent Flécher, elle avait préparé depuis de long mois la suite du programme, à savoir le « Ron-do...de la méduse » de Fabrice Jünger, dont elle dirigeait l'orchestre.

Sur scène, on retrouvait 18 musiciens (4 flûtes, 4 clarinettes, 2 saxes, 1 baryton, 4 violons, 1 violoncelle et 2 hautbois) ainsi qu'un groupe de plusieurs instruments d'improvisation. Deux autres groupes d'improvisations étaient placés en bas de la scène et un dernier au balcon pour interpréter les trois thèmes de la pièce : « Calme », « La Tempête » et « Situation des naufragés », le tout souligné par une bande électroacoustique pour un étonnant mariage entre tous ces instruments. La dernière partie du spectacle était réservée à l'ensemble eWave, dont les artistes européens ont su parler le même langage, à la fois esthétique et technique, lors de différentes créations aux souffles et timbres harmonieusement mêlés. Quant à cette première pour l'Ecole de flûte, elle restera selon Gaëlle Macé « une bonne expérience ».

Les élèves de l'Ecole de Musique dirigés par Wil Offermans.

8-12/3	Groot Britannië	York	University of York. Jos Zwaanenburg gaf -in het kader van een groot onderzoeksproject- een workshop voor componisten. In de workshop werd vooral aandacht besteed aan het gebruik van de combinatie van traditionele instrumenten en elektronica. Daarnaast soleerde hij bij het ensemble Black Hair (o.l.v. Roger Marsh) tijdens het York Late Night Festival in NCEM Concert Hall. Een stuk voor altfluit en elektronica van Roger Marsh en werken van Bernard Rands. "Forum neuer Musik" van de Deutschlandfunk. Slagwerkgroep Den Haag o.l.v. Jonathan Stockhammer met een een werk (zonder titel) van Gijsbrecht Royé. Blue Loft: Een ruimte waarin bezoekers breeduit plaats kunnen nemen met de focus op geluid. Anne La Berge met haar eigen werk <i>Drive</i> en <i>We are all Sibyls</i> van Pamela Madsen. Slagwerkgroep Den Haag: <i>Parlando</i> . Nieuw werk van Clarence Barlow, Maarten Altena's <i>Speaking</i> . Michel van der Aa's <i>Wake</i> en James Tenney's <i>Deus ex Machina</i> . Daarnaast werd er een nieuw werk van Jan-Bas Bollen gespeeld. Anne La Berge leidde een masterclass voor fluitisten Corrie van Binsbergen & Toon Tellegen. Tijdens dit concert werden Tellegens verhalen verteld en gespeeld, met Tellegen zelf in de rol van verteller. Composities werden uitgevoerd door een klassiek strijktrio en improvisatie muzikanten, met onder meer Angelo Verploegen (trompet), Rutger van Otterloo (saxen), Jan Willem van der Ham (fagot & altsax), Alan Purves (percussie), Hein Offermans (contrabas), Albert van Veenendaal (piano) en natuurlijk Van Binsbergen zelf op gitaar. <i>In de Buurt</i> . Alison Isadora. Componiste en violiste Alison Isadora gaf een lezing onder de titel <i>Re/Production</i> . Voor de live gespeelde muziekvoorbeelden wordt zij bijgestaan door studenten van het Conservatorium van Amsterdam. Elektronische muziekfestival 'Primavera en La Habana' (National Museum of Fine Arts). The Electronic Hammer trad op. Het programma bestond uit <i>Liquidus</i> van Henry Vega, <i>Refractions II</i> van Juan Parra Cancino, <i>Temazcal</i> van Javier Alvarez, <i>Music for High-hat and Computer</i> van Cort Lippe, <i>De Go</i> van Ricardo Giraldo, <i>The Electronic Hammer</i> van The Electronic Hammer, <i>RZW</i> van Juan Sebastian Lach en <i>Rimbarimba</i> van Rodrigo Sigal "Musiques en Scène". Het internationale door Wil Offermans opgerichte fluitensemble "e-wave", bestaande uit jonge fluitisten uit heel Europa, speelde nieuwe werken (premieres) voor fluitensemble en elektronica van Michelangelo Lupone (Italië), Sofia Martinez (Spanje), Yann Orlrey (Frankrijk), Jean-Paul Dessy (België) en Wil Offermans (Nederland). Proeflokaal #27
12/3	Duitsland	Keulen	
12/3	Breda	Lokaal 01	
13/3	Verenigde Staten	Fullerton, Californië,	
13/3	Utrecht	Theater Kikker	
14/3	Verenigde Staten	Fullerton, Californië	
14/3	's Hertogenbosch	Muziekcentrum	
14/3	Amsterdam	Openbare Bibliotheek	
16/3	Cuba	Havanna	
16/3	Frankrijk	Lyon	
16/3	Utrecht	Theater Kikker	
16/3	Rotterdam	Lantaren / Venster	Orkest De Volharding: <i>De Klare Lijn</i> : Orkest de Volharding presenteerde een aantal werken die passen in de traditie van De Klare Lijn en vroeg daarnaast een aantal Nederlandse componisten werken speciaal voor dit programma te schrijven. Paul Termos - <i>Linea Recta</i> , Guus Janssen - <i>Woeha</i> , Giel Vleggaar - <i>Brave Cactus Hits the Road</i> , Joey Roukens - <i>Shifting Lines, Shifting Colors</i> , Caroline Berkenbosch - <i>M35</i> , Jan Bus - <i>En Plein Air</i> Concert door het internationale door Wil Offermans opgerichte fluitensemble "e-wave" Slagwerkgroep Den Haag: <i>Parlando</i> . Nieuw werk van Clarence Barlow, Maarten Altena's <i>Speaking</i> . Michel van der Aa's <i>Wake</i> en James Tenney's <i>Deus ex Machina</i> . Daarnaast werd er een nieuw werk van Jan-Bas Bollen gespeeld. Kees Wieringa piano speelde werken van Jakob Van Domselaer: <i>Proeven van Stijlkunst: I-VII, Sonate no.9, Suite (1954), Proeven van Stijlkunst: VIII - IX, Suite (1937)</i> Tongyeong International Music Festival. Schönberg Ensemble trad op tijdens het Festival Concert door het internationale door Wil Offermans opgerichte fluitensemble "e-wave" Festival 'No Fun Fest 2004'. Gert-Jan Prins maakte een tournee door de Verenigde Staten tot 3/4. Op het programma onder meer zijn solostuk <i>Risk</i> . Blaauw Ensemble: Oprichter en trompettist Marco Blaauw ontwikkelde zelf nieuwe instrumenten die het mogelijk maken klanken te realiseren die op een traditionele trompet niet mogelijk zijn. In dit concert improviseert het ensemble.
18/3	Frankrijk	Bourg-en-Bresse	
18/3	Eindhoven	De Witte Dame (Axes)	
19/3	Bergen	Ruïnekerk	
19-20/3	Korea	Tongyeong	
20/3	Frankrijk	Lyon	
20/3	Verenigde Staten	Brooklyn	
20/3	Maastricht	Conservatorium (Intro)	

21/3	Velp	Kunsthuis 13
22/3	Spanje	Barcelona
23/3	Verenigde Staten	New York City
24/3	Spanje	Bilbao
24/3	Verenigde Staten	Annandale-on-Hudsin
24/3	Rotterdam	Lantaren / Venster
24/3	Tilburg	Paradox (Risk)
25/3	Enschede	Muziekcentrum
25/3	's Hertogenbosch	Muziekcentrum
26/3	Verenigde Staten	Boston
26/3	Utrecht	Theater Kikker
27/3	Verenigde Staten	Amherst
26-27/3	Utrecht	Huis a/d Werf
27-28/3	Mexico	Mexico City

de ereprijs met Harry Sparnaay. In het kader van de Big Bangconcerten. Voor dit concert had het ensemble Harry Sparnaay uitgenodigd als speciale gast. Hij soleerde in *Samen Sterk* van Roderik de Man en in een werk van Robert HP Platz, verder composities van Wil Eisma, Jan Bus, Rodney Sharman en John Korsrud.

Capella de la Esperança in het kader van het festival 'VII Cicio Internacional d'Influències Musicals' gaf het Duo Levent samen met Christiaan de Jong concerten. Op het programma stonden o.a. *Estudio* van Ignacio Baca Lobera, *Zuiderwind* (2003) en *Swee Links* (2004) van Christiaan de Jong, *DUST* van Ton Bruynèl, *LEVENT* van Matthias Kadar, *Bass clarinet solitude* van Joji Yuasa, *Toccata, Villancico y Fuga* van Alberto Ginastera en *Con Toda el Alma* van Roderik de Man. Tonic. Gert-Jan Prins samen met Lee Ranaldo (bekend als gitarist/zanger van de rockgroep 'Sonic Youth') Residencia de los Jesuitas. In het kader van het festival 'VII Cicio Internacional d'Influències Musicals' gaf het Duo Levent samen met Christiaan de Jong concerten. Op het programma stonden o.a. *Estudio* van Ignacio Baca Lobera, *Zuiderwind* (2003) en *Swee Links* (2004) van Christiaan de Jong, *DUST* van Ton Bruynèl, *LEVENT* van Matthias Kadar, *Bass clarinet solitude* van Joji Yuasa, *Toccata, Villancico y Fuga* van Alberto Ginastera en *Con Toda el Alma* van Roderik de Man.

Gert-Jan Prins samen met Pita (Peter Rehberg), Marcus Schmickler en Thomas Lehn Nieuw Ensemble o.l.v. Ed Spanjaard. Elliott Carter - *Luimen*, Luis de Pablo - *Libro de imagenes*, Aldo Clementi - *Agnus Dei*, Jonathan Harvey - *Scena*, Franco Donatoni - *Refrain I*

Turntable jazz en Marco Blaauw, trompet. Twee DJ/scratchers (DJ Biotic en DJ Smooth Cee) en twee blazers (Jacco Reynhoudt, saxofoon en Marco Blaauw, trompet) zijn bij elkaar gebracht. Via improvisatie werken zij gezamenlijk aan nieuwe composities. Resultaat: een vreemde, maar uiterst boeiende live-presentatie, waarbij confrontatie, wisselwerking en kruisbestuiving de hoofdtoon voeren.

Corrie van Binsbergen & Toon Tellegen. Tijdens dit concert werden Tellegens verhalen verteld en gespeeld, met Tellegen zelf in de rol van verteller. Composities werden uitgevoerd door een klassiek strijktrio en improvisatie muzikanten, met onder meer Angelo Verploegen (trompet), Rutger van Otterloo (saxen), Jan Willem van der Ham (fagot & altsax), Alan Purves (percussie), Hein Offermans (contrabas), Albert van Veenendaal (piano) en natuurlijk Van Binsbergen zelf op gitaar.

Studenten Koninklijk Conservatorium. Presentatieconcert met een Italiaans tintje. Werken van bekende avant-gardisten als Luciano Berio, Luigi Dallapiccola en Bruno Maderna. Verder uitvoeringen van minder bekende werken van Nino Rota (*Nonet in bes*) en Alfredo Casella (*Serenata*).

Gert-Jan Prins maakte een tournee door de Verenigde Staten. Op het programma onder meer zijn solostuk *Risk* Preslmayr & Isphording en Wouter Snoei; *Veto*. Karin Preslmayr, Viola da gamba vormt samen met Goska Isphording, klavecimbel, speelden het speciaal voor hen door de Poolse Anna Jedrzejewska geschreven *Elementaries*. Verder composities van Eero Hämeenniemi, Ewa Trebacz, Henry Vega en Jukka Tiensuu. De tweede première in dit concert was een nieuw werk met live elektronica van Wouter Snoei, gecomponeerd in opdracht van het Fonds voor de Scheppende Toonkunst.

Hampshire College. Gert-Jan Prins maakte een tournee door de Verenigde Staten. Met onder meer zijn solostuk *Risk* Solex / Maarten Altena Ensemble. Componist Altena arrangeerde de sample-pop van Solex voor zijn ensemble. Solex op haar beurt dook in '25 jaar Altena' en smeedde hiervan een nieuw werk: *1 + 1 = 11*. Naast *1 + 1 = 11* namen Solex en MAE samen met zangeres Noa Frenkel enkele nummers van de Amerikaanse componist Charles Ives onder handen. 'Chapel' auditorium Centro Cultural Helénico. Concerten van The Electronic Hammer (slagwerk en elektronica uit Nederland). Met o.a. *Liquidus* van Henry Vega, *Refractions II* van Juan Parra Cancino, *Temazcal* van Javier Alvarez, *Music for High-hat and Computer* van Cort Lippe, *De Go* van Ricardo Giraldo, *The Electronic Hammer* van The Electronic Hammer, *RZW* van Juan Sebastian Lach en *Rimbarimba* van Rodrigo Sigal

Duo Levent

Christiaan de Jong

PIANISTISCHE HOMMAGE AAN VAN DOMSELAER

van: 22.03.2004

Jakob van Domselaar, Proeven van Stilluurt, Sonate no 9 en Suite uit 1937 en 1954. Uitvoering door pianist Kees Wieringa. Geboort. veldagend 19 maart in de Ruinert in BECCIN.

Op het breuivlak van twee wereldoorlogen werden behalve menselijke verhoudingen ook muzikale tradities vaak ingruipend gewijzigd. De Nederlandse componist Jakob van Domselaar (1890-1960) was in dat opzicht een kind van zijn tijd. Zijn naam ontbreekt weliswaar in toonaangevende muzieklectraat, maar pianist Kees Wieringa demonstreerde vrijdagavond zeer overtuigend een boeiende visie op het oeuvre van deze min of meer eilgrijfde toonkunstenaar.

Wieringa schreef in zijn programmaboekje met glashelder bewoordingen het compositorisch beeld van Van Domselaar.

In 1988 hoorde Wieringa op het Berlagconours tot de prijswinnaars met zijn specialisatie als Van Domselaar-kenner. Sindsdien zal zijn inzicht in het werk van deze componist, maar aangekomen mag worden, alleen maar meer verdieping hebben ondergaan. De affiniteit van Van Domselaar met zijn schillerende tijdgenoot Piet Mondriaan werd door de pianist met opmerkelijk veel dan uit de toetsen gehaald. Met weinig fantasie kon al luisterend een overeenkomst worden bespeurd in de constructivistische opvattingen van beide kunstenaars.

Wieringa benadrukte voortreffelijk de wiskundig aanvoerende logica waarmee Van Domselaar akkoordblikken inderdaad basis voor zijn composities. De Proeven van Stilluurt, kregen een weergaloos onthaal. Wieringa accentueerde met een stevige vingertech-niek de structurele bouwweisen, maar vergat de gevoelsmatige kant niet. De synthetische van cerebrale theorieën en emotionele aansprekbaarheid werden pijnlijk gecombineerd.

De Sonate uit 1924 en de Suites uit 1937 en 1954 ondergingen ook een respectvolle behandeling. Zowel de strenge doornatiek van het werk als de pianistische poëzie van zijn vertolker kregen volop de ruimte. Wieringa liet tevens doorschemeren dat Liszt, Debussy en Bach wegbereiders mochten zijn geweest van een eigenzinnig klavierbeleid dat ook Van Domselaar niet ontbevoord liet.

ONNO HOEDEMAN

The Electronic Hammer in Mexico

Orchestral concerts
March 30th
Millenaris Theatre, 7:30 pm

Netherlands Radio Chamber Orchestra
Peter Eötvös: Triangel
Peter Eötvös: Replica - Hungarian premiere
Michel van der Aa: Here (enclosed) - premiere
Peter Eötvös: Snatches of a conversation - Hungarian premiere

Conductor: Peter Eötvös
With: Peter Prommel / percussion, Kim Kashkashian / viola, Marc O Blauw / trumpet, Zoltan Nizet / vocal

One of the most renowned interpreters of 20th century music. He began his career as a composer and conductor as an assistant to Stockhausen and Boulez. From 1978 to 1992 he was artistic director of the Ensemble InterContemporain in Paris. From 1985 to 1988 he was principal guest conductor of the BBC Symphony Orchestra, and from 1992 to 1995 he was the first Guest Conductor of the Budapest Radio Chamber Orchestra. Currently he is the Chief Conductor of the Dutch Radio Chamber Orchestra, Guest Conductor for contemporary music of the Budapest National Philharmonics and professor of Cologne's Hochschule für Musik. In 1991 he founded the International Eötvös Institute for young conductors and composers. In recognition of his work, in 1988 he was made an "Officier de l'Ordre des arts et des lettres" by the French Minister of Culture. In 1997 in Budapest he received the Bartók-Pastors Prize. He was elected member of the Akademie der Künste in Berlin in 1997, the Székelyi Academy of Literature and Arts in Budapest in 1997, and the Sächsische Akademie der Künste in Dresden in 1999. In 2000 he was awarded the anniversary prize of the Christoph and Stephan Kaske Stiftung. In May 2001 he received the newly established Goudier Prize in Budapest for his stage sound drama *As I Crossed a Bridge of Dreams*. His compositions are played throughout the world. In 1996 his opera *Three Sisters* won the "Grand prix de la critique 1997/98" - Prix Claude-Rostand (Paris), the "Victoires de la Musique Classique et du Jazz 1998" (Paris) and the "Trix Caecilia" (Brussels). In 2001 he was awarded the Hungarian Classics Prize established by Gramofon magazine. His works are published by Edition Musica Budapest, Schott in Paris, Ricordi in Munich and Schott Music Mainz and his recordings have been issued by a BMC, DGG, ECM, EMI, Gramofon AB BIS, and Harmonia Mundi.

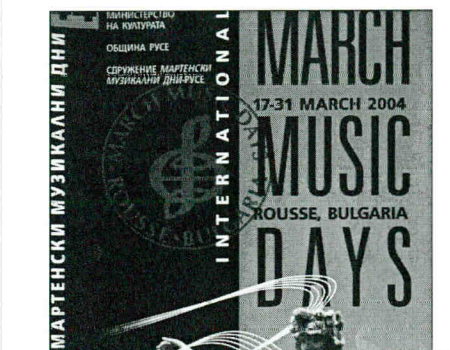
In honour of the 60th birthday of Peter Eötvös (Organised jointly with the Millenaris Kft., with the support of Gaudemus and MuziekGroep Nederland)

МАРЕНСКИ МУЗИКАНИ ДНИ
ОБЩИНА РУСЕ
СЕРБИЈЕНЕ МАРЕНСКИ МУЗИКАНИ ДНИ

MARCH MUSIC INTERNATIONAL
17-31 MARCH 2004
ROUSSE, BULGARIA
DAYS

МАРЕНСКИ МУЗИКАНИ ДНИ
ОБЩИНА РУСЕ
СЕРБИЈЕНЕ МАРЕНСКИ МУЗИКАНИ ДНИ

MARCH MUSIC INTERNATIONAL
17-31 MARCH 2004
ROUSSE, BULGARIA
DAYS

25 Thursday 19:00h / 7 pm
MUSICA AETERNA
BAROQUE ENSEMBLE
Peter Zajack violin
Peter Szathmari viola
Ramiel Zafirovic cello
Peter Kral' alto
Programme: A. Corelli, T. Albinoni, J. Bach, G. Vivaldi

26 Friday 19:00h / 7 pm
MUSICA AETERNA
BAROQUE ENSEMBLE
Peter Zajack violin
Peter Szathmari viola
Ramiel Zafirovic cello
Peter Kral' alto
Programme: A. Corelli, T. Albinoni, J. Bach, G. Vivaldi

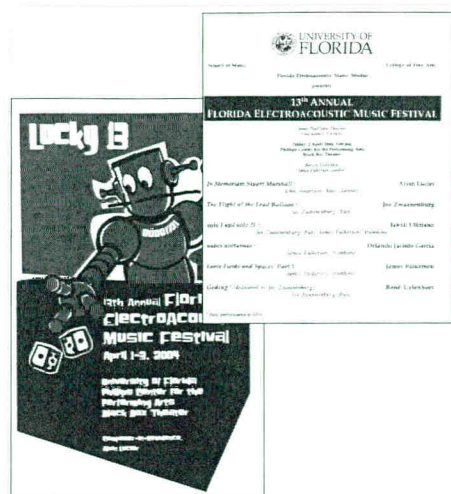

Neil van der Linden, Yannis Kyriakides en Paul Koek in Egypte

25-28/3	's Hertogenbosch	Muziekcentrum	Earational 2004. Earational, een festival voor elektronische muziek. Veel musici begeleiden hun optredens dan ook met speciaal vervaardigde video- en filmwerken. Een uitgekende selectie geluidsinstallaties en klanksculpturen op bijzondere plekken in 's Hertogenbosch
28/3	Nijmegen	Galerie Marzee	Ralph van Raat: <i>Sonatas and Interludes</i> - voor geprepareerde piano van John Cage.
28/3	Venlo	Museum V. Bommel V. Dam	Matty Niël Consort. Manon Meijs (viool), Roger Niesse (klarinet), Gemma Serpenti (cello) en Peter Soeters (piano). Alexander Zemlinsky - <i>Trio in d moll</i> , Ernst Krenek - <i>Trio für Klarinette, Violine und Klavier</i> , Matty Niël - <i>Triptiek</i> , André Stolwijk - <i>Sonate per Quattro</i>
30/3	Hongarije	Boedapest	Budapest Spring Festival, Millenaris Teátrum. Het Radio Kamerorkest speelde o.l.v. Peter Eötvös werken van de meester zelf (<i>Replica, Triangel en Snatches of a conversation</i>) en een wereldpremière van Michel van der Aa (<i>Here</i>), gecomponeerd ter gelegenheid van de zestigste verjaardag van Peter Eötvös.
30/3	Groningen	Grand Theatre (Prime)	ABRIXAS, passie van een satelliet. Multimediale kameropera. Titus Muizelaar, regie, Edzard Mik, libretto, Guus Janssen, compositie, Jannie Pranger, performance-zang, Huib Emmer en Edwin van der Heide, performance-elektronica, Ton Venhoeven, videobeeld. In coproductie met Stichting LOOS/studio LOOS.
17-31/3	Bulgarije	Rousse	Festival 'March Music Days', gaven Tatiana Koleva en Frances-Marie Uitti een concert in het kader van het multimedia-project 'Sound Ways 2004'. Daarnaast verzorgden zij een aantal masterclasses. Het concertprogramma was als volgt: Martijn Padding - <i>Couple</i> , Earle Brown - <i>December</i> , Earle Brown - <i>4 Systems</i> , Sylvano Bussotti - <i>Dai Setti Fogli</i> , Iannis Xenakis - <i>Kottos</i> , Donncha Dennehy - <i>Paddy</i> , Giacinto Scelsi - <i>Yghur</i> , Tatiana Koleva / Frances Marie Uitti - <i>Work from Ferenc van Damme</i> , Frances Marie Uitti - <i>Mesognie della Notte</i> , Tatiana Koleva / Frances Marie Uitti - <i>Bits and Pieces</i>
31/3	Maastricht	Lutherse Kerk (Intro)	Duo Levent: Harry Sparnaay (basklarinet) en Silvia Castillo (orgel) bracht een concert met composities die speciaal voor het duo geschreven zijn. Dai Fujikura - <i>Vanished Whisper</i> , Maki Ishii - <i>Dreams are but Shadows</i> , Matthias Kadar - <i>Levent</i> , Toek Numan - <i>The Cuckoo</i> , Joji Yuasa - <i>Bass clarinet solitude</i> , Ton Bruyñel - <i>Relief</i> , Roderik de Man - <i>Con Toda el Alma</i>
31/3	Tilburg	Paradox (Risk)	<i>Blast extended</i> : Blast aangevuld met stem en trombone. Bij deze bezetting ligt het accent meer op de gecomponeerde muziek. Een rode draad voor de stukken is het tekstmateriaal wat voornamelijk keuzes zijn uit de moderne literatuur, met name de poëzie.
1/4	Verenigde Staten	Houston, Texas	Texas A&M University. The Electronic Hammer (slagwerk en elektronica ensemble uit Nederland) gaf concerten. Het programma bestond uit <i>Liquidus</i> van Henry Vega, <i>Refractions II</i> van Juan Parra Cancino, <i>Tamazcal</i> van Javier Alvarez, <i>Music for High-hat and Computer</i> van Cort Lippe, <i>De Go</i> van Ricardo Giraldo, <i>The Electronic Hammer</i> van The Electronic Hammer, <i>RZW</i> van Juan Sebastian Lach en <i>Rimbarimba</i> van Rodrigo Sigal
1/4	Verenigde Staten	Chicago	The Art Institute of Chicago, lezing van Gert-Jan Prins
1/4	Verenigde Staten	New York	Alice Tully Hall, tournee van Guus Janssen (componist en pianist). Wereldpremière van zijn <i>Concerto for clarinet and chamber orchestra</i> , door het New Juilliard Ensemble
1/4	Utrecht	Theater Kikker	Zes Continenten Project: Marcel Worms & Eleanore Pameijer. Eleonore Pameijer en Marcel Worms presenteren de tweede ronde van hun 6 Continenten Project met nieuwe werken van Gilberto Mendes (Brazilië), Martin Scherzinger (Zuid-Afrika), Chiel Meijering (Nederland) en Ronald Sniijders (Suriname).
2/4	Egypte	Cairo	Neil van der Linden, Yannis Kyriakides en Paul Koek maakten een studiereis, waar in samenwerking met Egyptische componisten/musici workshops plaatsvonden in het Nederlands-Vlaams Cultuur Instituut. Daarnaast gaf Marcel Worms een concert met stukken van Egyptische componisten
2/4	Rotterdam	Lantaren/Venster	Schönberg Kwartet: Amerikaans programma: Charles Ives - <i>Strijkkwartet nr. 2, op. 19</i> , Morton Feldman - <i>Structures</i> , Samuel Barber - <i>Strijkkwartet op. 11</i> , George Crumb - <i>Black Angels</i>
2/4	Verenigde Staten	Chicago	Northwestern University, radioproject van Gert-Jan Prins
2/4	Verenigde Staten	Boston	Zeitgeist Gallery. Guus Janssen samen met het Callithumpian Ensemble (saxofoonkwartet) en Jorrit Dijkstra (altsaxofoon) speelden zijn compositie <i>Karton</i>

1-3/4	Verenigde Staten	New York & Gainesville	13 th Florida Electronic Music Festival. The Barton Workshop gaf concerten Componisten Samuel Vriezen en René Uijlenhoet waren ook aanwezig.
3/4	Verenigde Staten	Chicago	60DUM, Gert-Jan Prins maakte een tournee door de Verenigde Staten. Onder meer zijn solostuk <i>Risk</i> University of North Texas. Concert van The Electronic Hammer (een slagwerk en elektronica ensemble uit Nederland). Met o.a.a. <i>Liquidus</i> van Henry Vega, <i>Refractions II</i> van Juan Parra Cancino, <i>Temazcal</i> van Javier Alvarez, <i>Music for High-hat and Computer</i> van Cort Lippe, <i>De Go</i> van Ricardo Giraldo, <i>The Electronic Hammer</i> van The Electronic Hammer, <i>RZW</i> van Juan Sebastian Lach en <i>Rimbarimba</i> van Rodrigo Sigal
3/4	Verenigde Staten	Denton, Texas	
3/4	Verenigde Staten	Boston	Zeitgeist Gallery. Concert van Guus Janssen en Jorrit Dijkstra
3/4	Groningen	Grand Theatre (Prime)	VAMP-productie: <i>Hel Monster met de Twee Ruggen</i> Een kameropera van David Dramm op een libretto van Hafid Bouazza. Regie, Gijs de Lange / Bianca van Dillen, toneelbeeld, Lynne Leegte. Uitvoerenden: sopranen Ingrid Kappelle en Marijke van Stralen en het Pianoduo Post & Mulder.
3/4	Den Haag	Korzo	Slagwerkgroep Den Haag: Muziek- en filmprogramma met een Aziatisch karakter. Pemièrre van <i>Parade</i> van Guo Wenjing, daarnaast werken van: de Koreaanse componiste Seung Ah-Oh, de Chinese componist Qu Xiaosong en de Japanse componist Jo Kondo. De kunstfilm <i>De Sprong</i> , gebaseerd op de compositie <i>Poeme Lyrique</i> van de Chinees-Franse componist Chen Qigang. Tot slot een Koreaanse film met muziek voor slagwerkers die tevens choreografeerd zijn.
4/4	Apeldoorn	Gigant	Bik Bent Braam: <i>Growing Pains</i> . Michiel Braam (piano), Wilbert de Jooode (contrabas), Joop van Erven (slagwerk), Frans Vermeerssen (tenor- en baritonsaxofoon), Frank Gratkowski (altsaxofoon, klarinet en basklarinet), Jan Willem van der Ham (altsaxofoon, fagot), Bart van der Putten (altsaxofoon, klarinet), Peter Haex (tenortuba), Patrick Votrian (bastuba), Eric Boeren (cornet), Angelo Verploegen (trompet) Wolter Wierbos en Hans Sparla (trombone). Voor <i>Growing Pains</i> heeft Michiel Braam voor iedereen twee nieuwe stukjes muziek geschreven, rekening houdend met de stijl en persoonlijkheid van de muzikanten
7/4	Rotterdam	Lantaren/Venster	Coolhaven & Rorschach baritonsax-ensemble. Coolhaven: Peter Fenger, Hajo Doorn en Lukas Simonis, speelden met akoestische instrumenten, samplers, computers, effecten, sequenzers en de menselijke stem. Het Rorschach ensemble, drie baritonsaxofonisten (Henk van Schaik, Hans Pattist en Miriam Siebenstädt) en de vocaliste Anne Wellmer die hun geluid elektronisch verwerkt.
8/4	's Hertogenbosch	Muziekcentrum	Marc van Vughts <i>Big Bizar Habit</i> . Een 11-koppig ensemble met de omvang van een traditioneel kamermuziekorkest. De musici hebben allen hun sporen verdiend op de grensvlakken van de hedendaagse gecomponeerde en geïmproviseerde muziek.
8-10/4	Verenigde Staten	Miami	New Music Miami Festival, Wolfsonian - FIU, Miami Beach. Concerten door The Barton Workshop en Henri Bok (basklarinet). Op het programma stonden wereldpremières van Samuel Vriezen en René Uijlenhoet en werken van Henri Bok, James Fulkerson, Jos Zwaanenburg, Jos Kunst en Joep Straesser. Componisten Samuel Vriezen en René Uijlenhoet geven lezingen over hun werk.
10/4	Den Haag	Korzo	Maarten Altena Ensemble: Vijf studenten van het Koninklijk Conservatorium Den Haag (Ivana Kis, Matthew Wright, Federico Reuben, Jasna Velickovic en Marlon Titre) maakten voor het het programma <i>Chemistry</i> ieder een nieuw werk. Zij werden hierin begeleid door compositiedocenten Gilius van Bergeijk en Martijn Padding en door artistiek leider Maarten Altena. Daarnaast kregen ze de gelegenheid om in een aantal workshops met de musici van het ensemble te experimenteren en hun partituren bij te schaven. Zij moesten zich aan één regel houden: ze moeten zuiver voor het ensemble componeren.
13-14/4	Rotterdam	Lantaren/Venster	Presentatie nieuw werk, van studenten van het Rotterdams Conservatorium: Maria Alejandra Castro Espejo, Aitor Arronte, Sebastian Herrera, Matijs de Roo, Joey Roukens, Friso van Wijck, Nuno Henriques, Ugras Durmus, Danny de Graan en Willem van der Weide.
14/4	Den Haag	Korzo	Gending: <i>Terus-Terus</i> (on the move). Combinaties van de Javaanse gamelan met live-elektronica en tape. Premièrre van nieuwe composities. Roderik de Man - <i>Terus-terus tenang-tenang</i> , Paul Bruinen - <i>Angstzweet</i> , Jorrit Tamminga - <i>Tijdverspilling</i> , Geoffrey King - <i>The language of thunder</i> , Hans van Zijp - <i>Antara benua dan benua</i>

DELFTSE COURANT van: 31.03.2004

MUZIEK | Slagwerkgroep Den Haag Ritmisch reizen naar het oosten

door
Sandra Put

Fedor Teunisse speelt al vanaf zijn vierde jaar drums. Zijn vader gaf hem hét voorbeeld en ook al wilde de man liever niet dat zijn zoon voorgoed achter het drumstel zou kruipen. Teunisse was niet meer van de drumritmes af te krijgen. De inmiddels 31-jarige slagwerker ging naar het conservatorium, specialiseerde zich in klassieke slagwerkinstrumenten als de vibrafoon en de marimba en maakt sinds een jaar of vijf deel uit van Slagwerkgroep Den Haag. Met dat ensemble geeft hij regelmatig optredens en zoekt naar nieuwe mogelijkheden, nieuwe, hedendaagse klanken in de slagwerkwereld.

Slagwerkgroep Den Haag bestaat al ruim vijftienvestig jaar en is van oorsprong een puur Haags ensemble. Fedor Teunisse behoort tot de derde generatie slagwerkers. In totaal maken zes personen deel uit van de groep; de helft van hen heeft volgens Teunisse niet aan het Haags conservatorium gestudeerd. Zelf heeft hij ook in Rotterdam en Utrecht op school gezeten, maar desondanks vindt hij dat Slagwerkgroep Den Haag toch nog steeds bijzonder sterk op de Hofstad is georiënteerd. "We spelen bijvoorbeeld veel werk van jonge Haagse componisten en we treden er regelmatig op."

Zo ook zaterdag 3 april. Dan brengt Slagwerkgroep Den Haag in het Korzo Theater het muzikale programma 'Parade', dat gezien kan worden als een unieke, eenmalige reis naar het verre oosten. De componisten Guo Wenjing, Qu Xiaosong, Chen Qigang, Seung-Ah Oh en Jo Kondo zullen, met film en met muziek van Slagwerkgroep Den Haag, gidsen zijn op de weg die via Korea en Japan naar China leidt. In het werk 'DaDeRimGil' van de jonge Koreaanse componiste Seung-Ah Oh bespeelt Fedor Teunisse een steen. "Heel bijzonder", noemt hij het Instrument. "Het is een wassteen met een oppervlakte van een halve meter bij twintig centimeter. Hij wordt in Korea gebruikt als strijklizer. Er worden kleiden en lakens op de steen gelegd en dan wordt er met stokken op geslagen. Net zolang tot ze strak zijn, de kreukels zijn verdwenen." De Koreaanse wassteen wordt door twee leden van de slagwerkgroep bespeeld. "Nee, moeilijk is het niet", zegt Teunisse, "maar het is

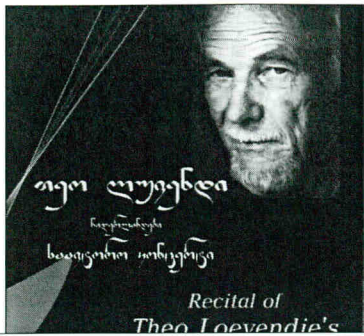
wel wennen. Een steen heeft een heel andere terugslag. Dat voel je in eerste instantie in je polsen en handen. De klank die de steen geeft, is heel bijzonder. Het geluid is vrij hoog en past heel mooi bij de andere slagwerkinstrumenten die Seung-Ah Oh heeft gekozen voor zijn compositie." Teunisse speelt ook mee in 'Parade', een muzikaal werk van één van de meest spraakmakende componisten op dit moment in China, Guo Wenjing - 'Parade' is tevens de titel van het gehele muzikale programma, omdat in het Korzo Theater de wereldpremière van dit werk zal plaatshebben.

"De compositie van Guo Wenjing wordt gespeeld op zes operagongs die op tafel staan", vertelt Teunisse. De muziek van Wenjing is sterk beïnvloed door de Sichuan opera, afkomstig uit de gelijknamige provincie. "We bespelen ze met z'n drieën. We hebben elk in principe twee gongs tot onze beschikking, maar het is tevens een uitgeschreven choreografie, want op een gegeven moment bespelen we tegelijkertijd alle zes gongs waardoor de handen elkaar kruisen. We willen nog proberen te regelen een camera van boven te laten filmen, want dan zou het publiek goed kunnen volgen wat er precies gebeurt." Lachend: "Nee, we zijn nog nooit in de knoop geraakt." Ook de werken van Qu Xiaosong, Chen Qigang en Jo Kondo zijn rijk aan tradities uit het verre oosten. De muziek heeft net als 'Parade' en 'DaDeRimGil' een frisse blik op westerse wereld. De compositie van Qu Xiaosong noemt Teunisse fascinerend. "Het zit vol prachtige, emotionele uitbarstingen en bewust gekozen stiltes." Om de reis compleet te maken staan er er ook nog twee films op het programma. In 'De Sprong' werken de makers Sylvia Stoetzer en Mirjam van Veenen het concept traditie en transformatie uit aan de hand van 'Poeme Lyrique II' van de Chinees-Franse componist Chen Qigang. De tweede film is een registratie van het Koreaanse slagwerk Samulnori. Daarmee wordt duidelijk dat slagwerk en dans hetzelfde kan zijn.

KORZO THEATER
Slagwerkgroep Den Haag met 'Parade'. Op zaterdag 3 april. Aanvang: 20.30 uur.

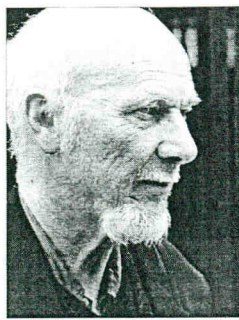
Bik Bent Braam

ART 2004-05

პირა ჯარის ქაზემენტებით

შინიდარდალთი ჟამოხობორი თაო ჟამანდო რდავას ჟეპას ლა აბონალარ ჟესივას და აბსინასა საბაროსს

ბილიკის ჟამოხობორი თაო ჟამანდო რდავას ჟეპას ლა აბონალარ ჟესივას და აბსინასა საბაროსს

14-21/4 Georgië Tbilisi
15/4 El Salvador San Salvador
15-4 Finland Helsinki
16/4 El Salvador Santa Ana
16/4 Maastricht St. Janskerk (Intro)

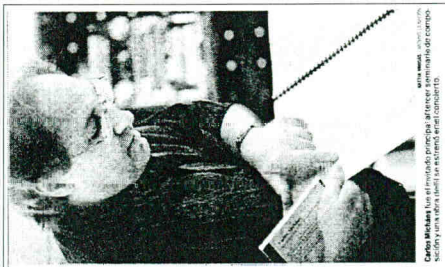
Georgian State Conservatory. Masterclasses van Theo Loevendie. Lokale musici voerden tevens een aantal werken van hem uit o.a.: Ackermusik, Drones, Victoria Regina, Lerchentrio, Strides, 4 easy pieces, Aksak en Music for flute and piano.

17/4 Costa Rica San José
17-18/4 Polen Jawor, Szczecin

Concert van Het Nederlands Pianokwartet en Carlos Micháns Gitaarfestival Helsinki. concert door gitaarduo Marko Kampman en Jim Nilsson.

18/4 Venlo Museum V. Bommel V. Dam
18/4 's Hertogenbosch Muziekcentrum
18/4 Den Haag Korzo

Chamber Ensembles Competition en het Saxophone Festival II. Concerten door het Nederlands Saxofoonkwartet. Quartett - A. Glazounov, Saxofoonkwartet - Tristan Keuris, Saxofoonkwartet - Wim Petersma, Quatuor - Claude Pascal, Saxofoonkwartet - Peter Jan Wagemans, Quatuor - Florent Schmitt en Twee Koralen - Klaas de Vries.

Carlos Michalski, los el músico principal del tercer seminario de composición y una vez más, allí en el estudio en el concierto.

18&20/4 Finland Helsinki
19/4 Amsterdam Paradiso

Orkest De Volharding en Merlijn Twaalfhoven: Soirées Unextracted. Twaalfhoven ging in drie verschillende periodes in dit seizoen, een innige samenwerking aan met de musici van Orkest De Volharding en enkele kunstenaars die al eerder de aandacht trokken met grensoverschrijdend werk.

Invitados de gala
crítica de música
Alonso Balboa: Marimú (1986), Compañeros (1990), y del modernismo del siglo XX, y del modernismo del siglo XX, y del modernismo del siglo XX...

21/4 Rotterdam Lantaren/Venster
21/4 Tilburg Paradox (Risk)

Projectnul: 01. Samenstelling Jan Hiddink Paradiso: Tijdens de eerste aflevering presenteert Project Nul Coolhaven uit Rotterdam en Désormais uit Canada / VS. Coolhaven, in negenkoppige bezetting, presenteert Die Strombloque Phantasiëën: een elektronische muziek-theater voorstelling.

20-22/4 Zuid-Afrika Johannesburg
22/4 Zuid-Afrika Johannesburg
22/4 Alkmaar Provdaja

Johannesburg Music Institute: Concerten van Nora Mulder (piano) en het Sontonga Quartet: Alfred Schnittke - Piano Quintet, Matthijs van Dijk- Piano Quintet. Met het JMI Orchestra: Piazzolla - Quatro estaciones portenas, G.Antheil - Jazz Symfonie, Met studenten: Mayke Nas - Digit #2, Arnold van Wijk - 3 Folksongs

16-23/4	Litouwen, Estland, Letland	
23/4	's Hertogenbosch	Muziekcentrum
23/4	Bergen	Ruïnekerk
24/4	Zuid-Afrika	Cape Town
27/4	Rotterdam	Lantaren/Venster
27/4	Utrecht	Theater Kikker
28/4	Den Haag	Korzo
29/4	Zuid-Afrika	Cape Town
30/4	Zuid-Afrika	Stellenbosch
1/5	Utrecht	Theater Kikker
2/5	Canada	Toronto
2/5	's Hertogenbosch	Muziekcentrum
2/5	Nijmegen	Galerie Marzee
3/5	Verenigde Staten	New York
4/5	Verenigde Staten	New York
1-5/5	Verenigde Staten	New York
6/5	's Hertogenbosch	Muziekcentrum

Vilnius, Riga en Tallinn: Tournee van Edwin van der Heide door de Baltische Staten hij gaf concerten en lezingen. Op het programma o.a. - #11 (Marey <-> Moiré), - LSP#5 (Laser / Sound Performance #5), - Inner space's voices en impulse #10.

Harmonia Ensemble meets Zappa. Het Harmonia Ensemble, streeft ernaar klassieke, eigentijdse en populaire muziek met elkaar te verbinden. Dit keer stukken van Zappa, waar het ensemble haar eigen draai aangeeft.

Trio Telesto: *de subtiele klankwereld van Sofia Goebaidoelina*. An Raskin (bayan), Tiziana Pintus (viool) en John Addison (cello). Op het programma werken van Sofia Goebaidoelina, ingeleid door componist-musicoloog Martijn Voorvelt, - *In croce*, - *Silenzio*, - *Freue Dich!* Baxter Concert Hall. Masterclas en concerten van Nora Mulder (piano) met Sontonga Quartet: Alfred Schnittke - *Piano Quintet*

Maarten Altena Ensemble: *de Varèse Connection*. Nieuwe werken van Emmer, Ten Hoorn, Isadora, Kyriakides en Profos. Proeflokaal # 28. Het podium voor audiovisuele verrassingen. Soil Ensemble: *Double Delight*: SOIL laat in in zeven verschillende bezettingen zien hoe geluid in licht te vangen is. Nieuw werk van jonge componisten wordt gecombineerd met een live tot stand gebracht lichtontwerp van de jonge kunstenaars Peter Max en Henrik Vanketwich. Verder nieuw werk van Chen Wagner, Matthew Rizzuto, Koen Nutters en John De Simone. Baxter Concert Hall. Concerten van Nora Mulder (piano) met Sontonga Quartet: Matthijs van Dijk - *Piano Quintet*, nieuw werk van Zuid-Afrikaanse componisten University of Stellenbosch. Solo-concert en masterclass van Nora Mulder (piano), werken van o.a. Xenakis, Cage, Van der Aa

Maarten Altena Ensemble: *Varèse Connection*. Het Maarten Altena Ensemble vroeg aan de componisten Huib Emmer, Yannis Kyriakides, Maartje ten Hoorn, Alison Isadora en Felix Profos in de geest van Varèse een stuk te schrijven. Glenn Gould Studio, Canadian Broadcasting Centre. CBC Radio/Radio Netherlands 'Dutch Music Week'. Concert door het Esprit Orchestra). Gastsolist: Tomoko Mukaiyama (piano). Programma: Peter-Jan Wagemans - *Eden's Gardener* voor piano en orkest (Noord-Amerikaanse première), Tristan Keuris - *Sinfonia* (Canadese première), José Evangelista - *Symphony minute*, Alexina Louie - *Prologue* en *Berceuse* uit de opera *The Scarlett Princess*, Chris Paul Harman - *Axle*.

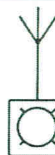
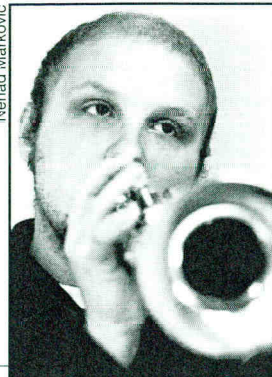
Nenad Markovic, trompet: Winnar van het Tromp Muziek Concours in Eindhoven. Tijdens zijn recital presenteerde Markovic een programma met uitsluitend hedendaags werk. O.a. Karlheinz Stockhausen - *Oberlippentanz* voor piccolo-trompet. Antoine Tisné - *Emotion* voor trompet en verteller Nenad Markovic - *Independent Movie* voor piano en verteller, Iannis Xenakis - *Keren*. Verder nog werken van Mauricio Kagel en Hans Werner Henze.

Osiris Trio: Ellen Corver (piano), Peter Brunt (viool) en Larissa Groeneveld (cello). Theo Verbey - *Trio*, Robin de Raaff - *Piano Trio*, Robert Nasveld - *Hanging Around*, Ron Ford - *Brandelli*

Walter Reade Theater. Andriessen Festival. documentaire *A Temporary Arrangement with the Sea*, geschreven en geregisseerd door Andriessen's leerling Steve Martland, werd vertoond. Plus een uitvoering van *Rosa*. *A Horse Drama*, een samenwerkingproject van Peter Greenaway en Louis Andriessen 'Cutting Room Festival'. Componist Jacob ter Veldhuis gaf een presentatierecital.

Alice Tully Hall. Andriessen Festival. het Asko/Schönberg Ensemble o.l.v. Reinbert de Leeuw bracht *De Materie* (Amerikaanse première) van Louis Andriessen ten gehore. *The Pitch Shifter*. Multimedia science fiction-opera, theateraal werk voor maar liefst 15 musici en 4 zangers, voor live elektronica en video, van Christina Viola Oorebeek, maar ook van een apparaat, ontwikkeld door (medeproducent) STEIM, dat de mogelijkheid biedt om in *real time* de toonhoogten van zangers te veranderen. Oorebeek Schreef ook het libretto. Het tweede gedeelte van dit concert bestond uit de uitvoering van Jukka Tiensuu's *Nemo*. Uitvoerenden waren ensemble Insomnio, m.m.v. zangsolisten Jannie Pranger, Gerrie de Vries, Charles Hens en Romain Bischoff. De regie Richard Messina.

Nenad Markovic

Balandžio 17 d., šeštadienis, 19 val.,
Siuolaikinio meno centras

eMedia
EDWIN VAN DER HEIDE

Olandų e-kūrėjo multimedijos projektas

Projektas organizuojamas kartu su Gaudeamus fondu ir Nyderlandų Karalystės ambasada Vilniuje, kuriems dėkojame už finansinę paramą, bei su Cultural Bridges.

#11 (Marey <-> Moiré) (1999) 20'

Vaidėdas: Joost Rekveld
Garsas: Edwin van der Heide

Inner space's voices (1995) 15'

Autorius ir atlikėjas: Edwin van der Heide

impulse #10 (2003) 15'

Autorius ir atlikėjas: Edwin van der Heide

LSP#5 (2004) 20'

Autorius ir atlikėjas: Edwin van der Heide

EDWIN VAN DER HEIDE (g. 1970) — nepriklausomas garso, erdvės ir interakcijos menininkas. 1992 m. baigė elektroninės muzikos studijas Hagos Karališkosios konservatorijos Sonologijos institute. Tik pabaigęs konservatoriją, kartu su dviem menininkais — japonu Ataru Tanaka ir lenku kilmės švedu Zbigniewu Karkowskii — ikūrė ansamblių „Sensor band“. Ansamblio muzikantai kuria kompiuterinę muziką, naudodami sensorinius judesius daviklius.

Edwino van der Heide's stiliu sunku apibūdinti kaip garso ar media menas, nes muzikas nuolat balansuoja ties pasirinktos terpės riba. Jo pasirinktos priemonės — tai ne tik konkreti raiškos forma, bet ir erdvė, atverianti naujus komunikacijos būdus. Nors savo kūryboje jis ir naudoja muzikinę kalbą, tačiau neapsiriboja tradicine koncerto forma. Rezultatas gali būti tiek instaliacija, tiek performansas ar aplinkos menas.

Nuo 1995 m. Edwino van der Heide dėsto jungtiniame Hagos Karališkosios konservatorijos bei Karališkosios menų akademijos garso ir vaizdo fakultete. Taip pat vedė seminarus Tokijuje, Leidene, San Franciske, Darmštate, Roterdame etc. Savo instaliacijas menininkas demonstravo Olandijoje, Belgijoje, Prancūzijoje, Austrijoje, Japonijoje, Kanadoje, Brazilijoje ir Taivane.

Daugiau informacijos rasite: <http://www.knoware.nl/users/heide>

JOOST REKVELD (g. 1970) 1989—1994 m. studijavo jungtiniame Hagos Karališkosios konservatorijos ir Karališkosios menų akademijos garso ir vaizdo fakultete. Jis yra nepriklausomas abstraktaus kino ir kinetinių instaliacijų menininkas. Savo kūryboje pagrindinį dėmesį skiria fizinės šviesos, filmo ir judesio sąvayboms bei jų suvokimui. Šalia kūrybinės veiklos, jis kuruoja *impakt-festival* (Utrechtas) ir *Sonic Acts Festival* (Amsterdamas).

#11 (Marey <-> Moiré) (1999)

35 mm kino filmas

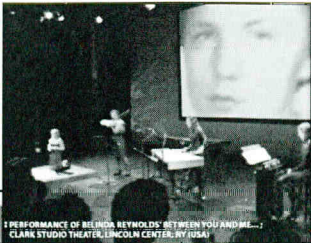
Visi vaizdai šiame filme generuoti su pertrūkais filmuojant linijos judėjimą. Tai filmas apie nutrūkstamumą, kuris būdingas pačiai šios materijos (filmo juostos) prigimčiai. Mąstydamas apie „grynąjį“ kiną, Rekveldas pradėjo domėtis istoriniais kino žanro ir apskritai

18

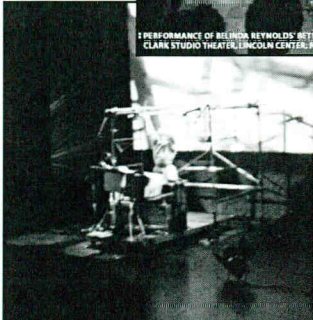
ensemble Insomnio

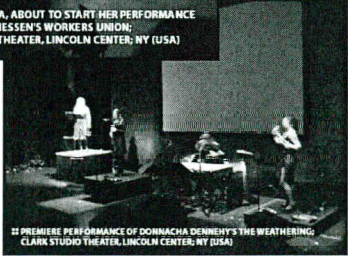
Electra Ensemble
in New York

PERFORMANCE OF BELINDA REYNOLDS' BETWEEN YOU AND ME...
CLARK STUDIO THEATER, LINCOLN CENTER, NY (USA)

TATIANA KOLEVA, ABOUT TO START HER PERFORMANCE
OF LOUIS ANDRIESEN'S WORKERS' UNION...
CLARK STUDIO THEATER, LINCOLN CENTER, NY (USA)

PREMIERE PERFORMANCE OF DONNACHA DENNEHY'S THE WEATHERING...
CLARK STUDIO THEATER, LINCOLN CENTER, NY (USA)

Brabantia Daghind 13-8-04

Muziekcentrum pakt de zaken anders aan

Het komend seizoen gaat er bij Muziekcentrum 's-Hertogenbosch nogal wat veranderen. Directeur Guy van Hulst wil het teruglopende bezoek tegengaan. Wereldmuziek, akoestische pop, jeugd en een flexibeler programmering zijn de sleutelwoorden voor de toekomst.

Muziekcentrum

door René van Peer

Muziekcentrum 's-Hertogenbosch ondergaat komend seizoen een facelift. Zowel de programmering als de presentatie gaan veranderen. Ook krijgt het muziekcentrum binnenkort een andere naam. Die wordt over twee weken onthuld, wanneer zeker is dat er geen claim op rust. De bedoeling van de veranderingen is, dat het zo een nieuwe plek krijgt in de stad, aldus directeur Guy van Hulst.

„Het moeilijke van de huidige naam is dat er alles mee gezegd wordt”, zegt Van Hulst, die vorig jaar als directeur aantrad na het vertrek van oprichter Henri Broeren. „maar het is geen merk. Met Bossche musea wordt nu een cultureel kwartier ontwikkeld. Wij willen daar deel van uitmaken. De naam moet daarbij aansluiten.”

Isolatie

Een groter probleem, zegt Van Hulst, is dat het podium nogal in isolatie opereert. „Bij mensen leeft het beeld dat het werkt voor een kleine culturele elite en dat er bijna uitsluitend ingewikkelde nieuwe muziek te horen is. Dat is niet zo”. Van Hulst gaat samen met mede-programmeurs Jeroen Doornik en Bart van Dongen de genres waarin het podium gespecialiseerd is verbreden. „Tot nog toe is jazz bij ons vooral nieuwe impro. Volgend jaar willen we een Monk-festival organiseren. Daarin willen terugrijpen op zijn muziek, maar ook laten horen hoe hij beïnvloed heeft wat er naderhand gemaakt is.”

Buiten de boot

Ook wil Van Hulst muziek presenteren die tot nog toe weinig aan bod kwam, zoals wereldmuziek en akoestische pop. „Muziek die in Den Bosch altijd buiten de boot viel, omdat Willem II daar geen geschikt podium voor is. Vanuit die concerten willen we ook dance-avonden organiseren. Reguliere optredens eindigen op de dansvloer, met een dj die inhaakt op het

voorafgaande.” Het is de bedoeling om nadrukkelijker aansluiting bij de jeugd te zoeken. Eens in de maand

komt er op zondag een ontbytconcert voor kinderen, die ontvangen worden door een vast duo. Anita van Zoest en André Arends. Ook krijgen vier Bossche jongeren de kans om onder begeleiding een festivalavond te organiseren, compleet met promotie en marketing. Een andere belangrijke verandering is dat de programmering flexibeler wordt. Bijna de helft van de optredens wordt voortaan op korte termijn geregeld, met name op het gebied van geïmproviseerde en wereldmuziek.

Inspelen

„Wij kunnen inspelen op dingen die zich op een bepaald moment voordoen, beter inhaken op de actualiteit.”

Tenslotte wil Van Hulst zijn publiek Guy van Hulst en de programmeurs Jeroen Doornik en Bart van Dongen (rechts) in het Muziekcentrum 's-Hertogenbosch. Foto Joep Lennarts

bleek meer gedifferentieerd benaderen. „Mensen maken hun keuzes vooraf op categorieën die hen aanspreken. Ze zien voortaan sneller en helderder wat interessant is. Wat ik wil is een podium voor een zeer breed publiek uit de regio.”

5/5	Verenigde Staten	New York	Clark Studio Theater. Andriessen Festival. uitvoering door het Electra Ensemble van nieuw multimediaal werk, waaronder <i>The New Math(s)</i> , een film van Hal Hartley met muziek van Andriessen, en de werken: Belinda Reynolds - <i>Between You and Me...</i> , Chiel Meijering - <i>Milk en Luiman</i> , Louis Andriessen - <i>Shopping List of a Poisoner for four voices and nail on sandpaper</i> en <i>Workers Union</i> voor slagwerksolo, installatie en 'sound track', Donnacha Dennehy - <i>The Weathering</i> .
8/5	Verenigde Staten	New York	Alice Tully Hall. Andriessen Festival, uitvoering van <i>Dubbelspoor</i> ("Double Track") en <i>Hout</i> ("Wood") van Louis Andriessen en <i>In C</i> van Terry Riley door het ensemble 'Bang on a Can All-Stars'.
7-8/5	Den Haag	Korzo	<i>Vita Nova</i> - Calliope Tsoupaki / Korzo muziekproducties Eigenzinnige kameropera <i>Vita Nova</i> van Calliope Tsoupaki, voor zangeres Ayelet Harpaz en barokensemble. Spectaculaire kostuums, waaronder een apfelbare jurk die langzaam verandert in decor. Zangeres Ayelet Harpaz kruipt tijdens <i>Vita Nova</i> in de rol van meerdere personages en brengt een collage van proza, poëzie en ballades in Italiaans, Engels en Latijn.
8/5	Rotterdam	Lantaren/Venster	Doelen Ensemble: In het jaar 2004 vierde het Doelen Ensemble zijn 10-jarig bestaan. René Uylenhoet - <i>Batalla</i> Joey Roukens - Werk voor piano en viool, Philémon Mukarno - Iyona, Lars Skoglund - <i>Book of music with Ainhoa</i> , Friso van Wijk - <i>Strijd</i> , Klaas de Vries - <i>Toccata Americana & Echo</i> , Rob Zuidam - <i>Ground</i>
8/5	Utrecht	Theater Kikker	Donskoy: Daniel Cross & Harry de Wit. Ensemble zonder vaste bezetting breng improvisaties en daarnaast ook eigen werk met bijvoorbeeld gedeeltes uit <i>de Stad van Harry</i> . De bezetting naast Daniel Cross en Harry de Wit bestond uit Jeroen Kimman, gitarist met links naar de jazz, metal en nieuwe muziek, Floris van Bergeijk en Tomas Postema. <i>Gaudeamus Muziektheater Festival</i> : Huba de Graaff - <i>Lautsprecher Arnolt</i>
9/5	Amsterdam	De Balie	Isabel Ettenauer: <i>The Joy of Toy</i> . Isabel Ettenauer (Oostenrijk 1972) heeft een bijzondere voorliefde voor de speelgoedpiano. Ze speelde o.a. John Cage - <i>Suite for Toy Piano</i> en een compositie van Cage, verder werken van Roderik de Man, Joe Cutler en Louis Andriessen.
9/5	's Hertogenbosch	Muziekcentrum	Ensemble Leo Verheyen: Onder zijn leiding voerden studenten van het Brabants Conservatorium laat twintigste-eeuwse muziek in uiteenlopende bezettingen uit van ondermeer Xenakis en De Marez Oyens. Van de veelbelovende, jonge componist Merijn Bisschops (hij is tevens dichter en uitvoerend accordeonist) werden twee wereldpremières uitgevoerd. Centre de Cultura Contemporània. Festival 'VII Cicio Internacional d'Influències Musicals'. Solo concert door pianist Ralph van Raat. Frederic Rzewski - <i>Mayn Yingele</i> and <i>Winnboro Cotton Mill Blues</i> , Louis Andriessen - <i>Nocturne opus 2</i> , <i>Registers</i> , <i>Images de Moreau</i> , Claude Debussy - <i>La Terrasse des audiences de clair de lune</i> , Bart Spaan - <i>Laat decor and Natavar</i> , Gerard Beljon - <i>Beat</i> , Christiaan de Jong - <i>Flamenko</i> en Peter Schat - <i>Anathema</i> .
9/5	Eindhoven	De Witte Dame (Axes)	<i>Gaudeamus Muziektheater Festival</i> : Arnoud Noordegraaf - <i>Voyager</i> , Edwin van der Heide - <i>De Dialoog</i> , Gilius van Bergeijk - <i>Een Lied van Schijn en Weezen</i>
10/5	Spanje	Barcelona	<i>Gaudeamus Muziektheater Festival</i> : Christina Viola Oorebeek - <i>The Pitch Shifter</i>
10/5	Amsterdam	Frascati 2	<i>Vita Nova</i> - Calliope Tsoupaki / Korzo muziekproducties Eigenzinnige kameropera <i>Vita Nova</i> van Calliope Tsoupaki, voor zangeres Ayelet Harpaz en barokensemble. Spectaculaire kostuums, waaronder een apfelbare jurk die langzaam verandert in decor. Zangeres Ayelet Harpaz kruipt tijdens <i>Vita Nova</i> in de rol van meerdere personages en brengt een collage van proza, poëzie en ballades in Italiaans, Engels en Latijn. Proeflokaal # 29. Het laatste Proeflokaal van dit seizoen. In samenwerking met Rumor.
11/5	Amsterdam	Frascati 1	John Jay College Theater. Andriessen Festival, Orkest de Volharding samen met solisten Monica Germino (viool) en Cristina Zavalloni (zang) speelden oorspronkelijke werken van Andriessen live tijdens de 'screening' van films en video's. O.a. <i>M is for Man</i> , <i>Music</i> , <i>Mozart</i> (video), <i>Passeggiata in tram in America e ritorno</i> (video), <i>Workers Union</i> , <i>Y despues</i> (film) en <i>On Jimmy Yancy</i> .
11/5	Groningen	Grand Theatre (Prime)	<i>Gaudeamus Muziektheater Festival</i> : Petros Ovspeyan - <i>Opera and Aria</i>
11/5	Utrecht	Theater Kikker	Trio Transport: Anne La Berge, fluiten, elektronica; Anna McMichael, viool; Johan Faber: slagwerk, speelden werken van: Sam Hayden, Yannis Kyriakides en Cor Fuhler.
12/5	Verenigde Staten	New York	
12/5	Amsterdam	Frascati 2	
12/5	Rotterdam	Lantaren/Venster	

13/5	Polen	Warschau	Cinema Hall: Turning Sounds II, DJs and Composers Meeting' een ontmoetingsplek voor kunstenaars uit de hedendaagse muziek: componisten, DJ's, uitvoerenden, producenten etc. Lezingen, workshops en concerten. Huib Emmer gaf een lezing over compositietechnieken in de hedendaagse muziek en in de alternatieve elektronische muziek.
13/5	Amsterdam	Frascati 2	<i>Gaudemus Muziektheater Festival</i> : Petros Ovsepyan - <i>Opera and Aria</i>
13/5	Amsterdam	Frascati 1	<i>Gaudemus Muziektheater Festival</i> : Alison Isadora en Richard Huber - <i>6 and a half Hours</i>
13/5	's Hertogenbosch	Muziekcentrum	Sonologie, Koninklijk Conservatorium: Presentatie van studenten van het Haagse Koninklijk Conservatorium. Dit keer stond de afdeling sonologie centraal en werden de laatste experimenten op het gebied van nieuwe elektronische muziek ten gehore gebracht.
13/5	Utrecht	Theater Kikker	<i>The Pitch Shifter</i> : Multimedia science fiction-opera, theateraankomst voor maar liefst 15 musici en 4 zangers, voor live elektronica en video, van Christina Viola Oorebeek, maar ook van een apparaat, ontwikkeld door (medeproducent) STEIM, dat de mogelijkheid biedt om in <i>real time</i> de toonhoogten van zangers te veranderen. Oorebeek Schreef ook het libretto Stanley H. Kaplan Penthouse. Andriessen Festival, cabaretavond met vocale improvisaties door Greetje Bijma en pianobegeleiding door Louis Andriessen.
14/5	Verenigde Staten	New York	<i>Gaudemus Muziektheater Festival</i> : Alison Isadora en Richard Huber - <i>6 and a half Hours</i>
14/5	Amsterdam	Frascati 1	'International Contemporary Music Festival'. Concert door het Trio de Amsterdam (Irene Maessen - sopraan, Eleonore Pameijer - fluit en Marcel Worms - piano). Programma: Joep Straesser - <i>Fische</i> , Bob Zimmerman - <i>Europe the Drama</i> en <i>A can of Blues</i> , Louis Andriessen - <i>Base and De Lijn</i> , Hendrik Andriessen - <i>A ces reines</i> , Rosy Wertheim - <i>Trois Chansons</i> , John Borstlap - <i>Tagore Lied</i> , Sylvia Maessen - <i>Dichters</i> en Jeff Hamburg - <i>Joshe Kalb songs</i> .
15/5	Kosovo	Prishtina	Alfonce Tully Hall, Andriessen Festival, concert door London Sinfonietta o.l.v. David Robertson en met solisten Monica Germino (viool) en Cristina Zavalli (zang). Programma: Louis Andriessen - <i>La Passione</i> , voor solostem, soloviool en ensemble en Casella/Andriessen - <i>Pupazzetti</i> .
15/5	Verenigde Staten	New York	Jazzgot: Turning Sounds II, DJs and Composers Meeting' een ontmoetingsplek voor kunstenaars uit de hedendaagse muziek: uitvoering door Huib Emmer van zijn eigen werk <i>Umformer</i> voor live elektronica.
15/5	Polen	Warschau	<i>Gaudemus Muziektheater Festival</i> : Symposium Muziek en Theater. Voorzitter: Jacqueline Oskamp
9/5	Amsterdam	De Balie	<i>Gaudemus Muziektheater Festival</i> : Arnold Noordegraaf - <i>Voyager</i> , Edwin van der Heide - <i>De Dialoog</i> , Gilius van Bergoijk - <i>Een Lied van Schijn en Weezen</i>
15/5	Amsterdam	Frascati 2	<i>Gaudemus Muziektheater Festival</i> : Calliope Tsoupaki - <i>Vita Nova</i>
15/5	Amsterdam	Frascati 1	Molina de Segur, CCCB. concerten door het Ensemble Barcelona Nova Música, bestaande uit Christiaan de Jong (kwarttoonfluit), Luis I. Gascón (saxofoons), Sandrine Robillard (cello), Sadahiro Otani (gitaar) en Ángel Pereira (percussion). Programma: Shin Ichiro Ikebe - <i>Au fond d'un soir</i> , Masakazu Natsuda - <i>West, or Evening Song in Autumn</i> , Christiaan de Jong - <i>Haiku Suite</i> , <i>Trying to sit right next to the person you love, at the warm fireplace, Kaki in This is my final dwelling, buried now in five-foot snow</i> , Domènec González de la Rubia - <i>Shen</i> , David Padrós - <i>Sunyata</i> , Gerard Lopez - <i>Haiku</i> , Javier Artaza - <i>Gagaku en modo sôshô</i> .
15 & 21/5	Spanje	Múrcia	Projectnuol: 02: Samenstelling Lucas van der Velden
17/5	Amsterdam	Paradiso	Paradiso. De tweede aflevering van Project Nul staat in het teken van uitvinders en bouwers van elektronische (muziek) instrumenten. Met optredens van Xavier van Wersch, Dave Krooshof en Thijs Scheele en de documentaire <i>The Future Is Not What It Used to Be</i> (een documentaire over de Finse wetenschapper, uitvinder en visionair Erkki Kurenniemi. Hij is bedenker en ontwerper van tal van elektronische muziekinstrumenten, onder meer voor het muzikale duo Pan Sonic). Dave Krooshof (NL) en Thijs Scheele (NL), presenteren <i>Toy Control</i> ; een performance waarin een hoofdrol is weggelegd voor gemodificeerd en gehacked speelgoed.
19/5	Rotterdam	Lantaren/Venster	<i>The Pitch Shifter</i> : Multimedia science fiction-opera, theateraankomst voor maar liefst 15 musici en 4 zangers, voor live elektronica en video, van Christina Viola Oorebeek, maar ook van een apparaat, ontwikkeld door (medeproducent) STEIM, dat de mogelijkheid biedt om in <i>real time</i> de toonhoogten van zangers te veranderen. Oorebeek Schreef ook het libretto

Miriana Ilic

Trouw, 10 mei 2004 Tot dichter afgestroopt

Muziektheater

Gehoord: 'Vita nova', kameropera van Calliope Tsoupaki in Korzo Theater, Den Haag 7 mei. Volgende voorstellingen: 11 mei Groningen, 15 mei Amsterdam in het kader van het Gaudemus Muziektheaterfestival (9 t/m 15 mei), 29 Mei Maastricht.

Eén enkele zangeres en drie instrumentalist - bespelers van klavecimbel, gamba en barokviool - maken de dienst uit in de kameropera 'Vita Nova' van de Grieks-Nederlandse componiste Calliope Tsoupaki. Voor de rest blijft het toneel onbevolkt tijdens deze kleinschalige muziektheaterproductie. Ware het niet dat de kostuums die de zingende protagoniste Ayelet Harpaz op het toneel één voor één afstroopt, daar ook achterblijven. Als een soort hagedisshuiden vormen ze prachtige decorstukken op het verder lege toneel; ze verwijzen naar de verschillende staties die de hoofdpersoon aflegt op weg naar zijn uiteindelijk bestemming als dichter.

Het is alsof we in al die lege jurken nog levende personages ontwaren die met het publiek mee mogen kijken naar de innerlijke spirituele reis die ons voor ogen wordt getoerd. Plaats van handeling: het Italiaanse handelstadje Firenze, midden in het prachtige Toscaanse heuvelland aan het eind van de dertiende eeuw, wanneer de negenjarige Dante Alighieri voor het eerst zijn Beatrice ziet en op slag verliefd op haar wordt. Een bijzonder moment: zo'n beetje tegelijk het begin van de Italiaanse taal en de Europese literatuur. Toch speelt het middeleeuwse aspect uiterlijk geen enkele rol bij deze voorstelling. Door te kiezen voor barokinstrumenten in combinatie met de bescheiden toepassing van elektronica, geeft de componiste direct al aan niet uit

te zijn op historische getrouwheid. Veeleer gaat het in deze opera om het innerlijk, de zelfreflectie, de wording van een karakter: van speelbal van de liefdesgod Amor tot zelfbewust dichter.

Op voorstel van mezzo-sopraan Ayelet Harpaz zette Tsoupaki zich aan een bewerking van Dante's 'Vita Nova', het zoet-lyrische dichtwerk dat hij schreef vóór zijn venijniger, maar grootser 'Goddelijke Komedie'. Sterk aan deze voorstelling is het perfectionisme waarmee alles wordt neergezet. De formidabele prestatie van de zangeres, die bijna aan één stuk door aan het woord is: alles uit het hoofd zingend en sprekend in perfect klinkend Italiaans of Engels. Ook haar nobele roodharige verschijning in die prachtige kostuums en de manier waarop ze zich in de rol inneemt, dwingt respect af. De subtiele bewegingsregie van Padma Menon en het toneelbeeld van beeldend kunstenaar Berend Strik getuigen evenzeer van uiterste zorg. Maar vooral maakte het prachtige, schijnbaar moeiteloze spel van violiste Anna McMichael diepe indruk. Aan het idioom dat componiste Tsoupaki in deze opera bezigt, hoeft een gemiddelde muzikliefhebber zich geen buil te vallen: soms fantasierijk, soms te nadrukkelijk historiserend, maar steeds zeer genietbaar en van grote klankschoonheid.

Wat wel erg in de weg staat, is dat de voorstelling niet echt communiceert en daardoor ook te lang duurt. Alleen al het lezen en begrijpen van de Engelse tekst in het programmaboekje vergt een uiterste aan concentratie. Wellicht zouden een fikse inkering in combinatie met boventiteling in het Nederlands deze met veel liefde en zorgvuldigheid gebrachte voorstelling verder kunnen helpen.

Kees Arntzen

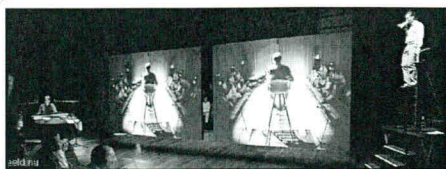
Conductors Foundation presents
VOYAGER
A Call-Up Music Chamber Opera by
Arnold Noordegraaf
for mezzo-soprano, soprano and violin duo - 20 min.

THE PITCH SHIFTER
A Multimedia Science Fiction Opera by Christina Viola Oorebeek

Arnold Noordegraaf: libretto, compositie, viool
Miriana Ilic: mezzo-sopraan
Huib Emmer: sopraan
Luuk van't Hof: fluit
Sander Theunissen: cello
Svenja de Waard: cello

conducted and produced by the Gaudemus Foundation
for the Gaudemus Musictheater Festival at 2004
presented at Frascati, Amsterdam on May 19th, 2004

per muziek
* een prachtige voorstelling ontbreekt aan kennis, kennis en muziek.
* (overzicht) maar (over) alles of (dat) meer (en) muziek.
BEAD MOORE

Niemandland in oorlogstijd

Componist Yannis Kyriakides, geboren op Cyprus en nu in Nederland werkzaam, is tijdens Festival a/d Werf te zien met de voorstelling *The Buffer Zone*. Het is de zone tussen Turks en Grieks Cyprus, maar kan in feite ieder stuk niemandland in oorlogstijd zijn.

Peter Bruyn

Hij is alweer twintig jaar oud, die hit van Het Klein Orkest over de vogels die van Oost naar West en van West naar Oost vlogen, alsof er geen Berlijnse muur bestond. Maar niet alleen vogels hebben die vrijheid, benadrukt componist Yannis Kyriakides. Ook muziek trekt zich van dergelijke barrières niets aan. De Berlijnse muur mag dan neergehaald zijn, Israël heeft er recent juist eentje gebouwd. En, waar men doorgaans minder bewust van is, het eiland Cyprus wordt al dertig jaar in tweeën - een Griekse en een Turkse helft - gedeeld door een door soldaten van de Verenigde Naties gecontroleerde strook niemandland. En daarover gaat Kyriakides' nieuwe muziektheaterstuk *The Buffer Zone*. Hij is zelf op Cyprus geboren, Kyriakides. In 1969. Als kind van Grieks-Cypriotische ouders die in het Noordelijk deel van het eiland woonden. Toen de Turken in 1974 dat deel van Cyprus bezetten, besloten Yannis' ouders naar Engeland te verhuizen. Daar groeide Kyriakides op, doorliep hij het conservatorium om vervolgens in Nederland te rijpen als componist, als leerling van Louis Andriessen. In 2000 vestigde hij de aandacht op zich door de prestigieuze Gaudeamus compositieprijs te winnen met zijn stuk 'a consPracy cantata' voor stemmen, piano en elektronica. Ook voor *The Buffer Zone* maakt de Cypriot weer gebruik van de combinatie van elektronische klanken, stem en akoestische instrumenten - in dit geval piano en cello. „Er was mij al eerder gevraagd een stuk over Cyprus te maken”, zegt de componist. „Maar hoe meer ik er over nadacht, hoe duidelijker het mij werd dat die situatie veel te gecompliceerd was om als muziektheater te brengen. Ik wilde ook eigenlijk niet de politieke kant benadrukken - geen partij kiezen. Ik zou als Grieks Cypriot natuurlijk toch niet de schijn van neutraliteit op kunnen houden. Dus is het een soort meditatie over de bufferzone russen die twee delen van Cyprus geworden. En de rol die de Verenigde

Naties daarin spelen. Maar het is ook algemener; het kan ieder stuk Niemandland in oorlogstijd zijn.” In zijn stuk draait alles om een speelvlak dat door twee videoschermen in tweeën wordt verdeeld. Aan de ene kant zit de pianist, aan de andere de cellist. Ook het publiek is over twee zijden verdeeld, zodat men in feite maar één van de twee musici kan zien spelen. Alleen zanger Tido Visser bevindt zich nu eens aan de ene en dan weer aan de andere kant. Hij is de neutrale VN-soldaat. „Hij zit, wacht en doet eigenlijk niets”, vertelt de componist. „Hij heeft ook niet echt een libretto - hij zingt wat tekstloos voor zich uit. Het meest dramatische wat hem overkomt is eigenlijk als er een paar indringers de bufferzone betreden en hij hen verzoekt om weg te gaan. Zijn droom, een echte soldatendroom, wordt dan verklankt als een collage van stemmen.”

De rode draad door zijn werk van de afgelopen jaren is dat hij zijn stukken opbouwt uit op zichzelf staande, korte scènes, vertelt Kyriakides. Iedere scène op zich heeft nauwelijks een verhaallijn, maar door een aantal van die scènes achter elkaar te plaatsen krijg je een ontwikkeling van gebeurtenissen. Een andere, telkens terugkerende factor in de muziek van de Cypriot is de wijze waarop hij elektronica in zijn composities gebruikt. „Soms gebruik ik het prominent, maar ook vaak als achtergrond onder een strijkkwartet of andere traditionele instrumenten. Je plaatst die instrumenten in een andere context en creëert een eigen geluid.” *The Buffer Zone* gaat juist in première in een maand dat Cyprus lid wordt van de Europese Gemeenschap en UN-secretaris generaal Kofi Annan harder dan ooit werkt aan een oplossing voor de tweedeling. „Ja, ik heb nog even gedacht: wat is het stuk nog waard als de problemen plotseling opgelost zouden zijn?”, zegt de componist. „Maar eigenlijk is dat irrelevant. Die dingen gebeuren niet van de ene dag op de andere. En trouwens, ook *The Buffer Zone* eindigt heel optimistisch.”

19/5	Tilburg	Paradox (Risk)	Frank Gratkowski Quartet: Een unieke combinatie van vier zeer eigenzinnige musici en drie nationaliteiten verenigt in één groep, brengen een synthese tussen compositie en improvisatie. Frank Gratkowski (D) as, cl, bcl, cbcl, fl, comp, Wolter Wierbos (NL) trombone, Dieter Manderscheid (D) bass, Gerry Hemingway (USA) drums.
20/5	Italië	Rome	CRM. Concert door het internationale door Wil Offermans opgerichte fluitensemble "e-wave"
20/5	Eindhoven	De Witte Dame (Axes)	Off-distrionics: Psi en Van Wissem. Verschillende elektro-akoestische acts; uit Brooklyn, New York, het trio Psi: Jaime Fenelly (elektronica), Chris Forsyth (gitaar) en Fritz Welsch (slagwerk). Jozef van Wissem is een Nederlandse luitspeler. Door de inzet van elektronica lijkt zijn Renaissance-instrument herboren.
20-24/5	Utrecht	Theater Kikker	Yannis Kyriakides' <i>Buffer Zone</i> . Premiere van muziekproductie <i>Buffer Zone</i> van de Grieks-Cypriotische componist en musicus Yannis Kyriakides, een multimediale voorstelling over zijn geboorteland. De opvoeringen vonden plaats in het kader van het Festival a/d Werf
21/5	Bergen	Ruinekerk	Ivo Janssen, piano: Werken van Simeon ten Holt. <i>20 Bagatellen, Nalaton in E, Soloduiveldans II</i>
20-23/5	Albanië	Tirana	Theo Loevendie trad op als jurylid bij het 'Concours National Çesk Zadeja'. Daarnaast gaf hij een masterclass voor studenten compositie.
21-23/5	Albanië	Tirana	'International Festival de la Musique Nouvelle'. Pianist Ralph van Raat speelde Nederlandse en Albanese muziek
23/5	Groot-Brittannië	Bath	Programma: Theo Loevendie - <i>Strides</i> , Peter Schat - <i>Anathema</i> , Guus Janssen - <i>Brake</i> , Louis Andriessen - <i>Image de Moreau</i> , Jan Rokus van Roosendaal - <i>Events</i> , Joep Franssens - <i>Winter Child</i> , Aleksander Peci - <i>Cartus Cantesius 3, 8, 12</i> , Bart Spaan - <i>Laat Décor I en Natavar</i> (opgedragen aan Ralph van Raat) en Gerard Beljon - <i>Beat</i> (opgedragen aan Ralph van Raat).
16-24/5	Duitsland	Lüneburg	Bath International Music Festival' Assembly Rooms. Uitvoering van J.S. Bach's <i>Ein musikalisches Opfer</i> BWV 1079 door het Combattimento Consort Amsterdam o.l.v. Jan Willem de Vriend.
19-24/5	Tsjechië	Pardubice, Opava	Tijdens de 'Studienwoche Neue Musik' werd tapemuziek van Bas Kalle ten gehore worden gebracht, onder andere <i>Stochos A</i> en <i>Drieliuk</i> .
24/5	Spanje	Madrid	Ostrava, Praag en Brno, Festival Exposition of New Music. Tournee van Jaap Blonk's 'BRAAXTAAL' klankperformances
24/5	Roemenië	Boekarest	Concert door het internationale door Wil Offermans opgerichte fluitensemble "e-wave"
25/5	Groot-Brittannië	Bath	International New Music Week Festival', Optredens van Hans van Koolwijk en Hans van Eck samen met lokale musici, met muziekinstallaties en een workshop. Hans van Koolwijk bouwde een nieuw orgelachtig instrument, dat bediend wordt door middel van een complex elektronisch systeem. Samen met de 'Bambuso Sonoro' was dit nieuwe instrument op het festival te horen en werd bespeeld door Hans van Koolwijk en Hans van Eck, begeleid door Sorin Romanescu (gitaar), Irinel Anghel (exotische instrumenten, slagwerk, accordeon) en Andrei Kivu (cello, slagwerk).
25/5	Rotterdam	Lantaren/Venster	Bath International Music Festival' Assembly Rooms. Uitvoering van W.A. Mozart's <i>Serenade nr. 10 'Gran Partita' in Bes</i> door het Nederlands Blazers Ensemble o.l.v. Bart Schneeman
26/5	Groot-Brittannië	Bath	Afstudeerconcert Rotterdams Conservatorium: Twee componisten die hun opleiding in de elektronische studio van het Rotterdams Conservatorium afronden: Dimitris Andrikopoulos en Sergio Luque. Dimitris Andrikopoulos - <i>Ariadne</i> , Dimitris Andrikopoulos - <i>EOS</i> , Dimitris Andrikopoulos - nieuw werk, Sergio Luque - <i>To and fro (adult male courtship song)</i> , Sergio Luque - <i>Comment dire & Una noche oscura</i>
26/5	Spanje	La Pedrera	Bath International Music Festival Assembly Rooms. Concert door het Nederlands Blazers Ensemble o.a. met hedendaags werk van de Grieks-Nieuw-Zeelandse componist John Psathas
26/5	Tilburg	Paradox (Risk)	Sala Gaudi, concert door 'Moving Sounds' (Markus Stockhausen, trompet en Tara Bouwman, klarinet) en Christiaan de Jong (electrische gitaar en kwarttoonfluit).
27/5	Groot-Brittannië	Bath	Trio Transport: Anne La Berge, fluiten, elektronica; Anna McMichael, viool; Johan Faber: slagwerk, speelden werken van: Sam Hayden, Yannis Kyriakides en Cor Fuhler.
			Bath International Music Festival, Assembly Rooms. Concert door het Nederlands Blazers Ensemble met een Tsjechisch programma van klassieke, volks- en zigeuner-muziek. Gastsolist is Iva Bittova (zang, viool)

28/5	Den Haag	Korzo	
29/5	Maastricht	St. Janskerk (Intro)	
29/5-1/6	Rusland	Nizhny Novgorod	
30/5	Rusland	Nizhny Novgorod	
30/5	Groot-Brittannië	Bath	
30/5	Groot-Brittannië	Bath	
31/5	Rusland	Nizhny Novgorod	
1/6-30/8	Egypte, Iran, Indonesië		
1/6	Rusland	Moskou	
2-5/6	Rotterdam	Lantaren/Venster	
4/6	Groot-Brittannië	Bath	
4/6	Groot-Brittannië	Bath	
4/6	Den Haag	Korzo	

Channel Shabab: Daniel Landau & Orkest de Shabab. Een ontmoeting tussen radio en muziektheater, met als rode draad de 'etno-techno'-toevanrij van Orkest de Shabab. Dit gezelschap is opgericht in 1998 door regisseur/componist Daniel Landau

Vita Nova - Calliope Tsoupaki / Korzo muziekproducties Eigenzinnige kameroopera *Vita Nova* van Calliope Tsoupaki, voor zangeres Ayelet Harpaz en barokensemble. Days of Dutch Culture 2004. De presentatie vond plaats in samenwerking met het Sacharov Festival, het belangrijkste festival in de stad. Joep Franssens en Jan Vriend waren in Nizhny Novgorod aanwezig en gaven een aantal masterclasses. Het festival bevatte meer concerten (jazz, oude- en klassieke muziek), workshops, lezingen, een optreden van Introdans, de presentatie van de Russische vertaling van *Het Apollinisch Urwerk* van schrijver, componist en musicoloog Elmer Schönberger, en een Nederlandse filmweek. Days of Dutch Culture 2004: Kremlin Philharmonic Orchestra o.l.v. René Gulikers en is violiste Carla Leurs soloiste in het *Violconcert* van Tsjajkovski. Op het programma stond verder *Sanctus* van Joep Franssens en *Trans Figuration* van Robert Zuidam.

Bath International Music Festival Pavilion. Concert door het ensemble *Système D*, bestaande uit Ernst Reijseger (cello), Mola Sylla (zang, mbira, fluit) en Serigne Gueye (djembe en perc.). Afrikaanse liederen begeleid door jazzmuziek. Bath International Music Festival, Guidhall. Jazzconcert door het Amsterdam String Trio: Ernst Reijseger (cello), Maurice Horsthuis (altviool) en Ernst Glerum (contrabas). Days of Dutch Culture 2004: panist Ralph van Raat met een programma met werken van o.a. Joep Franssens, Jan Vriend, Louis Andriessen, Jan Rokus van Roosendaal en Peter Schat. Aansluitend was er een optreden van Ensemble '88 o.l.v. René Gulikers met werken van Willem Dragstra, Jan Vriend en Martijn Padding.

Teheran, Qom, Cairo: Boudewijn Tarenskeen maakte een studiereis door Egypte (Cairo), Iran (Teheran, Qom) en Indonesië (Jakarta). Hij bezocht Koranscholen en ontmoette componisten die geïnteresseerd zijn in het schrijven van nieuwe religieuze muziek voor koor of vocaal ensemble. Het is de bedoeling dat deze muziek samen met nieuwe religieuze muziek van Nederlandse tijdgenoten door professionele koren in Nederland zal worden uitgevoerd. Boudewijn Tarenskeen zal de resultaten van zijn onderzoek gebruiken voor het componeren van een nieuwe *Mattheus Passie* voor koor.

Gnessins Academie. Concert van Ensemble '88 o.l.v. René Gulikers met werken van Willem Dragstra, Jan Vriend en Martijn Padding

Pendant la Nuit. Nederlandse première van een muziektheaterproductie, geïnspireerd op *Strijkkwartet nr. 2 (Intieme Brieven)*, 1928 van Leoš Janáček. Het gezelschap Lotz of Music speelde een combinatie van extatische grooves, klassieke en nieuwe composities in spontane improvisaties. Medewerkenden: Eric de Vroedt (libretto, regie), Mark Alban Lotz (compositie, fluiten), Dick van Toorn en Annelies Herfst (spel), Mark van Roon (piano), Eric Surmenian (bas), Ignas te Wiel (slagwerk) en Mees de Boer (decor).

Bath International Music Festival, Guidhall. Concert door het Osiris Piano Trio, bestaande uit Ellen Corver (piano), Peter Brunt (viool) en Larissa Groeneveld (cello) (Assembly Rooms). Programma: Ludwig van Beethoven - *Variaties in Es, op. 44*, Gabriel Fauré - *Pianotrio* en Maurice Ravel - *Pianotrio*.

Bath International Music Festival, Guidhall. Opvoering van *The Worlds of Milosh II - Welcome to Grid City* van Daniel Landau, multimediavoorstelling voor ensemble, video en elektronica waarbij live muziek en tapemuziek, toneel, animatie en film op dynamische wijze worden gecombineerd (Invention Arts). Uitvoerenden waren Shah Shahar (acteur, zanger), Isak Goldschneider (klarinet), Sasha Agrinov (cello), Merima Kijucu (accordeon), Koen Nutters (contrabas) en Morten Olsen (slagwerk). Het programma bestond o.a. uit lezingen en de film *M is for Man, Music, Mozart* van Peter Greenaway met muziek van Louis Andriessen.

Merlijn Twaalfhoven & De Volharding: *Soirées Unextracted*. Een multidisciplinair onderzoeksproject waarvoor de jonge componist Merlijn Twaalfhoven acht kunstenaars heeft uitgenodigd om onderzoek te doen naar de fusie tussen verschillende disciplines en omgevingskunst te maken die toegespitst is op de ruimten van Korzo.

The Guardian Saturday 29. May 2004

Reviews

Classical Netherlands Wind Ensemble

Bath festival
★★★★★

The Netherlands Wind Ensemble thrive on their double life. Working as wind principals in Holland's top orchestras gives them mainstream performing, but the fun comes when, as an ensemble, they indulge in a wide range of styles from Mozart to modern fusion, as their three consecutive Bath festival programmes reflected. This concert, entitled *Zelbekiko*, threw a puckish grin round the world as the New Zealand composer John Psathas explored his Greek heritage, with Greek performers from the folk tradition taking centre stage alongside the Dutch. This lively cultural exchange was in itself an ambitious undertaking, but Psathas further extended his parameters by spanning two-and-a-half-millennia: arranging fragments surviving from Greek antiquity, including a hymn to Apollo from Delphi, and, in his own piece, *Maenads*, conjuring the wild female

Bacchantes worshipping the god Dionysus. It was an intoxicating collaboration.

The *Zelbekiko* – traditionally danced by men as a slow solo – provided a focus for this unbroken 75-minute sequence of pieces. While the dancer, as executed by a man rather than his Apollonian prime, was a low point in proceedings, the early extant rhythms and complex elaborations held the attention, with the virtuosic clarinet of Manos Achalintopoulos and the percussion of Vangelis Karpis inspiring the NWE players to Olympian heights of their own.

Psathas' own pieces balanced nostalgia with celebration. He peppered the texture of *Abhisheka* with quarter-tones and clusters that nevertheless echoed moments in the ancient Greek fragments. This artful succession of the traditional and the contemporary culminated in the *Maenads* – a climactic explosion of energy.

Rian Evans

GOING DUTCH: the festival's Artists in Residence series begins tonight

Something's in the wind

ONE of the most important moments of the Bath International Music Festival in the new world established in the town will undoubtedly be the arrival of the Artists in Residence series. The festival's three-year-old initiative has been extended to include a residency programme for composers and performers from the 'Old World' of classical music. The first of these is the Dutch composer and pianist Willem Dragstra, who is spending the summer of 2004 in Bath. He will be joined by the Dutch pianist and conductor René Gulikers, and the Dutch composer and pianist Jan Vriend. The festival's three-year-old initiative has been extended to include a residency programme for composers and performers from the 'Old World' of classical music. The first of these is the Dutch composer and pianist Willem Dragstra, who is spending the summer of 2004 in Bath. He will be joined by the Dutch pianist and conductor René Gulikers, and the Dutch composer and pianist Jan Vriend.

BRASS TACKLE: some of the members of the Netherlands Wind Ensemble, who last year won the Bath International Music Festival award

Pst... the word of the festival in the world of the festival. The festival's three-year-old initiative has been extended to include a residency programme for composers and performers from the 'Old World' of classical music. The first of these is the Dutch composer and pianist Willem Dragstra, who is spending the summer of 2004 in Bath. He will be joined by the Dutch pianist and conductor René Gulikers, and the Dutch composer and pianist Jan Vriend.

		Bath International Music Festival			
<p>Home Diary of Events News Order a Brochure Friends Supporters About Us Venue Map Places to Eat Places to Stay Links Info for Artists Previous Festivals</p>		<p>The Worlds of Milosh Daniel Landau and Isak Goldschneider The Worlds of Milosh II – Welcome to Grid City (UK premiere) Shah Shahar actor and singer Isak Goldschneider clarinet Sasha Agrinov cello Merima Kijucu accordion Omeri Barakou double bass Gjon Pollar percussion Welcome to Grid City is a unique music theatre performance, fusing character animation, documentary film and live action. Using a dynamic mix of live and recorded music, live acting and animation, with integral and well-timed splices of documentary footage in-between, Milosh II portrays the challenges of an immigrant trying to start a new life.</p>		<p>Fri 04 Jun 2004 Time: 10.00pm - 11.00pm Venue: Invention Arts Centre Cost: £10 or admission by Contemporary Music Fund Event Code: CM1 Tickets: See Below This event has now taken place. This page is for information only.</p>	
<p>More information on The Worlds of Milosh II Return to archive of events</p>		<p>Supported by</p>			

Ensemble Intégrales

Queen Mab Trio

Holland-Canada line nurtures new music exchange

William Litter
Classical Music

"A composer," Tristan Keuris once said, "should continuously lead the public astray. Music is not served by truth. Good music exists by the grace of cunning and deception."

Ah, leave it to the Dutch to crush the fortune cookie of conventional wisdom. No wonder the Netherlands boasts one of the healthiest, most provocative new music environments in all of Europe.

Anyone anxious to confront the products of that environment, including those of Keuris, need travel no farther than the CBC's Glenn Gould Studio tomorrow at 2 p.m. Toronto's Esprit Orchestra will perform *Radio Waves*, a concert in which Dutch and Canadian music will be performed together and broadcast in both countries.

The project — the orchestra's contribution to CBC Radio's Dutch Music Week — represents a continuation of an ongoing relationship between Canada and the Netherlands, cemented on the political level when the Dutch royal family took refuge in Ottawa during World War II and Canadian troops helped liberate the Low Countries from Nazi occupation.

More recently, it has been fostered on the musical level by exchanges between the two countries involving both composers and performers.

Alex Pauk, Esprit's founder/conductor, dates his own involvement back a decade to when, having been excited by hearing a new Dutch piece at Germany's Donaueschingen Festival, he decided to perform it in Toronto.

That led to an invitation for him to travel to the Netherlands for Dutch Music Days, where he heard more music he wanted to perform. The performance of that music led in turn to an invitation for the Esprit Orchestra to come to the Netherlands with some Canadian music in its luggage.

A second such invitation has been extended for the 2006-07 season, when the orchestra will perform a week-long residency at the new waterfront muziekgebouw (Ijsbreker) hall in Amsterdam.

Although the early pages of the musical history of the Netherlands considerably pre-date Canada — the Sweelinck Conservatory in Amsterdam, for example, honours one of the great organ composers of the 16th century — neither country's 19th-century musical history has imposed the heavy weight of tradition on composers of recent generations. This is unlike their counterparts in Austria, Germany, France or Italy.

Canadian music, it has even been said, almost automatically means contem-

Perhaps a less obvious thread is both countries' policy of welcoming immigrants. One of the Canadian composers on the Glenn Gould Studio program, Alexina Louie, is of Chinese ancestry; another, Jose Evangelista, is of Spanish. And the featured pianist, Tomoko Mukaiyama, one of the leading performing lights on the Dutch avant-garde scene, hails from Japan.

In addition to her studies in Tokyo and Indiana University, Mukaiyama is a Sweelinck alumna, and such leading Dutch composers as Louis Andriessen have been indebted to her decision to specialize in discovering and performing new works.

Earlier this week she even agreed to perform them privately in what has to be one of Esprit's most innovative undertakings, a series of piano recitals for one person at a time, performed at an upright piano in the CN Tower's glass-fronted elevator as it made its 22 km/h journey from the tower's bottom to its top and back down again, with orchestra members performing at the base.

The lucky listeners, chosen by draw, can now claim to have followed in the footsteps of King Ludwig II of Bavaria, who liked to have music performed for his absolutely private enjoyment. Mukaiyama has performed this way before — she calls her series "for you" — and has future recitals already scheduled for Amsterdam, Tokyo, Hokkaido and Nagoya. At the Glenn Gould Studio she will be performing for us.

The youngest composer on the program, Chris Paul Harman (born in 1970), was featured in the Esprit Orchestra's first Dutch visit and has continued to develop an association with the Netherlands, currently involving the composition of a work for bass clarinet, string quartet and piano for the Dutch bass clarinetist Harry Sparnaay and Toronto's Silvestrov Group ensemble.

Fellow Torontonian Alexina Louie was also part of that visit and is represented on tomorrow's program by what is only the second performance of music from her opera *The Scarlet Princess*, premiered in concert two years ago by the Canadian Opera Company to a libretto by David Henry Hwang and still awaiting its surely deserved first staging.

A draft page of her opera will be among the silent auction items offered at 'Rockin' at the Roundhouse, a fund-raising benefit for Esprit featuring four bands: The Creaking Tree String Quartet, the Bebop Cowboys, Rancho Misterio and the Liquidaires, scheduled to be held Thursday at Steam Whistle Brewing, south of the CN Tower.

If Steam Whistle seems like an unlikely venue for an Esprit event, it is one of several to which Canada's only contemporary music orchestra takes its message. As part of its In Your Space program, Esprit even performed Charles Ives' *The Unanswered Question* with its players spread throughout the Metro Toronto Reference Library.

If nothing so radical is promised for tomorrow afternoon, don't despair. We

7/6	Spanje	Madrid
10/6	Italië	Rome
11-12/6	Utrecht	Theater Kikker
14/6	Amsterdam	Paradiso
14-20/6	Mongolië	Ulaan Bator
18-19/6	Groot-Brittannië	Bristol
21/6	Tsjechië	Kromeriz
23/6	Verenigde Staten	Brooklyn, New York
25-27/6	Canada	Vancouver
28/6	Canada	Victoria
29/6	Canada	Calgary
30/6	Canada	Toronto
1/7	Canada	Montréal
3/7	Argentinië	Rosario
5/7	Argentinië	Rosario
6/7	Argentinië	Rosario
10/7	Argentinië	Rosario
13/7	Hongarije	Szombathely

Centro Reina Sofia: uitvoering van het door Wil Offermans in opdracht van Gaudeamus geschreven werk voor het fluitensemble eWave, getiteld *On the move*

Goethe Instituut: uitvoering van het door Wil Offermans in opdracht van Gaudeamus geschreven werk voor het fluitensemble eWave, getiteld *On the move*

Mensa Secunda: Initiatief van blokfluitist en elektronica-specialist Jorge Isaac. Een interdisciplinair spektakel dat muziek, dans, theater en video integreert.

Projectnul: 03. Samenstelling Luc Houtkamp PEM. Guy Harries *Blue Feather* (première) voor dwarsfluit, live elektronica en live video. Guy Harries fluit, live elektronica

Danny Meir live video Harmen Sipkema Lepidoptera tape (vierkanaals) Houtkamp's pow3 Han Buhr zang, live elektronica Luc Houtkamp computer, saxofoons Guy Harries computer DJ Donotask draaitafels, live elektronica Micha de Kanter klankregie, computer

Festival "Roaring Hoofs". Ensemble Intégrales met een werk van Marko Ciciliani. Marko Ciciliani maakte voor de ConcertZender een radio-uitzending over dit festival, waarbij opnamen van de verschillende Westerse en Oosterse muziekstijlen werden gepresenteerd.

Tobacco Factory: 'Mensa Secunda', muziek/dans/video/electronica-productie van componist Roderik de Man, uitgevoerd door Jorge Isaac (blokfluiten), Benjamine Petitjean (dans), Isabel Ariel (dans), Nicolas Delamotte Legrand (dans), Miquel Silva (regie).

Festival Forfest, Assembly Hall: Concert door het Telesto Trio Amsterdam. Programma: Sofia Goebaidoelina - *De subtiële klankwereld* en een werk van Caroline Ansink.

Tournee Henneman Strijkkwartet try-out: Programma: geheel Nederlands repertoire, nieuw en recent werk van Ig Henneman geschreven voor het Henneman Strijkkwartet, gecombineerd met ouder werk dat geïnspireerd is op de Italiaanse muziekcultuur

The Western Front' en 'Performance Works: Henneman Strijkkwartet, vijf concerten in samenwerking met Canadese musici: Programma: geheel Nederlands repertoire, nieuw en recent werk van Ig Henneman geschreven voor het Henneman Strijkkwartet, gecombineerd met ouder werk dat geïnspireerd is op de Italiaanse muziekcultuur

JazzFest International, Alex Goolden Performance Hall. Henneman Strijkkwartet: Programma: geheel Nederlands repertoire, nieuw en recent werk van Ig Henneman geschreven voor het Henneman Strijkkwartet, gecombineerd met ouder werk dat geïnspireerd is op de Italiaanse muziekcultuur

Kinowelt Hall: Henneman Strijkkwartet: Programma: geheel Nederlands repertoire, nieuw en recent werk van Ig Henneman geschreven voor het Henneman Strijkkwartet, gecombineerd met ouder werk dat geïnspireerd is op de Italiaanse muziekcultuur

Goethe Institute. Henneman Strijkkwartet: Programma: geheel Nederlands repertoire, nieuw en recent werk van Ig Henneman geschreven voor het Henneman Strijkkwartet, gecombineerd met ouder werk dat geïnspireerd is op de Italiaanse muziekcultuur

Casa del Popolo. : Ig Henneman (altviool) samen met het Canadees-Nederlandse Queen Mab Trio gaven een concert. Op het programma bestond voor de helft uit Nederlands repertoire, gecomponeerd door Ig Henneman.

Dutch Music Week: Carlos Micháns, Edward Top en Mariken Zandvliet gaven een concert

Dutch Music Week: Carlos Micháns, Edward Top en Mariken Zandvliet gaven een workshop

Dutch Music Week: Carlos Micháns, Edward Top en Mariken Zandvliet woonden een conferentie bij op de School of Music van de universiteit.

Dutch Music Week: Carlos Micháns, Edward Top en Mariken Zandvliet gaven uitvoering van Hendrik Andriessen - *Chromatische Variaties*, Marius Flothuis - *Canti e giuochi* en Carlos Micháns - *Concerto da Camera* door het Ensemble Rosario.

Bartók Festival: *Channel Shabab* van Daniel Landau, een innovatieve voorstelling waarin radio en muziektheater elkaar ontmoeten, werd uitgevoerd door het Orkest de Shabab (Isak Goldschneider, Sasha Agronov, Merima Kijuco, Gabi Barbalau en Giori Politi).

26/8	Vietnam	Hanoi	Driejarige serie concerten en masterclasses in samenwerking met en georganiseerd door het VNSO (Hanoi Symphony Orchestra) Een week per jaar zullen workshops voor musici en componisten uit Vietnam plaatsvinden. Aan het slot van de week werd een presentatieconcert gegeven door Nederlandse musici met muziek van Nederlandse componisten. Programma: Theo Loevendief - <i>Dance for violin and bells</i> , Joanne Metcalf - <i>Deux pieces</i> , Jan-Bas Pollen - <i>Etude 2</i> , Vanessa Lann - <i>Key to Fourteenth Vision</i> ; blazers met Escher - <i>Sonata</i> , Pijper - <i>Sonata</i> ; piano met Simeon ten Holt - <i>Duiveldans IV</i> , Misha Mengelberg - <i>Left right</i> .
27/8	Vietnam	Hanoi	Masterclasses en lunchconcert door Monica Germino (vl) en Tomoko Mukaiyama (pf). Programma Louis Andriessen - <i>Tuin van Eros</i> en <i>Le Voile du Bonheur</i> , Hendrik Andriessen - <i>Fiat Domine</i> , John Cage - <i>Six Dances</i> .
30/8	Vietnam	Hanoi	Masterclasses en demonstratieconcert elektrische viool door Monica Germino: illustratie van diverse effecten met gebruik van Line 6 Delay Modeler, Line 6 Distortion Modeler, diverse pedalen, octaveringsmiddelen etc. Programma: o.a. deel van een nieuw werk van Jacob ter Veldhuis voor solo elektrische viool en soundtrack en andere nieuwe werken.
31/8	Vietnam	Hanoi	Masterclasses en uitvoering van Rudolf Escher's <i>Sonate voor fluit en piano</i> door Rien de Reede en Tomoko Mukaiyama
1/9	Vietnam	Hanoi	Masterclasses door Rien de Reede en Tomoko Mukaiyama.
2/9	Vietnam	Hanoi	Hanoi Opera House Presentatieconcert van de masterclasses in samenwerking met en georganiseerd door het VNSO
6-12/9	Portugal	Lissabon	Musica Viva Festival': Harry Sparnaay o.a. werk van Ton Bruynel en tapmuziek van Jan Boerman, René Uylenhoet, Kees Tazelaar en Kristoffer Zegers.
6/9	Amsterdam	Felix Meritis, Concert Zaal	<i>Internationale Gaudeamus Muziekweek 2004</i> : Nieuw Ensemble o.l.v. Otto Tausk, Ensemble Altai KhairKhan, Purejav Sambuu - Morinkhuur, Vlad Pessin - extended viool, Benny Sluchin - trombone, Wiek Hijmans - staalsnarige akoestische gitaar, Adrian Pavlov - <i>Harmonies</i> WP JS Boris Filanovski - <i>Polyphonia</i> winnaar Irino Prijs 2003 Sansargerelekth Sanjigdorj - <i>Khara-Khorum</i> , Giel Vleggaar - <i>Appalachia</i> WP, Aureliano Cattaneo - <i>Concertino</i> JS
6/9	Amsterdam	Felix Meritis, Shaffy Zaal	<i>Internationale Gaudeamus Muziekweek 2004</i> : Nieuw Trombone Collectief, Het DoelenKwartet: Yannis Kyriakides - <i>Slow Wave Sleep</i> WP winnaar Gaudeamus Prijs 2000
7/9	Amsterdam	De Duif	<i>Internationale Gaudeamus Muziekweek 2004</i> : Axyz Ensemble o.l.v. Jos Zwaanenburg: Martijn Voorvelt - <i>War Parts</i> WP, Jasna Velickovic - <i>Fantasia</i> , Ana Mihajlovic - <i>Imploro Grazia</i> , Stevan Kovacs Tickmayer - <i>Revisited Paths</i>
7/9	Amsterdam	De IJsbreker on tour	<i>Internationale Gaudeamus Muziekweek 2004</i> : Lezing componeren in Mongolië door Gaadan Altankhuyag. Nieuw Ensemble speelde Gaadan Altankhuyag - <i>Lied van de zingende Gobi zandduinen</i> WP
7/9	Amsterdam	Paradiso	<i>Internationale Gaudeamus Muziekweek 2004</i> : Asko Ensemble o.l.v. Jussi Jaatinen, Tjeerd Oostendorp - tuba, Robert Rice - Bariton: Klaus Torstensson - <i>Lantern Lectures, Volume III</i> , Richard FitzHugh - <i>Cheesecake and Pornography</i> WP/JS, Dmitri Kourliandski - <i>still life</i> WP winnaar Gaudeamus Prijs 2003, Evrim Demirel - <i>Zeybek</i> Richard Rijnovs - <i>mappamondo</i>
7/9	Amsterdam	Felix Meritis, Shaffy Zaal	<i>Internationale Gaudeamus Muziekweek 2004</i> : Kraakgeluiden - Seamus Cater - laptop en stuff, Justin Bennett - laptop, veldopnames, Natasha Anderson - elektrische blokfluit, Colin McLean - electronica, Katie Duck en Sylvain Meret - dans
8/9	Amsterdam	Felix Meritis, Concert Zaal	<i>Internationale Gaudeamus Muziekweek 2004</i> : Insomnio Ensemble o.l.v. Ulrich Pöhl: Sergio Luque - nieuw werk, Daniel Hamburger - <i>Chazzan</i> , Katarzyna Glowicka - <i>Re-breaths</i> , Paul Bruinen en Jorrit Tamminga - <i>Day 1</i> , Melissa Mazzoli en Juan Sebastian Lach Lau - <i>Broken</i>
8/9	Amsterdam	Felix Meritis, Concert Zaal	<i>Internationale Gaudeamus Muziekweek 2004</i> : Workshop door Insomnio en STEIM
8/9	Amsterdam	Beurs van Berlage	<i>Internationale Gaudeamus Muziekweek 2004</i> : Nora Mulder - piano, Ensemble voor Nieuwe Muziek van het Conservatorium van Amsterdam o.l.v. Harry Sparnaay, Nederlands Vocaal Laboratorium/Electric Voices o.l.v. Romain Bischoff, Raaf Hekkema - saxofoon: Eivind Buene - <i>Anatomic Notebook</i> JS, Oscar Carmona - <i>Cygnus X-1</i> JS, Aaron Cassidy - <i>ten monophonic miniatures for solo pianist</i> JS, Palle Dahlstedt - <i>Ism</i> WP, Gerald Resch - <i>Muster</i> , Henry Vega - <i>Idoru in metal</i> , Palle Dahlstedt - <i>Var fjärilsam</i> , Patrick St. Denis - <i>La grenouille qui se veut faire aussi grosse que le boeuf</i> , Polina Medyulyanova - <i>Rax</i> WP

ETALAGE 29 NOVEMBER 2004

Gewoon goede, nieuwe noten

In de Gaudeamus muziekweek 2004 waren nieuwe composities te horen van onbekende componisten van over de hele wereld. Overkoepelende gedachte: geen.

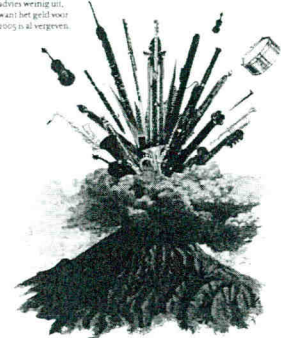
Gaudeamus muziekweek 2004
CONCERTENZINE, 10.00 - 8.00 UUR

Het is vandaag de dag alle macht moeilijk om nieuwe muziek van onbekende componisten aan de man te brengen. The-ma's en hun bijbehorende slagzinnen klinken soms ingespannen samenhangende concerten aan, maar andere keren lijken er niet de haare bijgevoerd. Dat is o.a. natuurlijk ook opvallend: een doorsichtig werkwijze als thema heeft iets beledigends - alhoewel alleen maar met een smetje naar een concert te kijken best - en het is even wonder dat de afzender in kwestie niet vaker bekeld en kwetsend worden. Maar tenminste moet de verstandigste zijn. In Nederland bestaat er een organisatie - Gaudeamus genaamd - die bij wijze van spreken de nieuwste stukken van Sampo Haapanäki, Anthony Pateras en Polina Medyulyanova in een concert aan laten horen zonder ze met een flitsende slagzins onder een noemer te hoereren te brengen. Gaudeamus is haar eigen thema en de liefhebbers van hedenlaagde muziek weten waarom dat staat. Haar goede naam heeft zij verdient met een jaarlijks festival en een concertenprogramma van een klein aantal kleine jongens gepresenteerd worden die op leuke muzikale gronden zijn gebouwd. In wereld van al het gepropt marktwerking en publiekbrek laat Gaudeamus hun muziek uitvoeren, gewoont omdat het goede muziek zijn. Nu heeft deze organisatie in de

laaste cultuurmaats een hardte tik gekregen. Maatschappij Medy van de: Laat maak daarna onderbreid tenen: onderstunde en organiserende instellingen. Ze krijgen er bijna allemaal gebruik van langs, maar de ondersteuners nog een extra. Die moeten te procent van hun budget afschrijven. Van der laan reuze Gaudeamus ook, nu de ondersteunende instellingen, ondanks dat Gaudeamus direct van het budget aan produceren besteedt. Dat verbaast u misschien, maar nog graker is het dat zo'n internationale tour met sturen wordt herleid nadat zij ontrekt is. Zelfs toen er plotseling torn miljoen extra te verdien was, werd Gaudeamus overgeslagen. Wel is er inmiddels een consensus ingetroefd in het allemaal eens pieren gaat uitwerken. Maar voor het volgende jaar maakt dat advies weinig uit, want het geld voor 2005 is al verzogru.

Her laat zich raden dat dit gewoont heeft voort de concerten die Gaudeamus organiseert. Vanavond moet de Concertzand een geweldig verzameling composities uit dat toedens de Gaudeamus muziekweek zou zijn gepresenteerd. De componisten komen uit de hele wereld en als iets te bundel is het dat bijna niemand te kent. Daarom zou het gewoont van die stukken zonder dit festival nooit in Nederland te horen zijn geweest. Het aange van deze verspreiding is dat al die componisten helemaal niets met elkaar te maken hebben. Gevoel overwerhande, geen overkoepelende gedachte, gewoon wat goed en nuwe is. In mu van de daken kunnen roepen dat deze muziekweek een overzicht biedt van New Global Composing, maar dat trapt u niet in.

MARTIN KAAI

Jonge componisten tijdens de Muziekweek

Keiji Haino

Dat Politics

Festival: The Night Of The Unexpected. Gehoord: 9/9, Paradiso Amsterdam.

Nieuwe muziek neemt zeer uiteenlopende vormen aan, bleek op het festival The Night Of The Unexpected. Van overdonderende drumcomputers tot verstilde sinustonen en van de strenge stukken van Louis Andriessen tot speelse laptopop en een ratelende pianola. Schrijver en muzikant David Toop zorgde voor de theoretische basis.

Door JACOB HAAGSMA

Welke demonen hebben bezit genomen van Keiji Haino? Het ongrijpbare en immer in het zwart geklede Japanse fenomeen, eerder in actie op zulke uiteenlopende instrumenten als gitaar, draailier en slagwerk, kiest hier elektronica als zijn uitdrukkingmiddel. Ter plekke programmeert hij de drumcomputer met woeste patronen die over het publiek uitgestort worden als een lawine. Dan beweegt hij zijn handen boven twee elektronische gevallen die zich gedragen als een theremin, met ruwe, priemende en schurende geluiden als trommelviessplitsend resultaat.

Elektronische muziek volgens Haino is al net zo dwingend, overdonderend en intens als zijn overige werk. Maar het meest indringend wordt het als hij de microfoon pakt en met zijn hoge stem werkelijk angstaanjagend te keer gaat. Wat een contrast met het al even Japanse meisesduo Cosmos, dat een oververfijnde en extreem verstilde mix van sinustonen (de 'no input'-sampler van Sachiko M) en piepkleine, abstracte keelgeluiden (de frêle vocaliste Ami Yoshida) een ongrijpbare spanning opbouwt. De ultieme piep- en kraakmuziek, waarbij de kraakgeluiden van het parket in de kleine zaal van Paradiso komen.

Dat deze intieme klanken hinderlijk worden overstemd door de strenge klankklokken van Louis Andriessens *Workers Union* door De Volharding, in de grote zaal, staat voor de brede inzet van The Night Of The Unexpected, georganiseerd met STEIM en Gaudemus. Het programma beweegt zich tussen hedendaags gecomponeerd, improvisatie en elektronica, met opvallend veel aandacht voor uiterlijk vertoon. *Workers Union* gaat vergezeld van gemanipuleerde videoprojecties. Edwin van der Heide laat laserstralen reageren op donkere kliktonen, waarbij stof en rook decoratieve vormen aannemen.

Bij de Franse draaitafelmanipulator Erik M is de visuele component, hoewel sterk aanwezig, minder bewust. Als een dansende sjamaan beweegt hij achter zijn platenspelers, waaraan hij woeste, expressieve klankenreeksen ontlokt. Thomas Brinkmann gaat met soortgelijk bronnenmateriaal een stuk cerebraler te werk. Laptop-elektronica heeft zelden zo speels en dwars geklonken als bij het bijna cartooneske trio Dat Politics.

Het is wel de avond van de minder alledaagse instrumenten. Bij twee *Studies For Player Piano* van Conlon Nancarrow, voltrekt onspeelbaar voor een pianist van vlees en bloed, is het alsof deze klanken rechtstreeks, vanuit een andere werkelijkheid of doodleuk uit de lucht geplukt, op de als door tien onzichtbare handen aangeslagen toetsen van een pianola neerdalen.

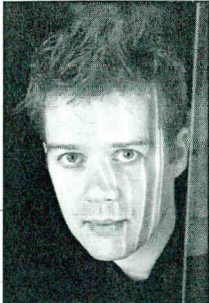
Dat sluit aardig aan bij de lezing van David Toop. Vergezeld door zachte, welluidende elektronische klanken voegt deze schrijver en muzikant enige theoretische verdieping toe met een fragment uit zijn nieuwe boek *Hunted Weather*. Muziek is een proces, zegt hij, 'noise' is niets vrijblijvend maar iets dat zich altijd en overal om je heen afspeelt, iets dat je niet alleen met je oren maar met je hele lichaam waarneemt. Toop brengt zijn ideeën in praktijk in een intiem duet met die ongenaakbare Keiji Haino, die deze keer bijzonder poëtische riedels uit zijn gitaar tokkelt.

Amstel Saxofonkwartet

8/9	Amsterdam	Felix Meritis, Shaffy Zaal	<i>Internationale Gaudemus Muziekweek 2004</i> : Kraakgeluiden - Tom Parkinson, electronica, Felicity Provan, cornet, Korg Kaos pad, Robin Fox, live electronica, en Erkki Veltheim, altviool
9/9	Amsterdam	Paradiso	<i>Internationale Gaudemus Muziekweek 2004</i> : Night of the Unexpected: Anne Faulborn, klavecimbel, 'Hoketus' van Louis Andriessen. David Toop, Conlon Nancarrow 'Study for Player Piano no. 3e', Edwin van der Heide 'Laser / Sound Performance', Conlon Nancarrow 'Study for Player Piano no. 21', Huba de Graaff/Erik-Ward Geerlings/Bart Visser/Marien Jongewaard, Thomas Brinkmann 'klick', Conlon Nancarrow 'Study for Player Piano no. 36', Orkest de Volharding met Tatiana Koleva en Eboman 'Workers Union' van Louis Andriessen, Dat Politics, Thomas Brinkmann, Erik M, Keiji Haino, Cosmos, David Toop en Keiji Haino
9/9	Amsterdam	de IJsbreker	<i>Internationale Gaudemus Muziekweek 2004</i> : Crash Ensemble o.l.v. Fergus Sheil: David Lang - <i>Cheating, Lying, Stealing</i> , David Fennessy - <i>airbrush</i> , Zack Browning - <i>Network Slammer</i> , Peter Adriaansz - <i>Triple Concerto</i> . Workshop hedendaagse fluittechnieken door Mike Schmid en de componist Fabio Nieder.
10/9	Amsterdam	De IJsbreker	<i>Internationale Gaudemus Muziekweek 2004</i> : Ensemble Aleph. Cecilia Arditto - <i>Casi Cerca</i> WP, Sébastien Beranger - <i>Gymel</i> , Adina Dumitrescu - <i>Colloquial Speech</i> WP, Carlo Forlivesi - <i>Nachtlied - Fragmente</i> WP, Dmitri Kourliandski - <i>Pas d'action</i> WP, Artur Kroschel - <i>Assieds-toi, Mariette</i> WP, Javier Torres Maldonado - <i>De Igitoto Cantu</i> WP, Mayke Nas - <i>Musique qui sent la table et la pantoufle</i> WP, Gabriel Pareyon - <i>Ro mähki 'ñu ro yohnite</i> , Valery Voronov - <i>Epitaph</i> WP, Amy Williams - <i>Sextet</i>
10/9	Amsterdam	De IJsbreker	<i>Internationale Gaudemus Muziekweek 2004</i> : Workshop door Ensemble Aleph
10/9	Amsterdam	Westerkerk	<i>Internationale Gaudemus Muziekweek 2004</i> : Ere Lievonen - orgel: Olli Virtapërko - <i>So Much Data...</i> JS, Louis Aguirre - <i>Oggün</i> WP
10/9	Amsterdam	Felix Meritis, Concert Zaal	<i>Internationale Gaudemus Muziekweek 2004</i> : Crash Ensemble, Claire Edwardes, Marcel Andriessen en Fedor Teunisse - slagwerk, Zephyr Kwartet: Panayiotis Kokoras - <i>Paranormal</i> - "A holophonic approach" WP J, Evis Sammoutis - <i>Dimorphism - In memoriam Giacinto Scelsi</i> JS, Philipp Maintz - <i>INNER CIRCLE. musik für streichquartet</i> Eervolle vermelding Gaudemus Prijs 2002, Andrew Hamilton - <i>i like things</i> WP, Max F. - <i>Passage - Silence and Light Triptych</i> JS, Kevin Volans - <i>1000 bars</i> , Donnacha Dennehy - <i>Streetwalker</i>
10/9	Amsterdam	Felix Meritis, Shaffy Zaal	<i>Internationale Gaudemus Muziekweek 2004</i> : Kraakgeluiden. Mary Oliver, viool, altviool, Domenico Sciajno, elektronica, James Wilkinson, trombone, electronica, Robert van Heumen, LiSa, sexy controllers, Rachel de Boer, video en Bettina Neuhaus, dans
11/9	Amsterdam	De IJsbreker	<i>Internationale Gaudemus Muziekweek 2004</i> : Amstel Saxofonkwartet, Twitch Ensemble, Nederlands Pianisten Kwartet, tape: Anthony Pateras - <i>Twitch</i> JS, Martin Stig Andersen - <i>Sleepdriver</i> WP Eervolle vermelding Prix Ton Bruynèl, Dai Fujikura - <i>Reach Out</i> JS, Henry Vega - <i>Alibi - 1 the white pieces - 2 Donna never cries</i> JS, Ton Bruynèl - <i>Rain</i> , Presentatie CD-box Ton Bruynèl
11/9	Amsterdam	Beurs van Berlage, Yakultzaal	<i>Internationale Gaudemus Muziekweek 2004</i> : Radio Kamerorkest o.l.v. Etienne Siebens: Eivind Buene - <i>Langsam und schmachtend</i> JS, Michel van der Aa - <i>Here [enclosed]</i> , Karin Rehnqvist - <i>Arktis, Arktis! Breaking the Ice</i> , Sampo Haapamäki - <i>Signature</i> JS, Anthony Pateras - <i>Chromatophore</i> JS
11/9	Amsterdam	Felix Meritis, Shaffy Zaal	<i>Internationale Gaudemus Muziekweek 2004</i> : Kraakgeluiden. Maja Ratkje - stem, electronica, Marko Ciciliani - no input mixer, Gert-Jan Prins - analoge electronica, TV, Will Guthrie - slagwerk, Sachiko M. laptop en HC Gilje - video
12/9	Amsterdam	Felix Meritis, Concert Zaal	<i>Internationale Gaudemus Muziekweek 2004</i> : de ereprijs o.l.v. Wim Boerman, Anna McMichael - viool, Reinhold Westerheide - gitaar: Marko Nikodijevic - <i>abyss/antifona voor ensemble</i> , Pete Harden - <i>The origin of species</i> , Anna Meredith - <i>Decepticon</i> , Raminta Šerkšnyte - <i>Sense Six</i> , Richard Whalley - <i>When...?</i> , Fumiko Miyachi - <i>Natsakussa</i> , Takayuki Rai - <i>Facade</i> , Panayiotis Kokoras - <i>Shatter Cone</i> , Presentatie European Music Navigator. Aankondiging van de winnaar van de Gaudemus Prijs 2004
16-29/9	Joegoslavië	Belgrado	Uitvoering van werken van Louis Andriessen en Gilius van Bergeijk door het ensemble CHINCH BUG en Nada Kolundzija (piano). Daarnaast gaven beide componisten lezingen en workshops

17-19/9	Hongarije	Boedapest	Nederlands Cultureel Weekend in Millenaris: In het kader van het Nederlands Cultureel Seizoen, dat in het najaar in Hongarije plaatsvond, werd er een Nederlands cultureel programma georganiseerd. Daarin waren alle podiumkunstendisdisciplines vertegenwoordigd.
22/9	Oekraïne	Lviv	Festival Contrasts, Ricochet Ensemble en Vanessa Lann (componist). Werken van Nederlandse en Oekraïense componisten, o.a.: Theo Loevendie - <i>Lerchen Trio</i> , Vanessa Lann - <i>Objects of Ritual</i> en <i>Inner piece</i> , Keyla Orozco - <i>Eco y Espejo</i> , Hanna Kulenty - <i>Crossing Lines</i> , Calleope Tsoupaki - <i>Trio</i> , Boris Segin - <i>Trio</i> , Sergey Piljutikov - <i>Sonate</i> , Sergey Zazhitko - <i>Nieuw werk voor ensemble</i> , Ljudmila Samodaeva - <i>Piece for flute, clarinet, violin and cello</i> , Carmella Tsepkenko - <i>Nieuw werk</i> , Zoltan Almashi - <i>Steps</i> en Alexander Schetinsky - <i>Way to Meditation</i> .
23/9	Oekraïne	Drogobych	Vanessa Lann verzorgde tevens masterclasses Ricochet Ensemble en Vanessa Lann (componist). Werken van Nederlandse en Oekraïense componisten, o.a.: Theo Loevendie - <i>Lerchen Trio</i> , Vanessa Lann - <i>Objects of Ritual</i> en <i>Inner piece</i> , Keyla Orozco - <i>Eco y Espejo</i> , Hanna Kulenty - <i>Crossing Lines</i> , Calleope Tsoupaki - <i>Trio</i> , Boris Segin - <i>Trio</i> , Sergey Piljutikov - <i>Sonate</i> , Sergey Zazhitko - <i>Nieuw werk voor ensemble</i> , Ljudmila Samodaeva - <i>Piece for flute, clarinet, violin and cello</i> , Carmella Tsepkenko - <i>Nieuw werk</i> , Zoltan Almashi - <i>Steps</i> en Alexander Schetinsky - <i>Way to Meditation</i> .
24/9	Oekraïne	Rivne	Vanessa Lann verzorgde tevens masterclasses Ricochet Ensemble en Vanessa Lann (componist). Werken van Nederlandse en Oekraïense componisten, o.a.: Theo Loevendie - <i>Lerchen Trio</i> , Vanessa Lann - <i>Objects of Ritual</i> en <i>Inner piece</i> , Keyla Orozco - <i>Eco y Espejo</i> , Hanna Kulenty - <i>Crossing Lines</i> , Calleope Tsoupaki - <i>Trio</i> , Boris Segin - <i>Trio</i> , Sergey Piljutikov - <i>Sonate</i> , Sergey Zazhitko - <i>Nieuw werk voor ensemble</i> , Ljudmila Samodaeva - <i>Piece for flute, clarinet, violin and cello</i> , Carmella Tsepkenko - <i>Nieuw werk</i> , Zoltan Almashi - <i>Steps</i> en Alexander Schetinsky - <i>Way to Meditation</i> .
24/9	Polen	Warschau	Warsaw Autumn festival: <i>One</i> van Michel van der Aa.
27/9	Polen	Krakau	Audio Art Festival: opvoering van <i>One</i> van Michel van der Aa
30/9	Oekraïne	Kiev	Kiev Music Fest, Ricochet Ensemble en Vanessa Lann (componist). Werken van Nederlandse en Oekraïense componisten, o.a.: Theo Loevendie - <i>Lerchen Trio</i> , Vanessa Lann - <i>Objects of Ritual</i> en <i>Inner piece</i> , Keyla Orozco - <i>Eco y Espejo</i> , Hanna Kulenty - <i>Crossing Lines</i> , Calleope Tsoupaki - <i>Trio</i> , Boris Segin - <i>Trio</i> , Sergey Piljutikov - <i>Sonate</i> , Sergey Zazhitko - <i>Nieuw werk voor ensemble</i> , Ljudmila Samodaeva - <i>Piece for flute, clarinet, violin and cello</i> , Carmella Tsepkenko - <i>Nieuw werk</i> , Zoltan Almashi - <i>Steps</i> en Alexander Schetinsky - <i>Way to Meditation</i> .
1/10	Den Haag	Korzo Theater	Pianoduo Post & Mulder: <i>Het monster met de twee ruggen</i> Een kameroera van David Dramm op een libretto van Hafid Bouazza. Regie, Gijs de Lange / Bianca van Dillen, toneelbeeld, Lynne Leegte en de uitvoerenden: sopranen Ingrid Kappelle en Marijke van Stralen en het Pianoduo Post & Mulder
2/10	Roemenië	Boekarest	Dutch Days in Bucharest (Atheneum Hall). Slagwerkgroep Den Haag gaf een tweetal concerten. Michel van der Aa - <i>Between</i> , Ron Ford - <i>Luccicare</i> , Mihaela Vosganian - <i>African interferences for four percussionists</i> , Ivo van Emmerik - <i>Elementary Morality</i> , Seung-Ah Oh - <i>DaDeRimGil</i>
2/10	Amsterdam	Stedelijk Museum CS	Dante Oel, piano: o.a. <i>Same or Different</i> van Tom Johnson; radiofonische vertelling over tijd, synchroniciteit, timing, klank, luisteren en, <i>last but not least</i> , de piano, verder een nieuw werk van James Fulkerson
3/10	Roemenië	Boekarest	Dutch Days in Bucharest (Arcub Hall). Slagwerkgroep Den Haag gaf een tweetal concerten. Michel van der Aa - <i>Wake</i> , Paul Termos - <i>KK</i>
3/10	Eindhoven	Witte Dame (Axes)	Trio Lignum. Csaba Klenyán (klarinet), Lajos Rozmán (klarinet) en György Lakatos (fagot). Dit concert vindt plaats in het kader van het landelijke festival 'Hongarije aan Zee'. Naast composities van Bach en Boulez voerden ze werken uit van Kurtág, maar bovenal van minder bekende Hongaarse componisten als Tihanyi, Vajda en Sárosi.
3/10	Tilburg	Paradox (Risk)	Daan Vandewalle (piano): <i>Inner Cities</i> van Alvin Curran De grootschalige, elfdelige solo pianocyclus <i>Inner Cities</i> (1992-2003) is een onvergetelijke, zes uur durende roadtrip dwars door Curran's universum, Nederlandse premiere.

Szakmailag tökély
Telek Balázs
2004. 10.20 18:08

Van der Aa kameroera op a Trafóban

„Lehetetlen egyértelműen értelmezni”, figyelmezteti a nézőt az előadás műsorfüzete. Valóban. A darabon szinte lehetetlen fogást találni valamiféle megnyugtató, magyarázatot adó értelmezés számára. Van der Aa David Lynchre emlékeztető módszerekkel zavarja össze, kavargatja fel, bizonytalanítja el és hagyja vágya homályban a nézőt.

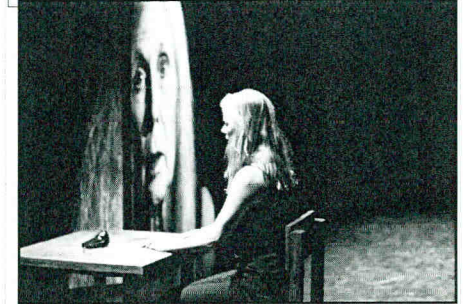
Az előadás arnyuga szakmailag tökéletes. A videobelejtések és az egyetlen élő szereplő, Barbara Hannigan közti összhang tökéletes, már-már lebegőreálisan pontos. Igazi technikai és előadói bravúr az, ahogy az élő Hannigan és a videószínen megjelenő Hannigan egymást szótágra-északra váltogatva epokek. Hannigan hibátlanul tudja meg azt a tökéletes összpontosítást igénylő feladatot. (Kár, hogy a befogadói intézmény nem állt annyira a helyzet magaslátán, mint az előadás stábjá: az angol nyelvű operaelőadást kénytelenek volt feliratoztatni, fordítás nélkül hallgatni); ez nem kenővittette meg az arnyuga is Lynchre hasonlítását.)

A mű értelmezhetetlensége abból ered, hogy nem ad a néző számára elég információt magyarázat megalkotásához. A racionális megfigyelés lehetetlensége azonban nem jelenti valamiféle kusza, összezúrt dolog lenne. Ellenkezőleg: közvetlen vizuális világot, ami, mivel ortán nem érthető, a néző tudattalanjára tesz benyomást. Nem értjük, amit látunk, de tudjuk, hogy valami jelentős.

Befolyó: Megoldatlan, feledtetetlen.

Kapcsolódó program:
Michel van der Aa: *One*
Kameroera szopránra, videóra és magnófelvételeire

Telek Balázs további írásai:
My Heart's in the Highlands (2004. 10.28)
Hangpróba (2004. 10.23)
Psychompos a gyászok között (2004. 10.22)
Fordításelméletek kamarazenekarra (2004. 10.20)
Drumming (2004. 10.17)

Barbara Hannigan in *One*

2 oktober 2004, 15.00 uur
Amsterdam, Stedelijk Museum CS

DANTE OEL
piano & toy-piano

Tom Johnson *Rational Melodies* (1992-7)
(1993) (1. 1, 10, 4, 16)

Tom Johnson *Music for Eighty-eight* (1988-197)
Maurice Ravel
Luis Van Griensven

James Fulkerson *Three Pieces for Dante and JC* (2004, workshop 2004)
(2004) (Brussels International Contemporary Music Festival)

Tom Johnson *Same or Different* (2004, 20)

Stedelijk Museum CS logo

2004. 10.20
2004. 10.24

Program:
János Sebők: "Hosszútáv"
György Lakatos: "Központ és Előterület"
Boris Segin: "Dinamikus"
György Lakatos: "Központ és Előterület"
Lajos Rozmán: "Központ és Előterület"
Lajos Rozmán: "Központ és Előterület"
Lajos Rozmán: "Központ és Előterület"
Lajos Rozmán: "Központ és Előterület"

HONGARIJEEZE
HONGARIJEEZE
HONGARIJEEZE

9/10	Oekraïne	Chernigov	Ricochet Ensemble en Vanessa Lann (componist). Werken van Nederlandse en Oekraïense componisten, o.a.: Theo Loevendie - <i>Lerchen Trio</i> , Vanessa Lann - <i>Objects of Ritual</i> en <i>Inner piece</i> , Keyla Orozco - <i>Eco y Espejo</i> , Hanna Kulenty - <i>Crossing Lines</i> , Calleope Tsoupaki - <i>Trio</i> , Boris Segin - <i>Trio</i> , Sergey Piljutikov - <i>Sonate</i> , Sergey Zazhitko - <i>Nieuw werk</i> voor ensemble, Ljudmila Samodaeva - <i>Piece for flute, clarinet, violin and cello</i> , Carmella Tsepoklenko - <i>Nieuw werk</i> , Zoltan Almashi - <i>Steps</i> en Alexander Schetinsky - <i>Way to Meditation</i> . Vanessa Lann verzorgde tevens masterclasses Ultima Festival (Oslo Konserthus). Ragnhild Berstad - <i>Anstrøk</i> , Rebecca Saunders - <i>Into the Blue</i> , Theo Loevendie - <i>6 Turkish Folkpoems</i> , Henrik Hellstenius - <i>Nieuw werk</i> en Salvatore Sciarrino - <i>Lo spazio inverso</i> uitgevoerd door de Oslofilharmonie's kammersolister o.l.v. Cathrine Winnes. Solist: Isa Katarina Gericke (sopraan)
10/10	Noorwegen	Oslo	Ultima Festival (Universitets Aula). Sam Hayden - <i>Nieuw werk</i> en Louis Andriessen - <i>La Passione</i> uitgevoerd door het Oslo Sinfonietta o.l.v. Christiaan Eggen. Solisten: Monica Germino (viool) en Christina Zavalloni (sopraan).
10/10	Noorwegen	Oslo	Ultima Festival (Universitets Aula). Sam Hayden - <i>Nieuw werk</i> en Louis Andriessen - <i>La Passione</i> uitgevoerd door het Oslo Sinfonietta o.l.v. Christiaan Eggen. Solisten: Monica Germino (viool) en Christina Zavalloni (sopraan).
10/10	Duitsland	Lüneburg	Internationales Festival Neue Musik Lüneburg (Glockenhaus). Ensemble WATT? (Jorge Isaac, blokfluit/elektronica, Nicki Marinic, toetsen/elektronica, Ibadet Ramadani, stem/elektronica, Jos Zwaanenburg, fluit/elektronica) met <i>The Longest Mauvais Quart d'Heure</i> , een voorstelling naar het verhaal "The Machine Stops" van E.M. Forster waarin traditionele instrumenten en live elektronica op verrassende wijze met elkaar worden gecombineerd.
10/10	Velp	Kunsthuis 13	Duo Zewald/Kooi: Céleste Zewald (klarinet) speelde werken van o.a. Hindemith en Pierné. Bij de uitvoering hiervan wordt Céleste Zewald begeleid door Jaap Kooi.
11/10	Duitsland	Lüneburg	Internationales Festival Neue Musik Lüneburg. Masterclass door Jorge Isaac. Tevens verzorgde Bas Kalle (elektronica) een concert en een seminar
12/10	Noorwegen	Oslo	Ultima Festival (Parktheater). Louis Andriessen - <i>Woodpecker</i> , Martijn Padding - <i>Couple</i> , Donnacha Dennehy - <i>Paddy</i> , Jacob Ter Veldhuis - <i>Nieuw werk</i> , Yannis Kyriakides - <i>Nieuw werk</i> , Sinta Wullur - <i>Nieuw werk</i> en Tsenko Minkin - <i>Concert Piece</i> . Solisten: Tatiana Koleva (slagwerk)
12/10	België	Gent	Logos Foundation. Concert door slagwerkduo Vertigo. Programma: Steve Reich - <i>Clapping Music</i> , Chiel Meijering - <i>nieuw werk</i> , Giel Vlegaar - <i>Come here often?</i> , Frederic Rzewski - <i>To the earth</i> , Vanessa Lann - <i>American Accents</i> , Michael Smetanin - <i>Finger Funk</i> , Vinko Globokar - <i>Corporel?</i> , Roderik de Man - <i>A Case History</i> .
13/10	Noorwegen	Oslo	Ultima Festival (NMH). Louis Andriessen - <i>Facing Death</i> en werken van Karl Aage Rasmussen, Ole Henrik Moe en Ragnhild Berstad uitgevoerd door het Arditti Quartet.
13/10	Tilburg	Paradox (Risk)	Chicago Underground Trio: Kornettist Rob Mazurek, drummer Chad Taylor en bassist/laptopper Noel Kupersmith vormen het genreoverstijgende Chicago Underground Trio; een mix van Afrikaanse, elektronische en coloristische jazz
14/10	Canada	Toronto	Glenn Gould Studio. 'Schiphof 2': concert met werken van Nederlandse componisten, o.a. Peter Adriaansz, uitgevoerd door het Array Music Ensemble.
14/10	Apeldoorn	Gigant	Margriet de Moor en Louis Andriessen: Een muzikale, literaire, leerzame en vooral vrolijke avond.
14/10	Den Haag	Korzo Theater	Cubaanse hedendaagse muziek. Een gouvierende reis langs de Cubaanse hedendaagse muziek en presenteert een selectie van de belangrijkste vertegenwoordigers van elke generatie. Er werden composities uitgevoerd van Harold Gramatges, Carlos Fariñas, Roberto Valera, Ileana Pérez, Ailem Carvajal, Yosvani Quintero, Eduardo Morales en Keyla Orozco uitgevoerd door Nederlandse of in Nederland woonachtige buitenlandse musici: fluit: Ned Mc Gowan; klarinet: David Kweksilber; viool: Bas Weigers; cello: Winnyfred Beldman; piano: Gustavo Corrales; slagwerk: Tatiana Koleva & Fedor Teunisse. Het concert vond plaats in het kader van het Q-ba Festival.
15/10	Duitsland	Donaueschingen	Donaueschinger Musiktage (Donauhalle A): Michel van der Aa - <i>Second Self</i> voor orkest en soundtrack (WP, opdracht Donaueschinger Musiktage en Fonds voor de Scheppende Toonkunst) uitgevoerd door het SWR Sinfonieorchester Baden-Baden und Freiburg o.l.v. Roland Kluttig.
15/10	Bergen	Ruinekerk	Galina Sandovskaya, piano: Zij kwam speciaal voor dit concert uit Rusland naar Bergen. Sofia Goebaidoelina - <i>Chaconne</i> , Anatoly Koroljev - <i>Partit</i> , Galina Oestvolskaya - <i>Sonata</i> , Simeon ten Holt - <i>Cyclus aan de waanzin</i>

bericht

musikalisches ost-erweiterung

«forum neuer musik» im deutschlandfunk

Kulturen einander näher rücken zu lassen, ohne regionale Eigenheiten einzulassen, ist eine heikle Aufgabe, vor die sich Europa, vor allem auch der EU-Osterweiterung, gestellt sieht. Welchen Reichtum es zumal auf dem Feld der Musik noch an detail zu entdecken gibt, welche Vielfalt aber auch auf dem Spiel steht, war Mitte März schlaglichtartig beim «Forum neuer Musik» im Sendesaal des Deutschlandfunks in Köln zu erleben. In vier Konzerten begegneten sich höchst unterschiedliche Ansätze und Stile, wurde Verbindendes und Trennendes deutlich. Und da sich Originalität am Anfang des 21. Jahrhunderts kaum mehr daran messen kann, im emphatischen Sinne (etwa hinsichtlich des Materialcharakters) Neues zu «erfinden», galt die Aufmerksamkeit um so mehr dem stets aktuellen Spannungsfeld zwischen individueller künstlerischer Disposition und spezifischem kulturellem Umfeld – wobei Frank Kämper, der Programmmanager des jährlich stattfindenden und nun bereits zum fünften Mal ausgetragenen Kleinfestivals, in der Fokussierung auf Ur- und Erzauführungen (allein fünf Auftragswerke des Deutschlandfunks) jungen KomponistInnen Vorrang einräumte.

Für einen zapackenden Auftakt sorgte die technisch versierte Schlagwerkgruppe Den Haag, die unter der Leitung von Jonathan Stockhammer einen Querschnitt durch europäische Komponisten für Schlagwerk präsentierte. Auch wenn die Emanzipation des Schlagzeugs im Bewusstsein lang vollzogen scheint – das bereicherte Instrumentarium birgt nach wie vor Überraschungen in Ausdruck und Klangfärbung, eröffnet es doch mannigfaltige assoziative Sphären bis hin zu starker Affinität zu Alltags- und Umweltgeräuschen. Untergrund 2 etwa des Deutschen Michael Maerhofer schlägt mit Murren, Gollbällen und Blechbüchsen auf Glas.

Eindringlicher (und humorvoller) präsentierte sich da der Amsterdamer Pianist Marcel Worms in «Blues, deconstructed». Seit Jahrzehnten bittet Worms Toonkunstler aus aller Welt um einen Blues, souverän reichte er Kompositionen dieser Sammlung – oft eigenmächtig zwischen emotionaler und struktureller Dichte schwankende Miniaturen – in rascher Folge aneinander. Dies hatte seinen Reiz, demonstrierte aber auch (unfreiwillig), dass KomponistInnen versiert «Musik mit «Blues-Feeling» nicht allzu viel antagen können.

Das Schlusskonzert war dann ganz der Ensemblemusik und zeitgenössischen russischen Komponisten gewidmet, mit Verve dargeboten vom Prager Ensemble «Milen» (Leitung: Miroslav Podlák). Anklänge an Traditionelles, an Besonderen an böhmisch-musikantisches Flair, Ironisches (der Scherz in der Musik ließ grinsen) und grelle, ausdrucksintensive Eskapaden griffen schlagend ineinander. In *Moscu oder Dvorskis Problem* des Brünner Komponisten Peter Graham ebenso wie in *Handl Bartons Oase* oder in Marko Ivanovs Huldigung der Verücktheit in *Der Wahnsinnigen Mägenstanz*. Davon kann man lernen – mehr Mut zur «Verücktheit» (zumal im Umgang mit der Tradition) würde jedenfalls auch den KomponistInnen hierzulande nicht schaden.

Egbert Hillen

01.06.2005

SWR.de Startseite Nachrichten Satgeber LebensART Regionen GAD Fernsehen Unternehmen

01.06.2005

Donnaueschinger Musiktage

Michel van der Aa

Michel van der Aa wurde 1970 in den Niederlanden geboren. Er studierte Komposition und Musikproduktion am Royal Conservatory in Den Haag. Seine Kompositionen waren (Dionis Wagenaar, Gillis van Begijn und Louis Andriessen).

1993 gründete er eine Produktionsfirma für zeitgenössische Musik. 1994 erhielt Michel van der Aa ein Stipendium der Foundation of Performing Arts, mit dem er an den Internationalen Tanzkursen für Choreografen und Komponisten in England teilnahm.

In Zusammenarbeit mit dem Choreografen Philippe Blanchard entstand 1996 *Stanz* an der Spaa für Orchester und zehn Tänzer im Auftrag des schwedischen Nationalen Operntheaters Orchestra. 1997/98 war van der Aa Komponist in Residence der Den Haag Percussion Group. 1999 komponierte er verschiedene elektronische Passagen für den Film *Writing to Vermeer* von Louis Andriessen und Peter Greenaway.

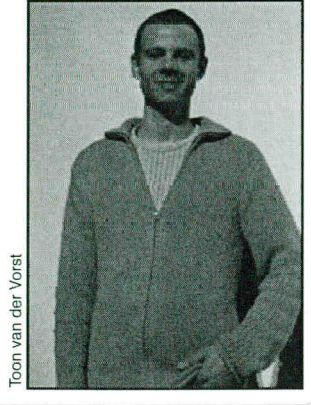
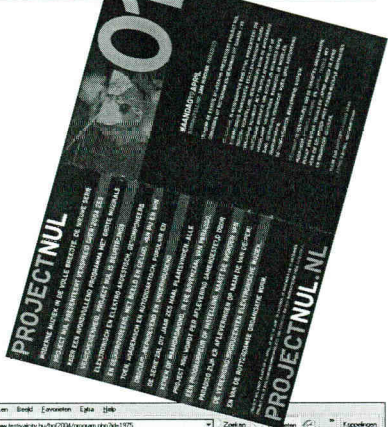
Michel van der Aa erhielt für seine Musik den Gaudeamus Preis 1999 und den Vermeulen Inerbyrce Prize der Amsterdam Art Foundation 2000.

Weitere Informationen:

- Michel van der Aa: *Second self* Werkbeschreibung

Ensemble '88

Toon van der Vorst

- 15/10 Rotterdam Paradijkerk (Lantaren/Venster) Rotterdamse Tegentonen: De avond werd geopend met een solo-optreden van de Amerikaanse componist en pianist Frederic Rzewski. Hij speelde fragmenten uit *The Road*. Later op de avond, in Nighttown, trad het Chicago Underground Trio op.
- 16/10 Noorwegen Oslo Ultima Festival (NMH). Louis Andriessen - *De Tijd*, Ignas Krunglevicius - *The Grid*, Yves Klein - *Symphonie Monotone* en Pelle Gudmundsen-Holmgreen - *Re-repriser* uitgevoerd door het Musikhøgskolens Samtidsensemble.
- 16/10 Utrecht Theater Kikker Rumor 36: The Electronic Hammer, Electric Barbarian (in Theater Kikker) en het Chicago Underground Trio (in het SJJ Jazzpodium).
- 17/10 Noorwegen Oslo Ultima Festival (Oslo Konerthus). Tristan Keuris - *Sonata*, Louis Andriessen - *Image de Moreau*, Vanessa Lann - *Recalling Chimes*, Huba de Graaff - *De Biggenweg* en Simeon Ten Holt - *Soloduveldans II* uitgevoerd door Ultima Ung 1 en Ellen Ugelvik (piano), Heloisa Amaral (piano) en Unn Fahlstrøm (video).
- 18/10 Amsterdam Paradiso Projectnul: 04: Samenstelling WORM Rotterdam. Tijdens de vierde aflevering presenteert Project Nul drie onderling zeer verschillende optredens. Receptor is een project van de Chileen Jorge Cortés. Hij maakt als Receptor bedwelmende elektronische muziek, die steunt op een subtiele, eigenge-reide omgang met ritmes. Stoma uit Rotterdam bestaat uit slechts een drummer ("Wouter") en bassist, maar weet te klinken als een aan-zienlijk groter gezelschap. Daarnaast is er een project van de Nederlandse kunstenaar Roel Meelkop. Meelkop maakt zijn muziek vooral met zelfopgenomen omgevingsgeluid, analoge synths en laptop en is ook bekend als maker van klankinstallaties. Daarnaast is hij actief als curator en programmeur voor nieuwe elektronische muziek.
- 18/10 Hongarije Boedapest Budapest Autumn Festival, Petöfi Literair Museum: Gaudesamus activiteiten in het kader van Thinking Forward; het programma 'Translations' van Ensemble '88. Een componist uit het Nederlandse taalgebied werd gevraagd een vertaalde tekst uit het Hongaars te toonzetten en omgekeerd werd een Hongaarse componist gevraagd uit het Nederlands vertaalde poëzie muzikaal te vertalen. Er klonken werken van o.a. Matthias Kadar en Ivan Fischer. De uitvoeringen van de werken door Ensemble '88 o.l.v. René Gulikers werden gecombineerd met voordrachten van Hongaarse en Nederlandse teksten en muziekstukken.
- 19/10 Hongarije Trafo, Boedapest Gaudesamus activiteiten in het kader van Thinking Forward; de opera *ONE* van Michel van der Aa. In deze kameroera combineert componist Michel van der Aa zang, video en elektronische klanken. Zangsoliste is sopraan Barbara Hannigan.
- 20/10 Groot-Brittannië Scarborough Uitvoering van *The Longest Mauvais Quart d'Heure* door het Ensemble WATT? (Jorge Isaac, blokfluit/elektronica, Nicki Marinic, toetsen/elektronica, Ibadet Ramadani, stem/elektronica, Jos Zwaanenburg, fluit/elektronica) een voorstelling naar het verhaal "The Machine Stops" van E.M. Forster waarin traditionele instrumenten en live elektronica op verrassende wijze met elkaar worden gecombineerd.
- 21/10 Hongarije Boedapest, Budapest Autumn Festival (Uránia Cinema): Ligeti and composers from the Netherlands; Ligeti - *Hamburgisches Concerto*, Ligeti - *Three Mysteries of the Macabre*, Louis Andriessen - *Zilver*, Michel van der Aa - *Here [in circles]*, uitgevoerd door het UMZE Ensemble o.l.v. Reinbert de Leeuw. Solisten: Marie Luise Neunecker (hoorn), Barbara Hannigan (sopraan).
- 21-10 Italië Rome Dutch Radio Week (Parca della Musica), *Diva Dolorosa* van Loek Dikker/Peter Delpeut, film/theaterproductie ter gelegenheid van het honderdjarige bestaan van Nederlands Instituut te Rome, uitgevoerd door het Giovanile Romana orkest.
- 21/10 Alkmaar Provadja *De Bocht* van Toon Vandevorst. een kameroera van componist en librettist Toon Vandevorst en gebaseerd op het gelijknamige toneelstuk *Die Kurve* van Tancred Dorst. De kameroera voor drie zangers en een ensemble van strijkers, hoorn, trompet, piano en slagwerk, is een coproductie van Korzo Muziekproducties en het jonge SOIL-ensemble. Regie, Marijke Schermer.
- 21-22/10 Peru Lima National Conservatory of Lima. Concerten door het Belgische Thelema Trio. Op het programma onder meer muziek van Philemon Mukarano
- 22/10 Italië Rome Festival Controindicazioni: Concerten van het Sound Lee! Quartet met muziek van Lee Konitz (Guus Janssen, piano - Jorrit Dijkstra, altsax - Raoul van der Weide, bas - Wim Janssen, drums).

20-24/10	Groningen	div. locaties (Prime)	Arvo Pärt festival & Æstonishing Music: Georganiseerd door Stichting Prime en het Noord Nederlands Orkest (NNO). Arvo Pärt, was de hoofdrolspeler tijdens dit festival. Naast het concert van het Noord Nederlands Orkest waren er optredens van het Hilliard Ensemble, Het Nieuw Ensemble, The Gents, The Northern Consort, pianist Alexander Lubimov, Capella Frisiae en het dansgezelschap Club Guy & Roni. Componisten Erkki-Sven Tüür, Toivo Tulev, Helena Tulve en Matis Lill kwamen naast Pärt veelvuldig aan het woord.
22/10	Italië	Rome	Dutch Radio Week (Quirinale), concert New Dutch Academy o.l.v. Simon Murphy.
23/10	Italië	Matera	Festival Gozziamoci: Concerten van het Sound Lee! Quartet met muziek van Lee Konitz (Guus Janssen, piano, Jorrit Dijkstra, altsax, Raoul van der Weide, bas, Wim Janssen, drums)
23/10	Amsterdam	Stedelijk Museum CS	Muziek uit Estland (Æstonishing Music): Arvo Pärt - <i>Für Alina</i> voor piano, Erkki-Sven Tüür - <i>Drama</i> voor fluit viool en gitaar, Helena Tulve - <i>Valvaja</i> voor hobo, Lepo Sumera - <i>The Piece from the Year 1981</i> voor piano, Erkki-Sven Tüür - <i>Symbiosis</i> voor viool en contrabas, Musici: Anne La Berge, fluit, Ernest Rombout, hobo, Barbara Lueneburg, viool, Wilmar de Visser, bas, Stefan Gerritsen, gitaar, Anita van Groningen a Stuling, piano
23/10	Den Haag	Korzo Theater	Henneman, Henneman & De Swaan: Muziek en beeld in concert door het Henneman Strijkkwartet en harpiste Godelieve Schrama. Het programma bestond uit composities, improvisaties en video's en medewerking wordt verleend door Ig Henneman (compositie/altviool), Jeroen Henneman (beeldend kunstenaar), Carrie de Swaan (film-maker), Oene van Geel (viool/altviool), Alex Waterman (cello), Wilbert de Joode (bas) en Godelieve Schrama (harp).
23/10	Italië	Venetie	Biennale Venice (Teatro Piccolo Arsenale), <i>Here [in circles]</i> van Michel van der Aa uitgevoerd door het Asko Ensemble o.l.v. Henrik Schäfer. Solist: Barbara Hannigan (sopraan)
24/10	Peru	Trujillo	Teatro Municipal. Concerten door het Belgische Thelema Trio. Op het programma onder meer muziek van Philemon Mukarno
24/10	Italië	Turijn	Festival Nuovi Spazi Musicali, uitvoering van o.a. <i>Oog</i> van Michel van der Aa door het Xenia Ensemble.
24/10	Amsterdam	Openbare Bibliotheek	In De Buurt: Visiting Composers Series. Componiste Sinta Wullur
24/10	Nijmegen	Galerie Marzee	Duo Koleva (slagwerk) / Van Otterloo (saxofoon). Frans Vermeerssen - nieuw werk, Rutger van Otterloo - improvisatie, Louis Andriessen - <i>Woodpecker</i> , Gerard Brophy - <i>We bOp</i> , Donnacha Dennehy - <i>Paddy</i> , Dobri Paliev - <i>Variations on Bulgarian folk song</i> , Ned McGowan - <i>Urban Turban</i> , Bill Evans - <i>Peace Piece</i> , Jacob ter Veldhuis - <i>Grab it!</i>
24/10	Venlo	Museum V. Bommel V. Dam	Wouter Snoei: solo live-electronics: Een overzicht van de stukken voor live elektronica die Wouter Snoei tot nu toe heeft gecomponeerd. Alle stukken werden uitgevoerd door de componist zelf. <i>Elasticity</i> , <i>Pulse</i> , en <i>Black</i> .
24/10	Eindhoven	Vertigo, TUE (Axes)	Quatuor Danel: Het Quatuor Danel (Danel Strijkkwartet) stelde op verzoek van stichting Axes uit Eindhoven een programma samen met voornamelijk Vlaamse nieuwe muziek: <i>Zeven Zegels</i> van Karel Goeyvaerts, <i>Fairy Tale</i> van Peter Swinnen, <i>Kwartet nr. 1</i> van Kris Defoort en <i>Bowmore</i> van Luc Brewaeys aangevuld met <i>Kwartet</i> van Margriet Hoenderdos en een revisie van <i>Trumpet and String Quartet 2</i> van Kevin Volans Dit concert vond plaats in het kader van het Tromp-festival.
26/10	Leeuwarden	Theater Romein	WATT? <i>The Longest Mauvais Quart d'Heure</i> : Ibadet Ramadani (zang, elektronica), Jorge Isaac (blokfluiten, elektronica), Charly Zastrau (keyboard, elektronica), Jos Zwaanenburg (fluiten, elektronica). WATT? (elektro-akoestische groep die fluitist Jos Zwaanenburg heeft gevormd met drie jonge buitenlandse musici) bracht de multimediatproductie <i>The Longest Mauvais Quart d'Heure</i> . Voor dit stuk, dat Zwaanenburg speciaal concipieerde voor dit kwartet van zang, (blok)fluiten, toetsen en elektronica, liet hij zich inspireren door The Machine Stops, een kort verhaal van E.M. Forster.
26/10	Utrecht	Theater Kikker	Proeflokaal #30: Beginnende producties, gevorderde producties, elektronica, experiment en multidisciplinaire uitstapjes.
26-30/10	Slovenië	Ljubljana	Kapelica Gallery. Presentatie van de nieuwe klankinstallatie van Geert-Jan Hobijn en Staalplaat Soundsystem: <i>The Ultrasound of Therapy</i> , een installatie bestaande uit diverse 'klanktherapieën', o.a. medische geluiden, fysieke geluiden en traditionele klanktherapie

Duo Koleva & van Otterloo

Henneman Strijkkwartet en Godelieve Schrama

LEEWARDEN CRNT van: 22.10.2004

NNO wonderschoon onder ogen van Pärt

Plaats: Leeuwarden, Harmonie. **Gebeurtenis:** concert door Noord Nederlands Orkest en Noord Nederlands Concertkoor o.l.v. Arvo Volmer met Aisval Lubimov, piano. **Programma:** Æstonishing Music, een festival rond componisten uit Estland, met werken van Arvo Pärt. **Belangstelling:** ongeveer 500 personen.

Die compositie uit 2003 vond ik het meest vernieuwend. Nog basaler, nog minder noten, zonder woorden, enkel klank, geluid en sfeer. Maar onherroepelijk refererend aan de historische symfonische klassieken. Hoe bestaat het dat je zoveel meer hoort dan er klinkt!

De klankkleuren in 'Lamentate' zijn wonderschoon, zelden de (tweede) violen zo prachtig horen spelen en de vleugel zo sprankelend helder en meesterlijk horen beroeren. Alexej Lubimov stelde zich geheel en dienste van de muziek, ongehoord één met het orkest en ontroerd mooi in de solistische passages.

LEEWARDEN - Van de Estse componisten die in het festival 'Æstonishing Music' centraal staan is Arvo Pärt natuurlijk de bekendste, maar naar wat een Tulev, Sumera of een Lill te bieden hebben ben ik eigenlijk wel zo nieuwsgierig. Wat doen ze, hoe klinkt het en wat betekent Pärt voor hen. Wie dat wil weten zal dit weekend naar Groningen moeten. Daar zijn ook de nieuwe Estse componisten te beluisteren.

Leeuwarden moet het doen met Pärt maar dan wel onder het toezend oog van de meester zelf. Een bijzondere gebeurtenis voor het Noord Nederlands Orkest dat met dirigent Arvo Volmer het 'toezend oog' met vertrouwen tegemoet kon treden. Zelden het NNO zo mooi horen spelen.

Gisteravond in de Harmonie klonken twee Nederlandse premieres: 'Lamentate' voor piano en orkest en 'In Principio' voor koor en orkest. Verder was nog het 'Credo' voor piano, koor en orkest geprogrammeerd. Een mooi programma, al had ik het 'Lamentate' liever op de laatste, oorspronkelijke plek willen horen.

Slechts de akoestiek had ik me grootser kunnen voorstellen. Het was jammer dat het slagwerk hier onvoldoende resonans kreeg en er geen gebruik werd gemaakt van gelaagdheid door verschillende musici op een andere plaats te zetten. Met het tweede werk, 'In Principio', had ik beduidend meer moeite omdat het minder reflecterend was en ik juist dát zo in Pärts werk waardeer. Het Concertkoor bleef aanvankelijk erg in zijn rol en werd pas gaandeweg één met de rest. Dat kan intenser vanaf het begin.

Het 'Credo' uit (1968) is gebaseerd op Bachs Prelude in C, waarvan Pärt na toevoeging van dodecafonie en andere 'ondermijnende' technieken een complete anarchie weet te maken. Het stuk heeft vaart en zeggingskracht maar voor de Bach-passages zou ik willen dat Pärt iets anders, meer eigens, componeert. Na zoveel jaar kan dat misschien nog eens.

INGRID METZ

Jos Zwaanenburg

Zephyr Quartet

ZEPHYR STRING QUARTET
L'alto, il violino, il viola e il contrabbasso
Lectura di Oliverio Cosentino
Genova, Biblioteca Berio
via del Seminario 16
sabato 30 ottobre ore 17
Torino, GAM - Galleria d'Arte Moderna
Il piano, Collezione permanente di Nuova Musica
via Magenta 31
domenica 31 ottobre ore 21

Giuseppe Rovati - String Quartet (1994)
Rocco Mandar - Homaggi alle Sonatas (1998)
César von Chilen - String Quartet n. 1 (2000)
Aki Givoni - Quartetto n. 1 (2001)
Günther Kurtag - 12 Musikstücke (1977/80)
L'ensemble l'ensemble de Peter Bodo in Italia

MUSICHE IN MOSTRA
Torino, GAM - Galleria d'Arte Moderna
Admissioni: € 5,00 / € 3,00 / € 2,00
Ingresso libero

WORLD NEW MUSIC DAYS 2004
TRANS-IT
2. bis 12. NOVEMBER 2004

Vom 2. bis 12. November 2004 finden in der Schweiz die World New Music Days statt. Dieses jährliche internationale Festival der internationalen Gesellschaft für Neue Musik besteht seit 1972. Es ist damit nicht nur das älteste Forum für Neue Musik überhaupt, es bietet zudem wie kein anderes Festival unserer Zeit eine grosse Vielfalt an ästhetischen und stilistischen Kompositionsbereichen aus den unterschiedlichsten Kulturen dieser Welt.

«Trans-it», das immerwährende Musikfestes, bestimmt nicht nur das gesamte Programm, sondern auch den äusseren Rahmen. Erstmals findet das Festival nicht in einer Metropole dieser Welt statt, sondern in elf verschiedenen Schweizer Städten. Verbunden werden diese Festival-Städte mit einem Sonderzug, dem «KLANGZUG».

Wir freuen uns sehr, dass dieses grossartige Musikfestival bereits zum sechsten Mal in der Schweiz stattfindet und hoffen, mit unserem einzigartigen Festivalangebot einem breiten nationalen und internationalen Publikum das aktuellste Musikschaffen aus aller Welt präsentieren zu dürfen.

Musik: Schweizer
Kunstschaffende Leiter: Anna Katharina Berthold
Produktionsleiter: [Name]

Ritual/Konzert
22. Oktober 2004, 19.30 Uhr, Musikschule Zug, Grosser Saal

Lugano, Freitag, 5. November 2004, 20.30 Uhr, Radio Studio Lugano-Besso, Auditorio Stelio Molo

Orchestra della Svizzera italiana; Leitung: Olivier Cuendet
Coro della RTSI; Ksenia Kouzmenko, Klavier; Sylvia Nopper, Sopran
In Zusammenarbeit mit Fondazione Orchestra della Svizzera italiana, Oggimusica und Conservatorio della Svizzera italiana

Sonia Bo «Dentro un'antica neve» Italien
Merlijn Twaalfhoven «if you reveal your secrets to the wind...» Holland
Betty Olivero «HOSHAANOT» Israel
György Kurtág «Messages» op. 34 Ungarn
«Quasi una fantasia» op. 27.1 Ungarn

Winterthur, Samstag, 6. November 2004, 17.00 Uhr, Stadthaus

Orchester Musikkollegium Winterthur; Leitung: Roland Kluttig
Rahel Cunz, Violine; Fabio di Casola, Klarinette;
Dimitri Vecchi, Flöte; Dominik Blum, Klavier
In Zusammenarbeit mit dem Orchester Musikkollegium Winterthur

Claude Chalhoueb
Photo: Jory Brückstein

28/10	Italië	Rome	Festival Nuovi Spazi Musicali, concert Zephyr Quartet met werken van Jeths, Van Eijden, Piantentini, Dall'Ongaro en Kürtag.
28/10	Peru	Lima	International Festival of Contemporary Music. Concerten door het Belgische Thelema Trio. Op het programma onder meer muziek van Philemon Mukarno
29/10	Italië	Rome	Festival Nuove Consonanza (Auditorium Goethe Institut), werken van Robin de Raaff, Louis Andriessen en Michel van der Aa uitgevoerd door het Ensemble Algoritmo o.l.v. Marco Angius. Solist: Ralph van Raat (piano).
29/10	Rotterdam	Lantaren/Venster	Cluster Voices: In dit project wordt de ruimte als extra element toegevoegd aan de muziek. Het programma bevatte vooral werken van Nederlandse componisten, waaronder een première van Merlijn Twaalfhoven, maar daarnaast ook een stuk van de sprituele componist John Tavener, en een muzikale installatie i.s.m. beeldend kunstenaar Toine Horvers. Cluster Voices staat o.l.v. Gijs Leenaars; artistiek leider is Romain Bischoff. Ab Sandbrink - <i>Espacios Espacio</i> , John Tavener - <i>Sviati</i> , Guus Janssen - <i>Zonder</i> , Merlijn Twaalfhoven - <i>De geur van een achterdag</i> , Toine Horvers - <i>Ruimtelijk beeldend-muzikale performance</i>
30/10	Italië	Genova	Biblioteca Berio, Zephyr Quartet met werken van Jeths, Van Eijden, Piantentini, Dall'Ongaro en Kürtag
30/10	Leeuwarden	Theater Romein	Cluster Voices. i.s.m. beeldend kunstenaar Toine Horvers. Cluster Voices staat o.l.v. Gijs Leenaars; artistiek leider is Romain Bischoff. Ab Sandbrink - <i>Espacios Espacio</i> , John Tavener - <i>Sviati</i> , Guus Janssen - <i>Zonder</i> , Merlijn Twaalfhoven - <i>De geur van een achterdag</i> , Toine Horvers - <i>Ruimtelijk beeldend-muzikale performance</i>
31/10	Italië	Turijn	Galleria d'Arte Moderna, Zephyr Quartet met werken van Jeths, Van Eijden, Piantentini, Dall'Ongaro en Kürtag.
1/11	Den Haag	Theater a/h Spui	<i>Myrrh & Cinnamon</i> : Een nieuwe dansproductie van Club Guy & Roni. De voorstelling is geïnspireerd op de bijbelse <i>Salomons Song of Songs</i> . De muziek is van vijf Estse componisten: Helena Tulve, Arvo Pärt, Toivo Tulev, Lepo Sumera, en Erkki-Sven Tüür.
2/11	Peru	Lima	Uitvoering van werk van Philemon Mukarno door het Thelema Trio. Philemon Mukarno gaf tevens een workshop.
3/11	Amsterdam	Openbare Bibliotheek	In De Buurt: Visiting Composers Series: kindervoorstelling van Kristiana Andersen.
3-12/11	Zwitserland	div. locaties	ISCM World New Music Days, <i>Trans-it</i> . Het internationale festival van de International Society for Contemporary Music vond dit jaar plaats in 11 verschillende steden in Zwitserland.
5/11	Zwitserland	Lugano	ISCM World New Music Days, <i>Trans-it: If you reveal your secrets to the wind</i> van Merlijn Twaalfhoven, uitgevoerd door het Orchestra della Svizzera Italiana
5/11	Enschede	Muziekcentrum	Schönberg Ensemble & Nederlands Kamerkoor: <i>Jetzt immer Schnee</i> , O.l.v. Reinbert de Leeuw. Oliver Knussen - <i>Songs without voices</i> , David Sawer - <i>Songs of love and war</i> , Mauricio Kagel - <i>Quirinius' Liebeskuss</i> , Olivier Messiaen - <i>O Sacrum Convivium</i> , Sofia Goebaidolina - <i>Jetzt immer Schnee</i>
6-11/11	Amsterdam	Universiteitstheater, UVA	Internationale conferentie 'Moderniteit en postmoderniteit in de muziek van het Midden-Oosten en Noord-Afrika': Conferentie met componisten, musicologen en andere kunstexperts uit het Midden-Oosten, Noord-Afrika en Nederland. De conferentie werd georganiseerd door Music in Me, Stichting Gaudeamus en de Universiteit van Amsterdam (Muziekwetenschap). Deelnemers waren o.a. de Marokkaans-Franse componist Ahmed Essyad, de Egyptische musicologe Azza Madian, de Libanese componist Claude Chalhoueb, de Libanese kunsthistorica Zeina Masri, de Palestijns-Franse componist Mounir Anastas, de Jordaans-Engelse componist Saed Haddad, de Iraanse componist Alireza Mashayekhi, de Turkse kunsthistorica en conservator Beral Madra, de Egyptische fotografe en conservator Heba Farid en de Nederlands-Cyriotische componist Yannis Kyriakides. Uit Nederland namen deel Theo Loevendie (componist), Joël Bons (ensembleleider en componist) en Mieke Kolk (theaterwetenschap, Universiteit van Amsterdam), en Neil van der Linden (Music in Me, initiatiefnemer) leidden de conferentie. De conferentie was tevens een voorbereiding op een presentatie, tijdens de Internationale Gaudeamus Muziekweek in 2005 in Amsterdam.

Maarten Altena Ensemble

Feature Article in the Boston Globe November 12, 2004

On the edge of the fly
From composition to improvisation, Jorrit Dijkstra is putting a bold stamp on the jazz scene

By Kevin Lowenthal, Globe Correspondent | November 12, 2004

Jorrit Dijkstra, the Dutch alto saxophonist and composer, is deceptively mild-mannered onstage and off. Neither a flashy dresser nor a fast talker, he plays his horn without contortions or histrionics. Yet what emerges from his instrument tells a different story. He takes his audiences on a quirky, energetic, captivating journey through a world of sound and emotion. His lines follow a logic of their own. And his ductile tone is varied with touches of grit, snarled passages, overblown outbursts, and the occasional duck quack. Though he has resided in the Boston area for only a few years, Jorrit Dijkstra (pronounced YORR-it DYKE-stra) has already distinguished himself as a man to watch. A highly accomplished musician, he is a cerebral improviser who nevertheless plays with warmth and rhythmic excitement. And whether he is performing in one of his many ensembles or as a soloist, his music, while far from easy listening, is lucid and accessible. Since his arrival, the 38-year-old Dijkstra has become an integral part of the area's jazz scene, working with local musicians from free-bop/baritone saxophonist Charlie Kohlhase to Stephen Druzy's kaleidoscopic new music ensemble Callithumpian Consort. Dijkstra also helms concerts featuring Dutch compatriots at Cambridge's Zeitgeist Gallery, including a duo performance Monday night with provocative Dada-influenced vocalist and sound-poet Jaap Blonk. "He's helping the Boston scene open its eyes and ears," says collaborator Curt Newton, perhaps best known as the drummer of Triple Play. Newton values Dijkstra as a catalyst who straddles several divides: composition and improvisation; acoustic and electronic; Europe and America. "He's important for his direct connection to the Dutch scene," says Newton, "which doesn't get the recognition it should." In conversation, Dijkstra is as intelligent and alert as he is when improvising. His open gaze and large ears are almost emblematic of his focused approach to music: "I like mixing things, playing with different people," he says. "It's more their personalities and approach that I find inspiring rather than the particular style they play. I really like to improvise with people who take it places that you wouldn't expect, who don't play 'the right thing.' 'Not playing 'the right thing' is a key philosophy for the Dutch improvisational scene that Dijkstra comes from, a scene known for wit, playfulness, and absurdity rather than the solemnity or cathartic frenzy of much avant-garde improvisational music. Dutch

scene patriarchs include Misha Mengelberg, the eccentric Thelonious Monk-influenced pianist and composer, Willem Breuker, known for his strident saxophone and marching band theatrics; and master percussionist Han Bennink, a cross between wacky anarchist Harpo Marx and bebop drum architect Max Roach. Two recent Dijkstra recordings demonstrate his range. The Amsterdam-based acoustic quartet Sound-Lee!, with pianist Guus Janssen, is dedicated to performing the music of alt-jazz and cool jazz pioneer Lee Konitz. On its self-titled CD, Sound-Lee! plays six elaborately serpentine Konitz tunes and a Dijkstra original. Dijkstra and Janssen honor Konitz and his mentor, pianist Lemmie Tristano, by capturing their music's spirit without overtly imitating its manner. Dijkstra's improvising is completely convincing in this context. Like Konitz himself or Steve Lacy, he eschews signature licks and patterns, lending his solos a refreshing quality of thinking out loud. In contrast, his solo saxophone recording, "30 micro-stems," shows his more experimental side, employing live electronic manipulation -- no overdubs here -- to build up layers of sound. Each piece creates its own atmosphere, from the densely rhythmic stacks of simple cycled phrases on "Koot," to the Brian Eno-like ambient soundscape of "linea recta." On this recording, Dijkstra also plays the Lyrcyon, an electronic analog wind synthesizer, a relic of the 1970s that can produce sounds from the earthy to the ethereal. Dijkstra's attachment to the Lyrcyon may be one of his few concessions to the overt wackiness of the Dutch scene, but those craving a dose of Amsterdam anarchy can attend Monday night's Zeitgeist performance with the hyperkinetic Blonk, which will incorporate both the Lyrcyon and electronics. Born into a musical family in the south of Holland, Dijkstra began playing flute at the age of 8 and switched to alto saxophone in his early teens. "It was just more fun, much bigger, with more sound," he says. "And flute is not the thing when you're 13 years old." He has stuck with the alto ever since. In 1983, Dijkstra attended his first jazz concert, featuring American expatriate soprano saxophonist Lacy with Mengelberg's Instant Composer's Pool Orchestra. Dijkstra was blown away by the combination of Mengelberg's swinging but free orchestrations and Lacy's crystalline tone, incisive phrasing, and introverted yet emotional approach to melody. He decided that someday, somehow, he would study with Lacy. At 18, Dijkstra enrolled at the Amsterdam Conservatory, where Mengelberg taught counterpoint and arranging. "At that time," says Dijkstra, "the Conservatory's jazz department didn't even call it jazz, they called it improvised music, because they wanted to distinguish themselves from the other schools' bebop-oriented departments." It was in Amsterdam that Dijkstra's musical life really began. But he quickly recognized the quasi-incestuous nature of the scene, with everybody playing in one another's bands. Wary of being typecast, he broadened his contacts throughout Europe and played with jazz, classical, and folk musicians ranging from French pianist Benoit Delbecq to Scotland's Bancroft brothers, who were known to play jazz with bagpipers. In 1995, Dijkstra met his wife-to-be, Julie Malozi, a Cambridge-based documentary filmmaker. In 1998, he taught and studied for a year at the New England Conservatory. After settling in Cambridge in 2002, he finally got his chance to take lessons from Lacy, who taught at NEC during the two years before his death. Last Friday, Dijkstra performed at the Zeitgeist Gallery as part of a Callithumpian Consort evening of John Zorn's music. Dijkstra, on alto, along with guitarist Eric Hofbauer and drummer Newton, explored tunes from Masada, Zorn's band that combined traditional Jewish scales with Ornette Coleman's free jazz. Dijkstra's trio played six Masada numbers, ranging from the Middle-Eastern mystic of "Abidan" to the funky-bottomed "Lilin." Along the way, he demonstrated his mastery of the alto, playing with wit, nuance, and fire. Though it took a few numbers for the witty, stripped-down trio to jell, Hofbauer and Newton contributed admirably to the tensile strength and melodic melancholy of the music. Dijkstra feels he has a particular chemistry with this trio. But he also enjoys playing with other area musicians, such as astronomer Chris Allen and threemini player James Coleman, and feels that Boston gives him plenty of personalities and styles to explore. "There's a bunch of really interesting musicians here," he says.

Jorrit Dijkstra

© Copyright 2004 Globe Newspaper Company.

15/11	Verenigde Staten	Boston
16/11	Eindhoven	Plaza Futura (Axes)
16/11	Rotterdam	Lantaren/Venster
16/11	Utrecht	Theater Kikker
17/11	Den Haag	Korzo Theater
17/11	Japan	Tokyo
17/11	Tilburg	Paradox (Risk)
18/11	Den Haag	Korzo Theater
18/11	Utrecht	Theater Kikker
19/11	Alkmaar	Provdaja
19/11	Bergen	Ruïnekerk
19/11	Utrecht	Theater Kikker
20/11	Utrecht	Theater Kikker
20/11	Haarlem	Toneelschuur
21/11	Eindhoven	Van Abbe Museum
22-23/11	Tsjechië	Brno

Zeitgeist Gallery. Concert door Jorrit Dijkstra en Jaap Blonk. *The Buffer Zone* van Yannis Kyriakides. Concept, compositie en elektronica: Yannis Kyriakides; regie, choreografie: Andre Gingras; video: HC Gilje; stem: Tido Visser; piano: Marc Reichow; cello: Nikos Veliotis; techniek: Marko Ciciliani; productie: Huis a/d Werf / Arianne van der Veen, Mattijn Boerkamp.

WATT? *The Longest Mauvais Quart d'Heure* door het Ensemble WATT? (Jorge Isaac, blokfluit/elektronica, Nicki Marinic, toetsen/elektronica, Ibadet Ramadani, stem/elektronica, Jos Zwaanenburg, fluit/elektronica) een voorstelling naar het verhaal "The Machine Stops" van E.M. Forster.

Proeflokaal #31

Maarten Altena Ensemble: *America Disconnected* Robert Ashley en Alvin Curran werden uitgenodigd om voor het MAE nieuw werk te schrijven voor het project *America Disconnected*. Aangevuld met werk van de Canadese Allison Cameron, stukken van Alvin Lucier en bewerkingen van liedjes van Charles Ives door Maarten Altena.

Japan-Netherlands Society 50th Anniversary Concert, Oji Hall. Een ensemble van het Koninklijk Concert gebouworkest, Tomoko Mukaiyama (piano), Nobuko Imai (viool), dirigent: Tetsuji Honna. Nieuw werk van Rob Zuidam ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de Japan-Netherlands Society. Verder op het programma: Louis Andriessen - *Memory of Roses* (voor piano) en kamermuziek van Debussy, Brahms, Takemitsu.

The Necks: Improvisaties van dit Australische cult-ensemble. Tony Buck, slagwerk, Lloyd Swanton, contrabas, Chris Abrahams, piano

The Buffer Zone van Yannis Kyriakides. Concept, compositie en elektronica: Yannis Kyriakides; regie, choreografie: Andre Gingras; video: HC Gilje; stem: Tido Visser; piano: Marc Reichow; cello: Nikos Veliotis; techniek: Marko Ciciliani; productie: Huis a/d Werf / Arianne van der Veen, Mattijn Boerkamp.

Gamelanensemble Gending o.l.v. Jurrien Slijter: *Terus-terus*. Het programma *Terus-terus* bevat nieuwe stukken van vijf componisten, waaronder composities - met klanken van tape en live-elektronica- van twee Utrechters: Paul Bruinen en Jorrit Tamminga. Verder een première van de jonge Turkse componist Çaglayan Yildiz en werken van Hans van Zijp en Roderik de Man.

Maarten Altena Ensemble: *America Disconnected* Robert Ashley en Alvin Curran werden uitgenodigd om voor het MAE nieuw werk te schrijven voor het project *America Disconnected*. Aangevuld met werk van de Canadese Allison Cameron, stukken van Alvin Lucier en bewerkingen van liedjes van Charles Ives door Maarten Altena.

Arnold Marinissen: *De Zingende Slagwerker*. Een soloprogramma voor slagwerk en stem door Arnold Marinissen. Kees van Kooten - *Festival*, Arnold Marinissen - *Miniatuur I*, Stuart Smith - *Songs I - IX*, Arnold Marinissen - *Miniatuur II*, Claude Vivier - *Cinq Chansons pour Percussion*, Christian Wolff - *Percussionist Songs*, Arnold Marinissen - *Miniatuur III*, Kurt Schwitters - *Ursolate* deel 1, voor stem, Arnold Marinissen - *Miniatuur IV*, Guus Janssen - *Bocht* Ivo Janssen: *Down with minimalism?*. Simeon ten Holt - *Soloduveldans 2*, John Adams - *virtuoze Phrygian Gates* Christian Lauba - *Brasil sem fim (Down with minimalism)* Pianomaratton: benefit voor een concertvleugel. Theater Kikker te Utrecht wil een eigen concertvleugel! Om dat te bereiken verleenden een aantal toppianisten belangeloos hun medewerking aan een heuse pianomaratton. Polo de Haas, Gerard Bouwhuis, Monique Copper, John Sniijders, componist/improvisator Guus Janssen, het Pianoduo Post en Mulder, Marius van Paassen en Laurens de Boer.

Operamaker Anthony Heidweiler praatte de middag en avond aan elkaar

Voyager van Arnoud Noordegraaf. Tekst, beeld en muziek, m.m.v. mezzosopraan Marieke Kosters.

Voyager van Arnoud Noordegraaf. Tekst, beeld en muziek, m.m.v. mezzosopraan Marieke Kosters

Electronic Invasion II. Minifestival met Nederlandse en Tsjechische musici en componisten uit de elektronische en elektro-akoestische muziekwereld, o.a. H. Buhrs, E. Reijsegger, W. de Joode. Concerten, masterclasses en workshops.

23/11	Rotterdam	Lantaren/Venster	<i>The Buffer Zone</i> van Yannis Kyriakides. Concept, compositie en elektronica: Yannis Kyriakides; regie, choreografie: Andre Gingras; video: HC Gilje; stem: Tido Visser; piano: Marc Reichow; cello: Nikos Veliotis; techniek: Marko Ciciliani; productie: Huis a/d Werf / Arianne van der Veen, Mattijn Boerkamp.
24/11	Groot Britannië	Huddersfield	Engels-Nederlands festival waarbij de muziek van Richard Ayres centraal stond. Uitvoering van Richard Ayres - <i>No. 19</i> door de Britse groep Plus Minus.
24/11	Tilburg	Paradox (Risk)	Elliott Sharp & Bobby Previte Duo. Elliott Sharp is naast veelgevraagd componist, een begenadigd klarinet- en gitaarvirtuoos. Bobby Previte geldt als een van de belangrijkste drummers uit de moderne Amerikaanse improvisatiemuziek.
25/11	Groot Britannië	Huddersfield	Engels-Nederlands festival waarbij de muziek van Richard Ayres centraal stond. Concert door het Ives Ensemble: Louis Andriessen - <i>Garden of Eros</i> , Carola Bauckholt - <i>Treibstoff</i> , Luc Ferrari - <i>A la recherche du rythme perdu</i> , Laurence Crane - <i>Movement for 10 players</i> , Gerald Barry - <i>L'Agitation des Observateurs</i> , <i>Le Tremblement des Voyeurs</i> .
25/11	's Hertogenbosch	De Toonzaal	Blast Kwartet: De muziek is te typen als "kamermuziek in een rockinstrumentatie".
26/11	Groot Britannië	Huddersfield	Engels-Nederlands festival waarbij de muziek van Richard Ayres centraal stond. Concert door de Musikfabrik (D): werken van jonge componisten uit Groot-Britannië, Duitsland en Nederland o.a. Richard Ayres - <i>No. 37</i> voor trompet en ensemble, solotrompettist: Marco Blaauw. Concert door Noszferatu (UK). Werken van Britse en Nederlandse componisten, o.a. Martijn Padding - <i>Mordents</i> . Richard Rijnvos - <i>Block Beuys</i> uitgevoerd door het Ives Ensemble (Britse première).
25-27/11	Frankrijk	Parijs	Théâtre Dunois: In het kader van het 3e Internationale Forum voor Jonge Componisten voerde het Ensemble Aleph o.l.v. Nelly Le Grévellec onder meer <i>Musique qui sent la table et la pantoufle</i> van Mayke Nas uit.
27/11	Groot Britannië	Huddersfield	Engels-Nederlands festival waarbij de muziek van Richard Ayres centraal stond. Concert door het Asko Ensemble o.l.v. Roland Kluttig, Barbara Hannigan (sopraan), Robert Rice (stem), Tjeerd Oostendorp (tuba): Michel van der Aa - <i>Here [in Circles]</i> , Klas Torstensson - <i>Lantern Lectures III</i> , Richard Rijnvos - <i>mappamondo</i> .
27/11	Amsterdam	Stedelijk Museum CS	Tomoko Mukaiyama, piano. Louis Andriessen - <i>Trepidus</i> , Jan Pietersz. Sweelinck - <i>Toccata</i> , Frederic Rzewski - <i>Piano Piece nr. 4</i> , Somei Satoh - <i>Incarnation 2</i>
28/11	Groot Britannië	Huddersfield	Engels-Nederlands festival waarbij de muziek van Richard Ayres centraal stond. Slotconcert door het Asko Ensemble en het EXAUDI Vocal Ensemble o.l.v. Roland Kluttig, Wim Timmermans (hoorn), Jan Hage (orgel): Richard Ayres - <i>No.33</i> , Richard Ayres - <i>No. 36 NONcerto for Horn</i> (Britse premières).
28/11	Apeldoorn	Gigant	de ereprijs: Programma met veel nieuw werk. Stemmen van Maja Ratkje in combinatie met een van de eerste elektromagnetische instrumenten de "theremin" en Jaap Blonk. Op het programma stonden verder werken van Jamilla Jazyzbekova (Kazachstan), Alwynne Pritchard (Engeland) en Carola Bauckholt (Duitsland).
28/11	Nijmegen	Galerie Marzee	Marieke Schneemann, fluit en Ralph van Raat, piano. Vrijwel nooit gehoorde composities voor fluit en piano uit het begin van het moderne tijdperk, waarin Aaron Copland, de vader van de Amerikaanse muziek, het middelpunt is. Verder werken van o.a. Martinu en Rorem
28/11	Venlo	Museum V. Bommel V. Dam	Abbie de Quant (fluit) en Lavinia Meijer (harp): <i>Liederen zonder woorden, het lied als inspiratiebron</i> . De grondslag voor de composities in dit programma waren opera-aria's en het lied, maar in de hedendaagse muziek van Shiba en Yun klinkt ook traditionele Japanse en Koreaanse muziek door. De Japanse componist Suzuki schreef speciaal voor dit programma een nieuw werk.
28/11	Alkmaar	Provadja	ASKO-Kamerkoor. Gérard Grisey - <i>Les Chants d' l'Amour</i> (1982-84) voor twaalf solostemmen en tape. Op verzoek van November Music, waar het programma in première ging, werd het werk van Grisey gecombineerd met een nieuwe compositie van de jonge Belgische componist Filip Rathé. Speciaal voor deze gelegenheid schreef hij een a cappella koorwerk voor zestien solostemmen.
30/11	Maastricht	Theater a/h Vrijthof (Intro)	Trio McMichael: Anna McMichael, viool, David Kweksilber, klarinet en Jean-Marc Reichow, piano, speelden naast Luciano Berio's <i>Sequenza's IXa en VIII</i> voor klarinet en viool, trio's van Mauricio Kagel, Charles Ives en Alban Berg.

The Buffer Zone van Yannis Kyriakides. Concept, compositie en elektronica: Yannis Kyriakides; regie, choreografie: Andre Gingras; video: HC Gilje; stem: Tido Visser; piano: Marc Reichow; cello: Nikos Veliotis; techniek: Marko Ciciliani; productie: Huis a/d Werf / Arianne van der Veen, Mattijn Boerkamp.

Engels-Nederlands festival waarbij de muziek van Richard Ayres centraal stond. Uitvoering van Richard Ayres - *No. 19* door de Britse groep Plus Minus.

Elliott Sharp & Bobby Previte Duo. Elliott Sharp is naast veelgevraagd componist, een begenadigd klarinet- en gitaarvirtuoos. Bobby Previte geldt als een van de belangrijkste drummers uit de moderne Amerikaanse improvisatiemuziek.

Engels-Nederlands festival waarbij de muziek van Richard Ayres centraal stond. Concert door het Ives Ensemble: Louis Andriessen - *Garden of Eros*, Carola Bauckholt - *Treibstoff*, Luc Ferrari - *A la recherche du rythme perdu*, Laurence Crane - *Movement for 10 players*, Gerald Barry - *L'Agitation des Observateurs*, *Le Tremblement des Voyeurs*.

Blast Kwartet: De muziek is te typen als "kamermuziek in een rockinstrumentatie".

Engels-Nederlands festival waarbij de muziek van Richard Ayres centraal stond. Concert door de Musikfabrik (D): werken van jonge componisten uit Groot-Britannië, Duitsland en Nederland o.a. Richard Ayres - *No. 37* voor trompet en ensemble, solotrompettist: Marco Blaauw. Concert door Noszferatu (UK). Werken van Britse en Nederlandse componisten, o.a. Martijn Padding - *Mordents*. Richard Rijnvos - *Block Beuys* uitgevoerd door het Ives Ensemble (Britse première).

In het kader van het 3e Internationale Forum voor Jonge Componisten voerde het Ensemble Aleph o.l.v. Nelly Le Grévellec onder meer *Musique qui sent la table et la pantoufle* van Mayke Nas uit.

Engels-Nederlands festival waarbij de muziek van Richard Ayres centraal stond. Concert door het Asko Ensemble o.l.v. Roland Kluttig, Barbara Hannigan (sopraan), Robert Rice (stem), Tjeerd Oostendorp (tuba): Michel van der Aa - *Here [in Circles]*, Klas Torstensson - *Lantern Lectures III*, Richard Rijnvos - *mappamondo*.

Tomoko Mukaiyama, piano. Louis Andriessen - *Trepidus*, Jan Pietersz. Sweelinck - *Toccata*, Frederic Rzewski - *Piano Piece nr. 4*, Somei Satoh - *Incarnation 2*

Engels-Nederlands festival waarbij de muziek van Richard Ayres centraal stond. Slotconcert door het Asko Ensemble en het EXAUDI Vocal Ensemble o.l.v. Roland Kluttig, Wim Timmermans (hoorn), Jan Hage (orgel): Richard Ayres - *No.33*, Richard Ayres - *No. 36 NONcerto for Horn* (Britse premières).

Programma met veel nieuw werk. Stemmen van Maja Ratkje in combinatie met een van de eerste elektromagnetische instrumenten de "theremin" en Jaap Blonk. Op het programma stonden verder werken van Jamilla Jazyzbekova (Kazachstan), Alwynne Pritchard (Engeland) en Carola Bauckholt (Duitsland).

Marieke Schneemann, fluit en Ralph van Raat, piano. Vrijwel nooit gehoorde composities voor fluit en piano uit het begin van het moderne tijdperk, waarin Aaron Copland, de vader van de Amerikaanse muziek, het middelpunt is. Verder werken van o.a. Martinu en Rorem

Museum V. Bommel V. Dam Abbie de Quant (fluit) en Lavinia Meijer (harp): *Liederen zonder woorden, het lied als inspiratiebron*. De grondslag voor de composities in dit programma waren opera-aria's en het lied, maar in de hedendaagse muziek van Shiba en Yun klinkt ook traditionele Japanse en Koreaanse muziek door. De Japanse componist Suzuki schreef speciaal voor dit programma een nieuw werk.

ASKO-Kamerkoor. Gérard Grisey - *Les Chants d' l'Amour* (1982-84) voor twaalf solostemmen en tape. Op verzoek van November Music, waar het programma in première ging, werd het werk van Grisey gecombineerd met een nieuwe compositie van de jonge Belgische componist Filip Rathé. Speciaal voor deze gelegenheid schreef hij een a cappella koorwerk voor zestien solostemmen.

Trio McMichael: Anna McMichael, viool, David Kweksilber, klarinet en Jean-Marc Reichow, piano, speelden naast Luciano Berio's *Sequenza's IXa en VIII* voor klarinet en viool, trio's van Mauricio Kagel, Charles Ives en Alban Berg.

HUDDERSFIELD CONTEMPORARY MUSIC FESTIVAL
HUDDERSFIELD VARIOUS VENUES
UK

BY ANDY HAMILTON
These are tough times for contemporary composition, and artistic and commercial imperatives compel the Huddersfield Festival to continue looking beyond the modernist mainstream. The festival's opening night *See East, Meeting West*, with Klangforum Wien performing cross-cultural compositions by European and Chinese composers. Conductor Jung Wittenbach was urbane in James Clarke's *Landscape With Bell-tower II* (Landschaft Mit Glockenturm II) - a bizarre and engaging juxtaposition of the colonialist self-righting heritage with instruments from both European and Chinese traditions. But in Tung Chao-Ming's entertaining and succinctly titled *K*, the conductor's behaviour was a disgrace. At first singing along with the music, he became increasingly eccentric and spite, eventually resembling a bizzare and engaging mad scientist. I imagine he's now helping West invade Constantinople with their enquiries.

The highlight of the first weekend, however, was Harrison Birtwistle's *The Io Passion* performed by Aalborg Almeida Opera. The new 90 minute music theatre work compellingly intertwines - on minimal pretence - an archetypal and doomed male/female relationship with the Greek myth of Zeus's seduction of Io. Birtwistle's theatrical instinct animates almost all his music, and he presents convincingly the same mythical action from different viewpoints, simultaneously and serially - likewise with each fragment of a musical idea, worked at exhaustively. Enhanced

composer Rolf Wallin on electronics. Pieces by Norwegian Maja Ratkje and especially Danish composer Karsten Fundal were appealingly colourful, though the chorus of dictaphones on the former's *Rondo - Bastard -* - *Overlapping* - *Explosion* sustained its welcome. The concert highlight was the 30 minute *Prototype 2* by Wallin, whose work is always vivid and full of energy. This was a kinetic display of live electronics with sounds ricocheting around the whole auditorium - not profound music, perhaps, but immensely enjoyable.

Maybe I'm a miserable sod - impending sleep was troublesome in the cramped middle rows of the Lawrence Batley Theatre didn't help - but everyone except my loved North African oud-player and singer Dhaler Youssef with Eyvind Aarset group, Youssef's smile was beatific, almost distracting attention from his black leather bouzouki as thick as welly boots - or was that a bit of the lighting? Superlative trumpeter Ave Henriksen should know that two ecstatic yodelers in this context is at least one too many, and like too many Contemporary Music Network projects, this was genre-crossing mischief.

In contrast, the critics were against Fausto Romitelli's witty, rambunctious video opens *An Index Of Metals*, taking off from the composer's Professor Dad Trip where instrumental harmonies were 'perceived as though a veil of miscellany'. The piece began with the tape part 'breaking down' repeatedly - ironically given problems in earlier performances, there was nothing wrong. Romitelli plunders rock and cab culture, with two electric guitars, vinyl analogue sound effects and Ringo Starr, whilst video cameras. The Italian composer on speed showed the virtues of excess, just as Richard Rijnvos's *Block Beuys* from earlier showed the virtues of austerity. The New Music scene is less lively for the composer's early death last year at 41.

The duo of pianists Peff Hinc and Nicolas Hodges produced an exciting Saturday morning concert in which most titles departed with capital letters. James Dillon's black/white and Michael Finnissy's *Wild Flowers* were in multi-note ecstatic style, while Rebecca Saunders's choice allowed space for sustained chorals to resound, exploring tone clusters and extremes of register and dynamics in her highly individual style. Though Swiss composer Beat Furrer's and Argentine fern, sexy fern was rhythmically free, it's maybe still worth pointing out that the Beat (pronounced 'Bair') goes on. For the listener though, the highlight was Per Nørgaard's *Unendlicher Empfang* (Unending Receptivity) from 1997, in which the Danish master indulged episodes of theatrical absurdity, the pianists playing with that staple of dada, the metronome.

The last day saw a set of uncompromising free improvisation - Peter's soaring lines accelerated and drenched in a Hancock-like cascade raised a smile. The final concert - The Asko Ensemble with Exaudi vocalists performing orchestral pieces by Richard Ayres - raised deep questions. We heard *No 36 for horn*, and *No 33*, Valentine Flegshan *Consider*, of the series of what the 39 year old British composer calls *Monoceros* - also Italian for not certain. These were key whimsical, elusive, gently mocking and subversive pieces, classic postmodern but totally individual - the start of the Horn Monocero satirised Wagner and Strauss while *No 33* had a devastating take-off of Arvo Pärt's so-farced *Babula Rusa*. A cartoonish, slapstick element included Fortinbras's Sinfonia reminiscences, and a hissing Heath Robinson percussion device - a bunch of door keys - operated by a long wire from the far side of the stage. 'I am naturally artificial' Ravel replied when told his music was artificial - but could this beautiful artifice be an enduring response to the heavyweight modernism that preceded it?

THE WIRE 77

Ensemble KLANG

Allison Cameron

DE GELDERLANDER van: 27.11.2004

MUZIEK DE EREPRIJS

In wrijfconcert met wasteil klinkt geen woord, maar wordt alles verteld

Door CEES HILBERDIJK

Onlangs werden weer eens een paar onbekende verre voorouders van ons ontdekt. Wat steevast tot dezelfde vragen leidt: hoe zagen ze eruit en hadden ze al een eigen taal. Of zeiden ze alleen maar 'boeh' of 'bah' ? Totdat op zekere dag iemand per ongeluk 'blonk' riep en geschrokken rondkeek waarna een andere voorouder de duim opstak. Die 'blonk' ging opgelucht verder met zijn grotekening, en de taal geboren was. Of is het beter te stellen dat taal weliswaar klank is maar dat een aantal klanken achter elkaar nog niet per se een taal oplevert? Wie dicht bij een antwoord op die vragen wil komen, moet beslissen naar de *Big Bang* gaan. Dat is de welluidende titel van een ontdekkingsreis naar de grenzen en de veelzijdigheid van de menselijke stem. Door het orkest De Erepreijs, de Noorse zangeres Maja Solveig Kjelstrup Ratkje en stemkunstenaar Jaap Blonk. Het concert startte met een magische sfeercompositie die beelden oproep van een leeg plein in een ontwakende stad. Tussen de vingers van haar hand, die zij stevig op haar mond gedrukt hield, liet Ratkje een benepen zinderend van sissen en zuchten ontsnappen, afgewisseld door vocaal gefladder van onbekende vogels. *Hanka* van Nathalie Boogers was een lettergreepige dubbelzang van verlangende a-klanken door de Noorse en Jaap Blonk. Waarbij ze

allebei geen woord spraken en toch van alles vertelden. Parel in de kroon van de klankkleurige *Big Bang* werd *Aspan* van de Kazachstaanse Jamilia Jazybekova. Een meditatieve ode aan de wind en hoge bergtoppen, die zich manifesteerde in klankspiegelingen van tempelbellen, ademtochten en viaazangen van bovenaardse schoonheid. Het duet *Reibeklänge* van Carola

Bauckholt ging gepaard met krikassende kronkelklanken, keelschrapende interventies en een overdaad aan boerdiergeluiden. De spanning in het 'wrijfconcert' werd vooral veroorzaakt doordat een zinken teil zo ver over het podium werd gesleept dat gevreesd moest worden dat de muzikant ruggelings van het podium zou storten. De eventuele klankimprovisatie, als gevolg daarvan, werd het publiek echter op het nipperje onthouden.

Big Bang is een overweldigende ervaring voor wie zich bewust wil worden van de expressieve grenzeloosheid van de eigen stem. Al was het maar om voortaan eens wat vaker de mond te houden. Want we kunnen wel van alles zeggen, maar soms klinkt het gewoon niet goed.

De Erepreijs. Gehoord: 26/11 Muis Sacrum Arnhem, Herhalting: 28/11 Gigant Apeldoorn, 5/12 Kunsthus 13 Velp, 11/12 Lux Nijmegen.

Maja Solveig Kjelstrup Ratkje

DE TELEGRAAF 199702 van: 13.12.2004 894
Matthijs Vermeulenprijs voor Michel van der Aa
Nederlandse Muziekdagen kregen sterke aflevering

1/12	Rotterdam	Lantaren/Venster	Maarten Altena Ensemble: <i>America Disconnected</i> . Robert Ashley en Alvin Curran werden uitgenodigd om voor het MAE nieuw werk te schrijven voor het project <i>America Disconnected</i> . Aangevuld met werk van de Canadese Allison Cameron, stukken van Alvin Lucier en bewerkingen van liedjes van Charles Ives door Maarten Altena.
2/12	Leeuwarden	Theater Romein	Axyz Ensemble: <i>Whatever happened to the heroes?</i> Drie jonge componisten uit het voormalige Joegoslavië stonden centraal: Stevan Kovacs Tickmayer, Ana Mihajlovic en Jasna Velickovic. Het Axyz Ensemble bestaat uit Jos Zwaenburg (dirigent), Susanna Borsch (blokfluit), Ned McGowan (dwarsfluit), Fie Schouten (klarinet en basklarinet), Ainhoa Miranda (klarinet en basklarinet), Gijs Levelt (trompet), Thirza van Driel (viool), Manuel Visser (altviool), Karin Preslmayr (viola da gamba), Anne Magda de Geus (cello), Stefan Pliquet (bas), Ere Lievonen (piano), José Garcia Rodriguez (slagwerk), Kristina Fuchs (zang).
2/12	Groot Britannië	Glasgow	University of Glasgow: speelde het Ensemble Klang onder meer: Keir Neuringer - <i>Thread</i> , Iannis Xenakis - <i>Dmaathen</i> , Laurence Crane - <i>4 Piano Duets</i> , Louis Andriessen - <i>Hout Vita Nova</i> - Calliope Tsoupaki. Kameropera <i>Vita Nova</i> voor zangeres Ayelet Harpaz en barokensemble
2/12	Den Haag	Korzo Theater	Jazz-Galerie: Concert door het POW3 Ensemble, een improvisatie-ensemble voor elektronische muziek o.l.v. Luc Houtkamp.
4/12	Oostenrijk	Nickelsdorf	Cottiers Theatre: Ensemble Klang bracht tijdens het Ken Festival een nieuw werk van John de Simone in première. Zephyr Kwartet. Het Kwartet speelde werken van Cynthia van Eijden, Rocco Havelaar en Gijsbrecht Royé
4/12	Groot Britannië	Glasgow	<i>Vita Nova</i> - Calliope Tsoupaki. Berend Strik - regie en toneelbeeld. Kameropera <i>Vita Nova</i> voor zangeres Ayelet Harpaz en barokensemble van Calliope Tsoupaki.
4/12	Amsterdam	Stedelijk Museum CS	NEXT 2004 festival: Concert door het POW3 Ensemble, een improvisatie-ensemble voor elektronische muziek o.l.v. Luc Houtkamp.
4/12	Rotterdam	Lantaren/Venster	de erepreijs met <i>Voci</i> . Een programma rond de stemmen van Maja Solveig Kjelstrup Ratkje (Noorwegen) en Jaap Blonk (Nederland). Er werd nieuw werk geschreven door Jamilia Jazybekova (Kazachstan), door Alwynne Pritchard (Engeland) en door Carola Bauckholt (Duitsland).
5/12	Slowakije	Bratislava	Mono: werden <i>Fuse</i> van Jan-Bas Bollen, <i>Heartbreakers</i> van Jacob ter Veldhuis en <i>Fill</i> van Bob Broadley ten gehore gebracht, door Ensemble Klang
5/12	Velp	Kunsthuis 13	Ralph van Raat: Andriessen programma. Van Raat speelde een groot aantal zelden eerder gehoorde/gespeelde composities, waaronder jeugdwerken zoals zijn opus 1. Louis Andriessen heeft hem deze composities persoonlijk toegestuurd. In het kader van de 65ste verjaardag van Louis Andriessen.
6/12	Groot Britannië	Glasgow	René Eckhardt, piano. Pianist René Eckhardt vroeg aan de compositieafdelingen van drie grote Muziek Academies van de Baltische hoofdsteden Tallinn, Riga en Vilnius of zij hun studenten nieuw pianowerk wilden laten schrijven. Het resultaat is een programma met premières van muziek in uiteenlopende stijlen. Dit concert vond plaats in het kader van <i>Thinking Forward</i>
7/12	Apeldoorn	Gigant	Asko Ensemble o.l.v. Oliver Knussen: <i>Dialog</i> . Dit seizoen gingen de Proms concerten op tournee. <i>Dialog</i> is een programma met twee werken van Elliott Carter, de éminence grise van de Amerikaanse modernisten. Behalve twee werken van Carter stonden er composities van René Mense, Detlev Glanert en Anton Webern op het programma.
7/12	Rotterdam	Lantaren/Venster	Jacques Palinckx, gitaar en elektronica en Wiek Hijmans, elektrische gitaar. Hijmans voerde werken uit van o.a. Steve Reich (<i>Electric Counterpoint</i>), Christian Wolff en Arthur Kampela. Jacques Palinckx, liefkoost zijn akoestische gitaren en dobro bij voorkeur met een slide, een elektrische tandenborstel of andere lo-fi elektronica.
8/12	Groningen	Grand Theatre (Prime)	Rosa Ensemble: <i>Rosa Sub Rosa</i> . Onder de verzameltitle Rosa Sub Rosa schreven jonge componisten muziek voor Rosa en werkten ze samen met de Rosa-musici aan de uitvoering. Werken van Ken Ueno, Rose Bolton, Oded Ben-Tal, Frank Krijns en Roderik de Man.
8/12	Tilburg	Paradox (Risk)	Nederlandse Muziekdagen 2004. Veel nieuwe Nederlandse werken in de Nederlandse Muziek Dagen van 2004. Een nieuwe liederencyclus van Klas Torstensson, een nieuw cello-octet van Van Vlijmen, nieuwe orkestwerken van Guus Janssen en Marijn Simons, nieuwe werken voor zang en percussie van o.a. Ron Ford
9/12	Utrecht	Theater Kikker	
10-12/12	Utrecht	Muziekcentrum Vredenburg	

10/12	Rusland	Novosibirsk	Filharmonietournee Moscow Contemporary Music Ensemble o.l.v. Yuri Kasparov (artistiek leider) en Roderik de Man (componist) door Siberië en Oeral. Roderik de Man verzorgde tijdens de tournee masterclasses. Op het programma stonden werken van Nederlandse en Russische componisten, o.a. Roderik de Man - <i>Departures from the Romantic Agony</i> - <i>Gramvousa</i> - <i>Touch-and-Go</i> - <i>Ecoute, Ecoute!</i> , Ton de Leeuw - <i>Mountains</i> , Jacob ter Veldhuis - <i>May This Bliss Never End</i> , Ton Bruyvel - <i>Looking Ears</i> , Shostakovitch - <i>Trio no.2</i> , Anatoly Voronov - <i>Quintet</i> , Alfred Schnittke - <i>Suite in Old Style</i> , Alexander Skrijabin - <i>Five preludes</i> , Victor Ekimovsky - <i>Moon Sonata</i> , Vladimir Kobekin (Ekaterinburg) - <i>nieuw werk</i> , Valentin Barykin (Ekaterinburg) - <i>nieuw werk</i> , Anatoly Krivoshei (Cheljabinsk) - <i>nieuw werk</i> , Yuri Kasparov - <i>Reminiscences</i> Club TjazZ met Music for Speakers
10/12	's Hertogenbosch	De Toonzaal	Nederlandse Muziekdagen 2004: Cello Octet Conjunto Iberico: Osiris Trio, Radio Filharmonisch Orkest, Ed Spanjaard, dirigent Theo Loevendie, saxofoon; Guus Janssen, piano; David Kweksilber, klarinet. Improvisatiesessie David Kweksilber (klarinet), Theo Loevendie (saxofoon), Guus Janssen (piano).
10/12	Utrecht	Muziekcentrum Vredenburg	
10/12	Utrecht	Theater Kikker	Dubbelconcert: Henneman, Henneman en De Swaan & Duo Heleen Hulst - Gerard Bouwhuis. Het strijkkwartet o.l.v. Ig, aangevuld met een harpiste, speelt nieuw werk dat geïnspireerd is door beelden van haar broer. Na de pauze speelde het duo Heleen Hulst en Gerard Bouwhuis een programma van Cage en Adams.
11/12	Rusland	Tomsk	Filharmonie: tournee Moscow Contemporary Music Ensemble o.l.v. Yuri Kasparov (artistiek leider) en Roderik de Man (componist) door Siberië en Oeral. Roderik de Man verzorgde tijdens de tournee masterclasses. Op het programma stonden werken van Nederlandse en Russische componisten
11/12	Amsterdam	Stedelijk Museum CS	Duo 7090: Nora Mulder, piano en Bas Wiegers, viool. George Crumb - <i>Four Nocturnes</i> , Charles Ives - <i>Sonata no 4</i> , <i>Children's Day at the Camp Meeting</i> , Willem Jeths - <i>Novelette</i> , Theo Loevendie - <i>Drones</i> , Iannis Xenakis - <i>Dikthtas</i>
11/12	Rotterdam	Lantaren/Venster	Asko Ensemble o.l.v. Oliver Knussen: <i>Dialog</i> Dit seizoen gingen de Proms concerten op tournee. <i>Dialog</i> is een programma met twee werken van Elliott Carter, de éminence grise van de Amerikaanse modernisten. Behalve twee werken van Carter stonden er composities van René Mense, Detlev Glanert en Anton Webern op het programma.
11/12	Nijmegen	Lux	de ereprijs met <i>Voci</i> . Een programma rond de stemmen van Maja Solveig Kjelstrup Ratkje (Noorwegen) en Jaap Blonk (Nederland) met orkest de ereprijs. Er werd nieuw werk geschreven door Jamilia Jazybekova (Kazachstan), door Alwynne Pritchard (Engeland) en door Carola Bauckholt (Duitsland).
11/12	Utrecht	Muziekcentrum Vredenburg	Nederlandse Muziekdagen 2004: Symposium Muziekeducatie. Symposium waarin gediscussieerd werd over de waarde van met name de verschillende compositieprojecten, die door en met o.a. De Ereprijs, het Nederlands Blazers Ensemble en het Matangi Kwartet ontwikkeld zijn. Optredens van De Ereprijs en Matangi Kwartet. Gespreksleider, Renee Jonker. Nederlands Blazers Ensemble: Jong NBE finale van de nationale compositiewedstrijd, met de 19 optredens van de regionale finalisten. Arnold Marinissen (slagwerk), Barbara Hannigan (sopraan), Ives Ensemble
12/12	Utrecht	Muziekcentrum Vredenburg	DAGMUZIEK.NL. kinderconcert: Doelen Ensemble en Nationaal Kinderkoor, Radio Kamer Orkest Peter Eötvös, dirigent. De composities van de drie finalisten van de Henriëtte Bosmansprijs, Rosa Ensemble met acht zangers, Radio Symfonie Orkest, Pascal Rophé, dirigent; Gregor Horsch, Ralph Kirschbaum (cello)
12/12	Utrecht	Huis a/d Werf	Workshop Eboman. Tijdens de workshop maakten de deelnemers samen met Eboman een choreografie van beeld en geluid op basis van de door Eboman ontwikkelde instrumenten.
12/12	Tilburg	De Pont	<i>Voyager</i> en <i>Pong</i> van Arnold Noordegraaf. Tekst, beeld en muziek, m.m.v. mezzosopraan Marieke Koster. <i>Pong</i> . Een auditief en visueel spektakel waarin twee werelden op intrigerende wijze met elkaar vervlechten. Klavecijniste Annelie de Man speelde met zichzelf op de soundtrack van de film én met elektronica.
12/12	Eindhoven	De Witte Dame (Axes)	MusikFabrik speelt Tobias PM Schneid. In dit programma presenteerde MusikFabrik o.l.v. Peter Rundel louter composities van de jonge Duitse componist Tobias P.M. Schneid.

Moscow Contemporary Music

MusikFabrik

EINDHOVENS DAGBLAD van: 14.12.2004

MusikFabrik betovert zichzelf en publiek

MUZIEK

Door: PENE VAN PEER

Merkwadig, dat ensembles die hun thuisbasis net over de grens hebben zo weinig in ons land te horen zijn. MusikFabrik, dat vanuit Keulen opereert, is er daar een van. Afgelopen zondag gaf het ensemble, onder leiding van de gerenommeerde dirigent Peter Rundel, een uniek concert bij Axes in Eindhoven. Uniek omdat het een van de zeldzame gelegenheden was dat het gezelschap in Nederland speelde, maar ook omdat het exclusief voor Eindhoven een programma bracht dat geheel gewijd was aan het werk van componist Tobias P.M. Schneid. Het ensemble kon dit concert geven omdat het net een week lang in de studio gewerkt had aan opnamen van diens muziek. Dat was te merken in het spel van de musici. Ze speelden met toewijding en concentratie en met een ontspannenheid die voortvloeide uit het feit dat ze het materiaal helemaal in de vingers hadden. Qua uitvoering was dit concert dan ook van een zeldzaam hoog niveau. Alle instrumenten waren in balans. De onderlinge coördinatie en timing waren vrijwel perfect. Dat was ook nodig voor Schneids composities. Schneid bleek een sterk ontwikkeld gevoel te hebben voor nuances

in timbre, voor het creëren van nieuwe klanken door instrumenten en bijzondere speeltechnieken met elkaar te combineren. Een van de opmerkelijkste momenten deed zich aan toen de klarinettist zijn tonen vlak boven een paukenvel speelde, waardoor een prachtige holle resonantie rond de muziek opbloede. Ook stuurde hij flarden van melodieën in snelle opeenvolging langs de verschillende instrumenten, zodat een lijn ontstond die steeds van gedaante veranderde.

Een werk met de bizarre titel *The lonely monk sreflections on reprocreational aspects in fractal organisations II* voor piano solo en ensemble klonk als een knipoog naar Thelonious Monk, met een swingende pianopartij, waar de overige musici soms als een dolgevoerde jazzorkest mee opliepen, om er het volgende ogenblik dwars op te gaan staan in droge dissonanten. Maar het mooist was Schneids muziek in de verstilde momenten. In breekbare, ragfijne klanken legde de componist in samenwerking met een uiterst precieze Peter Rundel een betovering over ensemble en publiek. Betere pleitbezorgers kon hij zich niet wensen.

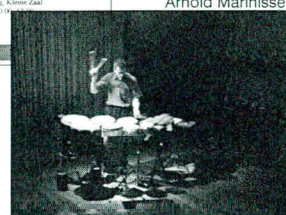
Concert musikFabrik. Gehoord: zondag 12 december bij Axes in de Witte Dame, Eindhoven.

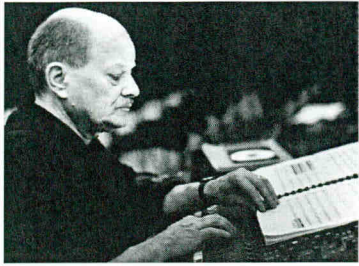
Symposium Muziekeducatie
Jongeren componeren!
verlag (uitgebreide versie)

Nederlandse Muziekdagen
2004

georganiseerd door Gaudium
in het kader van de Nederlandse Muziekdagen 2004
Muziekcentrum Vredenburg, Kleine Zaal
Zaterdag 11 december 11.00

Arnold Marinissen

Roderik de Man

HAAGSCHE COURANT
van: 08.12.2004

**ASKO ENSEMBLE BEWIJST
ELLIOTT CARTER EER**

Het Asko Ensemble wijdt het concert dat het morgen, donderdag 9 december, om 20.15 uur geeft in de Nieuwe Kerk aan de 96-jarige Amerikaanse componist Elliott Carter. Onder leiding van Oliver Knussen en met medewerking van pianist Nicolas Hodges worden het lichtvoetige ASKO Concerto uit 2000 gespeeld en Dialogues uit 2003. Daarnaast staan drie composities op het programma die het werk van Carter in perspectief plaatsen, Weberns 'Funf Stucke', een wereldpremière van de jonge Duitse componist René Mense en de kamersymfonie 'Geheimer Raum' van Detlev Glanert.

DEVENTER DAGBLAD van: 08.12.2004

KLASSIEKE MUZIEK

**Van Raat verkondigt
Louis Andriessen**

door ELLY VAN PLATERINGEN

APELDOORN - Ralph van Raat - piano, met het complete pianowerk van Louis Andriessen. Apeldoorn, Podium Gigant, dinsdag 7 december.

Ziezo, dat is andere kost. Een pianorecital met werken van een componist die in levende lijve in de zaal zit. Zo nu en dan schrijft hij iets in een boekje. Dat maakt nieuwsgierig. Is het een kritische kanttekening, een compliment of de aanzet tot een verbetering in het eigen werk? Pianist Ralph van Raat blijft onder de aanwezigheid van Louis Andriessen en leermeester Ton Hartsuiker niet geheel onverschillig. Maar de nervositeit blijft binnen de perken. Van Raat maakt van de avond een genoeglijke 'lecture', waardoor het publiek een aardig kijkje achter de schermen van deze mild-hedendaagse muziek krijgt. Soms geeft hij de luisteraars wellicht wat teveel eer. Regelmatig stipt hij iets aan, om te vervolgen met 'u herkent het gelijk'. Dat veronderstelt toch misschien wat al te veel voorkennis. Feit blijft dat Ralph van Raat zijn uiterste best doet om Louis Andriessen te verkondigen. De muziek zelf werkt daarbij goed mee. De 'Louis Andriessen'

bestaat niet; deze componist heeft compositorisch diverse richtingen verkend en samengebracht. Dus hoort men een vleugje seriele, Debussy, Strawinski en natuurlijk Berio. Nauwgezet toogt Van Raat aan het werk. Er weet prachtige muzikale plaatjes te scheppen. De 'Souvenir d'enfance' en 'Memories of Roses' zijn geschakeerde klankgedichtjes, in 'Trois Pieces (pour la main gauche)' wordt tot het uiterste gepoogd elke noot de moeite waard te maken. Ralph van Raat speelt analytisch, met het nodige intellect. Zijn pedaalgebruik is doorzichtig. Hij lijkt de ideale zending voor heden daagse moderne muziek. Er soms is het allemaal zelfs te mooi. Zoals in de compositie 'Trepidus', waarin de angst waart over de titel handelt te weinig rauwheid uitstraalt. Of in het erg netjes vertolkte 'Base', geen spiraal op een blues-basgitarist, waarin de ritmische cadans niet van de grond komt. Ralph van Raat is een jong musicus die nog worstelt met het dilemma tussen nauwgezette weergave van de partituur en de vrijheid van de uitvoerende. Het tweede aspect, waardoor muziek soms ineens meer wordt dan het notenbeeld, kwam nog niet altijd voldoende uit de verf.

Gerrie de Vries

- 13/12 Amsterdam Paradiso
Projectnul: 06: Samenstelling Lucas van der Velden Paradiso. Met een optreden van Nathalie Bruys en een vertoning van de documentaire Binary Lives. Geluids-experimentaliste Nathalie Bruys opereert in vele hoedanigheden, onder meer als Kodi, Nathalie en Andi. Ze maakt muziek, radio, performance installaties en films. Verder is ze ook actief als programmamaker en DJ. De documentaire Binary Lives van Peter Kirby uit 1994, is een ode aan het werk en het leven van twee pioniers uit de elektronische kunsten: Woody en Steina Vasulka.
- 13/12 Rusland Ekaterininburg
Moesorgsky Conservatorium: tournee Moscow Contemporary Music Ensemble o.l.v. Yuri Kasparov (artistiek leider) en Roderik de Man (componist). Roderik de Man verzorgde tijdens de tournee masterclasses. Op het programma stonden werken van Nederlandse en Russische componisten Universiteit: tournee Moscow Contemporary Music Ensemble o.l.v. Yuri Kasparov (artistiek leider) en Roderik de Man (componist) door Siberië en Oeral. Roderik de Man verzorgde tijdens de tournee masterclasses. Op het programma stonden werken van Nederlandse en Russische componisten.
- 14/12 Rusland Cheljabinsk
Muziek van Berio en Verbugt uitgevoerd door Gerard Bouwhuis, piano, Johan Faber, slagwerk en Ernest Rombout, hobo. Eric Verbugt - *Verknijpte episodes*, Luciano Berio - *Sequenza VII* voor hobo, Eric Verbugt - *Verval*, Luc Ferrari - *Conversation intime*, Eric Verbugt - *Sterrenskelet* -> *eclyptica*
- 14/12 Maastricht Theater a/h Vrijthof
Conservatorium: tournee Moscow Contemporary Music Ensemble o.l.v. Yuri Kasparov (artistiek leider) en Roderik de Man (componist) door Siberië en Oeral. Roderik de Man verzorgde tijdens de tournee masterclasses. Op het programma stonden werken van Nederlandse en Russische componisten, o.a. Roderik de Man - *Departures from the Romantic Agony* - *Gramvousa* - *Touch-and-Go* - *Ecoute, Ecoute!*, Ton de Leeuw - *Mountains*, Jacob ter Veldhuis - *May This Bliss Never End*, Ton Bruyner - *Looking Ears*, Shostakovitch - *Trio no.2*, Anatoly Voronov - *Quintet*, Alfred Schnittke - *Suite in Old Style*, Alexander Skrjabin - *Five preludes*, Victor Ekimovsky - *Moon Sonate*, Vladimir Kobekin (Ekaterinburg) - *nieuw werk*, Valentin Barykin (Ekaterinburg) - *nieuw werk*, Anatoly Krivoshei (Cheljabinsk) - *nieuw werk*, Yuri Kasparov - *Reminiscencies*.
- 15/12 Rusland Magnitogorsk
Rotterdamse School, deel 4: *Loud music, silent film*. Nieuwe composities voor zwingende film van Florian Maier, Felipe Perez-Santiago, Marc Verhoeven en Felipe Waller. Portret Componistengroep Amsterdam. Joep Franssens, John Borstlap en Jeff Hamburg, stonden centraal in het traditionele Bergense componistenportret. De componisten zelf spraken over de Componistengroep en gaven elk toelichtingen op hun meest recente muziek. De live gespeelde voorbeelden werden uitgevoerd door pianist Ralph van Raat, fluitiste Eleonore Pameijer en sopraan Irene Maessen.
- 15/12 Rotterdam Lantaren/Venster
Electra: *Codename NY*: Tijdens het concert *Codename NY* staat het werk van de componist Louis Andriessen centraal. Vanwege zijn 65e verjaardag. Met *The New Math(s)* en *Shopping List of a Poisoner* en *Workers Union*. Daarnaast waren er werken van Belinda Reynolds, Chiel Meijering en een nieuwe compositie van Donnacha Dennehy te horen. Tevens films van de Amerikaanse filmmaker Hal Hartley en de Ierse videokunstenars Mark Linnane, AKI en Colm Tobin, een soundtrack van De Veen Studio en elektronische muziek van Michel van der Aa.
- 17/12 Bergen Ruinekerk
Zephyr Kwarte: *Vampyr!* Het Zephyr Kwartet werd aangevuld met Wiek Hijmans op de elektrische gitaar. Er werden premières gespeeld van o.a. Marko Ciciliani, Samuel Vriezen, Benedict Weisser en Chiel Meijering.
- 17/12 Den Haag Korzo Theater
Greetje Bijma en Klaas Hoek. Een dialoog tussen twee muzikanten en twee instrumenten tussen zangeres Greetje Bijma en Klaas Hoek (harmonium en orgel). Bijma heeft met Klaas Hoek *Winterlud* - *Fries* voor 'wintergeluid' - samengesteld. Het programma bestaat uit een mix van oud en recent liedrepertoire, improvisaties en klankexperimenten op poëzie.
- 19/12 Den Haag Korzo Theater
Ensemble De Watertoren. Martijn Krijnen (slagwerk) & Laurens de Boer (piano) m.m.v. Claudia de Clercq (sopraan). Op het programma staat nieuw werk van Andrikopoulos, Maier, Skoglund, Manneke, De Boer, Van Wijk en Sandbrink.
- 21/12 's Hertogenbosch De Toonzaal
Rachmaninov Zaal: Nieuwe werken van Klaas de Vries en Maarten Altena geschreven voor en uitgevoerd door Studio New Music m.m.v. Gerrie de Vries (sopraan) en Noa Frenkel (alt).
- 22/12 Rotterdam Lantaren/Venster
- 23/12 Rusland Moskou

Gaudeamus
Centrum Hedendaagse Muziek

Piet Hein kade 5
1019 BR Amsterdam

tel: 020-5191800
fax: 020-5191801

e-mail: info@gaudeamus.nl
web: www.gaudeamus.nl